ULUSLARARASI BESTSELLER

Limonlu Pastanın *Sıradışı* Hüznü

Çeviri: Suat Ertüzün

AIMEE BENDER

AIMEE BENDER

Limonlu Pastanın Sıradışı Hüznü

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
Suat Ertüzün

AIMEE BENDER, 28 Haziran 1969'da Los Angeles'ta doğdu. San Diego, California Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra Irvine, California Üniversitesi'nde Güzel Sanatlar yüksek lisans programında yaratıcı yazarlık okudu. Çağdaş Amerikan edebiyatında ses getiren bir roman ve öykü yazarı olan, gerçeküstü kurgu ve kişileriyle tanınan, yapıtları on altı dile çevrilen ve iki kere Pushcart Ödülü'nü alan Bender, 2005'te Tiptree Ödülü'ne aday gösterildi. Bugüne kadar dört kitabı yayımlanan Aimee Bender, *Limonlu Pastanın Sıradışı Hüznü* ile en iyi kurmaca dalında SCIBA (Güney California Bağımsız Kitapçılar Birliği) ödülü ve bir Alex Ödülü'ne layık görüldü. Halen Los Angeles'ta yaşayan yazar, South California Üniversitesi'nde Yaratıcı Yazarlık dersi veriyor.

SUAT ERTÜZÜN, 1971 yılında Hollanda'da doğdu. İlkokulu Hollanda'da, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü 1996 yılında bitirdi. Bir süre bankacılık ve turizm sektöründe çalıştıktan sonra çevirmenlik yapmaya başladı. Oscar Wilde, Kiran Desai, J.M. Coetzee, Rudolfo Anaya, Julia Glass, John Hughes, Sybille Bedford, John Banville, Patricia Highsmith, Stephen Greenblatt gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı.

Gıda, midenin faaliyetine emanet edildiğinde sindirim yoluyla emilebilen ve değiştirilebilen, bu yolla insan bedeninin yaşama eylemi sırasında uğradığı kayıpları telafi edebilen maddelerin tümüdür.

“Lezzetin Fizyolojisi”, BRILLAT-SAVARIN

Mir için

Birinci bölüm

YEMEKLER

1

Bir salı öğleden sonra olmuştu ilk kez; Hollywood yakınlarındaki düzlüklerde, okyanustan doğuya hafif bir meltemin estiği ve çiçek saksılarındaki yeni ekilmiş hercai menekşelerin kara benekli taçyapraklarını hareketlendirdiği sıcak bir bahar günüydü.

Annem evdeydi ve bana pasta yapıyordu. Kaldırımdan eve doğru geliyordum ki, daha çalmama kalmadan kapıyı açtı.

Kapıdan dışarı doğru eğilerek, Bir deneme yapmaya ne dersin? diye sordu. Hoş geldin niyetine beni kendine çekerek sarıldı, en sevdiğim önlüğüne, ikişerli kırmızı kiraz desenleri işlenen eprimiş pamuklu önlüğe beni sıkı sıkıya bastırdı.

Malzemeleri mutfak tezgâhına çıkarmıştı bile: bir paket un, bir paket şeker, fayanstaki oluklara yuvalanmış iki kahverengi yumurta. Kenarlarından yumuşamaya başlayan sarı bir tereyağı kütlesi. Sığ bir cam kapta limon kabuğu. Malzemelere sırayla baktım. Bu hafta dokuzuncu doğum günüm vardı ve okulda hiç hoşlanmadığım elyazısı dersiyle, oyun sahasında sayı yapıp yapmamanın ağız kavgasıyla geçen uzun bir günün ardından güneş ışığının dolduğu mutfak ve annemin sevecen bakışları beni açık kollarla karşılıyordu. Esmerşeker kristallerinin olduğu mumlu kese kâğıdına bir parmak daldırıp, Evet, mmm, evet, diye mırıldandım.

Annem bir saat kadar süreceğini söyleyince ben imla kitapçığımı çıkardım. Muşamba amerikan servisin üstüne kalem ve kâğıtları yayarak, Yardım edebilir miyim? diye sordum.

Annem unla kabartma tozunu katıştırarak, I-ıh, dedi.

Doğum günüm martta; ve o yıl, Sunset Caddesi’nin topu topu birkaç blok güneyindeki dar sokaklı mahallemizde daha da parlak, canlı ve berrak bir bahar haftasına denk gelmişti. Komşumuzun öndeki bahçe kapısına

tırmanan ve akşamları açan yasemin, günbatımında baş döndüren kokusunu yayıyor, evlerin kahverengiye büründüğü kuzeyde de tepeler tatlı tatlı ufka doğru yuvarlanıyordu. Yakında yaz saati uygulamasına geçilecekti ve daha dokuzuma gelmeden bile doğum günümü yazın ilk belirtileriyle, açık pencereli derslikler ve daha hafif giysilerle, birkaç ay içinde ev ödevlerinin kalmayacağıyla ilişkilendiriyordum. Baharda saçlarımın rengi açılır, kumraldan sarıya çalar, neredeyse annemin atkuyruğu gibi bir renge bürünürdü. Mahallenin bahçelerinde afrikazambakları, robotumsu uzun yeşil gövdelerinden sürgün verir, morlu mavili açardı.

Annem yumurtaları çırpıyordu; unu eliyordu. Birinde çikolatalı krema, diğerinde de gökkuşağı renklerinde minik süs şekerleri olan iki kâseyi bir yana ayırmıştı.

Böyle bir pasta hazırlığı, sıradan bir öğle sonrası etkinliği değildi; annem hiç de öyle sık yapmazdı bunları, ama ellerini kullanmasını gerektiren her şeyden fazlasıyla hoşlanırdı ve bu pasta da onun son dönemlerdeki türlü ve uzun deneyler dizisinin sadece bir örneğiydi. Son altı ayda üstüne titrediği bir çilekten sarmaşık bir bitki çıkarmış, dantelle peçete yapmış ve bir gayret tufanına tutularak, bir inşaat ustasının yardımıyla ağabeyimin yatak odasına doğrudan bahçeye açılan meşe bir kapı yerleştirmişti. Bir yazıhanede yönetici olarak çalışıyor, ama fotokopi makinelerini, iş ayakkabılarını, bilgisayarları sevmiyordu ve babam Hukuk Fakültesi için aldığı öğrenim kredisinin son taksitini de ödeyince ona, biraz işten uzaklaşmak ve ellerini kullanmayı daha iyi öğrenmek istediğini söyledi. Kalçasını onunkine yaslayarak holde ona, Ellerim hiçbir konuda hiç ders almadı, dedi.

O elleri sıkıca tutan babam, Hiçbir konuda mı? diye sordu. Annem kısık sesle güldü. *Elle üretilebilen* türden hiçbir şey, dedi.

Tam yolumun üstünde duruyorlardı, tam holün ortasında ve ben plastik bir leoparla odadan odaya zıplıyordum. Yol verin, dedim.

Babam annemin saçını kokladı, tatlı kokulu koyuluğunu içine çekti. Babam onun isteklerini genelde kabul ederdi, çünkü iki ayağı yere basan duruşunda ve alnında, Bakıp Gözeten, ifadesi yazıyordu ve bir pembe kaşıklı balıkçılın çağrısını işittiğinde, bataklık çalılarının arasındaki o pembe tüylü su kuşu oynak türküsünü cıvıldadığında bir kuş gözlemcisinin kalbi nasıl hoplarsa o da annemi öyle seviyordu. Bak, der kuş gözlemcisi. Babam postadan gelmiş bir avuç dolusu zarfla annemin sırtına pat pat vurarak, Elbette, dedi.

İnine yönelen leopar, Deh, dedi.

Mutfak masasında alıştırma defterimi gözden geçiriyor, ısınan fırının tıklamalarıyla keyifleniyordum. Huzursuz edici bir şeyler hissediyorsam bile bunun, hızla bir bulutun arkasına geçip birkaç saniye içinde tekrar pırıl pırıl parlayan güneşten bir farkı yoktu. Annemle babamın geçen akşam tartıştıklarını biliyordum, ama gerek evde gerek televizyonda anne babalar zaten hep tartışırlardı. Ayrıca kafam hâlâ puanlamada hiçbir zaman adil olmayan çilli Eddie Oakley'in öğle tatilinde yaptığım sayıları yemesiyle meşguldü. İmla kitapçığımdan okuyordum: hüner, güler, dülger; araba tekerleği, çember hareketi, el arabası. Tezgâhta annem yağladığı bir pasta kalıbına kıvamlı sarı karışımı döktü ve tepesini pembe plastik bir spatulayla düzleştirdi. Fırının ısısına baktı, alnına düşen terli perçemini elinin tersiyle bir yana itti.

Pasta kalıbını fırına sürerek, Hadi bakalım, dedi.

Başımı kaldırdığımda gözkapaklarını parmak uçlarının etli kısımlarıyla ovuyordu. Bana bir öpücük gönderdi ve biraz uzanacağını söyledi. Başımla, tamam, dedim. Dışarıda iki kuş cıvıldaşıyordu. Kitapçığımda çember hareketi yapan kızı seçip ayakkabılarını kırmızı bağcıklarla, yüzünü de açık turuncuyla renklendirdim. Oyun sahasında topu daha hızlı sektirmeye, üstelik tam da Eddie Oakley'in köşesine sektirmeye ahdettim. El arabasına gelişigüzel birkaç elma kondurdum.

Mutfak ısınan tereyağı, şeker, limon ve yumurta kokularıyla doldu ve beşte alarm çalınca pastayı çıkarıp fırının üstüne koydum. Ev sessizdi. Krema kâsesi tezgâhta gözümün önünde, Ben buradayım, diyordu, hele pasta fırından yeni çıktığı zaman tadına doyum olmazdı, üstelik benim de bekleyecek halim yoktu, dolayısıyla pasta kalıbının bir kenarına, en az göze çarpan yanına uzanıp koyu altın rengi süngerimsi küçük sıcak bir parça alıverdim. Baştan aşağı çikolatalı kremaya bandım. Koca lokmayı ağzıma tıktım.

2

Annem işten ayrıldıktan sonra altı ay kadar evi güzelleştirmekle uğraştı. Her hafta başka bir tasarısı oluyordu. Önce arka bahçedeki şu çileği büyüttü, yemişleri dalgalı bir sıra halinde kırmızı kırmızı beneklenene kadar onu çite tutturdu. O iş bitince eski dantelleri kanepeye yığdı, en iyi yeni peçetesini taze koparılmış çilek dolu kâsenin altına serdi. Sonra sarmaşıktan koparılmış çileklerin üstüne koymak için krema çırptı ve hepsini, üniversitedeyken yaptığı ve peçetenin üstünde duran seramik kâseye koydu. Kırmızıydı, beyazdı, ince zevkliydi ve zarifti ama annem övgüleri kabul etmekte hiçbir zaman iyi değildi. Sonbahar yaklaşıp da çilek azalınca daha ağır işler yapmak istedi ve bir arkadaşının tanıdığı inşaat ustasını tuttu, kendisinin de ona yardım edeceğine söz vererek, ağabeyimin odasına –olur da dışarı çıkmak ister diye– bahçeye açılan bir kapı takma işini verdi.

Ölçü almak için Joseph'nin odasına giderlerken onları takip ederek, Ama o dışarıdan nefret eder! dedim. Neden benim bir kapım olmuyor?

Bunun için daha çok küçüksün, dedi annem. Ağabeyim sırt çantasını göğsüne dayamış bekliyordu, Kapının yeri iyi mi? diye soran anneme kısa bir baş işaretiyle tamam dedi. Ne kadar sürer? diye sordu.

Annem gerekli malzemeleri yazdığı defterini çıkarırken, Sadece siz okuldayken çalışacağız, diye bizi temin etti.

Kot giyen annemin atkuyruğunu gömleğinin yakasının içine sıkıştırdığı, ustanın da ölçü almayla ilgili uzun açıklamalarda bulunduğu üç haftalık bir testere, zımpara, yıkma ve yeniden yapma süreci yaşandı. Duvar açıldıktan sonra Joseph, kendi yatağından başka yerde yatmak istemediğinden, ilave kapitone bir yorganın altında uyudu. Kapının kendisi, üst camı ve kolu nihayet takılana ve pervazdan kısa, kırmızı, şirin perdeler asılana kadar günlerce çalıştılar. Biz okuldan gelir gelmez annem bunları Joseph'e

gösterdi. Onu bileğinden tutup eğilerek, Huzurunuzda yeni kapınız! dedi. Ağabeyim elini kapının koluna koydu, oradan çıkarak evin ön kapısından tekrar eve girdi ve tahıl gevreği yemek için mutfağa geçti. Güzel olmuş, diye seslendi mutfaktan. Annemle ben kapıyı herhalde elli kez açıp kapadık, kilitleyip perdeleri örttük; kilidi açıp sonra da perdeleri çektik. Kapılardan geçmek için neredeyse eğilmek zorunda kalan iki metrelik babam her zamanki saatte eve döndüğünde yatak odasından birkaç telefon görüşmesi yaptı, annem tamamlanan işi göstermek için onu dışarı sürükleyince, Güzel, güzelce yapılmış, deyip kollarını kavuşturdu.

Ne? dedi annem.

Hiçbir şey.

Elimle göstererek, Kilidi var, dedim.

Babam burnunu kırıştırarak, Sadece komik, dedi. Sırf birimizin girdiği bir odaya kapı yapılması için bunca iş.

Joseph mutfaktan, Sen de kullanabilirsin, diye seslendi.

Yangın olursa, dedim.

Annem avuçlarındaki yeni nasırlara dokunarak, Çok zımpara yaptık, dedi.

Perdelere dokunan babam, Ne kadar yumuşacık, dedi.

Yemeğin ardından, babam yatak odasında işlerinin kalanıyla uğraşırken annem oturma odasındaki kırmızı tuğla şöminenin önünde halıya uzandı ve dışarısı hâlâ sıcak, neredeyse yirmi derece olmasına rağmen garajda bulduğu eski bir çam kütüğünü tutuşturdu. Gel otur, Rose, dedi bana ve birlikte kurulup kütüğü küle çeviren titrek alevleri seyrettik. O gece kâbuslar gördüm, çünkü derler ki, ev fazla sıcak olduğunda kâbus görmek daha kolay olurmuş. Rüyamda donmuş ırmakların içine dalıyorduk.

Doğum günü pastam, annemin son tasarısıydı çünkü hazır karışımdan değil, sıfırdan yapılmıştı – unu, kabartma tozu, ayrıca sekizimde istediğim için limonlu; ekşiye güçlü bir sevgi peydahlamıştım. Doğrusunu tamı tamına bulmak için birlikte yemek kitaplarını karıştırmıştık ve mutfaktaki

koku dayanılmayacak kadar hoştu. Açık olmak gerekirse yediğim lokma nefisti. Serin, derin, koyu bir şeker girdabının kuşattığı narenciyeyle pişmiş sıcak pasta hamurunun hafifliği.

Fakat dışarıda hava kararıyordu ve o ilk lokmayı yutarken, o ilk izlenim yiterken içimde belli belirsiz bir kıpırtı, beklenmedik bir tepki hissettim. Ta içimde bir yerde gömülü bir algılayıcı periskopunu kaldırıp etrafı tarıyormuş gibi damağım yeni bir şeye dikkat kesildi. Malzemelerin niteliği –kaliteli çikolata, en taze limonlar– daha büyük ve karanlık bir şeyi örtüyordu sanki ve alttaki şeylerin tadı yüzeye çıkmaya başlıyordu. Çikolatanın tadını alabiliyordum elbette; ama aynı zamanda bir açıklık veya gözenekten uğrar gibi sızıntılar ve kalıntılar halinde ağzıma sanki küçüklüğün tadı, bir büzülme, bir bozukluk duyumu, bir şekilde annemle ilgili olduğunu bildiğim bir mesafenin tadımı, onun düşüncesinin kalabalık tadımı, bir sarmal doluyordu; sanki neredeyse başının ağrımasına neden olan ve gerektiği kadar aspirin, ben biraz uzanacağım sözlerine, boşlukları doldurun, der gibi bir yorumla beyaz noktalar halinde komodinin üstünde sıralanan hapları alması gerektiği anlamına gelen diş gıcırdatmasını tadabiliyordum... Kötü bir tat olduğundan değil, orası kesin; ama tatlarda, limonla çikolata sadece bir boşluğu çevreliyormuşçasına, pastanın lezzetinin içini boşaltan bir tür bütünsüzlük vardı. Annemin hünerli elleri pastayı yapmış, aklı malzemeleri dengelemeyi bilmişti, ama kendisi yoktu, içinde değildi. O kadar korktum ki, çekmeceden bir bıçak aldım ve koca bir dilim keserek pastanın yuvarlağını mahvettim, çünkü daha oracıkta tekrar bakmam gerekiyordu; kestiğim dilimi pembe çiçekli bir tabağa koyup peçete çekmecesinden bir kâğıt peçete kaptım. Kalbim hızla atıyordu. Eddie Oakley küçüle küçüle bir noktacık haline geldi. Bunu benim uydurmuş olmamı umuyordum –Belki limon bozuktu, belki şeker bayattı?– ama düşünürken bile, tattığım şeyin malzemelerle ilgili olmadığını biliyordum; ışığı yakarak tabağı öbür odadaki en sevdiğim koltuğa, turuncu çizgili desenleri olana götürdüm ve her ısırıkta, Hımm, ne şahane, şimdiye kadarki

en iyisi, oh oh, diye düşünsem de her ısırıkta: yokluk, açlık, sarmallar, boşluklar. Annemin daha biraz önce benim için, kızı için yaptığı pasta; annem ki, okuldan eve döndüğümde bana olan sevgisinin dolup taşmasından bazen yumruklarını sıktığını görebiliyor, hoş geldin demek için sarıldığında bana vermek istediklerinin yanında sarılmasının ne kadar yetersiz kaldığını hissedebiliyordum.

Kendimi haksız çıkarabilmek için bütün dilimi yedim.

Annem saat altıyı geçe kalktığında mutfağa girdi ve pastadan eksilen dilimi, turuncu şeritli koltuğun dibinde kaykılmış beni gördü. Çömelip alnıma düşen ısınmış saçlarımı düzeltti.

Rosie, dedi. Tatlım. İyi misin?

Gözlerimi kırpıştırarak açtım, ağırlaşmış gözkapaklarımda sanki her bir kirpiğime oltadaki gibi minik kurşun ağırlıklar takılmıştı.

Pastadan bir dilim yedim, dedim.

Bana gülümsedi. Sol kaşında nabız gibi atan baş ağrısının hâlâ geçmediğini görebilsem de gülümsemesi gerçekti.

Göz çukurunun hemen üstünü ovalayarak, Sorun değil, dedi. Nasıl olmuş?

Güzel, dedim, ama sesim tereddütlüydü.

Gidip kendine bir dilim aldı ve yanımda yere oturup bağdaş kurdu. Şekerleme yaparken yanağında çarşaf izleri kalmıştı.

Küçük bir ısırık alarak, Hımmm, dedi. Sence çok mu tatlı olmuş?

Boğazımda kabaran dağı, ensemin iç yüzeyine yayılan ağrıyı hissedebiliyordum.

Ne oldu bebeğim? diye sordu annem.

Bilmiyorum.

Joe okuldan döndü mü?

Daha değil.

Sorun nedir? Ağlıyor musun? Okulda bir şey mi oldu?

Babamla kavga mı ettiniz?

Ağzını benim peçeteme silerek, Pek sayılmaz, dedi. Sadece tartıştık. Meraklanacak bir şey yok.

Peki iyi misin? diye sordum.

Ben mi?

Biraz daha doğrularak, Sen, dedim.

Omuz silkti. Tabii ki, dedi. Sadece biraz kestirmeye ihtiyacım vardı. Neden?

Başımı salladım. Sanmıştım ki...

Bana cesaret vermek istercesine kaşlarını kaldırdı.

Tadı sanki içi boşmuş gibi, dedim.

Pasta mı? Şaşkınlıkla güler gibi oldu. O kadar mı kötü? Malzemelerden birini mi unutmuşum?

Hayır, dedim. Öyle bir şey değil. Sanki sen yokmuşsun gibi. İyi misin?

Başımı sallayıp duruyordum. Sözler, aptal sözler anlamsız geliyordu.

Ben buradayım, dedi neşeyle. İyiyim. Daha ister misin?

Bir çatal dolusu gün ışığı ve kakao tutuyordu ama yiyebilecek gibi değildim. Yutkundum ve tükürüğüm boğazımdaki dağdan aşağı süzüldü.

Akşam yemeğine kendimi tıkamasam? dedim.

Ancak o zaman, o da bir anlığına, bana tuhaf tuhaf baktı. Komik çocuk, dedi. Parmaklarını peçeteye hafifçe vurup kalktı. Pekâlâ o zaman. İşe koyulalım mı?

Akşam yemeği için mi? diye sordum.

Saatine bakarak, Tavuk, dedi. Vakit geç oluyor!

Peşinden mutfağa gittim. Joseph on dakika kadar sonra çıkageldi, yere bıraktığı sırt çantası tavandan bir örs düşmüş gibi gümledi. Eve kadar yürümekten yüzünü al basmıştı, gri gözleri berraktı, koyu saçları terden nemlenmişti ve yanaklarının kızarıklığıyla gözlerinin pırıltısına bakılırsa tumturaklı anekdotlar, şakalar ve azarlarla hepimize o gün ne olduğundan söz etmek istiyordu. Ama onun yerine mutfağın evyesinde sessizce ellerini yıkamakla yetindi. Bir sessizlik perdesine sarınmış gibiydi.

Annem ona bir yıldır yokmuş gibi sarıldı, o da annem bir enikmiş gibi omzuna pat pat vurdu ve üçümüz birlikte tavuğu doğrayıp temizledik, annem ekmek kırıntılarına bulanmış çıtır tavuk göğsü, taze fasulye ve pilav yapacaktı. Joseph doğrama tahtasına evyenin içinde çamaşır suyu spreyi sıkıyordu. Kızartma tavasındaki yağ çıtırdıyordu. Aklımı okulla ilgili düşüncelere vermeye çalıştım, ama hazırlıkları yarılamışken içimdeki kaygı tekrar nüksetti; annemin çiğ tavuğu ekmek kırıntılarına bulamasını izlerken, Ya aynı tadı tavukta da alırsam? Pilavda da alırsam? diye düşündüm.

Altı kırk beşte babamın arabası yanaşıp park etti. Neşeyle kapıyı açıp her zamanki gibi, Geldim! diye bağırdı. Hole doğru seslenmişti. İşle ilgili tüm dertleri üstlenmekten kara ve gür saçları günün sonunda matlaşıp karışmıştı.

Mutfak kapısında durakladı, ama üçümüz de onu koşarak karşılayamayacak kadar meşguldük.

Ekip diye buna derim! dedi.

Bıçağımı sallayarak, Merhaba, baba, dedim. Bana hep biraz misafir gibi gelmiştir. Eve hoş geldin, dedim.

Evde olmak ne güzel, dedi.

Annem kızartma tavasından gözlerini kaldırıp başıyla selam verdi.

Babam içeri gelip onu öpmek istiyor, ama doğru hareketin bu olup olmadığından emin değilmiş gibi görünüyordu; herhalde o yüzden evrak çantasını dolabın olduğu duvara dik olarak yaslayıp üstünü değişmek için holde kayboldu ve kâselerle büyük servis tabaklarındaki dumanı tüten yemeklerin başına tam otururken bize katıldı. Joseph yiyeceklerden almaya başlarken ben de olabildiğince ağır davranarak, eşit kaşık ölçüleriyle her şeyden tabağıma koydum. Yarım tavuk göğsü. Yedi fasulye. İki kaşık pilav.

Dışarısı artık kararmıştı. Sokak lambaları maviye çalan floresan ışıklarıyla cızırdayarak yandı.

Akşam yemeğinin tadı, pastanınkinden biraz daha iyiydi ama biraz. Sandalyeme çöktüm. Ağzımı büzdüm.

Annem, Ne oldu? diye sordu. Giysisinin koluna asılarak, Bilmiyorum, dedim. Tavuğun tadı tuhaf.

Annem lokmasını düşünceli düşünceli çiğnedi. Ekmek kırıntıları mı? dedi. Biberiyeyi fazla mı kaçırmışım?

Kimse yüzüne bakmasın ve doğrudan onunla konuşmasın diye gözlerini tabağından ayırmayan Joseph, Bence gayet güzel, dedi.

Yemekte ağabeyim biraz ders sonrası astronomi programından ve Los Angeles California Üniversitesi’nden bir uzaybilimcinin yakında gelip evrenin hızlanmasını açıklayacağından söz etti. Şu dakikada bile, dedi, giderek hızlanıyor. Çatalıyla gösterirken bir pirinç tanesi masanın öbür ucuna uçtu. Babam sekreterinin köpeği hakkında bir hikâye anlattı. Annem tavuğunu didik didik etti.

Tabaklarımızı bitirdiğimizde annem kremasını dökerek hazır ettiği pastayı yarı dilimlenmiş olarak sarı bir porselen tabakta masaya getirdi ve ellerini küçük bir gösteri hareketiyle dalgalandırarak takdim etti.

İşte tatlımız! dedi.

Joseph ellerini çırptı; babam, Hımm, dedi, bense ne yapacağımı bilemeyerek, peçetemle gözyaşlarımı sile sile zorla bir dilim daha yedim. Özür dilerim, diye mırıldandım. Özür dilerim. Hasta mıyım neyim? Herkesin tabağını dikkatle takip ettim, ama babamın dilimi göz açıp kapayıncaya kadar kaybolmuştu ve yemeye zaten hiçbir zaman düşkün olmayan ve birer Kahvaltı Hapı, Öğle Yemeği Hapı, Akşam Yemeği Hapı olması dileğinden sık sık söz eden Joseph bile anneme, yarışmaya falan katılması gerektiğini söyledi. İki saniyeliğine gözlerini kaldırarak, Sen hem kapı hem de pasta yapıp aynı zamanda bilgisayar dosyalarını düzenleyebildiğini bildiğim tek insansın, dedi.

Annem, Rose bir şeylerin eksik olduğunu düşünüyordu, dedi.

Ağzımdaki pasta çamur gibi olmuş bir halde tabağıma iki elimle yapışarak, Ben öyle demedim, diye itiraz ettim.

Joe, Mümkün değil, dedi. Her şey yerli yerinde.

Annem yüzü kızararak, Teşekkür ederim, dedi.

Sonra da başımı okşayarak, Kimsenin damak tadı aynı değildir tatlım, diye ekledi.

Ben onu demek istemedim, dedim. Anne...

Zaten bundan sonra bir süre pasta olmayacak. Yarın yarızamanlı bir işe başlıyorum, dedi annem. Silver Lake'te bir marangozun yanında.

Babam ağzını silerek, Bundan haberim yoktu, dedi. Neler yapacaksın, başka kapılar mı tamir edeceksin?

Annem, Ben marangoz dedim, dedi. İnşaatçı değil. Masa ve sandalye yapacağım.

Kalkabilir miyim? dedim.

Elbette, dedi annem. Biraz sonra yanına geliyorum.

Kendi başıma yıkanıp yatağa girdim. Annemin geldiğini daha sonra, uyuklamaya başlarken hissettim. Yatağımın başında dikildiğini. İnik gözkapaklarının ardından birinin gölgesinin derinliğini. Tatlı rüyalar, tatlı Rose, diye fısıldadı ve o sözlere, karanlığın içine doğru izleyebileceğim altın bir ip gibi tutundum. Onlara sıkıca sarılarak uykuya daldım.

3

Ailem, Los Angeles'ın birçok merkezinden birinde, Santa Monica Bulvarı ile Melrose Caddesi arasında sıkışmış olarak birbirini kesen otoyollara on beş dakika mesafede yaşıyordu. Sınırları kuzeyde Rus şarküterileri, güneyde de ünlü hayır mağazalarla çevrili semtimiz çoğunlukla aileleri, Doğu Avrupalı göçmenleri ve yolun karşısındaki büyük sitelerde oturup senaryolarını satmakta genelde zorlanan senaristleri barındıran konutlardan oluşuyordu. Ben okuldan eve dönerken balkonlarda dikilip öğle sonrası sigaralarını içerlerdi ve kamyonetler yanaştığında bilirdim ki, içlerinden biri iş bulmuştu. Ya da birikimlerini tüketmişti.

Özellikle bizim Willoughby Caddesi'ndeki blokumuz geceleri sessizdi, ama sabahları yaprak üfleyicileri pır pır çalışır, komşular arabalarının gazına basar ve işlek yollar dolardı. Mutfaktaki kahvaltı hareketliliğiyle uyanırdım. İlk, babam kalkardı ve daha yediyi çeyrek geçerken kahve fincanını mutfak evyesinde yıkıyor, mırıldanarak suları etrafa sıçratıyor olurdu. Hiç duymadığım şarkılar mırıldanırdı babam; fakat sabahın erken saatinde yaydığı bu enerji, onu gördüğüm akşam yediye kadar tamamen boşalarak katıksız bir televizyon izleme arzusundan ibaret kalırdı.

Şehir merkezindeki işyerine gitmek için arabasıyla uzaklaştığında her zaman kornasını bir kez kısacık çalardı. Dat! Bunu yapacağını hiçbir zaman söylemez ve herhangi bir şey de sormazdı, ama yatağıma iyice gömülmüş olarak kornayı bekler ve onu duymadan kalkmazdım.

Günaydın. Midem iyiydi.

Tahıllı bardan ibaret hafif ve zararsız bir kahvaltının ardından anneme bir bardak su doldurup parmak uçlarımda yatak odasına girdim ve bardağı usulca komodinin üstüne bıraktım.

Su, diye fısıldadım.

Annem gözleri yarı kapalı, saçları yastığa gür bir yelpaze gibi yayılmış halde, Sağ ol, dedi. Oda sıcak kokuyordu, derin uyku ve koza kokuyordu. Beni yanına çekti ve bastıra bastıra yanağıma bir öpücük kondurdu.

Öğle yemeğin buzdolabında, diye mırıldandı ve öbür yanına döndü.

Parmak uçlarımda odadan çıktım. Joseph'le eşyalarımızı kapıp tek sıra halinde Willoughby'den Fairfax Caddesi'ne yürüdük. Gökyüzü güçlü, derin bir maviydi. Yürürken taşları tekmeliyor, dünkü yiyeceklerin kırk yılda bir rastlanacak bir durum olduğuna karar veriyor ve ateşböceklerini incelemenin yanında belki pastel boya kalemleriyle resim yapmanın da planlandığı güzel bir güne hazırlanıyordum. Eddie Oakley, aklımın hiddetli köşesindeki olağan boyutlarına tekrar kavuşuyordu. Hava şimdiden ısınıyordu, haberlerde alışılmadık derecede, hatta otuz dereceyi geçecek kadar sıcak bir bahar haftası geçeceği söylenmişti.

Otobüs durağında bir metre kadar ayrı durduk. Aramıza mesafe koyuyordum, çünkü Joseph'nin genelde sinirine dokunuyor, kız kardeş alerjisini azdırıyordum, ama beklerken o birkaç adım geri ata ata tam yanıma geldi. Nefesimi tuttum.

Yukarıyı göstererek, Bak, dedi.

Gökyüzünün ta uzaklarında, bir sıra ağacın üstünde incecik beyaz bir hilal şeklinde ay asılıydı.

Yanındakini de görüyor musun? diye sordu.

Gözlerimi kıstım. Neyi?

Sağındaki küçük noktayı, dedi.

İyice baktığımda seçebiliyordum: sabah göğünde hâlâ belli belirsiz görülebilen, iğnenin ucu kadar bir ışık.

Jüpiter, dedi.

Şu koca gezegen mi? diye sordum ve bir saniyeliğine alnındaki kırışıklar açıldı.

Ta kendisi, dedi.

Ne yapıyor öyle?

Ziyaret ediyor, dedi. Bugünlük.

Otobüs gelene kadar o noktaya gözlerimi diktim, tanrıymış gibi ona dua ettim ve Joseph önden adım atmaya kalmadan teşekkür etmek için yenine dokundum. Doğrudan koluna dokunmamaya özellikle dikkat ettim ki, kızarak bana dönmesin.

Otobüsün içinde Joseph benden birkaç sıra öne geçti, ben de yakasının içine doğru bir pop şarkısı okuyan bir kızın arkasına oturdum. Çocuklar çiklet patlatır ve bağıra çağıra şakalar yaparken Joseph, her şey ona batıyormuşçasına kımıldamadan duruyordu. Ağabeyim. Profilden görebildiğim yüzü tam bir klasikti: düz burun, çıkık elmacıkkemiği, kara kirpikler, dalgalı açık kahverengi saçlar. Annem ona bir keresinde yakışıklı diyerek beni şaşırtmıştı, çünkü Joseph yakışıklı olamazdı, ama yine de yüzüne baktığımda hatlarının düzgün olduğunu görebiliyordum.

Sessizce oturarak güve kelebek ölüleriyle beneklenmiş camdan dışarısını seyrediyor, güneye doğru ilerlerken Jüpiter'in izini sürüyordum. Aşağımızda küçük arabalar, Fairfax Caddesi'nde hızla yanımızdan geçiyordu. Kırmızı ışıkta beklerken bigudileriyle araba süren yaşlıca bir kadına, başımla selam verdim. Motosiklet giysisi içinde *rock*'çı işaretiyle ellerini gidondan kaldıran bir adama el salladım. Joseph'in başının arkasına baktım, ona göstermek istedim. Ders kitabını okuyordu. İçimden ona söyledim. Güldü ve baktı.

Okula olaysız vardık, ben dört kez el sallamayı başardım, Joseph de inip ortaokula giden aralığa saptı. Katran kaplı spor alanını geçip üçüncü sınıfların dersliğine girdim.

Matematik problemleri, okuma, etkinlik saati, yağlı pastel boyayla gökyüzü çizimi için sanat projesi. Teneffüs. Dört kare.[1] İki puan. Kutuda süt. Tarih, imla dersi. Öğle tatilinin zili.

Öğle tatilini pembe bir sakızla musluğu yarı yarıya tıkanmış çeşmenin porselen kaidesinde geçirdim, yirmilerde döşenmiş tesisattan geçen sıcak,

metalik suyu yudum yudum alıp fıstık ezmeli sandvicimin etkisini silmek için ağzıma pas ve florür tadını doldurdum.

1. İngilizcede, *four square* veya *dek*. Kare biçimli bir oyun sahasının eşit olarak dörde bölünerek 1’den 4’e numaralandığı ve her alandaki oyuncunun topu, rakip oyuncuların alanında sektirerek belli kurallara göre onları elemeye çalıştığı bir oyun.

4

Annem geç saatlere kadar yataktan çıkmıyor, çünkü iyi uyuyamıyordu. Ona sabah suyunu götürdüğüm bir seferinde, çocukluğundan beri böyle olduğunu söylemişti. Yatağının kenarına iliştiğimde, Uykuya daldığımı hissedene kadar beklerdim, demişti; diş perisi gibi uykuyu yakalamayı isteyerek beklerdim, beklerdim. Mantar altlığın üstündeki bardağı çevirerek, Uykuyu yakalayamazsın, demiştim ben de. Yarı yarıya inmiş gözkapaklarının arasından bana gülümsemişti. Akıllı kız, demişti.

Gecenin bir yarısı yatakta dönerken bazen onu işitirdim; saat üçte mutfak ışığının yanması ve ısınan çaydanlığın uğultusunu duymak olağan işlerdendi. Koridorun aşağısından belli belirsiz sızan ışık, yatak odamın duvarına vururdu. Sesler avutucu olurdu; annemin varlığını hatırlatırdı, sabah olduğunda gözleri bulanık, dinlenmenin yollarını arayan yorgun görünüşlü bir anne anlamına gelse de bir faaliyet ve işlevsellik duygusu uyandırırdı.

Gecenin yarısında arada bir yataktan dışarı süzülür, turuncu çizgili büyük koltukta dizlerinin üstüne attığı diz battaniyesiyle bulurdum onu. Beş-altı yaşımdaki halimle bir kedi gibi kucağına tırmanırdım. O da ben bir kediymişim gibi başımı okşardı. Bir yandan okşar, bir yandan yudumlardı. Hiç konuşmazdık ve ben, ağırlığımın ve uykumun bir şekilde ona bulaşacağını umarak kollarında çabucak uyuyakalırdım. Her zaman kendi yatağımda uyandığımdan onun odasına mı döndüğü, yoksa pencereyi örten perdelerin katlarına gözlerini dikerek bütün gece orada mı kaldığını hiç bilemezdim.

Hayatım boyunca bu evde yaşamıştık. Bizimkiler üniversitede öğrenciyken Berkeley’de tanışmış, mezun olur olmaz evlenmiş, babamın Hukuk eğitimi için Los Angeles’a taşınmışlar ve Willoughby Caddesi’ndeki

bu evi alıp yerleştikten az sonra annem, Joseph'i dünyaya getirmiş. Üniversitedeyken ihtisas alanı seçmekte zorlanmış, ne istediğinden emin olamamışsa da evi, kutu gibi ve sevimli, çatısı kırmızı kiremitli olduğu ve kapının sundurmasından koca bir begonvil sarktığı, öndeki baklava biçimli pencereler ancak mutlu bir aileyi barındırabilirmiş gibi göründüğü için hemen beğenmiş.

Babam çok çalışır, sınavlarından iyi not alır ve öğretmenleriyle iyi anlaşırmış. Büyük boy, çizgili, sarı kâğıtlara sayfa sayfa hatırlatma notları düşer, Kütüphaneciyle Konuş, Jefferson'daki Evsiz Adama Yeşil Kazağı Ver, Elma Al diye liste yaparmış. Görünürde, Kendine Bir Eş Bul, diyen bir madde yokmuş; ama evlilik teklifini akranlarının birçoğundan önce yapmış ve evlendikten sonra içindeki yapılacaklar listesinde bir maddenin yerine getirilmiş gibi listeden silindiğini hissetmiş. Yıldönümü armağanları listesine uygun hediyeler almış ve evin holü için en iyi düğün fotoğraflarını çerçeveletmiş; hatta Bir Oğul ve Bir Kız Sahibi Ol sözleri kâğıt üstünde her gün ağlama sesleri işitmek ve alt değiştirmekten daha iyi görünse de, ağabey-kız kardeş sırasından memnunmuş. Dünya, hayalini kurduğu şeyleri vermiş ve yaptıkları şeylerin içinde kendine rahat bir yer bulmuş. İşten eve döndüğünde yeterince neşeli olsa da küçük çocuklarla ne yapacağını pek de bilemediğinden bize bisiklet binmeyi, eldiven giymeyi hiç öğretmedi ve boyumuzdaki değişimler kapı pervazlarında işaretsiz kaldığından kendi kendimize kanıtsızca uzayıp gittik. Her sabah aynı saatte çıkar, her akşam aynı saatte dönerdi ve anneme ait ilk anılarım, babamın gelme saati yaklaşır yaklaşmaz ben belinde, Joseph elinde olduğumuz halde onun kapıda bekleyip gelen geçen arabalara bakmasıydı. Babam hiç gecikmese bile o yine de erkenden bakmaya başlardı. Çocuklarla uğraşmaktan yorgun düştüğü öğleden sonraları bazen içi boş beyaz plastik bir topu yuvarlayarak dolanır ve ilk yaşlarımıza ait hikâyeler anlatırdı bize. Özellikle doğumumuza ait hikâyeler olurdu bunlar. Babam bir sebepten hastanelere girmeye direndiği için annem ikimizi de kendi başına doğurmak zorunda

kalmış ve o sırada babam, dışarıdaki kaldırımda bir tahta sandığın üstüne oturarak dedektiflik öyküleri okumaya çalışırmış.

Annem oynak plastik topu itip yuvarlarken, Şanslıyım işte, demişti. İkinizle de önce ben tanıştım.

Babam eve döndüğünde bahçe yolunu çabucak aşıp kapıyı hızla açar, annemi öper, bizi öper, ayakkabılarını yerleştirir ve postayı gözden geçirirdi. Birimiz herhangi bir sebepten ağlarsa bir mendil çıkararak yanaklarımızı siler ve tuzun yüzümüz için değil, et için olduğunu söylerdi. Derken sözleri biter ve etrafındaki duvarlara bakar, üstünü değiştirmek üzere yatak odalarına giderdi. Annemin banyo yaptırdığı, beslediği, giydirdiği ve gaz çıkarttığı, dünyayı okulların en büyüğü olarak, daha önce ihtisas seçmekte zorlandığı şeylerin bir tekrarı olarak gördüğü uzun saatlerde babamın en rahat ve en iyi yaptığı şey bunları kayda geçirmekti. Annemiyse sanki dört bir yandan seçenekler kuşatıyordu. Ben hâlâ beni dik olarak beline dayayabildiği kadar küçükken, Her şeyi seviyorum, demişti. Burnumun üstünden öperek neşeyle, Ne yapmak istediğimi bilmiyorum! O kadar şirinsin ki! demişti. Çok şirin! Sen var ya, sen!

Akrabalarımızdan neredeyse kimseyi tanımıyordum. Ya uzakta yaşıyorlardı ya da artık sağ değildiler. Büyükbabalarımla büyükannelerimden üçü ben dört yaşıma gelene kadar başka âlemlere göçmüştü, ama büyükannem hayatında bir kere bile egzersiz yapmamasına rağmen tanrılar kadar sağlıklı görünüyordu. Kuzeyde, Washington eyaletinde yaşıyordu.

Yolculuk yapmaktan hiç hazzetmediği için ziyarete gelmiyordu, ama sekizimdeyken bir cumartesi öğleden sonra kapımıza iade adresi olarak BÜYÜKANNE yazan kocaman kahverengi bir koli bıraktılar. Koli! deyip, anne-babamı kapıya kadar sürükledim. Birinin doğum günü mü? Annem, koliyi ayağıyla içeri iteleyerek soğuk bir sesle, Hayır, dedi.

İçinde, kat kat köpüklerin altından, üstünde adımın olduğu bir kurulama bezi buldum. Büyükannem beze bantladığı bir kâğıt parçasının üstüne

örümceksi bir elyazısıyla, Rose'a, diye yazmıştı. Bez tarazlanmıştı, desenleri solmuştu. Onu kolinin içinden kapıp yanağıma tuttum. Köpük parçalarını yere atıp papatya desenli, ağzı çentilmiş ve –Paul'e diye yazan– kâğıt bantlanmış bir çay fincanını çıkaran babam, Bu da nedir? diye sordu. Onun kırık çay fincanı mı? Joseph'in hediyesi, birkaç temiz mavi yastık yüzüydü; annemin adı da kapakları çatlamış rujlarla dolu plastik bir torbaya yapıştırılmıştı. Elinin üstüne rujla daire çizen annem, Artık yaşlandı, dedi. Büyükannem yalnız yaşıyordu ve o günlerde herhalde aklının bir bölümünü yitirmişse de kimse onu yerinden kımıldatmaya cesaret edemiyordu. Annem, Sonuçta hâlâ kendi başına postaneye gidebiliyor, değil mi? diyerek ruj torbasını bir mutfak çekmecesinin dibine havale etti. Babam ceplerinden bir avuç dolusu bozuk para çıkardı. Vay be! dedi. Aranızdaki sevgi hiç eksilmemiş! Kimse kullanmasın diye bütün bozuklarını çay fincanına boşalttı.

Kurulama bezime bayılmıştım. Çift renkliydi ve bir yüzünde eflatun zemin üstüne iğneyle dolgun mor güller, öbür yüzünde de mor zemin üstüne dolgun eflatun güller işlenmişti. Acaba hangi yüzü kullanmalıydı? Artık bulaşık kurulayabileceğim görsel yanılsamalı bir adaşım vardı. Yumuşaktı, yıpranmıştı ve adamakıllı çamaşır deterjanı kokuyordu.

Büyükannem bizzat gelemediği için ayda bir kez, pazar öğle sonraları telefonla arar, annem de bizi toplar, telefonu mutfak masasında ortamıza alır ve hoparlörüne basardı. Huysuzdu büyükannem, ama eğlenceliydi. İnsanları evine davet ederek onlara bahçeden taş çıkartıp yaftalattığı ve kapıdan içeri girerken bilhassa konuşmamalarını tembihlediği jeolojik taş partilerini anlatmayı severdi.

Hatta bazen ağızlarını bantlardım, demişti bir keresinde. Tabii beni bıraksalardı. Mutluluktan havalardaydım. Sen anlarsın, Joseph, doğru mu?

Doğru, dedi Joe.

Büyükannem, biraz da hüzünle, Ne çok içerdik, dedi. O sen misin, Rose? Orada mısın?

Merhaba, büyükanne, dedim.

Çok sessizsin, dedi büyükannem. Konuşsana.

Bir amerikan servisi yuvarlayıp boru haline getirdim.

Seni seviyorum, dedim borunun içine doğru.

Bir duraklama oldu. Karşıda, uzak bir köşede dinleyici olarak oturan annem irkiliverdi.

Büyükannem ahizenin minik siyah deliklerinden, Sevmek mi? dedi.

Evet, dedim.

Büyükannem, Ama beni tanımıyorsun bile, dedi. Nasıl seversin? Sevgiyi hak etmek gerekir. Çok yapışkansın. Kızın çok yapışkan, Lane, dedi.

Atkuyruğunun uçlarıyla oynayan annem, Anne, dedi.

Ben yapışkan değilim, dedim.

Joseph, Yapışkanın önde gideni, dedi. Ne tür taşlar buldunuz?

Annem, Orada işler nasıl, anne? diye sordu. Her şey yolunda mı?

Hayır, dedi büyükannem, her şey yolunda değil. Ehliyetimi alıyorlar. Bazalt, Joseph, dedi. Bir sürü bazalt bulduk. Sana biraz yollarım.

Ertesi hafta kutular dolusu yolladı. Siyah ve cam gibi. Bahçeyi şenlendirdik. Bir öğretmen, atalarımız konulu bir ödev olarak bizden dede ve ninelerimizi çizmemizi isteyince siyah pastel boya kalemini tekelime aldım ve önü kafesli kapkara bir kutu resmi yaptım, sesleri belirtmek için de dışa doğru çizgiler çektim.

5

Öğle tatilinden sonra öğretmen beni hemşireye gönderdi.

Çarşambaları öğleden sonra tabiat dersi yapardık. Üçüncü sınıftaki tabiat dersi hep böceklerle ilgiliydi ve ben ateşböceklerinin işleneceği haftayı iple çekiyordum. Gelgelelim, yemek saati sırasında ruh halim fena halde değişmişti ve sınıfa döndükten sonra başımı sırama yasladım. Aslında niyetim bu değildi; ama sanki biri başıma bir mıknatıs yerleştirmiş, bir başkasını da defterimin içine sıkıştırmıştı. Başım illa ki oraya gitmek istiyordu.

Öğretmen dersin ortasında durdu.

Çocuklar, gözlerinizi kapatıp gecenin karanlığında ışık çakarak uçan bir ateşböceği olduğunuzu hayal edin, dedi.

Sonra benim olduğum sıraya doğru geldi ve yanımda diz çökerek iyi olup olmadığımı sordu. Ona, galiba hasta olduğumu söyleyince, hemen yanımda hayal etmekle meşgul olan arkadaşım Eliza bir gözünü aralayarak, bütün öğle tatilini çeşmenin başında geçirdiğimi açıkladı.

Çok ama çok susamıştı, diye fısıldadı.

Öğretmen, Sıcak yüzünden mi? diye sordu.

Sanmıyorum, dedim.

Öğretmen, üstünde adım yazılı izin kâğıdını imzalarken masasının başında duruyordum. Sınıf arkadaşlarım kollarını açarak kanat çırpadursunlar, ben boş koridorlarda eski ödüllerin ve evlere ait resimlerin önünden geçip revirin açık kapısına ulaştım, orada dikilip izin kâğıdımı tutarak durakladım. Daha önce hemşireye hiç gelmemiştim. Nadiren hastalanırdım. Hiç numara yapmazdım.

İçeride çizgili bluz giymiş bir kadın çizik içindeki çam bir masanın başında oturuyor, turuncu ve pembe dosyalardan bir yığını karıştırıyordu.

İzin kâğıdımı gösterince içeri gelmemi işaret etti.

Bir kâğıt parçasına bir şeyler karalayarak, Bir saniye bekle, dedi.

Bu hemşireyi daha önce okul toplantılarında görmüştüm, kemiği kırık olan birileri varsa genelde onların yanında dikiliyordu. Kırık kemiklerin gözetmeniydi. Beyaz giyinmiyordu, ama kolları yumuşak görünüyordu ve bileklerinden birinde uçları birbirinin üstüne binen şarap rengi ipekten bir saat kayışı vardı. İki dosyaya değerlendirmelerini yazdıktan sonra odadaki tek boş sandalyede oturan bana baktı: sonu gelmez hasta çocuklardan biri daha.

Bir termometre alıp sallayarak, Ee, sorun nedir, canım? dedi.

Dirseklerimi tutarak düşündüm.

Ateşin mi var?

Hayır, dedim.

Burnun mu tıkalı?

Kokladım. Odada hafif kirazımsı bir ilaç kokusu vardı. Hemşirenin yumuşak dirseklerine, koyu kırmızı saat kayışına baktım. O kollara güvenmekle başladım.

Yemeklerin tadı kötü geliyor, dedim.

Tam olarak doğru sayılmazdı; öğle tatilinde bir elmayı afiyetle yemiştim. Teneffüsteki kutu süt de fena değildi. Ama onun dışındaki neredeyse her şey –pasta, tavuklu akşam yemeği, ev yapımı çikolatalı kek, fıstık ezmeli sandviçteki şiddetli özlem– değişik derecelerde olmak üzere aynı korkuyu uyandırıyordu.

Başını uzatıp beni gözden geçiren hemşire, Ne gibi kötü? diye sordu. Fazla kilolu mu olduğunu düşünüyorsun?

Hayır, dedim. İçi boş gibi, dedim.

Klipsli bir klasöre boş bir kâğıt tutturdu. İçinin boş olduğunu mu düşünüyorsun?

Benim değil, diye bocaladım. Yiyeceklerin. Sanki yemeklerde bir boşluk var.

Kâğıda ağır ağır, *Yemeklerin içinde bir boşluk var,* diye yazdı. Ben izlerken sonuna bir soru işareti ekledi. Eğri, doğru, boşluk, nokta.

Odanın havası inceldi. Ateşime baktı. Gözlerimi kapatıp gecenin karanlığında ışık çakarak uçan bir ateşböceği olduğumu hayal ettim. Bir dakika sonra termometrenin yanına bakarak, Normal, dedi. Demek... kilolu olduğunu düşünmediğine eminsin?

Evet, dedim.

Bana hatırlatmak ister gibi, Kilolarından şikâyet edenlerin yaşları giderek küçülüyor, dedi.

Ama ben yiyorum, dedim.

Klasördeki kâğıda onu da yazdı. *Yediğini söylüyor.* Güzel, dedi. Al.

Kâğıt bardakla su verdi. Su sözümona dağdaki bir kaynaktandı, ama haftalardır plastiğin içinde beklediğinden, bir yerinde bir tutam dağ olan sıvı plastik içmek gibiydi.

Sana bal da vereyim, dedi.

Başımla tamam dedim. Uzlaşmacı olmayı hâlâ çok istiyordum.

Alkollü ıslak mendille termometreyi baştan aşağı silerek, Nasıl, güzeldi, değil mi? dedi.

Bardağı kavrayarak, Su önemlidir, dedim. İçmezsek ölürüz.

Tıpkı yiyecekler gibi, dedi.

Yemeyi seviyorum, dedim sesimi yükselterek.

Günde üç öğünü de mi?

Evet.

Peki kendini kusturmak istediğin oluyor mu hiç?

Hayır.

Kaşları kalkık, Peki seni tuvalete çıkarması için hap alıyor musun? diye sordu.

Başımı salladım. Havalandırma pır pır etti ve klima bir kademe yükseldi. Gözyaşlarımın boğazımda yine düğümlenmeye başladığını

hissedebiliyordum ama onları çözüp dağıttım. Gözyaşları ancak toplu haldeyken tehdit oluştururlar.

Eh, diye iç geçirdi hemşire. O zaman kendine birkaç gün zaman tanı. Klasörü bir yana koydu.

Bu kadar mı?

Gülümseyerek, Bu kadar, dedi.

İlaç yok mu?

Yok, dedi. İyi görünüyorsun.

Ama nedir *bu*? diye sordum.

Kolundaki saati düzeltip omuzlarını kaldırdı. Bilmiyorum, dedi. Alerji olmasın?

Yiyeceklere mi?

Ya da, dedi, belki hayal gücün fazla gelişmiştir.

İzin kâğıdını aldım. Daha önümde uzun bir gün vardı.

Kâğıt bardağımı çöpe gönderen hemşire, Biraz dinlen, birkaç gün içinde seni çağırtırım, dedi. Sıvı iç. Kafana bir şeyi takma. Ailen iyi mi?

Ailem mi? dedim. İyi, neden?

Koltuğuna geri yaslanarak, Merak ettim de, dedi. Omuzlarına kanarya sarısı örgü bir hırka aldı. Böyle şeyler bazen yayılabiliyor.

6

Okul gününün kalanını dersliğin kitaplığındaki düz ve sert yeşil halının üstünde, başı derde giren hayvanlar hakkında resimli kitaplar okuyarak geçirdim. İnsanı çatlatacak kadar sıkıcı bir öğleden sonraydı. Eddie'yle Eliza meraklı gözlerle gelerek, dört kare veya yakartop oynamak isteyip istemediğime baktılar, ama onlara kendimi iyi hissetmediğimi söyledim. Yüzlerine karşı bir-iki öksürerek, Size bulaştırmak istemem, dedim. Otobüse ayaklarımı sürüye sürüye gittim. Durakta Joseph de günün sonunda bitkin gibiydi ve cam kenarında her zamanki yerine oturdu, ama bu sefer yanında bir arkadaşı, kavisli kalkık kaşları ve uzun kollarıyla bacakları olan bir oğlan vardı. Eve kadar yol boyunca konuşup parmaklarıyla bir şeyleri göstererek bir ders kitabının üstüne kapandılar.

Günlerden çarşambaydı ve çarşambaları okuldan sonra George hep bize gelirdi. George, Joseph'in en iyi ve yegâne arkadaşıydı. Darmadağınık saçları kıvırcıkla çok kıvırcık arasında karışmış, yarı beyaz, yarı siyah George Malcolm. Bir yıl kadar önce, bir keresinde evimize gelmiş ve saçından bir tutam koparıp onlarla bana burgaç ve sarmalları öğretmişti. Bir merkez noktasına yönelen dairesel bir akıntıdır, diye açıklayarak tutmam için birini vermişti. Yay gibi olan saç teline asılmıştım. Doğa böyle şekillerle doludur, diyerek beni banyonun lavabosuna götürmüş ve musluğu çevirip suyun giderden nasıl döne döne aktığını işaret etmişti. Beni kitaplığa götürüp, hava olayları hakkında bir kitap açmış ve bir siklonu göstermişti. Sonra bir de sarmal bir galaksiyi. Derken beni cam bir kavanozda deniz kabuğu koleksiyonumun olduğu banyoya tekrar sürüklemiş ve minik bir kabuğun içindeki aynı sarmala dikkatimi çekmişti. Onu saçına yaklaştırarak, Görüyor musun? demişti. Evet! diye el çırpmıştım. Gözleri öğretme zevkiyle sıcaktı. Galaktik saç, diye gülümsemişti.

George okulda şimdiden efsane olmuştu bile. Fiziğe öyle doğal bir yeteneği vardı ki, sekizinci sınıftaki fen öğretmeni bir gün ondan sınıf için “göreceliğin temelleri”ni çabucak özetlemesini istemiş. George kalkmış ve bir kâğıt ağırlığı, cetvel ve duvar saatiyle öyle iyi bir iş yapmış ki, öğretmen cüzdanından yirmilik bir banknot çıkarmış. Kafanın bu kadar berrak olmasından dolayı sana para veren ilk kişi ben olmak isterim, demiş. George da o parayla sınıfa pizza ısmarlamış. Sonradan ben sorunca, Çift porsiyon *pepperoni*’li,[2] demişti.

O öğleden sonra üçümüz Fairfax’le Melrose caddelerinin kesiştiği köşede indik ve ben peşimi bırakmayan Oki Dog Restoranı’ndaki pastırmalı *burrito*’ların[3] yağlı tuzlu kokusundan mecalim kesilmiş bir halde onları takip ederken George, bir uçağın yönüyle ilgili bir şeyi göstermek için döndü ve peşlerinden geldiğimi görerek bana el salladı.

Merhaba, Rose! dedi. Nasıl gidiyor?

Merhaba, dedim. Sıcak.

Solmuş mavi tişörtüyle Joseph arkası bana dönük, yürümeye devam ediyordu.

Bunca zamandır arkamızdan mı geliyordun? diye sordu George.

Başımla evet dedim. Bir şeyler bekliyormuş gibi geriye yürümeyi sürdürünce elimi kaldırdım.

George güldü. Evet, Miss Edelstein? dedi.

Okul hemşiresine hiç gittin mi?

Hayır, dedi.

Boş ver o zaman, dedim.

Tamam, dedi. Biraz canı sıkılmış görünüyordu.

Tam dönecekken elimi yine salladım.

Bekle, dedim. Affedersin. Gerçek bir sorum olacaktı, dedim. Fen sorusu.

Ağabeyim artık çevresine bakınmaya başlamıştı. Gergindi.

Baksana, dedi. İşimiz var. Ateşböceklerinden konuşmak istemiyoruz.

Peki ya yemeklerin tadı tuhaf geliyorsa? dedim.

Hâlâ geri geri yürüyüp kalemini bagetmiş gibi başına pat pat vuran George, Şu büfenin *burrito*'larını hiç denedin mi? diye sordu. Bugün bir tane yedim, dedi. Tuhaf diye buna derim.

Joseph, George'un lafını ağzına tıkayarak, Senin flüt dersin yok mu? diye sordu.

Pazartesileri, dedim. Ama yemeklerin çoğu öyle geliyor.

Eliza yok mu? dedi Joe yine.

Balede, dedim.

George, Ne demek istiyorsun? diye sordu.

Ne yapmalıyım?

George, Anlamıyorum, dedi.

Sesim çatlayarak, Galiba bende bir sorun var, dedim.

George kafası karışmış bir halde gözlerini kıstı. O da Joe da tuhaf görünüşlü ortaokul öğrencileriydi; yüzlerinin farklı yerleri farklı hızlarda geliştiği için oranları bozuluyordu ve o aşamada George'un kaşları alnına göre o kadar yüksek ve sivriydi ki, hep şüpheci veya şaşırmış gibi görünüyordu.

Evin kapısına ulaşmıştık ve Joseph, anahtarlığını bulmak için sırt çantasını karıştırıyordu. Çarşamba öğleden sonraları evin reisi oydu ve cep harçlığıyla kendine bir anahtarlık –dairenin ilerleyişine gizlice katılan akıllı mandalıyla som gümüş bir halka– almıştı. Anahtarı çıkardı, bizi içeri aldı, sonra da halkayı tesisatçılar gibi kemerinin köprüsüne taktı.

Holden doğruca odasına geçecekti, ama George girişte kalmıştı.

Flüt mü çalıyorsun? diye sordu.

Sadece biraz, dedim.

Sırt çantasından ders kitabını ağır bir şeymiş gibi çıkaran Joseph, George, baksana, dedi. On ikinci soru. Suçlularla dolu bir sürat teknesi, yedi metre yüksekliğindeki bir rıhtımdan saatte otuz kilometrelik sabit bir hızla kalkıyor. Polislerle dolu bir araba da suçluları yakalamak için rıhtımdan

uçmak üzere. Tekne on bir metre uzaklaşmışken onun üstüne inmesi için arabanın rıhtımdan tam uçtuğu sırada hızı ne olmalıdır?

Fakat George, bazen Joseph'in odasından bir içeri bir dışarı adımladığı zamanlar yaptığı gibi kollarını kavuşturmuştu. Kütüphaneden ilave fizik soruları not alır ve öğle sonraları onlarla uğraşırlardı; Joseph masasında, George da adımlayarak. Temiz hava girsin diye yan kapıyı açarak ağaç dallarına fiske vurur, öğretmenin fazladan not vermek için onların dikkatine sunduğu, ama gerçekte kendinin de bilmediği soruların üstünde kafa yorarlardı.

Gözlerini bana dikti. Kahverengi ve keskin.

Sorun olan nedir? dedi.

Kızardım. Hemşireye söylediklerimi anlattım. George dinlemek için holde kalmıştı, ama Joseph odasına dalmış, ders kitabını yatağının üstüne fırlatarak masasının başına oturmuş, dosyasından bir kareli kâğıtla pergel çıkarmıştı. Ben anlatırken o pergelin çelik ucunu kareli kâğıdın üstüne yerleştirdi, kalem ucu ve özenli hareket eden elleriyle nefis bir yay çizmeye başladı. Her hareketi kendinden o kadar emindi ki, evrenin hangi sırrını deşmek üzere olduğunu tamı tamına biliyor gibiydi.

Ben sözümü bitirdikten sonra George, İsviçre peyniri gibi mi? diye sordu.

Hayır, dedim. Bir koca delik. Hemşire hayal gücümün fazla gelişmiş olduğunu söyledi.

Joseph kusursuz yayını buruşturup bir kareli kâğıt daha çıkardı.

Buruşturma, Joe, dedi George.

Kâğıdı çöpe doğru fırlatan Joseph, Sıçıp batırdım, dedi.

George, Yatak odam için bir fikrim olduğunu unutma, dedi. Bana dönerek, Bütün yanlışlarımızı duvar kâğıdı yapacağım da, diye ekledi. Her neyse, şimdi seni bir test edelim. Zaten bir şeyler atıştırmamız gerekiyor.

Pergeli yine açıp bir ucunu iki mavi karenin kesiştiği köşeye yerleştiren Joseph, Şimdi mi? dedi.

George, Sadece birkaç dakikamızı alır, dedi. Bana bakarak, Boş musun? diye sordu.

Boşum, dedim.

Ellerini çırptı. Gündemin ilk maddesi, Rose'a neler olduğu bulunacak, dedi.

Joseph itiraz etmek için ağzını açacak oldu.

İkinci madde, işe koyulmak!

Hafiften eğildim. Adımı her anışı ne büyük bir yüceltmeydi. Piyango çekilişinde numaramın okunması gibi.

Joseph bir sonraki kâğıdı da buruşturmak üzereyken eli durdu ve çizimi George'a uzattı. George onu ışığa tuttu ve bir tabloymuş gibi takdirle baktı. Başıyla onaylayarak, Kuzey duvarı, dedi. Harika.

O gün öğleden sonra dört sandviç, gazoz, cips, tereyağlı kızarmış ekmek ve çikolatalı sütle geçti. Buzdolabında ne varsa elden geçirdim. Annem hâlâ yeni işindeydi, Micheltorena'ya yakın, Sunset Bulvarı'ndan tepelere doğru giden yoldaki marangoz atölyesindeydi; ağabeyimle George da kızarmış ekmeklerinin üstüne şeker döküp reçel sürüyor, ben ısırıp çiğnediğim lokmalar hakkında George'a rapor verirken, en sevdikleri robotlu televizyon dizisi hakkında konuşuyorlardı. George, telefonun yanında bulduğu büyük boy çizgili sarı bloknotu kucağında tutuyor, solda bir sütun halinde yiyeceklerin dökümünü çıkarmış, karşısına da verdiğim cevapları sıralıyordu. Annemin yaptığı güveçte orkinostan artanlara, İçi yarı boş, dedim. Babamın yaptığı hazır karamelalı pudingten bir kâsede kalanı ağzıma doldurdum, Korkunç! dedim. Babamınki o kadar dalgın ve savruktu ki, herhangi bir tat bile tespit edemedim. Algılarım yalnızca annemin yemekleriyle sınırlı değildi ve üstünden geçilecek çok şey, adeta bir bilgi sağanağı vardı, ama mutfak pencerelerinden süzülen öğle sonrası bahar güneşinin solan sıcaklığında bana sevinçle yediğim tereyağlı kızarmış ekmek yapan George'un varlığıyla, onun dikkati ve yumuşak özeniyle

hafifleşip kendimi iyi hissederek, tattığım yiyeceklerin değişik katmanları hakkında düşünebilmeye başladım. Ekmek dağıtıcısı, ekmek fırını, buğday, çiftçi hakkında. İçinde korkunç keskin bir koku seçilen tereyağı hakkında. Ambalajına baktığımda Wisconsin'de büyük bir çiftlikten geldiğini okudum. Kaymakta bir incelik, sanki madenî bir tamponun bıraktığı bir tat vardı. Süt, yorgundu. Bir uçağın veya park eden bir arabanın uzak sesi gibi bütün o ırak, kıpır kıpır kaynaşan parçaların hepsi arka planda süzülüyor, yiyeceği yapanın durumu da sahneyi kaplıyordu.

Üzüm jölesindeki asitsi sitemi açıklamaya çalıştığımda George, Demek her besinin bir duygusu var, dedi.

Herhalde, dedim. Hem de bir sürü duygusu.

Sarı bloknota birkaç kutu çizdi. Bunlar senin hislerin mi? diye sordu.

Başımı salladım. Bilmiyorum, dedim.

Nasıl hissediyorsun? diye sordu.

Yorgun.

Yorgunluk tadı alıyor musun?

Bazılarından, dedim.

Masada ders kitabıyla oturan Joseph tereyağı, reçel ve tozşekerli tost yapmıştı kendine. Bakmadığı bir sırada tabağına uzanıp bir parça kopardım. Daha o an suratımı ekşitmiş olmalıyım ki, George hızlı bir bakış attı. Soldaki sütuna büyük harflerle "Joseph'in Kızarmış Ekmeği" diye yazarak, Ne? diye sordu. Ağzım dolu, başım dönerek, Ah! dedim. George kalemini hazırda tutarak, Anlat, dedi. Joseph'e bakamıyordum. Ekmeği doğru dürüst yiyemiyordum bile. Koyu bir sakız gibi geliyordu bana, çiğnemesi zor bir şeymiş gibi. Yavan ve kıvamlı, kendi üstüne kapanan bir şey. Denizşakayığı? diye geveledim. Joseph buzlu çay etiketini düzgünce katlamaktan başını kaldırdı. Gözleri kapı sövesinin üstünde dolaştı. Gülerek, Ben iyiyim! dedi. Kendimi iyi hissediyorum.

Ekmeği bir peçetenin içine tükürdüm.

Joseph kalkıp tabağını evyeye koydu.

Daha bitmedi mi? diye sordu. Patterson'a yarışın şifresini kıracağımıza söz verdim.

George ayağa kalkarak, Tamam, dedi. Yukarı doğru gerinince tişörtü biraz sıyrılarak tenini bir şerit halinde açıkta bıraktı. Sonra bana doğru gülümsedi. İyi iş çıkardın çocuk, dedi.

İkisi de mutfaktan çıktıktan sonra sütle reçeli buzdolabına geri koydum ve bir bıçak çıkarıp Joseph'in tost ekmeğinin tadından kurtulmak için onun tırtıklı ucuyla hafifçe dilimi kazıdım. İşe yaramayınca kilerdeki şekerli rulo şekilli kurabiyelerden bir paket kaptım; kimsenin evde yapmadığı kurabiyelerde un, yağ, çikolata ve fabrikaların ancak tertipli uzak uğultusu vardı. Altı tane yedim. Dışarının sıcağı yumuşarken ellerime serin suyu akıtarak bulaşıkları yıkadım, çatal bıçaklara parlaklığını iade ettim.

İşimi bitirdikten sonra holdeki dolaptan bir oyun aldım ve Joseph'in kapısının hemen dışına kuruldum ki, *Girilmez*, yazısını ihlal etmeden olabildiğince yakın olayım. Kapının ahşabından süzülen George'un boğuk sesine tutunabileyim.

Arada bir, Nasıl gidiyor orada? diye sesleniyordu George.

Sarı piyonu dört kare ilerleterek, İyidir, dedim.

Bir şeyler yazan Joseph, Kız aklını kaçırmış, dedi. Ya da morali bozuk. Duymuşsundur. Melankoli deniyor.

Midem kasıldı. Kendime karşı oynadığım oyunda kazandığım sahte para yığınına, Belki öyledir, dedim sessizce.

George, Hafta sonu onu daha iyi test edebiliriz, dedi. Dışarıda. Baksana, Joe, sekizinci soruyu tekrar okusana.

Joe, Hafta sonu mu? dedi. Sesindeki titremeyi kaçırmak imkânsızdı.

George, Sadece cumartesinin bir bölümü, dedi, tamam mı Rose? Biraz daha bilgi? Cumartesi öğleüstü?

Desteden kendime bir milyon dolar ödeme yaparak, Tabii, dedim.

2. (İt.) Domuz ve sığır etinden bir tür salam.

3. (İsp.) Bir tür Meksika dürümü.

7

Bir yıl kadar önceydi, bir seferinde futbol toplarını tamı tamına doğru, yani her altıgeni bitişiğindeki karşıt renkli beşgene düzgünce ilişmiş olarak çizme becerisi göstermiş, babamı şaşırtmıştım. Büyük bir futbol hayranıydı babam ve sevinmişti. Birlikte maç seyretmeye otururken çizdiğim topu havaya kaldırarak tezahürat yapıyordu. İşte, sanat diye buna derim! diyerek onları televizyonun üstüne asıyordu. Fakat çok geçmeden toptaki beyaz boşluklara uzun kirpikli koca gözler ve gülen bir kırmızı ağız eklemeyi çok da takdir görmeyen bir alışkanlık haline getirmeye başladım. Babam çenesini kaşıyarak, Rose, ne yapıyorsun? demişti. Ben de ona beşinci gülen topumu uzatarak, Elimde değil, diye karşılık vermiştim. Fazlasıyla sade görünüyorlardı.

Ondan sonra onunla spor seyretmeyi bıraktım, ama sergileyebildiğim özel bir yetenek varsa o da bu olmuştur. Altı kenarın hepsini de üç yanındaki beş kenarlı komşusuyla bitiştirmek beni fazlasıyla hoşnut ediyordu. Dikişleri belli etmek için yana doğru çizgiler atmak da. İyi ya da kötü, genelde ahım şahım bir yanım yoktu. Ortalama bir yaşta okumaya başladım. Okulda iyiydim, ama kimse anne veya babamdan birini kenara çekip potansiyelimi fısıldamadı; kendi başımın çaresine bakabiliyor gibiydim işte.

Ailedeki yetenek, ağabeyimdi. Altı yaşındayken harçlığıyla dişçimizden aldığı bir aleti kullanarak işaretlediği legolardan yıldız kümeleri yapıyormuş. Zor sözcükleri daha küçükken kullanmaya başlamış, örneğin, kahvaltılığından bir lokma alırken, Şimdi geviş getirmeliyim, gibi şeyler söylüyor ve büyükler ona gülüyor, kocaman gri gözleri ve basbayağı ciddi bakışlarına bayılıyor, sonra ona sarılmaya çalışıyor ama o yanaşmıyormuş.

Kollarını robot gibi bir öne bir arkaya doğru bükerek, Bana yok dokunmak, diyormuş.

Eve girip çıkan büyükler sık sık, Joseph harika bir çocuk, diyor, resim kâğıdına henüz keşfedilmemiş gezegenlerin –atmosfer kalınlıkları ve aylarıyla tastamam– eksiksiz çizimine bakarak başlarını sallıyorlarmış. Annemiz hoşnutlukla gözlerini indiriyormuş. Ben de genelde insan canlısı olmamla beğeniliyordum.

Arabanın yağını değiştiren adama gülümseyince annem, İnsanlarla ne kadar kolay anlaşıyorsun, demiş; adam da bana gülümsemeyle karşılık vermişti.

Joseph kimseye gülümsemediği, babam da sadece dişlerini göstermekle yetindiğinden bu konuda rakibim olmadığı kesindi. Annemse selam verdiğinde insanların irkilerek hafifçe geri çekilmelerine yol açacak kadar duyguyla gülümsüyordu. Bu gülümsemeyle neyin, ne kadar sunulduğunu kestirmek zordu.

8

Beş buçuk civarında, George’la ben buzdolabını tam anlamıyla talan ettikten sonra annem, marangoz atölyesindeki ilk gününden döndü. Yanakları koşudan dönmüş gibi al aldı. Elimi yakalayarak, Harikaydı! dedi. Joseph’e bakındı, ama ağabeyim odasında okuyordu. George da evine dönmüştü. Annem sır verir gibi bir sesle, Mahalledeki ağaçları hızla bir turlayalım, diyerek beni evin önüne doğru sürükledi. Birinin bahçesinin orta yerindeki koyu renkli iğne yapraklı ağacı göstererek, Bak, bu köknar, dedi. Kerestesi yumuşak olur, dedi. Yanındakinin kabuğuna tıklayarak, Bu, çınar. Kaşlarını çattı. Galiba çınardan mobilya yapmıyorlar ama niçin yapmadıklarından emin değilim.

Ağacın gövdesinden yapboza benzer gri bir kabuk parçası soydum. Annemdeki heyecanı yeni bir merakın ilk aşaması olarak görüyordum. İkinci aşama genelde üç-dört ay sonra, içinden yükselen ilk yetenek dalgası yatıştığında ve hünerlerini düzenli olarak kullanan insanlarla boy ölçüşmek zorunda kaldığında gelirdi. Üçüncü aşamada da bolca baş sallar ve söz konusu hünerin –sosyoloji, seramik, bilgisayar, Fransızca– niçin ona göre olmadığı hakkında konuşurdu. Dördüncü aşama, geceleri saat ikide uyanmaya başladığım ve holden paldır küldür geçip kendimi onun kucağına attığım için iyi bildiğim o uzun ve huzursuz bekleme dönemi olurdu.

Ağaç kabuğunu ikiye katlayarak, Hamur gibi, dedim.

Martel Caddesi’nin gölgeli tarafından yürürken hafiften koluna yaslandım. Bahçelerini sulayan bazı komşulara el salladım. Saat beş buçuğa doğru sıcak zaten azalmış, keyifli bir hal almıştı ve bizi saran hava cilalanmış gibi parıldıyordu. Annem kendimi daha iyi hissedip hissetmediğimi sordu, ben de akşam yemeğini aklımdan kovup biraz daha iyi olduğumu söyledim ve dikkatimi annemin sonra söylediklerine,

atölyedeki diğer çalışanların gerisinde kalma kaygısıyla ilgili sözlerine vermeye çalıştım. Ama bu çok anlamsızdı. Annem maymun iştahlı olsa bile başlangıçta her şeyin üstesinden gelirdi, özellikle ellerini kullanmasını gerektiren işlerde; sözgelimi, yatağı öyle güzel yapardı ki, içine girerek onun hayranlık verici titizliğini mahvetmek istemediğimden yıllarca örtülerin üstünde yatmıştım.

Bence iyi olacaksın, dedim.

Yüzüme düşen saçımı, kulağımın arkasına yerleştirdi. Sağ ol, dedi. Benim tatlı destekçim. Babandan çok daha iyisin.

Gardner ve Vista caddelerinde bir aşağı bir yukarı gidip gelerek ağaçlara bakma turunu tamamladıktan sonra tekrar eve yönelirken hafiflemiş, yeniden moral kazanmış görünüyordu.

Akşamdan kalan yemekleri yediğimiz öğün önceki akşam duyduğum huzursuzluğu yineledi; sadece aradan bir gün geçmiş olması ve George’un sevecenliği, huzursuzluğumun etkisini azaltmıştı. Hemşirenin öğüdünü aklımdan çıkarmıyor, bendeki durumun kimseye sıçrayıp sıçramadığına da bakıyordum, ama kimsede hiçbir rahatsızlık görünmüyordu. Babam atölyeyi sordu, annem de ilk ödevinin bir tahta pano kesmek olacağını anlattı.

Kadehini onunkinde çınlatan babam, Bir tahta pano demek! dedi. Hadi bakalım.

Annem ona kaşlarını çattı. Hain olma, dedi.

Babam gözlerini ardına kadar açarak, Bir şey mi dedim? dedi. Benim elimden hiçbir şey gelmiyor. Ancak zaten yapılmış olan tabureleri yeniden yapabiliyorum.

Anneme göz kırptı. Annem kadehini boşalttı.

Babam, O hikâyeyi biliyor musun, Rose? dedi.

Yüz kere duydum, dedim.

Joseph karabiberi aldı ve tabağını bir kara nokta yağmuruna tuttu. Annem gibi onun da piyanistlere benzer harika uzun elleri, gözler gibi

keskinleşip odaklanabilen parmakları vardı.

Annem, Çok mu tatsız? diye sordu.

Joseph başını salladı. Sadece deneme yapıyorum, dedi.

Babam amerikan servise tıp tıp vurarak, Bugün maymun dolaştıran bir adam gördüm, diye duyurdu. Doğru söylüyorum.

Nerede? diye sordum.

Pershing Meydanı'nda.

Neden?

Omuz silkti. Ağzını silerek, Hiçbir fikrim yok. Benim günümden bu kadar. Sıradaki.

Joseph karabiberi bıraktı. Fena değildi, dedi.

Ben, Yarı iyi, yarı korkunçtu, dedim.

Babam, Yarı korkunç mu? diye sordu ve bekledi.

Başım düşecek gibiydi, dedim.

Babam, Bana yerinde gibi görünüyor, dedi. Hem de yerli yerinde.

Ah, Rosie, canım benim! Annem kendi tabağına da karabiber ekip bana doğru eğilerek sarıldı ve alnımı böğrüne bastırdı. Senin harika bir başın var, dedi. Orada güzel, harika bir kız var.

Tabağımı iterek, Yemekler *duyguyla* doludur, dedim.

Babam, Duyguyla mı? dedi. Bir saniye kadar bana dikkatle, yakından baktı.

Sesim titreyerek, Sandvicimi yiyemedim, dedim. Pastayı yiyemiyorum.

Babam arkasına yaslanarak, Ha, öyle mi? dedi. Tabii. Ben de çok yemek seçerdim. Koca bir yıl boyunca sadece kızarmış patates yedim.

Onların tadı da insan gibi mi geliyordu? diye sordum.

Burnunu kırıştırarak, İnsan mı? dedi. Hayır. Patates gibiydiler.

Annem, İyi görünüyorsun, dedi. Tavuğundan çekingen bir ısırık aldı. Başıyla onaylayarak, Biberle daha iyi oluyormuş, dedi. Evet, çok daha iyi.

Joseph kollarını kavuşturdu. Sadece bir denemeydi, dedi.

Cumartesi günü George ve Joseph'le dışarı çıkıyorum, dedim.

Sadece doğum günün olduğu için, dedi Joseph.

Annem, Doğum günün, diye yineledi. Dokuz yaş. İnanabiliyor musun?

Kalkıp yemek tarifleri kâğıdının yanına gitti ve büyük harflerle, BİBER EKLE! diye yazdı.

İşte! dedi.

Tabağımı babamınkinin üstüne koydum. O da bizimkileri Joseph'inkinin üstüne koydu.

Görmüyor musun? diye sordum babama.

Neyi görmüyor muyum?

Annemi işaret ettim.

Lane, dedi. Evet. Harika bir kadın görüyorum.

Gözlerimi babamdan ayırmıyordum.

Ne? dedi yine.

Onu, dedim.

Ben mi? dedi annem.

Babam, Ne var, Lane? diye sordu. Bir şeyler mi dönüyor?

Annem başını sallayıp kalemin kapağını kapatarak, Bir şey yok, dedi. Güldü. Neden söz ettiğini bilmiyorum. Rose?

Annem destek istediğini söyledi, dedim.

Annem yüzü kızararak, Hayır, hayır, dedi. Az önce sadece takılıyordum. Hepinizin beni çok desteklediğini hissediyorum.

Joseph, Kalkabilir miyim? diye sordu.

Babam tabak yığınını mutfak tezgâhına getirerek, Tahta pano yapacakmış, dedi. Daha söylenecek ne var? Pano mükemmel olacaktır. Tatlı isteyen?

Ben kımıldamadım. Annem, saçını kulağının arkasına doğru düzeltiyordu. Düzelt, düzelt. Joseph olduğu yerde ayağa kalktı.

Tekrar, Gidebilir miyim? diye sordu.

Cumartesi ne yapıyorsun, Rose? dedi annem. Giyinip beraber parkta dolaşabiliriz. Limonlu pastadan birkaç parça daha var, Paul. Şurada.

George'la önemli bir planım var, dedim.

Joseph masanın kendine ait ucundan sıkışarak çıktı. Cumartesiden sonra başka hiçbir şey yok, dedi bana. Anladın mı?

Annem, George mu? diye sordu. Joe'nun George mu?

Babam tezgâhın oradan, Desteğe ihtiyacı olsaydı bilirdim! dedi.

Joseph çıktı. Annemle babam neşeli, aydınlık yüzlerle bana döndüler. Boş amerikan servisler önümüzde, duruyorduk.

Yemek duası okuyacak mıyız? diye sordum.

Annem, İnsanlar yemek duasını yemekten önce okur, dedi. Kalan bulaşıkları evyeye taşıdı. Yemek üzere olduğumuz yemeklere teşekkür etmek için, dedi.

Gözlerimi kapadım.

Bitmiş olan yemekler için, diye fısıldadım. Teşekkürler.

Evin geçimini sağlayan kişi olması sıfatıyla babam bulaşıklardan muaftı, Joseph da yıkama işinde o kadar müşkülpesentti ki, köpüklü evyenin başına dikilmek annemle bana kalıyordu: O yıkıyor, ben kuruluyordum. Büyükannemden yeni gelen eprimiş güllü kurulama beziyle çatal bıçakları hızla bitirdim. Annemin keyfi yerinde görünüyor, omzumu sıkarak okul hakkında kısa kısa sorular soruyorsa da ağız sulandıran tavuklu böreğin tadı hâlâ ağzımdaydı ve onun neşesine inanmakta zorlanıyor, sağ kulağımdan giren sol kulağımdan çıkıyordu. Kurulama beziyle ıslak tabakların üstünde daireler çiziyor, hepsini bir dolaba koyuyordum. Bezi bardakların ağzından içeri tıkıyordum. İşim bittikten sonra da bezi çekmecenin madenî kulpuna astım.

Sonrasında kitap çantamı yüklenip holden odama yöneldim. Koridorda ilerlerken beynim dikkatle dengelemem gereken suyla dolu bir bardakmış gibi, ağır ağır yürüyordum.

Hayret, Joseph'in kapısı yarıaçıktı. Harçlığıyla hırdavatçıdan yeni bir kilit alıp kapıya taktığı düşünülürse bunun yazılı bir davetten farkı yoktu. Yeni anahtarı da o zarif, gümüş anahtarlığa takmıştı.

Dışarısı hâlâ biraz aydınlıktı, ama Joseph'in perdeleri kapalıydı ve başucundaki abajuru yakmıştı. Ayak ayak üstüne atmış olarak yatağında yatıyor, radyoların iç organlarından gümüşsü bir yığının yanında *Discover* dergisini okuyordu.

Selam, dedim. Başını kaldırıp derginin üstünden baktı. Gözleri merhaba demek için uzanacağına aramızda gevşek bir duvar oluşturuyordu.

George'a el koyduğum için özür dilerim, dedim.

Bana göz kırptı.

Doğum günüm için bir şey almana gerek yok, dedim. Cumartesi benim hediyem olabilir. Daha iyice misin?

Ne demek istiyorsun?

Gündüzki tostu kastediyorum.

Dergisine döndü.

Tanrım, dedi. Herkesin kötü durumda olduğunu sanıyorsun. Ben bütün gün gayet iyiydim, dedi sayfalara doğru. Sadece kardeşimin ıvır zıvır yemesini seyrederek günümü harcamak istemedim, tamam mı?

Yeni bir sayfa çevirerek okumaya döndü.

Kapıda bir süre bekledim. *Girilmez* yazısının e'siyle oynadım.

Kaşlarını kaldırdı: Başka bir şey var mı?

Hepsi bu kadar, dedim.

Dönüp gidiyordum ve neredeyse kapı aralığından çıkmıştım ki, ağabeyimin yattığı yerde bir hareketlilik olduğunu gözucuyla gördüm. Sanki yarım saniyeliğine yorgandaki şekiller ışıdı veya beyazı daha da beyazlaştı. Bakmak için döndüğümde her şey aynı, tamamen hareketsizdi ve Joseph dalmış okuyordu.

Kendime gelmek için başımı sallayarak, Her şey yolunda mı? diye sordum.

Gözlerini tekrar kaldırdı. Daha şimdi bunları konuşmadık mı?

Sadece...

Gözleri açılmış, bakıyordu. Yarı meraklı.

Renkler mi değişti? diye sordum. George mu geliyor?
Bu saatte mi? dedi. Hayır. Vakit geç oldu.
Biraz önce kımıldadın mı, ne yaptın?
Ben mi?
Evet, yani yataktan filan kalktın mı?
Kısa ve ters bir kahkaha attı.
Başından beri buradayım, dedi.
Affedersin, dedim. Boş ver. İyi geceler.

9

Annem ağabeyimi daha çok severdi. Beni sevmediğinden değil; onun sevgisiyle her gün baştan aşağı yıkanırdım, ama bu daha başka türden bir sevgiydi, başka, daha evcil bir kaynaktan akıyordu. Ben onun sevgili kızıydım; Joseph onun her şeyiydi.

Joseph'in gözde olmasını beklemezdiniz. İkimizi de eşit derecede sevdiğini ileri süren babam bazen ona ağaçtan düşmüş gibi bakardı ve George dışında da ona kendiliğinden yaklaşan pek yoktu. Her zaman mesafeli biri olmuşsa da –iki yaşıma ait bulanık bir anımda Joseph'i odasında karanlıkta otururken bulmuştum ve bebek beynim daha o zamandan onunla mağaralar arasında bağ kurmuştu– ilkokul üçe giderken annem artık onu okuldan alıp götürmeye başlamış. Derste canı sıkıldığı, hem de had safhada sıkıldığı için öğretmen ona çantasını teslim edip bir düzene koyma görevi veriyor ve sınıf da bu arada toplama işlemi yapmayı öğreniyormuş. Annem onu alana kadar o, derslikteki dikiş takımından bulup buluşturduğu bir iğneyle Tic Tac şekerlerini ipe dizmiş, zincir gibi bir şey yapmış olurmuş. Nane yeşili kordonu göstererek, Anne, bak, demiş bir keresinde. Bakteri. Öğretmen irkilip utanmış. Annemi inciten bir şeymiş gibi, Çok akıllı, demiş.

Bir gün öğleden sonra annem beni beline dayamış olarak okula gitti ve öğrenci işlerine Joseph'in doktorla randevusu olduğunu söyleyerek, nasıl top atılacağının gösterildiği beden dersinin ortasında onu alıp götürdü. Joseph sıska, soluk benizli, kambur ve bayağı tıbbi bakıma muhtaç gibi göründüğünden ne öğrenci işleri ne de öbür öğrenciler doktor randevusunu sorgulamadı. Annem bizi arabaya kadar götürdü ve beni çocuk koltuğuna bağladı.

Joseph, Ne doktoruna gidiyoruz? diye sordu. Ben hasta mıyım?

Annem arabayı okulun park yerinden çıkarırken radyoyu açarak, Değilsin tabii ki, dedi. Radyoda trampetler bas bas bağırıyordu. Turp gibi sağlam ve sağlıklısın. Çarşıya gidiyoruz.

O günleri hatırlayarak daha sonra bana, Ne yapacaktım yani, bütün gün ipe nane şekeri dizmesine göz mü yumacaktım? demişti.

Bütün bunlar olurken yanlarında ben de vardım, ama bir katılımcıdan çok bir yankı olarak.

O öğle sonrası üçümüz giyim mağazasına, pazara, kuru temizlemeciye gittik. Arabayla Wilshire semtini baştan sona, Okyanus kıyısından şehrin kalbine kadar geçtik ve 6. Cadde'den, Hancock Park'taki konakların arasından, 1932'de sinema sektörünün kodamanlarınca dikilen yüksek zarif çamların altından dolaşa dolaşa evimize yollandık. Akşam yemeğine ravioli ve ıspanak almak için markette durduk. Annem o sene işlerine ara vermişti ve tek başına araba kullanmaktan hoşlanmıyordu. İkisi bazen ağaçların nasıl büyüdüğü veya yağmura niçin ihtiyaç duyduğumuz hakkında konuşuyorlardı; bazen de sessiz oturuyorlar, ben de kraker kırıntılarını arka koltukta sağa sola fırlatıyordum. Annem, Joseph'i dinlemeye bayılıyordu; ağzından çıkan her sözcüğü özendirircesine başıyla onaylıyordu. Bazen arabayı kaldırıma çekip hayatıyla ilgili ondan öğüt isterdi ve daha sekizinde olmasına rağmen Joseph sorularını ağır, alçak sesli bir monologla cevaplardı. Annem emniyet kemerine sıkıca tutunarak, gözlerini Joseph'inkine mıhlayarak kulak verirdi.

Bütün bunlar kimse babama bir şey söylemeden aylarca devam etti ve Joseph'in okulda olduğu, yakartop sevmediği için teneffüse çıkmayıp derslikte kaldığı bir öğle sonrasına kadar her şey güzel gitti. Öğretmen yaş bir bezle karatahtayı siliyormuş. Joseph yere çömelmiş, halının dokusundaki koyudan açığa giden renk kademelerini incelerken öğretmen büyük bir kaygıyla, artık daha iyi olup olmadığını sormuş, Joseph da gayet iyi olduğunu söylemiş.

Öğretmen, Ama doktorlar sana bir sürü ilaç vermiş olmalılar, değil mi? demiş. Biraz aptal bir öğretmendi. Sonraları onunla tanışmıştım ve beni gördüğünde, sanki Edelstein zekâsıyla ona tekrar eziyet edecekmişim gibi, ağlamaya başlamıştı. Ona bir deha olmadığımı söylediğimde gözle görülür biçimde rahatlamıştı.

Joseph, Hayır, demiş.

Tahtadaki tebeşir kalıntılarını temizleyen öğretmen, Peki ne yapıyorlar o zaman? diye sormuş. Joseph o sıralar artık neredeyse haftada üç kere, günün büyük bir bölümünde okulda olmuyormuş. Cevap vermemiş. O sırada öğretmen masasının dibinde çömelmiş olarak masanın tahta dokusunu araştırıyormuş.

Joseph?

Çarşıya gidiyoruz, demiş.

Çarşıya doktorlarla mı gidiyorsun?

Joseph, Annemle ikimiz gidiyoruz, demiş.

Eli yavaşlayan öğretmen, Doktorlara gitmeden önce mi? diye sormuş.

Joseph başını kaldırıp öğretmenin kısılan gözlerini bir an yakalayarak, Doktor öyle diyor, demiş.

Annemin durumu soruşturulurken konunun telefonda konuşulduğuna, eşe dosta, babama, herkese anlatıldığına defalarca tanık olduğumdan, bütün olay baştan sona ezberimdeydi. Annem bundan yıllarca söz etti. İki sosyal görevli eve gelip oturma odasında ona iki saat boyunca sorular sordular. Mahallemizdeki evde öğrenim yandaşları, elde hazırlanmış broşürlerden bir deste bıraktı. Babam olanları öğrendiğinde meseleyi anlamak için akşam sofrasına bir not defteriyle oturdu, Joseph'le ben tabaklarımızı deşerken aynı soruları tekrar tekrar sordu. Kaşlarını çatarak, Bana tekrar açıklamalısın, dedi. Onu *neden* dışarı çıkarıyordun? Çatalını havada sallayan annem, Çünkü can sıkıntısından aklını kaçıracaktı, dedi. Bırak dünyayı kendi başına keşfetsin! Babam not defterine kesik çizgiler karalıyordu. Ama *müzeye* gitmediniz, dedi. Kuru temizlemeciye gittiniz.

Annem dişlerini gıcırdatıyordu. Orasını sevdi, dedi. Bir şey öğrenmedin mi, tatlım? Joseph sandalyesinde dikeldi. Ezberden okur gibi, Su yerine sıvı solvent kullanıyorlar, dedi.

Öğrenci işleri sorumlusu ve okul müdürünün annemle konuşmaları gerekti ve onu temelli olarak kara listeye aldılar. Birkaç yıl sonra, inatçı bir griple ilgili olarak beni okuldan alıp gerçek bir doktor randevusuna götürmek istediğinde, sekreter randevumu teyit etmek için Dr. Horner'ı ararken ben de Öğrenci İşleri'nde beklemek ve içinde sıra halinde zikzaklar çizen minik mavi balıkların olduğu koyu renkli akvaryumu izlemek zorunda kaldım.

Öğrenci İşleri'ne beraber girerken annem, Öksür, Rose, demişti. Ciğerim sökülürmüş gibi bir öksürük nöbeti saldım.

Annem sekretere, Gördünüz mü? dedi. Gidebilir miyiz?

Sekreter bana kaygılı bir bakış attı. Gözlerini kırpıştırarak, Affedersiniz, dedi. Okulumuzun uygulaması böyle. Dr. Horner'la konuşana kadar onu on beş dakika beklettiler ve bu yüzden az daha randevuyu kaçırıyorduk. Muayenehanenin bekleme salonunda annem, dergilerin sayfalarını dayak atar gibi karıştırdı.

Gidip gelmelerle geçen o aylar, anne çocuk birlikte dükkân dükkân gezmeler zararsız görünüyordu. Hatta bir bakıma tatlıydı. Sosyal görevliler o gün ellerinde annemin yeni yaptığı muzlu kek dilimleriyle evden ayrılmış, teşekkür ederek arabalarına binmişlerdi. Joseph normal okul düzenine döndüğünde babam da her şeyi unutmuştu. Fakat onca devamsızlığın gerçek bir sonucu varsa, o da zaten arkadaş canlısı olmayan Joseph'in sınıftakilerle bağının hepten kopmasıydı. Önceki yıllardan bir-iki arkadaşı vardı ve hiçbirini eve getirmese bile sözlerinin arasına aynı isimleri tekrar tekrar serpiştiriyordu: Marco, Marco, Marco, Steve, Marco, Steve, Steve. Üçüncü sınıftan sonra o isimlerin yerini Onlar aldı. Onlar teneffüse çıktı. Onları sevmiyorum. Onların hepsi satranç oynadı. Onlar öğle tatillerinde

karışık meyve suyu içiyor; ben de içebilir miyim? Evde kalabilir miyim? Fakat bunların hiçbiri annem için dert değildi; Joseph her ne kadar sık sık moralsiz olsa, nadiren göz teması kursa ve kimseyi dikkate almasa bile, anneme göre oğlunda bir kusur olamazdı. Hep birlikte Santa Monica Rıhtımı'nda yürüdüğümüz bir yaz günü Joseph'i çöl olarak tanımlamış ve açıklama olarak, onun az girdi isteyen bir ekosistem gibi olduğunu söylemişti. Joe'ya doğru sevinçle gülümseyerek, Güneş ona her istediğini verecektir, demişti. Joseph'se rıhtımın güneyi boyunca uzanan oyun tezgâhlarına dalmış, yarım metre ötemizden yürüyordu.

Bizi dinlemediği için annem bana doğru, Kaynaklarını tasarruflu kullanıyor, dedi.

Rıhtımdaki sallantılı ahşap yürüyüş yolundan aşağıya, balıkçıların eski moda oltalarıyla bütün gün dikildikleri uca doğru yürürken, Peki ben neyim? diye sordum.

Suya doğru bakan annem, Sen mi? dedi. Hımm. Sen yağmur ormanısın.

Yağmur ormanı, o ne demek? diye sordum.

Gür bir yeşilliğin var, dedi.

Bana yağmur mu gerekiyor?

Hem de çok.

Bu iyi bir şey mi? diye sordum.

Ne iyi ne de kötü, dedi. Bir yağmur ormanı iyi veya kötü müdür?

Sen nesin?

Omuzlarını kaldırdı. Ben durmadan değişiyorum, dedi. Hawaii'deki Büyük Ada gibi.

Hawaii mi olacaksın?

Büyük Ada.[4] Orasının yedi farklı iklimi var. İstersen sen de Hawaii olabilirsin.

Sen yağmur ormanı mısın?

Sanmıyorum, dedi.

Ya çöl?

Bazen, dedi.

Peki yanardağ?

Duruma göre, diyerek güldü.

Kendi başıma yürümek için parmaklığın yanına gittim. Okyanusun yüksek ısıda tuhaf ve tanecikli bir görüntüsü vardı. Rıhtımın en ucuna vardığımızda bana sabahın altı buçuğundan beri uskumru çektiğini anlatan kısa boylu ve yaşlı bir Japon balıkçının yanında dikildim. Bana, Sen kaçta kalktın? diye sordu. Yedide, dedim. Saatine bakarak, Buraya gelmiştim bile, dedi. Ayaklarının dibinde bir soğutucuya koyduğu bir kova dolusu balık vardı. Saat üç buçuktu. Hâlâ buradayım, dedi.

Artık ben de buradayım, dedim.

İkimiz de buradayız, dedi.

Gündoğumunu gördün mü?

Dağın üstünden, dedi.

Güzel miydi?

Başıyla onayladı. Turuncu, dedi. Pembe.

Eve dönerken, Ben yağmur ormanı değil, okyanus olmak istiyorum, dedim.

Aklı çoktan başka yerde olan annem, Tabii, dedi.

Çölün arada bir çiçek vermesi gibi Joseph de bana arada sırada el uzatırdı. Bej ve kahverenginin inceliklerine o kadar alıştıktan sonra gün ışığı sarısı bir gelincik, bir frenkincirinin bağrından uğrayıverir. Joseph'in ayı ve Jüpiter'i gösterdiğinde olduğu gibi, o çiçekli anları nasıl severdim; ama onlar seyrek ve apansız olurdu.

İşte bütün bunlardan dolayı, bir güz günü öğleden sonra Joseph'in yanında yedinci sınıftan biriyle –kendi yaşıtı olan biriyle– otobüs durağından yürüyerek geldiğini görmek benim için az sürpriz değildi. O gün okuldaki doğa bilgisi dersinde hava olaylarını gördüğümüzden kaldırıma renkli tebeşirle yıldırımlar çiziyordum: gök gürültülü sağanak yağışlar, kasırgalar, hortumlar... Hepsi Los Angeles'taki gökyüzüne

fazlasıyla yabancıydı. İlk yıldırımımın kenarlarını gayretle düzeltirken onların bir köşeden çıkageldiklerini fark ettim ve başta yanlış gördüğümü sandım. Yıldırımı parlak turuncuya boyadım. Başımı yine kaldırdım: Hâlâ iki kişiydiler. Aklıma gelen bir sonraki şey, bunun bir numara olduğuydu. Belki çocuk, Joseph için bir tür ödevdi. Belki de çocuk, ağabeyimle oyun oynayan bir hergeleydi.

Ön bahçeye ulaştıklarında, Ne işiniz var burada? diye sordum. Galiba yedi yaşındaydım. Joseph her zamanki gibi cevap vermedi. Çöl rüzgârı. Yılanlar ve akrepler.

Merhaba, dedi George. Adım George. Eğilip elimi sıktı. Yedinci sınıftan biri için el sıkışı iyiydi.

Yere bakarak, Yıldırım! dedi.

Onları içeriye kadar takip ederek, Ama neden geldiniz? diye sordum yine.

Joseph yatak odasına yöneldi. George arkasını döndü ve ödev yapacaklarını söyledi.

Joseph sana derslerinde yardım mı ediyor? diye sordum.

Hayır, dedi.

Öyleyse neden onunlasın? diye sordum.

Fen ödevi, dedi. Fen işleri.

Kaşlarına dikkat ettim. Onun yaşındaki çocukların normalde giydikleri pantolonuna.

Sen de fen derslerini seviyor musun? diye sordum.

Joseph’in odasında kaybolan George, Hem de nasıl, dedi.

O günün kalanı tebeşir çizimleriyle Joseph’in kapısı arasında gidip gelerek geçti. Ne yaptıklarını tam olarak duyamıyordum, ama kulağa okul konularıyla ilgili gibi geliyordu. Hızlı hızlı bir sıra yıldırım yaptım ve ardından mavi tebeşiri alıp kuru ve bulutsuz havada her yeri kesik yağmur çizgileriyle doldurdum.

George’un dört veya beşinci gelişinde kafama dank etti. Yine Joseph’in kapısının dışında oturup konuştuklarını anlamaya çalışıyordum; hâlâ Joseph’in George’a ders veriyor olması gerektiğini düşünüyordum, çünkü oğlanın haftada iki, hatta üç kez gelip durmasına bir anlam veremiyordum. Lego bloklarından mutlu mutlu bir demiryolu, güya imar planı yüzünden Joseph’in kapısının önündeki halının mutlaka tam üstünden geçmesi gereken bir demiryolu döşüyordum.

Bir ses, Neden? diye sordu. Joseph’in sesiydi.

George, Rüzgârın direnci, dedi.

Joseph’in George’a bir şey açıklamasını bekledim.

Joseph, Bunu neden böyle çözesin ki? diye sordu.

Kâğıda bir şeyler karalayan George, Bu şekilde daha hızlı, dedi.

Joseph, Dur, şunu bir daha göstersene, dedi.

Hangisini?

Şunu.

Oyuncak tren allı mavili raylarda paldır küldür ilerliyordu. Oturup yarım saat kulak kabarttım ve Joseph bir kez bile konuğuna bir şey açıklamadı.

Okulda beraber olsaydık o kadar şaşırmazdım. Benim yaşımdayken herkesi afallatan hızı kesilmişti ve yedinci sınıfa geldiğinde, evet, matematikte yine iyiydi, ama artık sınıfta en az üç kişi ondan öndeydi. Geri kalmamak için ödevlerine bakması gerektiği bile oluyordu. Dâhilikten çok akıllılığa geçiş yapmıştı ve çok akıllı olmak da çok iyi bir şey olmasına rağmen harika çocuklar için yine de düşüş demekti.

Tren paldır küldür istasyona geri döndü.

Duyduklarım, benim için Joseph’in beyninden çok öte anlamlar taşıyordu. Kendimi bildim bileli onun akıllı olduğu için o kadar tuhaf davrandığını düşünürdüm. Oysa George ondan da akıllıydı ve adımı söylemesini biliyordu. Eve geldiğinde bana mutlaka selam veriyordu. Giderken de el sallıyordu.

O gün yakalandım. Holdeki halının üstünde sırtüstü yatmış, trenin tekerlerini döndürürken George telefon etmek için kapıyı açıverdi.

Merhaba, Rose, dedi.

Affedersin, dedim. Tren yapıyorum da.

İstikamet neresi? diye sordu.

Yani tren yolu demek istedim. Efendim?

Trenin gideceği yer?

Ha, dedim. Ventura.

Joseph odasının derinliklerinden, Şuradan *çekilsene*, diye hırladı.

Trenimi mutfağa yaklaştırıp George'un telefonuna kulak kesildim. Zekâ özürlü olan ablasını kontrol ediyordu. Telefona, Bana yeni bir fil resmi gerekiyor, tamam mı? Eski filimin bir arkadaşa ihtiyacı var, dedi.

Annem de mutfaktaydı, musluğun altında bir süzgeç dolusu brokoliyi yıkıyordu.

George telefonu kapatıp çıkınca anneme baktım.

Hoş çocuk, dedi.

Çöl değil, dedim.

Ne demek istiyorsun? Süzülsün diye brokoliyi yana bıraktı.

Joseph'in çöl olduğunu söylememiş miydin?

Ellerine musluktan su akıttı. Öyle bir konuşma hiç geçmemiş gibi, Hayır, çöl değil, dedi. Joseph geod gibidir, dışarıdan sıkıcı bir taş, içeriden göz kamaştırıcı bir kristal.

Ellerini kurulamasını izledim. Annemin kıvrak, hünerli parmaklarını. Joseph'i yüceltirken, o zaman bile içimde nasıl bir çatışma vardı. Geodun – Bir geod ha!– o olmasını kıskanmış, ama annemin beni bazen ışıkta boğuluyormuşum gibi hissettiren olağanüstü ilgisinin çoğunu üstüne çekmesinden de aynı zamanda rahatlamıştım. Joseph o ışığı taş duvarlarının içine alıyor ve topaz kristalinden, siyah turmalinden pahlanmış keskin kenarlarının arasında saklıyordu.

Onun façetaları ve billurları var, dedi annem. Anlaması zor, jeolojik bir sürpriz gibi.

Mutfak tezgâhında dikilmeye devam ediyordum. Lego trenim hâlâ ellerimdeydi.

Peki babam ne? diye sordum.

Kalçasını tezgâha dayayarak, Ha, baban mı? dedi. Baban kocaman güçlü boz bir kaya parçası. Güldü.

Merakla son bir kez daha sordum. Ya ben?

Sen? Bebeğim, sen...

Kımıltısızdım. Bekliyordum.

Sen...

Mavi beyaz kareli kurulama bezini katlarken bana doğru gülümsedi. Sen denizin yuvarlatıp parlattığı nadir bir cam gibisin, dedi. Şu güzel yeşil olanlarından. Herkesin sevip evine götürmek istediklerinden.

Tren yolunun tamamını toplayıp odama kaldırmak biraz zamanımı almıştı. Parçaları yığarken, Benim için iyi şeyler söyledi, diye içimden tekrar ediyordum; böyle bir sözün insanı iyi hissettirmesi gerekir.

4. Büyük Ada adıyla da bilinen Hawaii, takımadanın en büyük adası.

10

Cumartesi, güneşli ve sıcak doğdu. Tam dokuzdu. Uyandığımın dakikasında çıkmaya hazırdım. George ancak öğlen gelecekti, ama ben evin içinde yerimde duramıyor, daha sabahın onunda ön kapıyı açıp kaldırımı gözetliyor, yere düşen yapraklardan bir patika yapıyordum ve George köşeyi dönüp bizim sokağımıza girdiğinde koşa koşa içeri dönüp sanki şaşırmış gibi, ona kapıyı açtım. Hoş geldin! Hoş bulduk, deyip bana hızlı bir "Mutlu Yıllar Sana" şarkısı söyledi ve doğruca Joseph'in odasına gitti. On dakikalık bir ikna faaliyetinden sonra Joseph, üstünde *Beyzbolun En İyi Yanı Şapkasıdır* diye yazan bir beyzbol şapkasıyla odasından çıkınca George, Beverly Caddesi'nde ev yapımı kurabiyeler üstüne uzmanlaşan ve bunların tanesini üç dolar gibi uçuk bir fiyata satan bir pastaneye kadar birlikte yürümeye ne diyeceğimi sordu. Başımı yukarı aşağı sallayarak, Güzel, dedim. İşte bu beni iyi hissettirmişti.

Göğün beyaza kestiği bu cumartesi öğle sonrasında babam dışarıda tenis oynar ve annem marangoz atölyesinde alet edevat öğrenir, biz de üçümüz Melrose Caddesi'nden karşıya geçip Spaulding Caddesi'nde arkadaşça yan yana sıralanan, jakaranda ağaççıklarıyla çevrili dörder katlı evlerin önünden güneye doğru ilerlerken sıcak dalgası hafiflemiş, yel çıkmıştı.

Anneme göre yolda karşıdan karşıya geçerken hâlâ birinin elinden tutmam gerekiyordu. On yaşıma gelince el tutmadan karşıya geçebilecektim. Yıllar boyunca defalarca Joseph'in elini tutmuştum, ama ona tutunmak bir bitkiye tutunmaktan farksızdı ve karşılık görmeyen parmakların hayal kırıklığı o kadar keskin oluyordu ki, bir zaman sonra kolundan tutmayı yeğler hale gelmiştim. İlk birkaç sokakta da böyle yaptım, ama Oakwood Caddesi'nin köşesine gelince düşünmeden George'un elini yakalayıverdim. Hiç şaşmadı, parmaklar hemen kavradı.

Güneş. Koyu pembe salkımlar halinde pencerelerden öbek öbek sarkan begonviller. George’ un sıcak avuç içi. Kaldırımda uyuklayan bir sarman kedi. Basamaklarda sigara içen yırtık, siyah tişörtlü insanlar. Kendini açan şehir.

Kaldırıma ulaşınca ellerimizi bıraktık. O an bütün dünyanın bir cadde olmasını nasıl istedim.

İkisi önden yürür, Joseph bir kauçuk ağacının yaprağını alıp havada sallar ve momentle ilgili bir şeyler anlatırken ben de onların sırtlarını ve hareketli kollarını izliyordum. Aralarında olmamın zevkiyle gezinin nedenini tamamen unutmuştum, ama köşeye ulaşıp Beverly Caddesi’ne doğru döndüğümüz an tereyağıyla şekerin yoğun, ipeksi rayihası bana hepsini yine hatırlattı ve genelde insanların ağzının suyunu akıtan bir koku gelip tüm dehşetiyle midemin ortasına çöreklendi.

George, Hımm, leziz, dedi.

Joseph gözlerini devirdi. Nasılsa kokuya karşı bağışıkmış gibi görünüyordu. Pastanenin dışında, güdük bir açelyayı çevreleyen alçak taş bir duvara oturdu ve her zamanki kareli kâğıtlarından bir tomar çıkardı.

Ben burada olacağım, dedi. Gerçek iş yapacağım.

Ve tomarın sayfalarını karıştırmaya başladı. George bana kapıyı açtı ve birlikte içeri girdik.

Joseph’le az da olsa baş başa vakit geçirmişsem bile George’la daha önce hiç yalnız kalmadığım kesindi. Ne yapacağımı bilmiyordum. Sanki dansa kaldırılıyordum ya da benden ciddi bir şey isteniyordu. İçerisi boştu ve salonun ortasında dikiliyor, kıvranıyor, bugünkü deneyde kilit faktör olduğu konusunda ikimizin de anlaştığı kurabiyelerin her çeşidinin pastanede yapıldığına bizi temin edercesine duvarları kaplayan gayretkeş panolardan okuyabildiğim kadarını okuyordum.

George bana doğru yaklaşarak, Evde olmaman daha iyi, dedi. İnsanları tanımazsan daha farklı şeyleri de ayırt edebilirsin.

Tamam, dedim.

Parmaklarıyla çift tırnak işareti yaparak, Deneği ortamından ayırıp tekrar teste tabi tutmak, dedi.

Büfenin yanına gidince bir çikolata parçacıklı, bir de yulaf ezmeli kurabiye seçtim. George da aynılarını alıp o kavisli kaşlarının altından bana iyice baktı. Güzel, dedi. Hazır mısın?

Galiba hazırım, dedim.

Kırmızılı bejli bir masaya kuruldum.

Acele etme, dedi George.

Çikolata parçacıklıdan bir ısırık aldım. İyice yavaşladım.

Bir haftalık bir tecrübeyle artık tat katmanlarının hücumunu daha çabuk ayırt edebiliyordum. Çikolata parçaları fabrika imalatı olduğu için hepsinde aynı hafif madenî, lezzetsiz tat vardı ve tereyağı da ahırlardaki ineklerin sütünden yapıldığı için lezzeti o kadar dolgun değildi. Yumurtalarda uzaklıktan ve plastikten bir fiske seziliyordu. Bu parçaların hepsi bir mesafeden uğuldarken üstüne hamuru yoğurup biçimlendiren pastanecinin kızgınlığı geldi. Kurabiyenin kendisinde taş gibi bir öfke.

Ayakta kendi seçtiklerini çiğneyerek öbür seçenekleri –beyaz çikolata parçacıklılar, şekersiz kurabiyeler– gözden geçiren George'a, Kızgın? dedim.

Kurabiye kızgın mı? diye sordu.

Çekinerek evet dedim. Kendininkinden bir ısırık daha aldı; benim aldığım tadı almaya çalışarak pür dikkat kesildiğini görebiliyordum. Gözlerini uzak olmayan bir mesafeye odakladı.

Bir dakika sonra başını sallayarak, Vay be, dedi. Hiçbir şey.

Kalkıp tezgâhtaki zili çaldı. Bir dakika sonra arkadan bir tezgâhtar, siyaha boyalı kısa saçları ve gururlu eğri burnuyla tozlu, kırmızı bir üniforma giyen genç bir adam geldi.

Evet, dedi. Ne var?

George, Bunları siz mi pişirdiniz? diye sordu.

Herhalde yirmilerinin başında olan adam, George’un hâlâ elinde tuttuğu yarım kurabiyeye baktı.

Hangi çeşit?

Çikolata parçacıklı, dedi George.

Adam kokladı. Saatine baktı. Hıı, dedi.

Milyonlarca cebi olan haki pantolonuyla George dirseklerini tezgâha dayayıp ayaklarını çaprazladı. O noktada artık ona basbayağı âşıktım. Ağabeyimin bütün hafta boyu beni lazerli kem gözlerle süzmesi umurumda değildi. Çok geçmeden o bakışların başka bir şeye –kırık fıskiyeye, hava şartlarındaki değişmelere veya La Brea semtindeki trafik yön verme sistemlerine– kapılacağını biliyordum, dolayısıyla şu an Bir Numaralı Proje bendim ve kırmızı kurabiye üniformalı genç adam, çoğu insan gibi, George’a cevap veriyordu, çünkü George geri çevrilmesi o kadar zor olan cana yakın ve dikkatli bakışıyla ondan bir şeyi, kendi özgün kişiliğinin hemen o an teslim edilmesini istiyordu.

George eğilip yaklaşarak, Okul için projemiz var, dedi. Birkaç soru sorabilir miyim?

Adam, Sanırım sorabilirsiniz, dedi.

Bunu yaptığınızda moraliniz nasıldı?

Adam, Moral yok, dedi. Kurabiyeleri yaptım, o kadar. Kâsede karıştırıp pişiriyorum, olup bitiyor.

Onları yapmaktan hoşlanıyor musunuz?

I-ıh, dedi adam. Bu berbat işten nefret ediyorum.

George, tezgâhın başında duruşunu değiştirdi. Doğrudan bana bakmak için bir saniye kadar döndü. Boğazımdan aşağı şekerli, kumlu bir lokma iniyordu.

Niçin? diye sordu George.

Adam, Siz olsanız üniversiteyi bitirdikten sonra ilk iş kurabiye satmak ister miydiniz? diye karşılık verdi.

George, Herhalde istemezdim, dedi.

Adam, Kurabiyeleri *şu kadarcık* bile sevmiyorum, dedi.

Yulaf ezmeliyi ısırdım. Aynı katmanlar; bu sefer iyi kurutulmuş, ama o kadar iyi sulanmamış yulaf, sonra susuz işçilerin topladığı pörsümüş üzümlerden yapılan tadı bozuk kuru üzümler, ardından pastaneci aceleyle üşüşüverdi. Bütün kurabiye o kadar aceleciydi ki, onu hızla yemezsem sanki o beni yiyecekti.

George'a biraz daha yüksek sesle, Yulaf ezmeli aceleci, dedim.

Bana doğru dönerek, Çikolata parçacıklı kızgın, dedi. Yulaf ezmeli neydi, dedin?

Aceleci, dedim.

Tekar döndü. Yulaf ezmeliyi siz mi yapıyorsunuz?

Adam, I-ıh, dedi. Janet yapıyor.

Janet kim?

Adam, Burada sabahları çalışır. Trafik hakkında çok konuşur, dedi. Bana doğru bir bakış attı. Hep geç kalır, dedi.

Yüzümün kızardığını hissedebiliyordum. George gülümsedi. Teşekkür ederim, dedi adama.

Sonra bana doğru geldi ve elleriyle saçlarımı iki atkuyruğu yaptı.

Ara-mızda akıl-lı var, diye şarkı söylemeye başladı.

Ona tutunmak, kendimi koluna bağlamak istiyordum.

Ama istemiyorum, dedim kendi kendime.

Tezgâhın ön tarafındaki kupon yığınlarını dalgın dalgın düzelten adam, Ee, proje ne hakkındaydı? diye sordu.

Zemine plastik çivilerle tutturulan kırmızı bir sandalyede oturuyordum. Ayaklarımın ucu yere ancak değiyordu. Bej noktalı desen üstüne kalın bir cila tabakası atılmış masa güya doğallığı vurgulamaya çalışıyordu. İki kurabiyenin de tamamını yiyemediğimden kalanları masada bırakmıştım.

Artıkları bitirmek için uzanan George, Buna bir tür konumlandırma deneyi diyebilirsiniz, dedi. Ağzındakini çiğneyerek, Örneğin, kurabiyenin içindeki duyguyu nereye konumlandırıyoruz? diye ekledi.

Adam alnını buruşturunca gözlerinin önüne siyah bir perçem düştü.

Ben de sandalyemden, Ya da ben keçileri kaçırdım, dedim.

Adam, Yani? dedi.

İşin doğrusu, George'un o yarım kurabiyeleri tereddütsüz yediğini görmek zoruma gitti. Üstelik bir yöneticinin randevularla dolu takvimini yiyor hissi uyandıracak kadar telaşla yapılan Janet'ın yulaf ezmelisinde bir damla bile acelecilik tatmadan ya da her bir çikolata parçacığına yamanan öfkeli darbelerin birazını bile fark etmeden. Daha şimdiden herkesin damağını kıskanmaya başlamıştım. Fakat George'u biraz da bana inandığı için seviyordum; çünkü soğuk ve yalın, bembeyaz bir odada YANGIN! diye bağırsam yanıma gelip nedenini soracağını biliyordum. Onu çok iyi bir bilimadamı yapacak olan da buydu.

Yok, dedim. Belki de kaçırmadım.

Bekle. Adam arka tarafa daldı ve elinde bir naylona sıkıca sarılmış bir sandviçle çıktı.

Sandviçlerde de işe yarıyor mu? diye sordu.

Yerimden kımıldamadım. Gelip bana uzattı. George yansız bir merakla izliyordu ve ben de ne yapacağımı bilmediğim için sandvicin ambalajını açıp bir ısırık aldım. Beyaz ekmekten jambonlu, peynirli, hardallı, evde hazırlanmış bir sandviçti ve ortasında minik bir marul yaprağı vardı. Yemeklik kısmı fena değildi. Jambon güzeldi, hardalı da bu işin fabrikasından çıkmış vasat bir hardaldı. Ekmeği sıradandı. Yorgundu marul toplayıcıları. Fakat bir bütün olarak sandviçte sanki neredeyse bir tür bağırtı tadıyordum. Sanki sandvicin kendisi bana bağırıyordu; Beni sevin, beni sevin, diye basbayağı yüksek sesle bağırıyordu. Tezgâhtaki adam beni dikkatle süzüyordu.

Hımm, dedim.

Kız arkadaşım yaptı, dedi adam.

George, Sandviçlerini kız arkadaşınız mı hazırlıyor? diye sordu.

Adam, Hoşuna gidiyor, dedi.

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Sandvici bıraktım.

Ne var? dedi adam.

Sandviç, sizden onu sevmenizi istiyor, dedim.

Adam gülmeye başladı. Oysa benim sesim soğuktu. George uzanıp bir ısırık aldı. Bu jambon mu? diye sordu.

Adam, Sandviç mi? diye emin olmak istedi.

Gözlerimi kapatarak, Bana bağırıyordu, dedim. Onu sevmem için bana bağırıyordu.

George bir ısırık daha alıp naylonunu sıkıca tekrar sardı. Bu kız arkadaşınızın sesi olabilir mi? diye sordu.

Adam hâlâ biraz gülerek, I-ıh, dedi.

George, Yani onu seviyor musunuz, diye soruyorum, dedi.

Adam omuz silkti. Sevmekten neyi kastettiğinize bağlı, dedi.

Başımı masaya yasladım. Bağırtının sesi çok yüksekti, içinde ayıklanacak çok bilgi vardı ve dokuz yaşında biri için çok ama çok fazlaydı. George, sandvicin kalanını tezgâhın üstünden geri uzattı.

Yeter, dedi. Rose’a bu kadar deney yeter. Uzanıp elimi aldı ve sıktı. Sokakta bile değildik.

Beni kaldırarak, Yardımlarınız için teşekkürler, dedi. Harikaydınız. Janet’a da biraz yavaşlamasını söyleyin.

Adam başını sallayarak, Vay be, dedi. İşe bak. Lafı mı olur? Sesi kalmamızı ister gibiydi.

Peçetelerimizi atıp elim hâlâ George’unkini sıkı sıkı tutarak, kapıdan çıktık. Dışarıdaki trafiğin sesini duymak ve arabaların kabarcık gibi kapalı pencerelerini, işine gücüne gidip gelen ve sesimi duyuramayacağım içerideki insanları görmek beni müthiş rahatlatmıştı.

Dışarıda Joseph hâlâ şu üç-beş pembe cılız açelyayı koruyan taş duvara oturmuş, eğri çizgilerden taçyaprağa benzer bir şeyler çiziyordu kâğıda.

George ona doğru yaklaşarak, Hiç şakası yok, dedi. Bir şey kazanmışım gibi elimi kaldırdı. Şu küçük kardeşin var ya, büyücü bir yemek medyumu

gibi, diye ekledi.

Joseph başını kaldırdı. Yüzünde en küçük bir hareket olmadı. Onun yerine, üstünde kusursuz şekiller olan üç kareli kâğıdı uzattı. Duvarın için karaladıklarım, dedi. Harika, dedi George ve bir dakika boyunca hepsine ayrı ayrı baktı.

Yürümeye başladığımızda George bana doğru dönerek, Ee, dedi, sanki daha çok insanların farkında olmadığı duygularıyla ilgili görünüyor, öyle mi?

Bana da öyle geliyordu, ama bu fikir hiç de hoşuma gitmiyordu.

Joseph'e tezgâhtardan söz eden George, Adam nasıl kızgındı bir görsen, diye gülüyordu.

George olanları anlatırken Joseph dinliyor, ben her sokaktan karşıya geçişimizde George'un ellerinden tutuyordum, o da sıcak ve kararlı parmaklarıyla karşılık veriyordu. Kaldırıma çıktığımızda bazen elimi bırakmayı unutuyor, o zaman da o beni tuttuğu sürece ben de ona yapışıyordum; ta ki karagül kaktüslerinin gotik güzelliğini veya birinin bacasının neşeli açısını göstermek için elini kullanması gerekene kadar. O sandviçteki duyguyu çok iyi biliyordum. Elim onun ellerinde, tüm evlere bir aşk coşkunluğuyla bakıyor, koyu şarap ve mat kırmızılara boyalı oturma odalarını ifşa eden geniş sokak pencerelerinden içerilere göz atıyordum. Kendi kendime, Ben bir yemek medyumuyum, diye telkin etsem de bunun düşüncesiyle aslında binaların altına girmek ve bir daha hiç çıkmamak istiyordum.

O yürüyüşün doya doya tadını çıkardım ve iyi ki de öyle yapmışım, çünkü eve varır varmaz bağ koptu. Daha doğrusu, Joseph kopardı. Daha eve girdiğimiz an ağabeyim odasına koşup kütüphaneden getirdiği ve sekizinci sınıftaki bilim kafalıların merakını uyandıran, fraktaller üstüne nadir bir resimli kitap çıkarınca ikisi gündüzün gerisini ve akşamın da bir bölümünü bir yaprağa bakarak geçirdiler.

11

Baharın uzayan günlerinde babam tenisi hızlandırıp tahsis haklarıyla ilgili bir dava üstüne çalışmaya başladı ve annem de marangozluğa devam edip eve talaş ve reçinenin sıcak kokusuyla gelmeyi sürdürdü. Eve tik ağacından bir tahta pano ve ipek yumuşaklığında zımparalanmış bir kutu getirdi. Yemek odasına kare biçimli dik ayakları olan, karmaşık bir desenin parlak kahverengiyi süslediği arkalığıyla çam ağacından bir sandalye getirdi. Hayranlıkla çevresinde dolaştık. Annem parmaklarını yelpaze gibi açıp kıymıklardan yakınınca o ve Joe, güzellik malzemeleri satan dükkâna özel bir gezi düzenlediler ve ağabeyim raflardaki en ince cımbızı beğendi. Böyle ufak tefek işlere birlikte koşmaktan hâlâ hoşlanıyorlardı. O pazar akşamı yemekten sonra Joseph koltukta annemin yanına oturdu ve cımbızı sığ bir kâsedeki sıcak suya daldırıp, uzun parmaklarını sabırla kullanarak, becerilerini paylaşarak annemin ellerini temizledi. Her kıymığı çıkardıkça cımbızı kâğıt bir peçeteye siliyor, tekrar suya daldırıyor ve bir sonraki kıymığa geçiyordu. Bu işlem bir saat sürdü ve her pazar akşamı yinelenen bir alışkanlığa döndü.

Oğlunu izleyen annem, Senden beyin cerrahı olur, Joe, diye mırıldandı.

Bazen, onunla bu özel ânı sürdürebilmek için cumartesileri ellerini ham tahtaya sürtüp sürtmediğini merak ederdim.

Okul yılının geri kalanında ben çabalamaya devam ettim. İmla defterimi doldurdum. Otobüse bindim. Teneffüslerde yakartop oynamak için en ön sırayı kaptım ve topu çok hızlı attığım için öğretmen beni oyundan birkaç kez almak zorunda kaldı. Eddie bana, kandırıkçı, diyor; Eliza bana kenardan fazla anlayışla bakıyor, ben de topu ona fırlatıyordum. Topu yüzüne çok yakın attığım için bir çocuğun gözlüğünü kırdım.

Başka kiminle konuşacağımı, kime anlatacağımı bilmediğim için paketlenmiş atıştırmalıklar yedim ve ülke çapındaki imalathanelerin kızgınlık ve yavanlıklarındaki ince farkları öğrendim; marketten mutlu tezgâhtarların, gergin tezgâhtarların, hoşnutsuz tezgâhtarların yaptığı hazır yiyecekleri yedim ve bazen buzdolabının kapağını bile açmaktan korktum. En küçük parçaları uzun sürelerle birleştirerek yapılan fırınlanmış ürünler çok güçlü etki yaptığı için bana en iyi gelen şeyler –balık biçimli yumuşak şekerlemeler, fıstık ezmeli krakerler, patates cipsleri– kimsenin elinden geçmeyen çok işlenmiş yiyeceklerin birleşimi, artı arada bir de, makinelerin topladığı ve yine genelde kimsenin elinin değmediği hamburger gibi besinlerle pişmemiş meyve ve sebzelerdi. Okulda elmamla havuçlarımı yiyor, harçlığımı abur cubur otomatına yatırarak günü öyle idare ediyordum.

Annem yemek yapmaya ara verip soluk alabilsin diye babamdan daha sık yemeğe çıkmamızı istedim. Annemse elini havada sallayarak, Ama ben yemek yapmayı seviyorum! diye itiraz etti. O kadar kötü mü yemeklerim? Hayır, hayır, dedim; okul için. Babamı kolundan çekiştiriyordum. Lütfen. Babam lokantalardaki abartılı porsiyonlardan nefret etse de dudaklarını büzerek düşündü ve Beverly Caddesi’nde yeni açılan bir İtalyan restoranının belki iyi olabileceğini söyledi. Oraya cumartesi günü gittik. Aşçının *minestrone* çorbası biraz aksi olsa bile yine de makul, keyifli ve yemesi kolaydı. Arabada umutla şakıyarak, Bunu gelenek haline getirelim mi? diye sordum.

Arabayı sarı ışıkların altından süren babam, Bir oturuşta yarım kilo et yemek zorunda mıyım? dedi. Gerçekten zorunda mıyım?

Annem ensesini ovuşturdu. Sen daha büyüme çağındasın, dedi.

Babam direksiyona vurarak, O kadar da değil! dedi. Büyüme çağım çoktan geçti. Artık yalnızca enine büyüyorum!

Okuldaki hemşire, durumumu kontrol etmek için beni çağırdı. Bu arada iki kilo kaybetmiştim. Bana dondurma önerdi. Dondurmalar genel olarak

fena değildi. Kiloları geri aldım.

Kurabiye dükkânını ziyaretimizden birkaç ay sonra, Joseph bir kâse mısır patlatmak için odasından çıktığında, George'a, İyi de ben ne yapacağım? diye sordum. George yerde sırtüstü yatıyor ve nereden bulduysa bulduğu kırmızı lazerli işaret çubuğunu tavanın köşelerine tutuyordu.

Gelsene, dedi. Şuna bir bak.

İçeri bir adım atıp kırmızı ışığın tüm birleşme noktalarında gezinmesini izledim.

Işık ışınları, dedi.

Güzel, dedim.

Bir dakika kadar geçtikten sonra, Ama ne yapacağım? diye tekrar sordum.

Ne konuda?

Yeme sorunum konusunda.

Kırmızı noktayı alnıma kondurdu. Hintli gibi görünüyorsun, dedi.

George?

Noktayı alnımdan çekerek, Bu bir sorun değil ki, dedi. Bu harika bir şey.

Ağzımı buruşturarak, Ama ben nefret ediyorum, dedim.

Kırmızı noktayı kapının anahtar deliğinden dışarı gönderen George, Belki bununla büyümeyi öğrenirsin, dedi.

Bana doğru gülümsedi; içtendi, ama aynı zamanda çok mesafeli bir gülümsemeydi. Deredeki kayıklarımız ayrı yerlere süzülmüştü. Bir tercih yapmak zorundaydı ve mutfakta patlayan mısırların sesini, tencerede eriyen tereyağının cezbedici kokusunu duyabiliyordum. Bir yandan da iş üstündeki Joseph'in mırıltısı. Patlamış mısır, pofuduk, tuzlu, çökertici bir ölüm. Bir lokma bile ağzıma almam.

Belki, dedim.

Bence, dedi George, sen bir süper kahramansın. Lazeri ağzıma tuttu. Açsana, dedi.

Lazer boğazımdan içeri girdi.

Noktayı oradan oraya hoplatarak, Bak, dedi. Süper ağız.

Pasta olayından neredeyse altı ay sonra, ağustos ayında bir cumartesi sabahı meyve ve maya kokusuyla uyandım ve bir baktım ki, annem mutfağın altını üstüne getirircesine baştan aşağı kendi eseri olan bir yaz pastası yapıyor. Joseph, George'la parkta pilli bir roket havalandırmak için erkenden çıkmış, babamın arabası da hafta sonu olmasına rağmen her zamanki işe gidiş saatinde kornasını çalmıştı. Evde ortam gergindi. Babam aksiydi. Annem istim üstündeydi. Babam evdeyken annem ona bayağı yüksek sesle bir şeyler söyleyip duruyor, ama babamın sanki dinlemek elinden gelmiyormuş gibi gözlerini odada oradan oraya fıldır fıldır dolaştırıyordu.

O sabah pijamamla ayaklarımı sürüye sürüye mutfağa girdiğimde annem beni hanidir yitirdiği bir arkadaşıymışım gibi karşıladı. Kapıya doğru gelirken, Rose! dedi. Günaydın! Nasılsın? İyi uyudun mu? Beni yakalayıp sarıldı ve sıkı sıkı tuttu. Yeni yıkanmış saçları taze lavanta tarlası gibi kokuyordu. Ellerini şaklatarak, Tatlım, bak ne diyeceğim! dedi. Kahvaltıda turtaya ne dersin?

O saatte ayakta olması muhtemelen gece ikiden beri hiç uyumadığı ve saat beş civarında sırf can sıkıntısından bu işe giriştiği anlamına geliyordu. Tezgâh karışım yapılan kâseler, kaşıklar ve un serpintileriyle doluydu.

Tahıl gevreği olmaz mı? dedim.

Gazetede çıkan son tarifi deniyorum, dedi. Şeftalili dingolu turta. Hazır mısın, evlat? Bu işte benimle var mısın?

Dingo mu? dedim. Kanguru değil mi o?

Yoksa *lingo*[5] muydu? *Lingoberry* mi? Onun gibi bir şeydi herhalde.

Yüzü ışıl ışıl, beni mutfak masasına doğru çekti. Yanlış bir tanımlamayla, sanki o gitmiş yerine bir başkası gelmişti. O sabah kaza adeta geliyorum, diyordu.

Annem genel olarak sık sık tatlılar yapıyor, ama onları tabak tabak atölyeye, patronunun Tanrı'ya şükür şekerli şeylere düşkün olduğu atölyeye götürüyordu. Bir keresinde yüzü aydınlanarak, Limonlu pastaya tek kelimeyle bayıldı, demişti. Yulaf ezmeli kurabiyelerimin hepsini patron yiyordu. Ahşap işleri, atölye halkı ve oğluyla geçirdiği kıymık çıkarma saatlerinin yardımıyla annem, olağan sınırlarına ulaşmış olsa bile, Silver Lake'e gitmeye devam ediyordu ve ben de yatağıma girdiğim her gece, benim yiyemediklerimi yiyen atölye patronuna bir şükran duası gönderiyordum. Gelgelelim, bu sabah benden başkası yoktu, hafta sonuydu, atölye kapalıydı ve bütün mutfak anavatan Amerika gibi, Atlanta'nın meyve bahçeleri, Oregon'un yemiş veren çalıları, Yeni Dünya'ya taşıdığı Püritenlerle dolu Mayflower gemisindeki İngiltere'nin turta mirası gibi kokuyordu.

Çocuksunuz, denersiniz. Aynı korku vardı, ama aynı umut da vardı ve o umuttan dolayı annemin küçük beyaz tabak üstünde dilimlediği turta parçasını, tavandaki çift ampullü lambanın altında, gümüş bir çatalla yedim. Papatyalı pijamam ve delinmiş tavşanlı çoraplarımın içinde. Tadı o kadar kötüydü ki, ağzımdan çıkarmamak için kendimi zor tutuyordum.

Ben turtanın tadına bakarken tıpkı daha önce de yaptığı gibi arkasına yaslanarak gözlerini kısan annem, Ne düşünüyorsun? diye sordu.

Pastayla başladık; turtayla bitirdik.

Öne doğru eğildim. Bu son sefer artık hiçbir şeyi gizleyecek halde değildim. Eğilirken basbayağı sandalyeden inip mutfağın fayans zeminine çöktüm. Yere çöktüm, çünkü aşağı inmem gerekiyordu. Sandalye fazla yüksekti. Lamba gözlerimi kamaştırıyordu.

Annem, Rose? dedi. Bebeğim. İyi misin?

Hayır, dedim kısık sesle.

Boğazına mı kaçtı?

Hayır, dedim. Fakat gözlerimi kapadım. Boğazımda bir düğüm vardı. Turta hamurunun, şeftali şurubunun pütürü; her ısırık aynı bildik korkunç

arzuyla tıka basa doluydu.

Arzu duyan o muydu? Ben miydim?

Sabahın ilerleyen saatleriydi ve dışarıda bisikletleriyle mahalleli çocukların, erken saatlerdeki bahçe sulama birikintilerinden geçerken tekerleklerin sıçrattığı suyun sesini işitebiliyordum. O ağustos alışılmadık derecede ılıman geçmişti ve dışarıda hava açık ve berraktı. Fıskiye serpintilerinden sonraki çiyli havada kaldırımdan aşağı yürümeyi ve debelenen solucanları kıvrılmış bir yaprakla kaldırıp çamurun içine tıkmayı seviyordum. Ben genel olarak böyle uyumlu bir çocuk, solucanların kurtarıcısıydım işte. Fakat bu sabah, çocuklar dışarıda vızır vızır bisikletlerine binerken ben kâğıt bir peçete kapıp dilime sertçe sürttüm.

Ağzımı çekiştirmeye başladım. Şunu çıkar! diye feryat ettim.

Sandalyesinden fırlayan annem, Neyin var, bebeğim? diye sordu.

Ansızın ağlamaya başlayarak, Ağzım, dedim. Gözyaşları ateş gibi tüterek yüzümden aşağı akıyordu. Her şey sel kesilmişti. Parmaklarımla asılmaya çalıştım ağzıma. Çıkar şunu! dedim. Lütfen. Anneciğim. Şunu suratımdan al.

Mutfağın döşemesi serindi; o döşemenin orada, her zaman yerinde olduğuna o kadar seviniyordum ki, bir yanağımı doğruca fayansa dayadım ve kendimi serinliğin sükûnetine bıraktım.

Yanakları kaygıyla kızaran annem yanımda diz çöktü. Rose, dedi. Bebeğim. Anlamıyorum. Ne demek istiyorsun?

Kâğıt peçeteyi fırlattım. Bir yenisini aldım. Ta köküne kadar dilimi sildim. Bir yenisini daha aldım. Annemin fırın yemeklerinden uzak dursam da bizim için her akşam emek ve sevgiyle pişirdiği öbür yemekleri aylardır bu halde yiyordum. Her şeyi yüzüme yansıtmamaya çalışıyordum. Her lokmanın ardından ağzıma bir patates cipsi atıyordum. Öğle tatillerinde arkadaşlarımın öğünlerinden azar azar tadarak, kantini arşınlayarak, nihayet en solda saç filesiyle çalışan hüzünlü kadının okul mutfağında yaptığı dolgun hamurlu bir parça pizza bularak idare ediyordum. Kadın

hüzünlüydü, doğru, ama o hüzün pizzanın içinde o kadar gerçek ve belliydi ki, domates sosunu ve erimiş peyniri gayet makul, hatta güzel buluyordum. Bazen kadın da öğle tatilini bizimkine denk getirdiğinden onun yiyeceklerini alabilmek için kantine tam zamanında yetişmeye çalışıyordum; sıraya ilk girip onu yakalayabilmek için itiş kakış ileri atılıyordum, hatta bir seferinde öğretmenim neler olduğunu sormak üzere beni kenara çekmişti. Parlak mavi küpesine bakarak, Kantinde bir kadın var da, demiştim. Öğretmenim beni gözlerine bakmaya zorlayarak, Ama yine de sınıfla beraber çıkman gerek, Rose, diye karşılık vermişti. Mutfaktaki kadın, zil çalmadan on dakika önce işinin başına döndüğünden ben de o zamana kadar bir elmayı veya paketlenmiş herhangi bir şeyi kemiriyor, sonra onun penceresine koşarak elini neye değdirdiyse onu alıyor, böylece öğle tatili bitmeden hiç olmazsa tanıdık bir duyguyu yiyebiliyordum. Her fırsatını bulduğumda hazır yiyeceklerden yiyordum ve bunun, sokakta karşıdan karşıya geçmek için Joseph'in elinin hayal kırıklığını yaşamaktansa koluna tutunmaktan pek de farkı yoktu. Hangi yeni ortama girsem orada doygun bir şeyler bulmaya çalışıyordum ve günlük hayatım artık tamamen bundan ibaret kalmıştı. Üstelik her gün, annemle babam arasındaki haftalar süren kopukluk ve sessizlikler boyunca, annemin parlak ve uykusuz gözleri karşısında, evde yemek yemekten hoşlandığım numarasını yapıyordum. Fakat bu sefer, artık hangi sebeptense turtayı seviyormuşum gibi yapmak elimden gelmedi.

İçinden iki koca kahverengi dilim kesilmiş olan turta tezgâhta öylece duruyordu.

Ne var, Rose? Turta mı?

Fayans döşemeye doğru, Kendini o kadar *berbat* hissediyorsun ki, dedim.

Annem omzuma dokunarak, Ne demek istiyorsun? diye sordu. Döşemeyle mi konuşuyorsun? Yoksa yine beni mi kastediyorsun, Rose?

Orada o kadar hüzünlüsün, dedim, ve yalnızsın, açsın, hüzünlüsün...

Nerede? diye sordu.

Turtada, dedim.

İrkilerek, Turtada mı? dedi. Ne demek istiyorsun, bebeğim?

Bebeğim deme, dedim. Ben artık bebek değilim.

Kaşları çatılan annem, Rose! dedi. Yine gözyaşlarına boğuldum. Görüşüm bulandı. Ağzımı tırnaklarımla kazımaya başladım. Annem ellerimi yakalayarak, Ne yapıyorsun? dedi. Tatlım?

Kendimi geri çektim. Yere kapanarak, Tadını aldım, dedim.

Ama Rose, dedi, neyin tadını...

SENİN TADINI, dedim. ÇIK AĞZIMDAN.

Beni acile götürdü. Yol boyunca ağlayıp durdum, beklediğimiz süre boyunca plastik sandalyelerde ağlayıp durdum. Sonunda doktor geldi ve bir iğne yapıp beni yatağa yatırdı. Sızarken annemin fena halde kaygılı bir sesle, Ne yapsam avutamıyorum, dediğini duydum.

5. Dingo Avustralya’ya özgü bir vahşi köpek türüdür. *Lingo* (*lingoberry*) ise bir yabanmersini türüdür.

12

Doktorlar bana nasıl teşhis koyacaklarını bilemediler, ama ağzımla ilgili bir kuruntum olduğunu söylüyorlardı. O gün Cedars-Sinai Tıp Merkezi Acil Servisi'nin yanındaki bölümde tahlillerle, soruları cevaplamakla, bir kabın içine işemekle altı saatim geçti.

Vardığımızda saat aşağı yukarı sabahın on buçuğuydu ve ben sakinleştikten, iğnenin de etkisi geçtikten sonra ve birkaç saat süren bazı temel tıbbi tetkiklerin ardından kendime geldiğim odaya uzun boylu, yarım ay çerçeveli gözlüğüyle erkek bir doktor girdi. Yatakta sessizce dinleniyordum. Hadise çıkarmaktan utanç içindeydim.

Annem yanımdaki bir sandalyede oturuyor, gergin gergin el çantasını temizliyordu. İçinde olduğumuz oda bejin farklı tonlarına boyanmıştı: fildişi rengi duvarlarda koyu bej desenler ve bir vazodaki ekin saplarını gösteren suluboya tablonun zevkli çerçevesi.

Doktor yatağımın kenarına oturup bana bir dizi soru sordu. Kendimi nasıl hissettiğimi. Uyuyup uyumadığımı. Neler yediğimi.

Not alarak, Yatma saatin sekiz buçuk mu? diye sordu.

Evet.

Peki kaçta uyanıyorsun?

Yedide.

Gecenin yarısı uyandığın oluyor mu peki?

Bazen.

Çizelgeye bir şeyler karaladı. Neden?

Sadece bazı günler, dedim. Gece ikide uyanıyorum.

Annem tuhaf bir koku almış gibi burnunu buruşturdu.

Elimle göstererek, Tam onun kalktığı saatte, dedim.

Doktor, anneme döndü. Anlayışlı bir edayla, Ah, dedi. Uykusuzluk mu?

Yo, yo, dedi annem. Sadece biraz tedirginlik.

Doktor, Hımm, tabii, dedi. Tedirginlik, bilirim. Buralı mısınız?

Annem, San Francisco Körfez Bölgesi'ndenim, diye gülümsedi.

Doktor, Demek Körfez Bölgesi, dedi. Ne güzel bir yer. Ben de Sacramentoluyum.

Gerçekten mi? Peki...

Affedersiniz, dedim.

İkisi de bana döndü.

İşim bitti mi? diye sordum.

Doktor bir şey söyleyecek gibi ağzını açacakken çizelgesine döndü. Okuldaki hemşire gibi kusmakla ilgili birkaç soru daha sordu, hepsini kargacık burgacık doktor yazısıyla not aldı. Sonra gitti. Annem onunla konuşmak için dışarı çıktı. Başımı yastığa dayadım ve tek başıma kaldığım o bir saat içinde yıllarca yaşlandım. Bir süre sonra annem, doktor ve bir başka doktor daha odaya girdi ve hastane yatağımın başında durdular. Çöp, annemin el çantasındaki döküntülerle; kullanılmış kâğıt mendiller, yapış yapış şekerlemeler ve eskimiş kartvizitlerle doluydu.

Hepsi birden yetişkinliğin yükseklerinden gözlerini bana dikmişlerdi.

Doğrularak, Yardımlarınız için teşekkürler, dedim. Artık kendimi daha iyi hissediyorum.

Bir hastane kâsesiyle bana güzel güzel, dolu dolu sitem tadı veren erişteli çorba getirdiler. Görsünler diye hepsini içtim. New Jersey, East Hannover'da seri olarak üretilen, kenarı tırtıklı naylon ambalajındaki tuzlu krakerleri tek tek yedim.

Çok üzgünüm, dedim. Ateşim oldu mu?

Uzun boylu doktor, Ağzını çekip koparamayacağını biliyorsun, dedi.

Biliyorum, dedim. Vücudumun bir parçası o.

Öbür doktor başını kaşıdı. Ama...

Neden öyle dediğimi bilmiyorum, dedim. Kendimi hasta hissediyordum.

Yanda dikilen annem eğilerek yaklaştı. Uzun boylu doktora, Acaba o... diye fısıldadı.

İki doktor da başlarını kaldırdı. İyi görünüyor. Ona zaman verin, dediler. Belki münferit bir vakadır.

Çorbamı bitirdim. Anneme imzalaması için kâğıtlar verilirken günlük giysilerimi giydim. Tekerlekli sandalyede bir yaşlı adam kapımızın önünden geçti. Koridordaki floresan lambalar, beyaz muşamba zemine soğuk bir ışıltı verse ve günün hangi saati olduğunu kestirmeyi zorlaştırsa da yerden tavana kadar yükselen uzaktaki bir pencereden solan öğle sonrasının sarı alevi gözüme ilişti.

Annem formaliteleri hallederken doktor bana Louisiana'daki bir fabrikadan çıkma, sıcak bir şekerleme topu halindeyken çeşnisi katılan ve sonra dairesel küçük masalarda soğutulan, sonra da beyaz mukavva bir sapın tepesine yerleştirilen vişneli bir lolipop uzattı. İçinde bir kişiye bile ait en küçük bir ipucu yoktu. Teşekkür ederim, dedim. Dibine kadar hepsini yedim.

Park yerinde arabanın kapısını dikkatle açıp koltuğuma oturdum.

Beni çıkardığın için sağ ol, dedim.

Geri geri giden annem, Bir şey değil, dedi.

Tahliller iyi miydi?

İyiydi.

Arabayı kullanırken parmaklarıyla direksiyon simidini öyle kavrıyordu ki, sanki onu sinesine almak istiyordu.

3. Cadde'de trafik yoğundu. Hayır amaçlı bir yürüyüşe benzer bir şey yapılıyordu. Vitrinlerinde elbiseler, üfleme cam vazolar olan dükkânların önü bakınan insanlarla doluydu.

Alçak sesle, Seni korkuttum, dedim.

Annem içini çekti. Elini uzatıp saçımı okşadı. Gerçekten korkuttun beni, dedi.

Özür dilerim.

Ah, Rose.
Bir daha yapmayacağım.
Kendi yanındaki pencereyi açıp dirseğini çıkardı, kapının dışını parmaklarıyla tıkırdatmaya başladı.
Dedin ki... Neyse, boş ver. Eve gidelim yeter.
Ne dedim?
Benim kendimi berbat hissettiğimi, çok mutsuz olduğumu, sanki ortalıkta olmadığımı söyledin, dedi.
Konuşmanın tamamını sanki kaydedilmiş gibi hatırlamama rağmen, Öyle mi? dedim. Açık pencereden içeri temiz hava süzülüyordu. Saat dörde geliyordu, gün ışığı altın rengi ve akışkandı.
Ben iyiyim, dedi. Sadece bunu bilmeni istiyorum, bebek kızım. Benim için böyle üzülmeni istemiyorum.
Sözünü bitirip bana doğru baktı; gözleri okyanus suyunun günün sonunda büründüğü lacivert gibi iri ve duruydu. Fakat o bakışta hâlâ aynı şiddetli arzu vardı. Orada, Lütfen benim için kaygılanmaya devam et, diye okuyordum. Gözleriyle sesi birbirine uymuyordu. Onun yaptığı herhangi bir şeyi yesem muhtemelen yine aynı mesajı alacağımı biliyordum: Bana yardım et, mutsuzum, *bana yardım et* – her öğünde yiyenlere şişe içinde gönderilen bir imdat mektubu gibi; ve o mektup bana ulaşıyordu. O mesajı ben alıyordum.
Şimdiyse yeni görevim o mesajı almıyormuşum gibi yapmaktı.
Tamam, dedim.
Radyoyu açtı. Birlikte çok anlamlı sözcükler hakkında sorular soran bir programı dinledik. Dikkatimi fazla veremediğimden Fairfax Caddesi’nde yanımızdan kayıp giden, vızır vızır, kısacık bir süreliğine görüş alanına girip çıkan evleri ve dükkânları izlemekle yetindim.
Gününüz güzel geçmiyorsa gündüz vakti dışarı çıkıp alışveriş yapan yabancıları görmek kendinizi çok yalnız hissettirebilir. Ağzımdan kurtulmakla ilgili bir bunalım geçirdikten sonra Acil Servis’ten döndüğüm

gün öyle bir gündü. Öyle bir günde kanlı canlı renkler giyinmiş, pırıl pırıl saçlarıyla rengârenk örme kazakları gösterip gülümseyen insanlara bakmak kolay değildi.

Hepsini silmek istiyordum. Fakat aynı zamanda hepsinin yerine geçmeyi de istiyordum; hem onları silemiyor hem de onların yerine geçmek istiyordum.

Evde Joseph bana normalde olduğundan daha iyi davrandı ve halıya düşen son gün ışığından oluşan yamuk dörtgenin üzerinde birlikte bir saat sessizce *paçisi*[6] oynadık. Babam uğrayıp bana bir yastık getirdi. Annem kestirmeye gitti. Joseph kazandı. Yatağa erken gittim. Uyandığımda aynıydım.

6. Şans ve zekâya dayalı Hindistan kökenli bir taş oyunu.

İkinci bölüm

JOSEPH

13

Annemle babam, babamın üniversiteden bir oda arkadaşının eski eşyalarını elden çıkardığı bir satışta tanışmışlar. Üçü de Berkeley'deki üniversitenin son senesini okuyorlarmış ve babamın oda arkadaşı Carl, yirmilerinin başında biri için alışılmadık derecede titiz biriymiş. Sırf zevk için kapı menteşelerini yağlarmış. Doğuştan pasaklı olan babamsa, kendi anlattığına göre, derli toplu halde duran donmuş yiyeceklere, pizza dilimlerinin üstünde güzelce kurulu mısır torbalarına bakmak için dondurucunun kapağını açarmış.

Bana iyi geliyordu, derdi babam.

Carl aynı zamanda yılda iki kez evi çerçöpten temizlemek üzere bir garaj satışı düzenlermiş. Annem de çok az parası olduğu ve dediği kadarıyla toplama eşyalara hayranlık beslediği için bu satışlara bayılırmış. Daha o zamanlar bile en büyük ilgisini mobilyalar çekermiş ve o güne kadar evinde misafirlerin oturması için kullandığı kadife kaplı ayak taburelerinden birkaç tane edinmişmiş. Annemin o zamanki oda arkadaşı olan tütün renkli yele saçlı Sharlene büyük bir tutkuyla yemek yaparmış ve ikisi birlikte dünyanın dört bir yanındaki mutfakları denedikleri büyük akşam partileri, Fas şölenleri ve İtalyan ziyafetleri verir, masayı mor camlı adak mumları ve seyahat etmeye para yetiremediklerinden tarihi geçmiş eski püskü haritalarla donatırlarmış. Oda arkadaşı mönüyü hazırlamak için haftalarını harcarken annemin görevi de oturma düzenini ayarlamakmış. Bu vesileyle San Francisco, Oakland ve Berkeley dolaylarında, Ashby Bit Pazarı ve Carl'ınkine benzer tüm garaj satışlarında cumartesilerini başka tabureler aranarak geçiriyormuş. Güneşin bahçelere can kattığı o günün sabahındaysa tepenin eteklerindeki küçük evin tertipli eşyalarına göz atarken koltuğunda

keyif yapan uzun boylu yakışıklı adam ona yardım edip edemeyeceğini sormuş.

Kadife kaplı tabureniz olabilir mi acaba? Annem çimenliği tarıyor, gözleriyle ayakkabıların ve mutfak eşyalarının üstünden geçiyormuş.

Adam düşünür gibi yaparak, Tabure, demiş. Tamamı mı kadife?

Sadece üstü, demiş annem.

Adam başını sallamış. Üzgünüm, demiş.

Ya tamamı kadife olan?

Yine başını sallamış. Hiç yok, demiş.

Annem çenesine hafifçe dokunup gülümsemiş. O günlerde beline kadar uzanan saçını salarmış; eski arkadaşlarına ne zaman rastlasam annemi, ayakları olan bir denizkızı olarak tarif ederler. Cildi o kadar şeffafmış ki insanlar onu neredeyse örtmek isterlermiş.

Babam, annemin durumunu kendine görev bilmiş.

Koltuğundan doğrularak, Ne tür bir kadife tabure? diye sormuş.

Annem, Fark etmez, demiş. Şu kadar yüksek olabilir. Ellerini dizinin hizasında tutuyormuş. Oturağı kadife olsun. Rengi önemli değil.

Çimenliğin öbür yanındaki Carl, birkaç kitaba daha fiyat etiketi yapıştırıyormuş. Yok, diye seslenmiş. Ama elli sentlik bir çırpma teline ne dersin?

Annem başını indirmiş. Mahalledeki telefon direklerine iliştirilmiş, başka satışlara ait ilanlar varmış. Her neyse, Teşekkürler, demiş.

Carl ellerini satıcılar gibi görkemle sallayarak, Ya da bir mini fırına? diye sormuş.

Annem gülmüş. İyi denemeydi, demiş. Ama bir görev edindim.

Babam ona eşlik edip edemeyeceğini sorunca annem, o günlerde çoğu erkeğin aralık bir kapı veya bir manivela olarak gördüğü bir tarzda omuz silkmiş. O omuz hareketi bazen bir evet cevabı yerine geçermiş, hele ki böyle nadir bir güzellik için. Babam içeri koşup arkasında kullanılmış eşyalarını satılığa çıkaran gerçek heveslilerin verdiği ilanlar olan yerel

gazeteyi kapmış ve ikisi birlikte Shattuck Caddesi'ni geçip evlerin çimenliklerinin yeşil, sarı ve beje ait tonlarda bir parlayıp bir solduğu Elm ve Oak caddelerinde bir tur atmışlar. Her durdukları yerde annem satılık eşyaların arasında dolaşırken babam bir mazeret uydurup içeri dalıyor, ev sahibine lütfen telefonlarını kullanıp kullanamayacağını soruyormuş. Telaşlı bir sesle, Çok önemli, diyormuş. Size minnettar kalırım. Babam çekici, boylu bosluymuş ve ağır eşya varsa onların hepsini dışarı taşımayı öneriyormuş, hiçbir ev sahibi de buna hayır demiyormuş. Böylece her evden Carl'ı arayıp ona talimatlar vermiş. Lütfen, diye fısıldamış. Benim için birini mefruşatçıya gönderip kadife aldır. Bir eliyle ahizenin ağızlığını kapatıyormuş. Heyecanlı bir fısıltıyla Carl'a, oturma odasındaki ders kitapları ve ayakkabılarını kaldıracağına söz vermiş, evet, yeter ki evde sahip oldukları tek ayak taburesinin yünlü kumaş kaplamasını söksün. Eski bir meşe komodinin çekmecelerini açıp kapayan annemin duymaması için odayı adımlayarak ön kapıdan ve garaj satış tezgâhlarından yeterince uzak durmaya çalışan babam, Zaten benim taburem, demiş.

Carl'a, Bir yıl boyunca hiçbir odada eşyalarımı bırakmayacağım, demiş.

Eşek şakalarına bayılan Carl'ın kız arkadaşı en yakın mefruşatçıya seğirtmiş, en ucuz leylak renkli kadife kumaşı alarak ayaklarıyla ezmiş ve kare şeklinde kesmiş. Babam annemi alışveriş turunda elinden geldiğince oyalamış, sonra da birlikte, üniversiteden ve kök söktüren lisansüstü eğitimden konuştukları Durant Caddesi'ndeki küçük bir lokantada öğle yemeğine gitmişler ve babam çenesini tutmuş, başka bir şey sormamış. Üzeri kremalı, içi çikolatalı keki paylaştıktan sonra annem bir iç çekmiş. Gözleri parlıyormuş. Artık dönmem gerek, demiş. Babam, Elbette, demiş. Hadi gidelim. Annemin, içinde birkaç kitapla plak olan çantasını almış. Annemi elinden geldiğince şüphelendirmemeye çalışarak, Belki bizim evi tekrar gözden geçirmekte yarar var, demiş. Kim bilir, insanlar bazen para vermek yerine eşyayla takas yapabiliyorlar.

Zaten araban da hemen bizim orada, demiş.

Annem kaldırımda önden yürüyormuş; Carl’la kız arkadaşı yorgun düşmüş bir halde koltuklarda dinlenir, paralarını sayar ve kalan üç-beş eşyanın satılması için fiyatları düşürüp düşürmemek gerektiğini konuşurlarken annem onu fark etmiş. Koltuğun altına düzgünce yerleştirilen pembemsi eski bir kadifeyle kaplı alçak tahta ayak taburesinin karşısında ellerini sevinçle çırparak ileri atılmış. Küflü kitapların ve birbirine uymayan gümüş eşyaların başında ona şöyle bir bakmış.

İnanabiliyor musun, Paul? demiş. Bak.

Elleriyle tutup kaldırmış, parmaklarını kadifede gezdirmiş.

Babam koşturarak gelmiş. Şaka yapmıyorsun, değil mi, Carl? demiş. Birisi bunu takas mı etti?

Carl manalı manalı, Ekmek kızartıcısına karşılık, demiş. Yani artık yeni bir ekmek kızartıcısına ihtiyacımız var.

Babam başıyla tamam demiş. Zaten eve yeni bir ekmek kızartıcı almak istiyordum.

Carl gözlerini kapayarak, Tesadüfün bu kadarı, demiş. Sonra anneme dönerek, Senin ilgilenebileceğini düşünmüştüm, diye eklemiş.

Annemin yanaklarını al basmış. İlgilenmem mi? demiş.

Tabureye oturmuş, bacak bacak üstüne atmış ve taburenin verdiği hissi çok sevdiğini söylemiş. Gül gibi pembe, deyince Carl’ın kız arkadaşının yüzü ışımış. Üstündeki etikette yedi dolar diyormuş ve annem cüzdanına dalıp parayı çıkarmış, babam da sesini çıkarmayıp tabureyi arabaya taşımasına yardım etmiş ve ertesi akşam için sözleşmişler. Sanki birbirlerini aylardır görüyorlarmış gibi kendiliğinden olan bir buluşmaymış bu. Babamın en yeni yapılacaklar listesinde artık güzelce doldurulan bir kutucukmuş: Onunla buluş. Düğünde sağdıç Carl, şampanya kadehini kaldırarak, babamın anneme hiç anlatmadığı hikâyenin tamamını anlatmış. Konuklar gülmekten katılmışlar. Işık, şampanyanın altın rengine bir mızrak gibi vuruyormuş. Fotoğraflarda annemin üstündeki elbise gerçekte olduğundan daha şeffaf görünür, o kadar ki, her resimde onu bir hayalet, her

an çıplak yakalayabileceğiniz bir hayalet sanırsınız. Bir sanat eseridir o elbise, çünkü çok somutla çok soyutun tam ortasında bir yerde dans eder ve annemin tenini elbiseden ayırt etmek zordur. Siyah smokini ve geniş omuzlarıyla tepeden tırnağa somut olan babamla kadeh kaldırarak poz verdikleri resimde gözleri alev alevdir annemin.

On bir yaşındayken, birbirinden bu kadar farklı iki insanın niçin evlendiğini anlayabilmek için bir gün düğünleri hakkında sorular sormaya başlayınca annem fotoğraf albümünü raftan indirdi ve ikimizin arasında, dizlerimizin üstünde açtı. Carl'ın şampanya kadehini havada tuttuğu, ağzı yarıaçık olarak konuşmasını yaptığı sayfada bir süre oyalandı. Parmaklarıyla Carl'ın ayakkabılarının kenarlarında dolaşan annem bana hikâyeyi anlattı ve orada fark ettim ki, anlatışında yan yana giden iki duygu vardı: bir adamın birkaç saat içinde onun için onca şeyi yapması, bunun gerçekleşmesini sağlayacak yeterlikte olması, üstüne üstlük, Carl'a verdiği sözden dolayı daha derli toplu bir insana dönüşmesi (ne zaman görse annem, Carl'a bunun için teşekkür eder ve babamın her gün evrak çantasını girişteki dolaba koyduğunu, ayakkabılarını çıkarıp ceketini astığını açıklardı) karşısında duyduğu saygı ve hayranlık; ve bunların sonuçta kader olmamasından kaynaklanan, kaypak türden bir huzursuzluk. İşaretlerin onu gösterdiğini düşünmüştüm, diye anlattı. Meğerse işaretleri oraya o koymuş! Ve bu arada parmak ucuyla resmi dürtüklüyordu.

Kızdın mı? diye sordum.

Düğün günümüzdü! dedi.

Sayfayı çevirdi. Dans eden insanlara baktık: hepsi bildiğim insanlar, ama daha genç halleriyle.

Peki işaretlere güvenmiş miydin? diye sordum.

Başını salladı, ama hayır der gibi değil. Bir düşünceden kurtulmak ister gibi. Başka sayfaları, fotoğrafları yerinde tutan hassas köşeleriyle siyahımsı yaprakları çevirdi ve benim tanımadığım akrabaları, ben doğmadan ölen, bir kovboy gibi yüzünü fularla örten babamın babasını gösterdi. Dışarıda gün

kararırken beyaza çalan şeffaf elbise bizim için albümü aydınlatıyordu. İnsanlara bakıp yeni resimleri görmüşüm gibi bir ses çıkardım, ama aslında hâlâ önceki sayfalara takılıp kalmıştım. Annem hep işaretleri arıyordu. Biri ona süpermarkette kaba davransa bunu yabancılara daha nazik olması gerektiğinin bir işareti olarak görürdü. Joseph ona birdenbire gülümsese bunu nasıl hak ettiğini anlamak için tüm hareketlerini gözden geçirirdi. Bir keresinde, eve geldiğimizde eşikte bir salyangoz bulduk ve bunun yavaşlamamız için bir işaret olduğunu, bizim blokun çevresinde sabırla bir tur atarsa bunda onun için bazı hayırlar olabileceğini söyleyerek cenaze yürüyüşü ağırlığında dolaşmaya çıktı. Döndüğünde yüzü capcanlıydı. Teşekkür ederim, küçük salyangoz, diye cıvıldayarak hayvanı aldı ve yasemin çalısının serin gölgesine bıraktı. Daima beklenmedik olayların kılavuzluğunu arıyordu ve o günkü garaj satışında da dünya ona tam aradığı şeyi sunmuştu; bundan daha iyi bir alamet olabilir miydi? Dolayısıyla düğün günü, o işaretleri veren ilahî elin yanı başında tuttuğu el olduğunu öğrenince sahici bir hayal kırıklığı yaşamış olmalıydı.

Albümün son birkaç sayfasını çevirdik. Papatya desenli çuval elbisesi içinde büyükannem. Kot pantolonuyla teyzem Cindy. Babamın al yanaklı amcalarından birkaçı.

Burada sen de varsın, dedi annem.

Hayır, yokum, dedim.

Annem, Evet, varsın, dedi. Sen de Joe da. Havada. Senin başlangıcın. Beni başımdan öptü.

Son sayfada, sözlerinin altını çizmek ister gibi, öpüşme: Babamla annem birbirlerine sıkıca yapışmışlar, hayalet giysinin katları babamın çevresinde uçuşuyor. Resme bir süre baktık.

O tabure hâlâ duruyor mu? diye sordum.

Garaja girip ışığı yaktık. Penceresi ıslık çalan taş zeminli odanın soğukluğunda sandıklarla kutuları bir yana koyarak eşya yığınlarını karıştırdık. Yarım saat kadar sonra tırmıkla saplı süpürgelerin arasında

sıkışmış olarak buldum onu: hasırı zikzak desenli parlak kahverengi taburenin üstüne gerilmiş güve yeniği ve güneş soluğu şeftali renkli kadife oturak. Elimle kumaşına dokunarak, Bak! dedim. Diz boyu bebek oyuncaklarının arasına gömülü olan annem, biraz sorunlu geçen son buluşmanın ardından uzun süredir görmediği birini süzer gibi süzdü tabureyi. Şüpheyle, Sana daha iyisini yapabilirim, dedi. Oturağa pat pat vurdum. Ben bunu istiyorum, dedim. Kadifesi yumuşaktı. Yığınların yanından geçerek onu odama götürdüm. Mobilya.

14

Bazı yıllar daha hassastır. Biri dokuz yaşımdı. Öbürü on iki. Bir üçüncüsü de on yedi. Ağabeyim bu tür dizilişleri bir biçime sokmak için kareli kâğıtlar kullanırdı; ama ben o yılları bir üçlü olarak görsem de hiçbirini şu küçük kâğıtlardaki küçük karelere dökmek istemiyordum. Döksem onları nasıl yaftalayacağımı, *x* ve *y* eksenlerine ne isim vereceğimi bilmiyordum. Fakat o yıllar dolaplara takılan asma kilitlerin şifreleri gibi aklımda bir öbek halindedir. Karışık bir düzenektir bu, ama üç sayı da yerine oturdu mu, çentikli yerinde tam hizaya geldi mi bir çıt sesi gelir ve içerideki yay serbest kalır.

Filmlerde gizli ilişkiler sık sık otel odaları gözetlenerek veya beyaz yakalardaki ruj izleriyle belli edilir. Serin bir şubat akşamı ailece biftek ve patatesli akşam yemeğine oturduğumuzda on iki yaşındaydım; daha ağzıma aldığım ilk lokma beni öyle bir suçluluk duygusu ve aşkla çarptı ki, annemin biriyle buluştuğunu hemen anladım. Ette ve ev yapımı ekşi kremada, özenle doğranmış frenk soğanının yeşil dilimlerinde koyu dalgalar halinde üstüme geldi. Ah! dedim. Bir bardak dolusu su içtim. Günün sonunda iç geçiren babam, Oh! dedi. Kemerine pat pat vurarak, Biftek, diye mırıldandı. En sevdiğim. Joseph bir kitabın sayfalarını çevirir ve annem kendine bir kadeh şarap doldururken, beni kurtarsın diye fabrika yapımı ketçap almaya gittim. Annem, Sevdin mi? diye sordu. Ona doğru baktım. Boşuna değil: Son zamanlarda daha iyi görünüyor, daha bir giyinip kuşanıyordu; biraz daha mutluydu, atkuyruğunu desenli saç bandıyla tamamlıyor, iki koluna da bilezik takıyordu. Fakat ondan başka, genel bir hareketlilik vardı zaten: Joseph yüksek öğrenime başvurmuştu ve Caltech'te George'la paylaşmayı istediği bir yurt odasına taşınmayı umuyordu. Annem sık sık onu ne kadar özleyeceğinden söz ediyor, ama o bunlara pek de tepki

vermiyor, ne zaman postayla bir kutu –mutat olanlardan veya büyükannemden– gelse içini boşaltıp saklıyor ve ona kendi eşyalarını doldurmaya başlıyordu. Daha aylar öncesinden yarı yarıya hazırlanmıştı bile. Elinden gelse akşam yemeklerini odasında yiyecekti, ama babam sofrada birlikte oturmamız için ısrar ediyordu.

Babam peçetesini havalandırarak kucağına yerleştirmiş ve, Bir araştırma okudum, demişti. Akşam yemeklerini birlikte yiyen aileler daha mutlu oluyormuş.

Ben de, Ama o aileler herhalde birbiriyle konuşuyorlardır, diye araya girmiştim.

Arkamızda bir sebze yemeğini karıştıran annem gülmüştü.

Doğruydu: Çiçek baskılı mutfak perdeleriyle güveçten yükselen buhar arasında her zaman masada yediğimiz akşam yemekleri, annem, marangozlar âlemindeki son haber ve dedikodular hakkında bizi bilgilendirmeye heves etmediği sürece, o günlerde neredeyse hep sessiz geçiyordu. Babam iş hakkında pek konuşmazdı. Onun düsturu, İşi işte bırakırım! idi. Ama tabii yemeğin ardından tabağını evyeye bırakıp telefon etmek için doğruca yatak odasına gider ve ben kapısını hafifçe tıklatıp gönülsüz bir orkinosu kandırmak isteyen bir balıkçı gibi televizyonda oynayan bir dizinin adını vermedikçe çoğu zaman ona-on bire kadar çalışırdı, o başka. Daha on yaşındayken bile, programın adını yeterince ısrarla fısıldadığımda onu kâğıt destelerinden kalkmaya ve içeri geçip televizyon izlemeye ikna edebiliyordum. Yeterince sessiz kalırsam beni yatağa göndermiyordu. Gizli anlaşmamız buydu: Ben çocuk olduğumu belli etmedikçe o da babalığını göstermiyordu ve bir saat kadar ikimiz de rollerimizden sıyrılıp biraz nefes alabiliyorduk.

Babam yalnızca tıp dizilerini severdi. Hukuk dizilerine sinirleniyordu.

Joseph, ergenlik çağının bir özelliği olarak, sofrada bir şeyler okuyarak yemeyi alışkanlık haline getirdiğinden masaya genellikle bir kitap getirir ve kucağında açıp lokmalarının arasında, ona göz atardı. Kitaplar çoğunlukla

ders, bazen de polisiye olurdu. Annem de babam da ona engel olmaktan vazgeçmişti, çünkü bir keresinde bir kitabı elinden zorla aldıklarında Joseph gözlerini öyle şaşkınca boşluğa dikmişti ki, hepimizi sanki başına torba geçirmiş gibi hissettirmişti. Bazen kitabı olmuyordu ve öyle zamanlarda, bakışları meşgul olsun diye önüne bir tahıl gevreği kutusunun yazılı yüzünü kondurunca, gözleri ancak demir attığı sözcük ve sayılarla dünyamıza geri gelebiliyor ve onlar olmazsa boşta gezinip süzülmekten başka bir şey yapamıyormuş gibi, oradaki yazıları bulup onlara kilitleniyordu. On yedisine geldiğinde herhalde üzümlü ve yulaflı çeşit çeşit tahıl gevreğinin vitamin dengesini bellemiş olmalıydı; o kadar ki, ona Cheerios marka gevreğin bir porsiyonundaki niyasin oranını sorsam ve o da kendi boyu ve kilosunu söyler gibi hiç sektirmeden sayıları sıralamaya başlayacak olsa buna şaşırmazdım.

O akşam da kamburunu çıkarmış, Caltech kampüsü hakkındaki genel bilgi broşürünü belki yirminci kez okuyordu. Müfredat kitapçığına bakmıyor, yurtlarla çok daha ilgili görünüyordu. Annem şarabını tazeledi. Onu izlerken beni yakaladı ve göz kırptı.

Öğünü atlatmak derdiyle sofrada konuşmazdım. Acil Servis'te olanlardan sonra kimseye yaşadıklarımın reklamını yapmak istemiyordum. Denersiniz, aklınızı tamamen kaçırdığınızı sanırlar ve yerin altına inersiniz. Çocukların bir anne veya babaya yapabileceği gösteri türünden şeyler vardır: Acısını sahneleyerek bir şeyler anlatmaya çalışırlar; ben de feryadımla, ağzımı çaresizce, gevelercesine, korkunç bir şekilde pençelemeye çalışmakla karşı tarafa bir mesaj verebilmeyi ummuştum. Peki mesajın hiç olmazsa bir bölümü yerine ulaştı mı? I-ıh.

Sekizimde insan canlısıydım; on ikimde aklı hep bir şeylerle meşgul olan kuruntulu biri olup çıktım. Ödevlerimle günü gününe ilgileniyor ve fırsatını buldukça top oynuyordum. Daima faal ve tetikte olan damağım artık yediğim ürün ve etlerdeki elli ruh halinin kabaca kırkını seçebiliyordu. Tabağımdaki daha uzak öğelerin izini sürmeyi alışkanlık haline getirmiştim

ve her akşam yemeğinde lokmamı çiğnerken kafamda bir ABD haritası uçuşuyor, maydanoz filizi, portakal dilimi ve fırın patatesteki ince ayrımları takip ederek sırayla Florida'ya, California'ya, Kansas'a ulaşıyordum. Bazen yumurtaları ilçesine kadar bilebiliyordum. Ve bu arada hep ya annemin marangozluk hakkındaki konuşmasını dinliyor ya da ketçap şişesine şaplak atmakla uğraşıyordum. Benim için iyi bir oyundu bu, çünkü her ne kadar biraz dikkatimi istese de beni aşçının çok daha gürültülü ve güç olan, daima başrolü oynayan ruh halinden alıkoyuyordu. Eti lime lime tahlil ederken konuşmaların yarı yarıya farkında oluyor, onun dışında Amerika'nın karayollarında kamyonların, taze soğanla dolu kamyonların rotalarını sürüyordum. Annemle süpermarkete gittiğimde cevaplarımın hepsinin sağlamasını yapıyor ve on ikime geldiğimde artık California'dan gelen portakalla Florida'dan gelen portakalı beş saniyeden kısa bir sürede ayırt edebiliyordum, çünkü California'nınkinin tadı çöl toprağı ve uzaklardan gelen berrak ve keskin kokulu sudan dolayı daha dolgun oluyordu. Bütün bunlar beni fazlasıyla oyalıyordu. Sohbete katabileceğim fazla bir şey bırakmıyordu.

Fakat annem konuşurdu. Oturdu mu ısınmak için şarabından birkaç yudum alıp boşluğu doldurmaya girişir, biz de kendimizi ona kaptırırdık. Bize vakit geçirtecek bir şey verdiği için ona minnettardık. Eli hafifçe şarap şişesinin kavisli boynunda duran annemin konuşmasının kâh içine dalar, kâh dışına süzülürdük. Onun ilgisini korumakla kalmayıp daha da artıran marangozlar kooperatifi hakkında bize her şeyi anlatıyordu; dört yıl içinde hızla ustalaşmıştı ve artık mobilya yapmaktan, lambalı geçme açmaktan, testere tezgâhında kereste doğramanın türlü tuzakları ve zaferlerinden söz ediyordu. Sedirle ladin arasındaki doku farkından söz ediyordu. Kirişlerden, parmaklıklı raflardan, vasistaslardan söz ediyordu. Bize bütün öbür marangozları, her biri hakkındaki fikirlerini anlatıyordu; ilişkisinin kaynağına da işte böyle, bifteğin belli belirsiz inceliklerini umarsızca

keşfetmeye, Orta California’dan mı yoksa Güney Oregon’dan mı geldiğini anlamaya çalışırken rastladım.

Bobbie, dedi annem, temizlikte üstüne düşeni *yapmıyor*.

Amber, diye mırıldandı, iyi bir zanaatkâr ama hayal gücü yok.

Sesini hafifçe yükselterek, Larry! grubun yeni ödevini belirledi, dedi.

Güllerden bahsediyormuş gibi, *Çalışma masaları,* diye mırıldandı.

Biftekten, hâlâ sıcak, leziz ve duyguyla dopdolu olan biftekten bir parçayı daha testere gibi keserek yarı dalgın dinliyordum ki, annemin sesindeki yukarı yönlü atılım ağzımdakiyle eşleşti ve organik çiftçilerin yetiştirdiği Oregon’ dan, diye karar verdim. Biftek, Larry, diyordu. Larry. Çiğnedim, çiğnedim.

Bir yudum su alarak, Larry kim? diye sordum.

Joseph broşürün bir sayfasını çevirdi. Babam patatesini düzgünce kesti.

Yuvarlak gözlerini bana doğrultan annem, Larry mi? dedi.

Larry, dedim. Müdavimlerden mi?

Sandalyesinde kıpırdanarak öyle bir, Kooperatifin başkanı, dedi ki, dinleme yeteneği olan hiç kimse sesindeki gurur pırıltısını kaçırmazdı.

Hımm, dedim. Başkan. Peçeteme bir parça kıkırdak tükürdüm.

Biftek nasıl?

Güzel, dedim. Oregon’dan mı?

Galiba, dedi. Ambalajına mı baktın?

Hayır.

Annem bir sıra bileziği kolundan yukarı iterek, Hepimiz, başkan olması için ona oy verdik, dedi. Bazı ayrıntıları çok üstünde durmadan veya dikkat çekmeden sohbetin içine katmaya çalışan, abayı yakmış bir genç kız gibi söylemişti bunu. Oraya devam etmesine şaşmamalı. Joseph meyve suyundan büyük bir yudum aldı. Babam ekmeğinin yumuşak içiyle tabağını silip süpürdü. Etten beni kurtaracak kadar tırtıkladığım için kalkıp kilere gittim ve orada yarısı yenmiş bir silindir kutu bayat patates cipsi buldum.

Kıvrımlı bir dilimi dilime yerleştirerek, Yiyebilir miyim? diye sordum.

Annem tekrar sandalyesine çöktü. Gençler, dedi.

Birkaç dakika sonra babam tabağını toplayıp izin istedi. Joseph elektromanyetikle ilgili bir ödeve çalışmak için odasına döndü. Annem mutfak tezgâhını süngerle sildi. Ben de sofranın kalanını topladıktan sonra bifteğin artanını naylona sardım ve ertesi günkü günah sandviçleri için buzdolabına koydum.

Bulaşık makinesi uğultulu yıkama döngüsüne başlarken, Annem, Dışarıda biraz işim var, dedi. Kimseyi muhatap almadan ortaya söylemişti. Babamla Joseph çoktan gitmişti, ama ben temizliği yeni bitirmiş, kapıda duruyordum ve sözler içime oturmuştu. Küçük ve kırılgan bir şey sanki içeriden boğazıma saplanmıştı. Nereye? diye sordum. Yanağımı öperek, Son proje için bazı malzemeler alacağım, dedi. Gelebilir miyim? diye sordum. Üzgünüm, gül goncam, dedi. Ödevlerini yapman gerek. Birkaç saat sonra görüşürüz! Ve kapıdan dışarı süzüldü.

15

Washington eyaletindeki hayatını posta posta gönderen büyükannemden hâlâ düzenli olarak ev eşyaları alıyorduk. Artık daha sık, neredeyse her iki haftada bir geliyorlardı ve son postada büyükannem bana kullanılmış, yarım bir sabun kalıbı göndermişti. Ben de onu kullanmak istemediğim için bir çekmeceye koydum.

Güzel başlamıştı –şu iki renkli kurulama bezleri, eski moda kâğıt ağırlıkları, hatta oyuncak bir ayı– ama kadın sanki giderek hırslanıyordu ve eşyalar zamanla o kadar bozuldu ki, açtığımız bir kutudan bir torba pil, bir çift küpenin gümüş arka kısımları ve babamın yüzünün seğirmesine neden olan, yarısı işaretlenmiş lamine kâğıttan bir alışveriş listesi bile çıktı. Son kutu oturma odasında, kırmızı tuğladan şömineye dayalı olarak duruyordu. Birkaç yıl önce anneme, büyükannemin bizi niye hiç görmeye gelmediğini sormuştum. Başı aşağıda, kahverengi koli bandının ince orta çizgisi boyunca makası hareket ettiren annem düşündü.

Büyükannen yolculuk yapmayı sevmiyor, dedi.

Kolinin kapaklarını açarak, Öyleyse biz niye onu görmeye gitmiyoruz? diye sordum.

Annem, Büyükannen ziyaretçileri de sevmiyor, dedi.

Onu sorgulayan bir cık cık sesi çıkarınca annem bir parmağını makasın kör ucunda gezdirdi.

İç geçirerek, Büyükannenler yedi kardeş büyümüş. O da kendi evine taşınınca sessizlik istedi.

Ne demek istiyorsun? diye sordum.

Makası bırakıp yanaştı. Elimi tuttu. Şu tırnaklarının güzelliğine bak, dedi.

Sen de sessiz miydin? diye sordum.

Elimi elinin üstüne aldı.

Sessiz olmaya çalışıyordum, dedi. Çok şey istediğim zaman bana çöp kamyonu derdi.

Eşleşmiş olarak üst üste duran ellerimize yanağını dayayıp gözlerini kapadı. Yeni bir göz farı kullanıyordu, kaşının hemen altına sürdüğü farın açık pembesi oraya konulmuş bir çiçeğe benziyordu. Annemi, yol yol hafifçe parlayan kırılgan gözkapaklarını nasıl da korumak istiyordum. Bir elimi yavaşça başına koydum.

Hainceymiş, dedim.

Gözkapakları kıpırdandı. Birkaç saniye sonra doğrulup kolinin kapaklarını tamamen açtı. İçine bakmadı. Hepsi senindir, bebeğim, dedi. Affedersin, Rose demek istedim. Ne istersen alabilirsin.

Annemin işlerinin olduğu o akşam işte o yeni kolinin başına oturdum. Bu seferkinde açık yeşil Post-it kâğıtlarından eksilmiş bir deste, Oregon tarihi üstüne cildi kırılmış bir kitap ve bir torba kraker vardı. Birkaç tane ağzıma attım. Bayattı. Kentucky'dendi. Yapışkan kâğıtları odam için aşırdıktan sonra gerisini garajda büyükannemin öbür gönderilerinin arasına, annem buzdolabına koymak istemediği için küflenen bir kavanoz reçelin yanına sıkıştırdım. Koli iyi durumda olduğu için onu hole kadar yüklenip Joseph'in odasının önüne bıraktım. Kapısını tıklatıp, Yeni kutu, dedim. Birkaç dakika sonra oradan tekrar geçtiğimde kutu odanın içine çekilmişti.

Şu biftek yüzünden hâlâ üzgün olduğumdan, jilet gibi dümdüz perçemleri olan öğle tatili arkadaşım Eliza Greenhouse'u arayıp tarih ödevini sormak istedim. Telefon çalarken ahizenin başındaki not defterini kenarlarından didikliyordum; açılınca da fonda birinin çığlıklarını duydum. Affedersin, dedi Eliza gülerek. Kız kardeşim, babamla bir gıdıklama kavgasına tutuştu da.

Ciddi misin? dedim.

Birine bir şaplak atarak, Kes şunu! diye seslendi.

Bir süre okuldan konuştuk ve ben bu arada not defterinin didiklediğim kenarlarını yırtıp kırpık kırpık ettim. Kapattıktan sonra evimiz bana daha bir geniş geldi. Sanki temel oynayıp yerine oturmuştu. Her şey temizlenip bir kenara kalkmıştı. Çöp kutusunun başında durup kâğıt kırpıntılarını avucumdan azar azar döktüm. Tam dört dakika sürdü. Sırf merhaba demek için George'u aramayı düşündüm, ama merhaba dedikten sonra başka ne diyeceğinden emin olamadığım için telefonu bırakıp televizyon odasına geçtim. Babam kanepede oturmuş, gazetede bir köşe yazısı okuyor, ayakları iskemlede kıpır kıpır sallanıyordu. Ayaklarını o kadar sallardı ki babam, gören odada evcil bir hayvanımız var sanırdı.

Ne izliyorsun? diye sordum.

Hiç, dedi. Kol mesafesindeki kitaplığın rafından kırmızı meşin kaplı muhasebe defterini çıkardı ve sayılarla dolu satır ve sütunları açtı.

Babamı babalığa en meraklı gördüğüm olay, şu futbol topu çizme cümbüşleriydi. Gözlerinde kendimi küçük bir ben olarak görmüştüm o zaman; gözbebeğinde yerimi almış, Brezilya'daki Dünya Kupası finallerinde yanında oturuyor, biramı içiyordum. Gelgelelim, toplara küçük suratlar çizmeye başladığımda, kapanan bir televizyon gibi, gözlerindeki küçük ben de silinmiştim.

Kirpikli yaptığım son top çizimini havada tutarak, Ama Rose, demişti, neden?

Bira midemi bulandırıyor, diyerek odadan çıkmıştım.

Babalık alanında genel olarak yeteneksiz olmasına rağmen babam yine de çok düzgün bir adamdı. Hali vakti yerinde olanlar için çalıştığından küçük insanları kazıklamak zorunda kalmıyordu ve işin kendi payına düşen kısmını doğru yapmak istediği için de dersini iyi çalışıyordu. İyi bir ücret alıyor, ama bununla caka satmıyordu. Çocukluğu yoksulluk içinde geçen, sık sık bir tavuğu iliğine kadar değerlendirmesiyle ilgili öyküler anlatan bir Litvanya Yahudi'si anne tarafından Chicago'da büyütülmüştü; dolayısıyla bir restoranda yemeği gelince ilk iş onun yarısını kesip ayırır ve paket

yapılmasını isterdi. Böğrüne pat pat vurarak, Zaten porsiyonlar kocaman, diye yakınırdı. Ancak kenarları düzgünce kesildiyse yiyeceğini başkasına verirdi, çünkü uçlarında tırtıklı diş izleri olan yiyeceklerin evsizleri daha da kötü hissettireceğine inanırdı – sanki, derdi, köpek veya bakterilermiş gibi. Yarım lazanyasını pakete koyarak, Haysiyet ayrıntı değildir, derdi.

Restorandan çıktığımızda plastik çatal bıçağıyla birlikte paketin tamamını dışarıda, Wilshire veya La Brea'da bir sokak köşesinde askerî bir battaniyeye bürünmüş bir adam veya kadına bırakırdı. Buyurun, derdi. Ama ne olur bana dua okumayın. Buna kaç defa şahit oldum. Annemin güzel elbiseler giymesini ve almak istediği takıları almasını isterdi ki, onları üstünden çıkarabilsin. Onu giydirmek ve giysisini çıkarmak isterdi. Babamı anlatmak için yapabileceğim tek şey, onun bayağı özenli bir adam, özünde basit ama akıllı, son derece karmaşık üç insanla –yalnızlıktan dertli bir eş, bakışları aşırı derecede rahatsız ettiği için insanların çare olarak önüne tahıl gevreği kutuları sürmek zorunda kaldığı bir oğul ve kendine gelmek için on beş dakika yürümeden normal bir okul yemeği bile yiyemeyen bir kız çocuğuyla– aynı evde yaşamak zorunda kalan bir adam olduğunu söylemektir. Bu üç insan kimdi? Televizyon dizilerini birlikte izlediğimizde bazen kendimi babamın yerine koyar ve reklamlardaki sade hayatlara belki de nasıl imrendiğini ve öyle bir hayatı olması için hepimizden daha çok çaba gösterdiğini düşünürdüm.

Onun sahiden de hiç uygun bir aday gibi görünmeyen annemi tercih etmesi dışındaki tek şaşırtıcı yanı, hastanelerden inanılmaz derecede hoşlanmamasıydı. Hoşlanmamaktan öte, oralardan nefret ederdi. Arabayla şehrin hastaneli bir bölgesinden geçerken yolu uzatmayı yeğler, hastanenin yanına bile yaklaşmamak için tenha ara sokaklardan dolanırdı.

Anlatılanlara bakılırsa Joe ve ben doğduğumuzda hastanenin lobisine bile girememiş. Annem arabadan güçlükle inip evimizin yirmi-otuz sokak ilerisindeki sevimli, zengin bir hastane olan Cedars-Sinai'ye tek başına kayıt yaptırmış. Babam arabayı park ettikten sonra doğum servisinin yerini

bellemiş, telefon etmiş, annemin oda numarasını öğrenmiş ve artık telefonlarından bezen hemşireye annemin penceresinin tam yerini sormuş. Hemşire söylemeyince dakika başı onu tekrar aramış, ta ki kadın sonunda, Güney tarafı! Sekizinci kat! Soldan üçüncü pencere! Sıçarım, artık arama! diye bağırana kadar. Babam derhal civardaki bir çiçekçiyi arayıp daha Joseph gelmeden çok önce alıcısına ulaşan lale ve güllerden enfes bir demet göndermiş hemşireye.

Onu ısmarlama tabure çözümüne ulaştıran kararlılık ve hünerin aynısıyla en doğru pencerenin hemen altına kurulup saatlerce yukarı bakınmış, ama tabii bu seferki şartlar hiç de öyle cazip değilmiş. Annemin ıkına ıkına doğum sancısı çektiği, en iyi arkadaşı Sharlene'in de onu gayrete getirmeye çalıştığı saatleri babam dışarıda, kaldırımda bekleyerek geçirmiş. Joe'nun gelmesi için gereken sekiz, benim için gereken altı saat boyunca volta atmış. Yayalarla sohbet etmiş. Zıplama hareketleri yapmış. Hatta benim doğumumda bir tahta sandık getirmiş ve park yerindeki polis gelip de kalkmasını söyleyene kadar uzun saatler boyunca bir polisiye okumuş.

Annem hikâyeyi anlatırken babam utanırdı. Annem bunu bayağı sık anlatırdı. Joseph'in doğumunda koca günü hastanede geçmiş; işi bitince yırtılan hastane geceliğiyle ayaklarını sürüye sürüye pencereye gelip ağlayan bebeği cama tutmuş. Babam kaldırımda küçücük görünüyormuş, ama onu ânında fark etmiş ve mavi battaniyeye sarılı küçük toparlak şeyi görünce yukarı aşağı hoplamaya başlamış. El sallayıp çığlıklar atmış. Gelip geçen bütün arabalara, Oğlum, oğlum! diye seslenmiş. Bu arada annemin kanı yere damlıyormuş. Babam bir puro yakmış ve yayalara da ikram etmiş.

16

Ben Eliza'yla konuştuktan, annem de işlerini görmek için çıktıktan sonra televizyon odasında kanepenin öteki ucuna kuruldum. Babam şu kırmızı meşin kaplı muhasebe defterini kucağında tutuyor ve yeni bir sütuna sayıları giriyordu. Karşıdaki televizyon sessizdeydi. Bir süre sadece oturup babamı izledim.

Birkaç dakika sonra, Evet, dedi, sana nasıl yardımcı olabilirim?

Bir şey yok, dedim.

Dikkat çekici bir alnı vardı babamın: Saç çizgisinde hafif bir eğim kazanarak ona bir resmiyet havası veren geniş bir alındı bu. Gür, kara ve yol yol kır düşmüş saçları alnının yukarısına sıkıca tutunuyor, orada açık seçik ve kendinden emin bir yay çiziyordu. Bu haliyle bir şirket başkanına benziyordu babam.

Daha geçen akşam George yemeğe gelmiş ve ona lise yılları hakkında sorular sormaya başlamıştı. Babamın bir liseye gitmiş olması, üstelik bu konuda gönül rızasıyla konuşması olacak şey değildi. Ağzımız açık kaldı. George'un nazik sorularıyla her nasılsa sımsıkı kapalı bir kutu olan babam açılmıştı. Suyunu yudumlayarak, Lisedeki bir temsilde başrol oynadım, dedi. Çatalımı yere düşürdüm. Efendim? Babam, Ne olacak ki? dedi. Herkesin yaptığı şey. George, Müzikal miydi? diye sordu. Elbette, dedi babam. Annem bile güldü. Babam ağzını tatlı patatesle doldurdu. Hangi müzikal? diye sordum ve hepimiz beklemeye koyulurken o lokmasını çiğnedi, yutkundu, peçetesiyle ağzını sildi ve benim için yeni olan sözcüğü söyledi: *Brigadoon*.

Kimdi şu adam? O akşam babam biftekteki aşk yüzünden, üstelik daha onu yerken, son lokmasına kadar yerken bile o kadar dışlanmıştı ki, belki de

o yüzden yakınlaşmaya her zamankinden daha uygun görünüyordu. Kanepenin oturduğum ucundan ona doğru uzandım.

Evet? dedi oturduğu yerden. Rose?

Merhaba, dedim.

Kalemini bıraktı.

Senin ev ödevin yok mu?

Var.

Bir kaşını kaldırdı. Öyleyse niçin gidip yapmıyorsun?

Buraya getirebilir miyim?

Biraz öksürür gibi yaparak elini ağzına götürdü. Sessiz kalırsan olur, dedi.

Koşup defterimi kitabımı kaptım. O programının ve bütçesinin ayrıntıları üstünde çalışırken ben de kanepenin bana ait köşesinde California tarihine bakıyor, bölümün sonundaki soruları, bölümü okumadan önce uslu uslu cevaplıyordum. Sorudan istenen cümleyi bulmak kolay olduğundan iyi bir laboratuvar faresi gibi uygun satırları yerlerine koyuyor, arada bir başımı kaldırıp ekranda tartışan suskun, gözleri anlamlı oyunculara bakıyordum. Birlikte sessizce çalıştık. Babam orada oturur, ince mekanik kalemiyle sayıları tez canlılıkla yazarken sanki ödevimi normalden iki kat daha hızlı bitirdim.

Altın furyasının California ekonomisini niçin temellendirdiğiyle ilgili beş nedeni yerine yazdıktan sonra başımı kaldırarak, Baba? dedim.

Evet?

Annem nereye gitti?

İşleri varmış.

Ne zaman dönecek?

Çok sürmez, dedi. Herhalde en geç onda gelir.

Baba? dedim.

Kaşlarını yine kaldırdı. Evet, Rose?

Boş ver, dedim. Bir şey yok.

İşine döndü. Ben de ödevimi bitirip öğretmenimiz ödevde çeşitliliğe aldırmadığından ve her hafta aynı şeyi istediğinden, bir sonraki bölüme geçtim. Bu arada saat de ilerliyordu.

Bir süre daha geçtikten sonra başımı yine kaldırdım. Karşımda kırmızı muhasebe defterine gömülü babam birçok sırayı daha sayılarla doldurmuştu. Görünüşe bakılırsa o da fazladan iş yapıyordu.

Sana bir soru sorabilir miyim? dedim.

Gözlerini sayfadan, son sütunun iyice dibinden ayırmadı. Ardından kalemini bıraktı.

Dene bakalım, dedi.

Kanepeyi gıcırdatarak yerine iyice yerleşti. Bir kapı aralanmıştı. Yanımızda biri olmadan babamla en son ne zaman karşı karşıya oturduğumuzu hatırlayamıyordum bile. Ne sormam gerektiği hakkında en küçük bir fikrim olmadığından aklıma ilk gelen şeyi ağzımdan çıkarıverdim.

Hiç öğrendiğin oldu mu? dedim.

Anlamadım?

Bir nefes aldım. Affedersin, dedim. Yani bilmemen gereken bir şeyi hiç öğrendiğin oldu mu? diye sordum.

Başını yan yatırdı. Ne demek istiyorsun?

Mesela, koridorda yürürken kazayla bir sırra kulak misafiri oldun mu?

Bir dakika kadar düşündü. Hayır, dedi. Neden?

Ya olsaydın?

O sırrı tutardım, dedi.

Oturduğum yerde kıpırdandım. Tamam, dedim. Tamam. Peki hiç özel bir yeteneğin var mı?

Biraz kıkırdadı. Yok, dedi.

Yoktur demek istemiyorum, sadece...

Gerçekten yok, dedi. Bana yüzünü tam döndü, dostça bir ifade vardı yüzünde. Hukuk Fakültesi boyunca notlarım hep ortalamaydı, dedi.

Fakülteye giriş sınavında tam yüzde ellinci dilime girdim. Beş ve sıfır. Başını hoşnutlukla yukarı aşağı salladı.

Ders kitabımı kapattım.

Ama oynadığın oyun, *Briga*...

Doon, dedi. Tam anlamıyla ortalama bir şarkıcıydım. Öğretmen bile aynen öyle demişti.

Hastanelerden nefret ediyorsun, dedim.

Ee?

Kitabın köşelerini çekiştirerek, Bilmiyorum, dedim. Neden nefret ediyorsun?

Bu özel bir yetenek değil ki, dedi.

Doğru, dedim ve bekledim.

Arkasındaki yastığı düzeltti. Program tanıtımları ekranı sıyırıp geçiyor, yakında başlayacak olan en sevdiğimiz tıp ağırlıklı dizimizin reklamı yapılıyordu.

Sadece hasta insanları sevmiyorum, dedi.

Bir şey hissettiğin için mi?

Efendim?

Yani onların hastalıklarını veya ona benzer bir şeyi mi hissediyorsun?

Burnunu kaşıdı. Bana tuhaf tuhaf baktı. Hayır, dedi. Sadece sevmiyorum işte. Hem sen bunları nereden biliyorsun?

Dalga mı geçiyordu? Televizyon iki yanı ağaçlı sokaklarda dans eden çocukların reklamına geçti.

Annem bizim doğumumuzda nasıl olduğunu hep anlatıyor, dedim. Televizyonda izlemeye nasıl dayanıyorsun?

Elini ekrana doğru salladı. Ama o başka, dedi. Oradaki eğlenceli.

Ama hastanede geçiyor, dedim.

Orası sahne, dedi.

Bence çekimler gerçek bir hastanede yapılıyor, dedim.

Fark etmez, dedi. Koku yok ya.

Peki ya *sen* hastalanırsan? diye sordum.

Ben hastalanmam, dedi.

Uzaktan kumandayı aldı. Kanepede evirip çevirmeye başladı. Sorular içimde uğulduyor, üst üste birikiyor ve ben kanepenin bana ait ucundaki yerime gömüldükçe gömülüyor, akşam yemeğinde George'un bu işi nasıl becerdiğini hatırlamaya çalışıyordum. Cevap tekinsiz değilmiş gibi yumuşakça. Soru, meraklı bir kuşun bir metre önüne atılmış bir yemmiş gibi.

Bir duraklamanın ardından, Hiç mi hastalanmazsın? diye sordum.

Babam bana doğru bir bakış attı. Ayaklarını hareket ettirdi.

Omuzlarını kaldırarak, Sağlıklı genlerim varmış demek ki, dedi. Baştan beri öyleydi. Şu güzel Litvanya tavukları sayesinde.

İkimiz de önümüze baktık. Kaplaması çatlayan kitabımın köşesini didikleyince kahverengi mukavvanın yumuşak katları ortaya çıktı.

Ben hastaneye yatmak zorunda kalsam ziyarete gelir misin? diye sordum.

Elini bana doğru salladı. Sen sağlıklı bir çocuksun, dedi.

Diyelim ki oldu, dedim. Ciddi bir şey çıktı.

Öyle bir şey yok ki, dedi.

Ama ya olsaydı?

Televizyonun altında yeşil yeşil çakan saate baktı. İki dakika içinde dizimiz başlayacaktı.

Ben, dedi.

Gözleri saatteydi.

Herhalde gelebilirim, dedi.

Bir eli kırmızı muhasebe defterinin arasındaydı. Ekranda renkler saçılıyordu.

Söylenecek pek başka bir şey olmadığından peş peşe uçup giden arabaları izledik. Reklamlara göre ilk araba sizi daha erkek, ikincisi zengin, sonuncusu da eğlenceli yapıyordu.

Bir palyaçonun sürdüğü hızlı, sarı bir *hatchback* modeli gösterdim. Onu şu veya bu şekilde beğendiğimden değil, sırf bir şeyler yapmam gerektiğinden. Babam dikkatle görüntüye baktı. Sonra defterindeki boş bir sayfaya döndü, arabanın adını not etti ve çok düzgün küçük bir ok işaretinin karşısına ismimi yazdı.

On altı yaşına o kadar da kalmadı, dedi.

Sessiz düğmesine bastı ve oda sesle doldu. Kornalar, dublajlar, şarkılardan kısa parçalar. Sanki baba kız olmak üstüne şifreler alıp veriyorduk; sanki bir kullanma kılavuzunda bunu okumuşuz, başka bir dilden çevirmişiz de anladıklarımızı uygulamak için elimizden geleni yapıyorduk. Sağ ol, baba, dedim. Reklamlar bitti ve dizi, Acil Servis'te birkaç hemşirenin koşturmasıyla başladı. Bir adam yerde nöbet geçiriyordu. Diyafondan biri bağırıyordu. Diziye daldığım için reklam arasında adımı söylediğini başta fark etmedim.

Rose? Senin için, diyordu. Doğum günün için.

Döndüğümde yüzünü bana hiç olmadığı kadar yaklaştırmıştı ve kaşlarının üstündeki çizgilerin hafiften gergin olduğunu görebiliyordum. Bana söylemek istediği şey neyse onun sessiz telaşı içindeydi.

Evet? dedim.

Eli havada dolaşıyordu.

Senin için dürbün getirmiştim, dedi.

Annem tam dizi biterken geldi. Saat onda, dakikası dakikasına. Garaj yoluna giren arabayı, ardından kilide giren anahtarı duyduk ve yanaklarında bakmaya dayanamadığım bir parıltıyla içeri süzüldü. Onun yerine babama, fark ettiği bir şey var mı, diye baktım ama başka bir arabanın, dördüncü, insanın dikkatini çeken, belki de almak isteyeceği bir arabanın ekranda çakıp geçen görüntülerine yarı yarıya dalmıştı ve annemi kanepede oturduğu yerden selamlayıp işlerinin nasıl gittiğini sordu.

Harika, dedi. Güzel. Rose, sen hâlâ ayakta mısın? Dizi nasıldı?

Ne işler yaptın?

Bir tutam saçı gözlerinin önünden çekerek, Türlü türlü işler, dedi.
Çantalar nerede? diye sordum.
Elini sallayarak, Onlar mı? dedi. Arabada.
Bana yine göz kırptı.
Onun demesine bırakmadan, Yatak saati, dedim.
Babam kanepenin minderine pat pat vurarak, Gel otur, dedi anneme.
Odadan çıktım.

17

O gece yatak örtülerine sarınırken –annem yatağı herkesten daha iyi yapıyordu– gözlerimi kapatarak okuldaki otomat, kantinde çalışan saçı fileli üzgün kadın, George'un varlığı ve kooperatifte annemin pastalarını yiyen her kimse, onlar için Tanrı'ya veya dünyanın gizemli nimetlerine şükretmekten ibaret mutat duamı okudum. Her zamanki duam olduğu için değişimin dank etmesi bir-iki saniye aldı, derken yastığa gömülü olduğum halde sarsılarak kendime geldim: Larry, içimden yükselerek, *Larry*, beni annemin pastalarını yemekten kurtaran güzel insan, annem atölyeye yiyecek götürürken neredeyse son dört yıldır şükür duası gönderdiğim adam. Aramızdaki ortak duvara vurarak, Joseph! diye seslendim. Yüksek sesle söylemiştim. Dersini çalışmaya ne kadar dalmışsa, onu uyandırmak için duvarı adamakıllı tıkırdattım.

On dakika sonra pijaması üstünde, hızlı adımlarla odama girdi. Ne var, dedi.

Babam gibi boylu ama babamdan farklı olarak zayıftı. Futbolu umursamıyordu. Gözleri birer mağara gibiydi. Ve her an çıkabileceğini, kapıdan her an dışarı adım atabileceğini görebiliyordum. Yine de kollarını kavuşturmuş, düz saçlı, katı ve gergin bir halde dikilirken hâlâ kanlı canlı olarak orada olmasının, odamda olmaktan canı sıkılsa da gelebilmesinin beni müthiş rahatlattığını hatırlıyorum. Evde kimsenin olmadığı duygusunun bir panzehiri gibiydi.

18

Ağabeyim ortadan kaybolmak gibi bir huy edinmişti. Ama ergenlik çağındaki delikanlılardan bildiğimiz, hiçbir yerde bulunamadıktan sonra gece ikide, dizleri çimden yeşil ve saçlar terden yapışmış olarak eve sarhoş gelmek şeklinde değildi bu. Hayır. Ferah ve sakin bir öğle vakti evde olur, ama aynı zamanda olmazdı. Odasında şu kolileri denk yaptığını, ayaklarını sürüye sürüye dolaştığını, hışırtılar çıkardığını işitirdim, sonra bütün sesler kesilirdi.

O biftekli akşam yemeğinden hemen birkaç gün sonraki pazar akşamı, anne babamızın şehir merkezinde hukuk bürosunun bir eğlencesine katılması, onun da bana bakıcılık yapması kararlaştırılmıştı. Babamın işyerinin her yıl Noel'den sonra düzenlediği parti bu sefer Bonaventure'de, Joseph'in bina dışındaki asansörün fermuar gibi aşağı yukarı gitmesinden dolayı oldu olası beğendiği şu gümüş renkli, direk biçimli oteldeydi. Joseph o asansörün içinin bir vakum odasına benzemesine hayrandı; benim de tepedeki dönen bar hoşuma gidiyordu. Annem partileri sevmekle beraber babam onları işle ilgili tatsız bir zorunluluk olarak hor görür, ama ikisi giyinip kuşanıp arabaya atlayarak giderler, onlar ellerinde kokteylleriyle çene çalarken Joseph bana keyifsizce güya baktığı için yirmi papel alırdı.

Ağabeyimin bana bakıcılık yapması esas olarak ikimizin aynı evi bir akşam boyunca paylaşmasından ibaretti. Genelde aynı odada bile olmazdık. On iki yaşına gelmiş biri olarak birçok insanın gözünde bakıcılık yapılmayacak kadar büyümüştüm zaten, ama bu, on yedisine gelmiş oğlanlar dışarı çıkmak için üstelerken ağabeyimin böyle bir şeye yanaşmamasıyla –hem çıkmaması hem de üstelememesiyle– yüzleşmekten kaçınmak için de iyi bir yoldu. Bir keresinde George'la bir *rock* konserine

gitmiş ve hepi topu bir saat sonra taksiyle eve dönmüştü. Annem sorunca, Çok fazla, demişti.

Anneme o akşam başka bir şey yapıp yapamayacağımı, mesela bir arkadaşımın evine gidip gidemeyeceğimi sormuştum, ama annem bana bakması için Joseph'e para vermeyi sevdiğini söylemişti. Saçıma dokunarak, Lütfen? demişti. Böyle olunca kendini bir ağabey gibi hissediyor, demişti. Duvarı tekmeleyerek, Ama o bana *bakmıyor* ki, demiştim ben de. El çantasından cüzdanını çıkarıp, Sana da ödeme yapmama ne dersin? diyerek elime bir yirmilik tutuşturmuştu.

O pazar öğleden sonrayı televizyon izleyerek geçirdim. Yirmilik banknotu dürüp bir takı kutusunun çekmecesine tıktım. Kendi başıma yirmi beş tur kâğıt oyunu oynadım ve yirmi dördünde kaybettim, bıkınca da desteyi alıp dışarı çıktım ve karo serisinin tamamını kâğıttan bir uçak filosu halinde bir sıraya soktum. Güncel olaylara ait modern dünya tasarımıma son rötuşları da yaptıktan sonra, çimenlikte on üç burnu havada karo uçakla çevrelenmiş olarak, bir süre boşluğa baktım ve çöktüm. Öğrendiklerimle çatlayacak gibiydim. Dopdolu geçen birkaç gün içinde annemin ilişkisini tatmış ve babamla yetenekler hakkında sohbet etmiştim. Bunların hiçbiri kendimi iyi hissettirmiyordu; kendimi babama biraz daha yakın hissediyordum, doğru, ama hastanede ölecek olsam o da bana herhalde park yerinden bayrak sallardı. Annemin pastalarını verebileceği birinin olması beni rahatlatmıştı, ama o kişi, ailenin temellerini çatırdatıyordu ve babamın bundan haberi bile yoktu. Üstelik bunu kime anlatabilirdim? Ağabeyimi seviyordum, ama ona güvenmek elimle havayı yakalamaya çalışmaktan farksızdı. George'la geçirdiğim zamanlara hâlâ bayılıyordum, ama onun adım atmak üzere olduğu gelecekte bana yer yoktu.

Bazen okulda, orta kısmı lise kısmından ayıran toprak avluda karşıdan George'un elini bir kızın omzuna gelişigüzel attığını, dünyada bundan daha olağan bir şey yokmuş gibi kızın saçlarının içine doğru konuştuğunu görürdüm. Kaşları yüzüyle orantılı hale gelmekle kalmıyor, iç gelişimi de

istikrarlı bir hızla sürüyor gibiydi. Eliza da öyleydi; okuldan sonra ona uğradığımda birlikte moda dergilerini karıştırıyor ve dudak boyalarını deniyorduk. Güya ergenliğe giriyorduk; evde yatağımın altından oyuncak bebekler, oyuncak hayvancıklar ve büyükannemin gönderdiği eşyalarla dolu ayakkabı kutusunu çıkardım. Kafası kopmuş melek yüzlü bebekler, eskimiş iki büklüm Barbie'ler, kırık takılar. Eliza iyi huylulukla bana ayak uyduruyor, ama okulda kimseye tek söz etmemem için bana yeminler ettiriyordu. Bir keresinde, bir Barbie bebeğin uzun naylon saçlarını okşarken gözlerini ardına kadar açmış ve, Bunu birine söylersen seni *gömerim*, demişti. Ben de yumuşak bir edayla evet diye başımı sallamıştım. Haklı sayılırdı. Sonuçta neredeyse on üçümüzdeydik. Elimizde çıplak bebekler, hatta bazen taş bebeklerle sübyancılar gibiydik.

Annem şu iş eğlencesi için yeni bir elbise almıştı ve babam hazırlanırken o da mankenler gibi lavanta renkli, pilili eteklerini havada süzdürerek bana gösteriyordu. Aynadan, Çok hoş, dedim. Babam kesin bayılacak.

Odamın kapısında dikilerek, Bu akşamla ilgili alınmadın, değil mi? dedi.

Alınmadım tabii, dedim. Ücretimi ödedin ya.

Sesini kısarak, Ha, lütfen bundan kimseye söz etme. Bakıcıya bırakılan çocuklar genelde para almazlar.

Başımı kaldırıp ona baktım. Ciddi misin? dedim.

Tam bir samimiyetle, Evet, dedi. Böyle bir şey görülmüş değildir.

Gözlerimi yine odamın döşemesine indirerek büyükannemin son gönderdiklerini –cilalı kahverengi bir taş parçası, kancası bükük suni elmaslı kırmızı bir bilezik– karıştırmaya devam ettim.

Annem, Otelin numarası buzdolabının kapağında, dedi. Eteğinin katlarını hışırdattı. Aynı anda hem kuruntulu hem de sakin görünüyordu. Biftekteki suçluluk duygusu belli bir yönü gösteren bir ok gibiydi ve tam tersi yönde gitme isteğini gösteren oku güçlükle bastırıyordu. Bundan nefret ediyordum: İstemediğim halde onun güncesini okuyormuş gibi

hissediyordum. Çocukların çoğu ilerideki hayatlarında ailelerinin kusurlu, kafası fena halde karışık insanlar olduğunu öğreniyorlardı zaten, ama ben bunu bu kadar erken ve bu kadar vurucu bir şekilde yaşamak istemiyordum.

O öğleden sonra ev, annem, günü mutfakta çerez ve kuru meyve karışımı hazırlamakla geçirdiği için kavrulmuş çam fıstığı kokuyordu. Saat dörtte de, Kendi krakerlerimi yaptım! diye ilan ederek fırını kapattı ve saçını havalandırarak at kuyruğu halinde yeniden bağladı. Onlardan tatmam gerekiyordu; bana tabakta düğüm şeklindeki birkaç minik sıcak krakeri zafer ve umutla dopdolu bir bakış eşliğinde sunmuştu, meğer annemi bu kadar iyi temsil eden başka bir yiyecek bulamazmışım: Her kraker kusursuz krakeri yapma arzusuyla ciyak ciyaktı, krakerin özü sımsıkı bir düğümle bağlanmış gibiydi ve dolayısıyla yiyeceğin şekli, ilk kez içindekilerle birebir örtüşüyordu. Ağzımdakini çiğneyerek, İşte kraker diye buna derim, dedim.

Annem odamda etrafa bakınarak vakit geçirirken gözleri yatağımın oraya takıldı kaldı.

Aa, şuna bak!

Kadifeli hasırlı evlilik tabureleri yatağımın hemen yanında komodin işi görüyordu. Tabure bir süredir bendeydi zaten, ama annemin dikkatinden kaçmış olmalıydı. Yumuşak oturma yerine bir kitap güzelce sığıyor, alttaki hasır örgülerin arasına da ödev kâğıtlarını sıkıştırabiliyordum.

Hoşuma gidiyor, dedim.

Yaklaşarak mindere bastırdı. Tanrım, ne kadar eskimiş, dedi. Döşemesini yenilemeliyiz; atölyede bir günde yapabilirim. Olur mu? En sevdiğin rengi ve kumaşı söyle...

Ben bu haliyle seviyorum, dedim.

Paul, diye seslendi. Gel de şuna bir bak!

Babam öbür odada çekmeceleri kapattı. Başında iki kravatla hızlı hızlı kapıma geldi.

Mavi mi, kırmızı mı? diye sordu.

Annem, Bak, diyerek işaret etti.

Neye?

Kırmızı, dedim.

Kapı ağzında neredeyse utanarak bana başıyla evet dedi. Altın düğmeleri parıldayan mavi bir spor ceket kuşanmıştı. Annemin lavanta elbisesi, onun kırmızı kravatı. Tükenmiş hallerinden sıyrılıp göz kamaştıran âşık bir çifte dönüşmüşlerdi sanki.

Babam mavi kravatı çıkarıp kitap rafına sererken, Çok güzel, dedim.

Annem tabureyi gösterdi. Bak, dedi. Kızımız aile tarihçisi olmuş.

Kırmızıya doğru şekli vermekle meşgul olan babam odayı taradı ve gözleri tabureye ilişince yüzü aydınlandı. İçeriye adım atıp yaklaştı. Diz çökerek havları dökülmüş kadifede elini gezdirdi.

Vay, dedi. Bana doğru baktı; bense hâlâ yerde oturuyor, eşyaları karıştırıyordum. Nerede buldun?

Garajda, dedim. Epey oldu.

Annem, Güveler çok sevmiş, dedi.

Babam eğilip minderi kokladı. Şeftali rengi, eskimekten soluk beje dönmüştü. Hâlâ iyi durumda olan hasır tabanın dokusunu yokladı.

Annem döşemesini değiştirmek istiyor, dedim.

Hayır, olmaz! dedi. Parmağını havada salladı. Asla! Sonra bana dönüp, Baksana, dedi; bana özel yetenek sordun ya? Doğrulup dikildi. Benim özel yeteneğim buydu işte, dedi. Bunu gerçekleştirmek.

Annem kapı aralığında kollarını kavuşturdu. Delik deşik olmuş! dedi. Ne özel yeteneğinden söz ediyorsun?

Babam gidip ona kolunu doladı. Yanağından öperek, Bu bizim gerçek yıldönümümüz, dedi. Rose, hikâyenin tamamını biliyor musun?

Güldüm. Annem de güldü. Kolunu babama dolamamıştı. Birkaç dakika önce gördüğüm sakin bakış kasılmış, göz yuvaları derinleşmişti. İşlerin nasıl bu kadar gergin bir hal aldığını ikisi de anlamıyor gibiydi. Flörtlerinin başında babam, annemin dalgınlığını onun doğallığının bir belirtisi olarak

görüp hafta sonlarında kılavuzluğu ona bırakıyor, etrafı gezmek için trene atlayıp sokak festivallerinde ıskartaya çıkarılmış plakları almak için beklenmedik yerlerde iniyorlarmış. Annem de babamın istikrarlı halini her şeyin üstesinden gelip her konuda yardım edebilmesi olarak düşünmüş ve faturalarını postaya vermesini, çalışmasını, listeler çıkarmasını izlemeyi seviyormuş. Üstelik babam bunların hepsini hâlâ yapıyordu.

Kapıda babam kolunu hâlâ anneme sıkı sıkıya dolamış, ama insanların karşısında tökezleyip boşluktan özür dileyen biri gibi, sanki orada takılıp kalmıştı.

Tabureyi göstererek bana ciddiyetle, Ona iyi bak, dedi.

Birinin bunu yapması gerek, dedim.

Bir saniye kadar mavi ceketin içinde omuzları gerildi. Artık odamdan çıksınlar diye onlara el salladım. Partinize gidin, dedim. İyi eğlenin.

Önce annem mor bir daire halinde kaçtı. Joseph’in odasına doğru, Hoşça kal! diye seslendi. Ön kapıdan çıkarlarken de babam abartılı bir sesle, ışıl ışıl bir, Biz gittik! dedi.

Araba uzaklaştı. Ev, yeni sakinlerinin sayısıyla duruldu. Dışarıda gün bitiyor, gökyüzü orta karar bir maviye çalıyordu. Işığı açtım ve oyuncak kız bebekleri terliklerden gemilerle dolaştırarak, oyuncak hayvanları evlendirip boşandırarak bir saat kadar daha oyalandım. Mutfaktaki dolaptan büyükannemin kenarları çentikli fincanını aşırmış, çaya sıra dışı bir sevgisi olan flamingoya arkadaş tayin etmiştim. Cilalı kahverengi taş da kafası kopuk Barbie’nin en yakın dostuydu. Mavi kravat, üstünde yüzmeye yarayan bir ırmaktı. Fakat bir süre sonra ben bile sıkılıp utandım. Kendimi biraz beş, biraz kırk yaşında hissediyordum. Mahallede bildiğim ve yaşıma uygun tek oyun olan tenis topuyla oynayamayacak kadar kararmıştı hava. Mutfakta boş boş oyalandım; fabrika margariniyle kaplı fabrika ekmeğinden bir parça yedim, kimi çekmeceleri açıp kapadım. Eliza’yı aramayı düşündüm, ama dışarıda olacağını hatırladım. Joseph’in odasına yaklaştım. Kapısına vurdum. Cevap gelmedi. Tekrar vurdum.

Pazar akşamları Eliza genelde anne babasıyla sinemaya giderdi. Filmi o seçerdi. Dediğine göre büyük bir kapta tuzlu ve tereyağlı patlamış mısırı ailece severek yerlermiş. Mısır onun kucağında olurmuş ve iki yanında oturan annesiyle babası, eğilmez kitap desteklerinin arasındaki biricik değerli kitapmış gibi, ellerini oraya daldırırlarmış.

Kapıdan cevap gelmiyordu. Tekrar vurdum.

Öğürtülü bir ses çıkardım. Yarı boğuluyormuşum gibi öksürdüm. Acil durum! dedim. Nefes alamıyorum!

Hiçbir şey.

Duvarları çerçeveli aile portreleriyle kaplı koridordaki hava fazla sessizdi. Dışarıda arabalar sakince geçiyor, Melrose Caddesi'nin yakınında park etmek için güneye gidiyordu. Geceliğimin lastiği kollarımı kesiyordu. Huzursuzdum, yorgundum, haftanın gerilimi içimde birikmişti ve her zamanki nezaket havuzunun boşaldığını hissediyordum. Ne anlamı vardı? Annem ikinci bir hayat sürerken babam uzak geçmişi hâlâ el üstünde tutuyordu, çok geçmeden George yemeklerini bizde değil, yurtta yiyecekti ve her zamanki uysallığım tükenmişti. Buraya kadar. İlk kez olmak üzere, on yedi ayrı dilde yazılan *Girilmez* yazısını ve sık sık bana kâbuslar gördürten kara mürekkepten çapraz kemikli kafatasını görmezden gelerek elimi kapının koluna attım ve çevirdim.

Saat herhalde sekizdi. Güneş batmıştı. Babam yalnızca restoran öğünlerinin yarısını ayırmaya değil, sadece içinde oturulan odanın ışığını yakma konusunda da güçlü bir inanç beslediğinden ev karanlıktı. Faturalarla ilgili olmalıydı. Bense onlar yokken baştan başa aydınlık bir evde oturmaktan hoşlanıyordum ve birkaç dakika içinde odadan odaya koşup ne kadar lamba varsa hepsini yakacaktım. Yalnızsanız ışıklar iyi arkadaştır; onları bulduğum yerde rahat ediyordum ve oturma odasının lambasındaki en sıcak sarı ampul, benim için başlı başına bir tür bakıcıya dönüşmüştü bile. Gelgelelim, o akşam bana tayin edilen muhafızı bulmak istiyordum ve henüz vazgeçmediğimden, olağan içgüdülerime rağmen, içeri

girdim. Kapı gıcırdayarak açıldı. Gıcırtt! Menteşeleri kasten mi paslandırmıştı? Ne kapı kilitliydi ne de içeride bir ışık yanıyordu; ancak komşumuzun arka bahçesindeki sokak lambasının ışığı, ağabeyimin bahçeye açılan kapısından yanlamasına içeri vuruyor, ay ışığından bir sütun gibi yere doğru sarkıyordu. Evin içinde bir mağara, üst kata yükselmiş bir mahzen gibiydi. İçeri adım attım. Kalbim bir kademe hızlandı. Ne bir hareket ne bir kımıltı. Yerde kitap yığınları. Masasında evlere servis bir marul paketi. İçeride değildi, ama sanki belli belirsiz, içerideymiş gibi bir hava da vardı. Dolaba göz attım. Gömlekleri! Ayakkabıları! Boş askılar; şemsiyeler. Joe? dedim ürpererek. Burada mısın? Çıt yoktu. Boş ama boş değil. Biri beni mi izliyordu? Duvarlar mı izliyordu? Joe? diye fısıldadım.

O kadar tekinsiz bir duyguydu ki, odadan fırlayıp koştum ve lambaları yakarak, ağabeyimin adını seslenerek, dolap kapaklarını açıp seslenerek, bulduğum her ışığı –fırının üstündekini, televizyonu, fenerleri, dolap ampulünü– açarak evi dört döndüm; ve artık delicesine sapsarı aydınlatılmış odalarımızın önündeki koridora gürleyerek geldiğimde, işte oradaydı, uzun boyuyla öne doğru eğiliyor, biri yüzüne bir tokat atmış gibi görünüyordu. Buradayım, dedi incecik. Bağırmana gerek yok. Hâlâ fazla yüksek bir sesle, Ama NEREDESİN? diye sordum. Şişşt! dedi. Hiçbir yerde. Sadece meşgulüm. Olduğum yerde hafiften zıplayarak, Ama nerede? deyince koridordaki lambaların ışıl ışıl aydınlığında gözlerinin altındaki torbacıkları ve yanaklarındaki çizgileri, daha henüz o kadar uzun yaşamamış birine göre fazla yaşamış yüzü fark ettim.

Senin odandaydım, dedi.

Gözlerimi kısarak ona baktım. Ne? dedim. Benim odamdan, oradaki kız şeylerinden nefret ederdi. Sahi mi? İyi misin? Niçin?

Burnunun yanını uzun uzun kaşıdı.

Pembe Pegasus kalemine ihtiyacım vardı.

Onu duyana kadar biraz zaman geçmesi gerekti. İkimiz de ifadesizce birbirimize öylece bakıyorduk. Sözcükler sanki etrafımızda darmadağın

oluyordu. Pem. Mbe. Peg-a. Sus. Kalem. Derken hapşırmayla homurtu arasında bir ses çıkardı ve ikimiz birden gülmeye başladık. Karnımı tutuyordum. O da yere oturup güldü, güldü. Karnım kasıldı. Kendimi durdurmak için halıya asıldım. Hem ağzımdan hem burnumdan gülüyordum. Bir ara, Nefes alamıyorum! dedim ve dememle gülme nöbetine yine tutulduk. Onunki kısık, neredeyse sessiz ve gırtlaktandı. Sakinleşmek için duvara yaslanırken Joseph de kesik kesik iç çekti ve ben bir on dakika daha patladım.

Duvara dayalı olarak hırıltıyla, Kes şunu! dedim.

Sonunda bitkin bir halde öksürerek sustuğumuzda Joseph yavaş yavaş yerden kalktı. Sanki her eklem ve kemiği normalden daha ağırlaşmıştı. Hesaplanmış adımlarla odaları dolaştı ve tüm ışıkları birer birer kapattı. Lambaların düğmelerine tek tek basılmasına koridordan kulak verdim. Sonra koridor dolabındaki madenî zincire asılarak oradaki çıplak ampulü söndürdü. Evin dört bir yanındaki ışık kutucukları mahalle mahalle uykuya dalan minyatür bir şehir gibi karardı.

Açıklanması güç bir şey, ikimizi de bitap düşürdüğünden saat dokuzda o da ben de yataklarımızda uykuya dalmıştık bile.

19

Annemle babamın eve gelişlerini duymadım. Pazartesi sabahına babamın her zamanki kornasıyla uyandım, yatağımda kıpırdanarak kulak kabarttım. Annemin uyuduğu büyük yatak odası sessizdi. Dışarıda bir kuş bütün mahalleye şakıyordu.

Mutfaktan gelen kahvaltı sesleri, ağabeyiminkini çağrıştırıyordu: bir kâseye çarpan tahıl gevrekleri, gurultuyla dökülen süt.

Kendimi yataktan kaldırarak Joseph'i mutfak masasında her zamanki yerinde buldum.

Merhaba, dedim.

Çiğnemeye devam etti.

Bulaşık makinesinin dibinde annemin ayaklarından fırlattığı yüksek topluklu ayakkabılar birbirlerine doğru yan yatmıştı. Takıları, ayakkabısının tekinin içinde küçük bir öbek halinde parıldıyordu. Büyük bir ihtimalle döndükten sonra hemen yatmadığı, çay yapıp turuncu şeritli sandalyede oturduğu ve pencereden dışarısını seyrettiği anlamına geliyordu bu.

Buzdolabını açıp içine baktım. Joseph'le geçen akşam kafamda tekrar dönüyordu. İçimden küçük bir kıkırtı kabardı.

Kendime mali sıkıntılarla boğuşan işçilerin topladığı ve kamyonlarda gece yolculuğuyla ülkenin başka taraflarına yolculuk yapan Florida portakalından portakal suyu hazırlarken masada ağabeyimin karşısına oturdum ve akşamki pembe Pegasus kalemli şakanın yeniden anlatımıyla sona eren tek taraflı bir konuşmaya giriştim.

Vermont'taki çalışkan ama uyuşturucu ve alkol bağımlılığıyla ilgili sorunları olan bir ailece toplanıp kaynatılmış akçaağaç şurubunu almak üzere Illinois'deki bir fabrikada girintili karelerle hazırlanan yuvarlak *waffle*'ımı kızartıp yerken aynı şakayı tekrar ettim. Tabaklarımızı eviyede

yıkarken yine. Bir şakanın suyunu çıkarmak, küçük kardeş olarak benim işimdi. Her seferinde cümleyi sarf edip boğazımda şu gıcığın baş göstermesini, şu denetlenemez nöbeti hareketsiz bekledim.

Joseph bir kez bile gülmedi. Masaya elimi vurmamı izlerken ağzı çizgi halindeydi.

Sırt çantasını almaya giderken bunun bir seferlik bir şey olduğunu söyledi.

Okullarımız Wilshire'daki aynı sokak boyunca sıralandığı için her zamanki gibi aynı otobüse biniyor, birkaç sıra arayla oturuyorduk. Dışarıda adamlar bir sokak panosunun çıkıntısında durup bir kadının devasa çenesi olacak kâğıt tomarlarını yapıştırıyorlardı. Fairfax Lisesi'nin oradaki çitlerde öbek öbek genç dikiliyordu. İnsanlardan ve içdünyaların karmaşıklığından işkillendiğim için arabalardaki yolculara el sallamayı artık bıraktığımdan oturup izliyor, bir yandan giderken bir yandan düşünüyordum ve otobüsün kapıları açılır açılmaz da tüm öğrenciler dışarı uğruyor, bilardo topları gibi dört bir yana dağılıyorlardı.

Üçüncü ders olan İspanyolcada Eliza'nın arkasındaki sırama oturdum. Öğretmenimiz geçen hafta yaptığı küçük sınavın kâğıtlarını geri dağıtırken ona doğru yaklaşıp kulağına fısıldadım.

Bu hafta sonu ağabeyimle a*ca*yip şeyler oldu, dedim. O kadar çok güldüm ki, az daha kusuyordum. *Vómitos.*[7]

Dönüp bana uzaktan gülümsedi. Elmacıkkemiğinin üst tarafında fosforlu bir yıldız çıkartması vardı.

Senin hafta sonun nasıldı? diye sordum.

Öğretmenimiz sıraların arasında dolaşırken Eliza'nın gözleri yüzümü sıyırıp açık duran kapıdan dışarı süzüldü. Sabahın geç saatindeki güneş, dersliğin dışındaki çitleri çeliksi bir helikopter yeşiline çeviriyordu. Onlara gittiğimde babası, evden yaptığı borsa işine ara verdiği zamanlarda bazen, kafasını boşaltmak için mini kekler yapardı. Her minik çikolatalı kek dolgunlukla cayır cayır olurdu.

Sinemaya gitmeyi düşünüyorduk, dedi Eliza. Ama herkes yorgun olduğundan evde kalıp Yahtzee[8] oynamayı tercih ettik. Kapıdan dışarıya bakarak esnedi. Affedersin, dedi. Eğlenceliydi.

Sırama kurşunkalemle bir yıldız yaptım, sonra eğik çizgilerle üstünü çizdim. Mrs. Ogilby bana kâğıdımı verdi. B artı. "Gitmek" fiilinin geçmiş zaman çekimini yanlış yapmışım. Sınavdaki herkes şimdiki zamandan gidiyordu.

Eliza sınav kâğıdını defterinin cebine koyarak, Şu George da orada mıydı? diye sordu.

Nerede?

Sizin evde? Ağabeyinle? dedi.

Yaklaştım. George mu? George Malcolm'u mu kastediyorsun? dedim. O zaten hep bizde.

Eliza iç çekti. Yanağı ışıkta parıldadı.

İkinci ağabeyim gibidir, dedim. Onunla evlenebiliyorum tabii, o ayrı.

Eliza bir parmağını sıramdaki kalemlik yivinde gezdirdi. Hoş birine benziyor, dedi.

Yahtzee'den nefret ediyor, dedim.

Ne?

Bir keresinde öyle demişti, dedim. Aşağılık buluyormuş.

Affedersin? Rose? Ne demiş?

Öğretmen ikimize ters ters bakınca, *Nada*,[9] dedim.

Gidiyor, gidiyor, gidiyor, dedim.

Beşinci saatteki güncel olaylar dersinde bir sunumum vardı. Çağdaş toplumda değer verdiğimiz, ama büyükbabalarımızın ve büyükannelerimizin zamanında olmayan bir şey hakkında yazmamız, sonra da bir-iki paragrafı yüksek sesle okumamız gerekiyordu. Benim sıram dağ bisikleti sürmenin avantajları hakkında konuşan bir kızdan sonra, sıtmanın tedavisi üstüne üç bölümlü kartondan koca bir sunum hazırlayan bir oğlandan önceydi.

Boğazımı temizledim. Ehem, dedim. Benim ödevim Doritos üstüne olacak, dedim.

Öğretmen başıyla onayladı. Beslenmek önemlidir, dedi.

Ama bu beslenmeyle ilgili değil, dedim.

Kâğıdımı önüme tuttum.

Dolgun bir sesle, Doritos'un iyi yanı, dedim, ona dikkat etmemin gerekmemesidir. Ona dikkat ettiğim an öbür sıradan cipslerden bir farkı kalmıyor. Ama dikkatimi vermediğimde dünyanın en leziz şeyi haline geliyor.

Aile boyu bir paket –yegâne sahne donanımım– açtım ve sınıfta elden ele dolaştırdım. Herkese birer tane cips almasını söyledim.

Isırın, dedim.

Çıtırtı sesleri. Arkada Eliza kıkırdadı. Ailesi Doritos yemesine izin vermiyordu. Bir bakıma onun uyuşturucu taciri oluyordum.

Gördünüz mü? dedim. Tadı neye benziyor?

Ön sıradaki bir ukala, Doritos'a, dedi.

Bir başkası, Peynir, dedi.

Sahiden mi? dedim.

Kendilerini cipslerine verdiler. Bir başkası, Leziz bir toza, dedi.

Aynen öyle, dedim. Leziz bir toza.

Kâğıttan okuyarak, Benim tattığım şey, dedim, son cipsimden aklımda kalandır, artı ona benzer bir tat veren kimyasallar, sonra da aslında tadının neye benzediğini umursamayan dikkati dağılmış aklımdır. Yani hatırlamak, kimyasallar ve dikkat. Büyülü bir birleşim gibi. Bütün bu parçalar bir araya gelerek öyle bir bir tat çılgınlığı yaşatıyor ki, koca paketi, hatta belki üstüne bir paketi daha yemek istiyorum.

Kaykaycı bir oğlan parmaklarını yalayarak, Bir paket daha var mı? diye sordu.

Yok, dedim. Sonuçta, diye devam ettim, bir Doritos sizden hiçbir şey istemez ve onun en büyük armağanı da budur. Onun sizden tek istediği,

varlığınızı hissettirmemenizdir.

Sınıfa doğru hafifçe eğilerek selam verdim. Eliza alkışladı. Leş gibi esrar kokan aynı kaykaycı oğlan karşılaştırma yapmak için Cheetos cipsimin olup olmadığını sordu. Lütfen? diye yalvardı. Eğer öğretmen izin verirse belki sınıf olarak otomata gidip hızlı bir saha gezisi yapabiliriz? dedim. Öğretmen daha itiraz edemeden sınıf kalkıp kapıya ulaşmıştı bile. Böylece dertop olarak, tüm çeyrekliklerimizi makineye atarak, her seçeneği tadarak, telaffuzu imkânsız malzemeleri yüksek sesle okuyarak on beş dakika geçirdik. Kaykaycı oğlan, Doğru, doğru, diyerek ağzındakini çiğnedi. Dikkat edince her şey ne kadar farklı, dedi. Gözlerini kapadı. Eliza elleri çiftlik sosu çeşnili toza bulaşmış olduğu halde bana üç kere sarıldı. Dersliğe uğultuyla geri döndük ve dersten sonra öğretmen beni yanına çağırıp besin piramidinin bir çıktısını uzattı, iyi bir iş çıkardığımı, ama büyüme çağındaki bir kız olarak protein yememin önemli olduğunu söyledi. Teşekkür ederim, deyince o da başını indirdi ve gösterdiği bu yardımseverlik karşısında ikimiz de başımızı takdirle salladık.

7. (İsp.) Kusmak.

8. Beş zarla oynanan bir kutu oyunu.

9. (İsp.) Boş ver.

20

Joseph'in okuldan sonra tekrar girmesi gereken bir sınav olduğundan eve otobüsle kendi başıma döndüm ve Melrose ile Fairfax caddelerinin köşesinde inip ödevime son bir kutlama jesti olarak her zamanki cipsten bir paket aldım. Salına salına yürürken sokaklar sessizdi. Gün ortasında yollarda daha az araba oluyordu. Bir adam yaprak üfleyicisiyle bir çim yığınını yol kenarındaki oluğa püskürtüyordu.

Eve döndüğümde büyükannemden gelen yeni bir kargo buldum. Ahşap çıtalardan uzunlamasına bir kutuda katlanır gri bir sandalye, buzdolabı ebadındaki başka bir kutuda da eski bir kitap rafıyla gazete kâğıdına sarılı kırık bir iskemle vardı. Hepsi bir kargo minibüsüyle gelmişti.

Annem mutfakta, gazetede gördüğü yeni bir tarife başlıyordu.

İçeri girerken, Kaç yaşında şimdi? diye sordum.

Annem tahta kaşığı hoş geldin diye sallayarak, Seksen bir, dedi.

Peki neyin üstünde oturuyor.

Annem omuz silkti. Hiç bilemem, dedi.

Gazeteyi indirerek malzemelere baktı.

Bugünkü tarif, gazetenin Metro sayfasından koparılmıştı ve kaliteli bir zeytinyağıyla ağır ateşte pişmiş mantarlı domatesli bir Güney İtalya sosu gibi bir şeydi. Babam en çok İtalyan yemeklerini severdi ve annem de bunları kendini suçlu hissettiği günlerde yapıyordu. Tarifi, kolay bakabilsin diye dolaba bantladı. Gözleri uykusuzluktan kırış kırış olmasına rağmen yeni pembe rujundan sürmüştü ve keyfi bariz derecede yerindeydi.

Ben ellerimi yıkarken, Yardım etmek ister misin? diye sordu.

Beni bir bıçak, bir doğrama tahtası ve bir öbek yeşilbiberin başına geçirdi. Aklım cips paketlerinden dolayı hâlâ berraktı. Yemek yapmanın bu yanını, uzak ve fark edilmesi güç bir katılımcı olmayı seviyordum, yeter ki

bir şeyleri birleştirip karıştırmayayım. Kendi yaptığım koca bir yemeği yemek beni dehşete düşürüyordu, ama hazırlık kısmı, yani kesip doğraması, soyup kıyması, küçük küçük dilimlemesi; karmaşıklıklarını ne yapsam gideremeyeceğimi, kendim için yenebilecek bir hale getiremeyeceğimi bilsem de günlerimi karartan şu nesnelere saldırmak zevkliydi. Mesela peyniri, sanki onu öldürüyormuşum gibi, rendelemeye bayılıyordum.

Yeşilbiberin tohumlarını ayıklarken annem tavada soğan kavuruyor ve bana partiyi, bütün o komik avukatları anlatıyordu. Bana okulu sordu, ona hangi dersi daha çok sevdiğime karar veremediğimi anlatınca başıyla onayladı. Başını bir indirip bir kaldırarak, Anlıyorum, dedi. Benim gibi tercih yapmakta zorlanıyorsun. Çok fazla seçenek var!

Tohumları çöpe doğru süpürerek, O yüzden mi, emin değilim, dedim. Konuyu değiştirmek için Joe'yu nasıl bulamadığımdan biraz söz ettim. Hiçbir ayrıntıya girmedim: Sadece bakıcılık faslında onun yirmi dakika kadar ortadan kaybolduğu ve benim onu bulamadığımı anlattım.

Yok oluverdi işte, dedim. Sonra birdenbire ortaya çıktı. Gerçekten tuhaftı, dedim.

Annem kendi çevresinde döndü. Yüzüne bir merak geldi. Sesini fısıltıya çevirerek, Sence yan kapıdan dışarı mı sıvışıyordur? dedi.

Biberin içini çöpe fırlattım.

Hayır, dedim.

Ya da, Rose, kız arkadaşı olmasın?

Az daha gülüyordum. Hımm, yoktur, dedim.

Tahta kaşığı özenle tezgâhın üstüne bıraktı. Dolaptaki tarife tekrar baktı.

Biberler?

Hepsi hazır, dedim.

Doğrama tahtasını tezgâhtan kaydırıp alarak yamru yumru kareleri tavaya, altın soğanların ve sarmısakların yanına sürdü. Biber parçalarının yağda çıtırdamasını izledik.

Bir kolunu bana doladı; en yalın diyaloğumuz. Yanına yaslandım. Saçımı okşayarak, Rose, dedi. Tatlı Rose'um benim.

Kaşığı alıp malzemeleri dalgın dalgın oraya buraya itelemeye başladı.

Eh, dedi. Kapalı kutu olduğu doğru, ama bu illa kötü bir şey değil.

Ailede var, dedim.

Gözler tereddütlü, bana doğru gülümsedi.

Tahtayı durulayıp tekrar önüme koydum ve domatesleri doğramaya başladım.

İskemleyi ben alayım, dedim. Büyükannemden geleni.

Sence hayatında bir erkek var mı? diye umutla sordu.

Hayır, dedim.

Fırının tepesine doğru yaslanarak, Olsaydı anlardım, dedi. Neyi anladığına dair tek taraflı konuşmasının mayalandığını, içinde oluşmaya başladığını duyabiliyordum. Kısık sesle, Bence çok hoş olabilirdi, dedi.

Üzgünüm anne, dedim.

Nereden biliyorsun? diye sordu. Bilemezsin ki!

Tavaya, tahta kaşığa döndü. İrili ufaklı malzemeleri karıştırdı.

Beş dakika sonra, tavaya bakarak, Bir ayağı yok, dedi. İki ayaklı bir tabureyle ne yapacaksın?

Onu dışarıya, Joseph'in odasına açılan kapının yanına, evi çevreleyen dar bahçe şeridine sıkıştırdım. Dış duvara yaslandığında yarım bir merdiven olarak iyi iş görebilirdi. Bir sonraki çocuk bakıcılığı faslında, ağabeyimin hâlâ yatak odasında bir şeyler yaptığını duyabildiğim bir sırada parmaklarımın ucunda dışarı çıktım ve yan kapının üstündeki küçük pencereden içerisini gözetleyebilmek için taburenin ayak desteğine çıktım. İçerideki ışıklar yanmıyordu ve tek görebildiğim kat kat gölgeler, karanlık ve olağan hacimli şekillerdi. Anlaşılan masasında oturuyor, sayfaları çevirerek karanlıkta okuyordu.

İskemlenin üstünden onu bir süre izledim. Gözlerim karanlığa alıştı. Her sayfayı ağır ağır okuyor ve onu çevireceği zaman bir parmağını sağ üst

köşeye götürerek bir tüy kadar hafifçecik kaldırıyordu. Çok özenliydi, özellikle de yalnızken.

Tuvalete gittim. Ortalıkta dolaştım. Tabure merdivene döndüğümde yerinde yoktu.

Joseph'le güldüğümüz şu hafifliği yine yakalama kaygısı beni o kadar meşgul ediyordu ki, nereye gittiğine kafa bile yormuyordum. Evin içinde koşturur, adını seslenir, dört döner, kapıları açar, aynı hareketleri baştan aşağı tekrar yapar ve sonunda onu yine odasının önünde dikilmiş bir halde, gözkapakları ve cildinde aynı alışılmadık ağırlıkla bulurken önceki kudurmuş merakımı doğruca es geçip gülmemizle sonuçlanan senaryoya döndüm. Rolümü eksiksiz biliyordum. Neredeydi? Bir şeyle mi uğraşıyordu? Nerede? Benim odamda mı olduğunu sordum, Evet dedi, neden? dedim, bezgin bir sesle pembe, Pegasus kalemime ihtiyaç duyduğunu söyledi. Saat sekiz buçuk civarıydı. İlk ortadan kayboluşunun üstünden bir haftayı aşkın bir zaman geçmişti. Anneyle baba dışarıda, bir akşam yemeğindeydiler. Duvarlar serindi. Joseph kapının sövesine boylu boyunca yanını yaslamıştı. Benim için aynı rolü tekrar oynamaya nasıl çabaladığını sezebiliyordum. Kahkahaları tekrar, ebediyen taklit etmeye her dem hazır olan ben bile kulağa ne kadar yavan geldiğini fark ettim ve loş koridorun yüzeyleri ve uzantıları arasında ikimiz karşı karşıya öyle sessizce dikildik. Yaşlı görünüyordu; benden yalnızca beş yaş büyük olmasına rağmen daha o zamandan bir ihtiyarı, bir dedeyi andırıyordu.

Hasta mısın? diye sordum.

Başını salladı. Zor bir şeyi deniyorum, dedi. Ve beni bayağı yoruyor.

Nedir o?

Açıklaması zor, dedi.

Ya. Yardım edebilir miyim?

Hayır, dedi.

Başını üstteki menteşeye dayadı. Gözlerini kapadı.

Yasadışı mı?

Hayır, dedi. Hafiften gülümsedi.

Bir süre birlikte dikildik. Havayı ağır yudumlarla içen soluğu derin ve ölçülüydü. Şu antenvari kirpikleri ve parmak uçları yok muydu? Ailemiz hakkında ne bildiğini merak ediyordum; ne bilmediğini de. Nasıl bir ailede yaşadığını. Kafam dağılmaya başladı.

Birkaç dakika sonra, Baksana, dedim. Benim için bir şey yapabilir misin?

Ağabeyimden istediğim iki iyilikten ilkiydi ve bu seferki öbürüne göre çok daha önemsiz olmasına rağmen yine de ortaokul yıllarımdaki en iyi anlarımdan biridir. Ertesi gün okulda, öğle tatilinde Eliza bağdaş kurmuş oturur ve kahverengi nevale paketini özenle açarken George köşeyi dönerek lise tarafından çıkageldi. Uzun adımlı, uzun bacaklı insan canlısı yürüyüşüyle. Caltech'e yaptığı erken başvurusu kabul edilmişti ve iki okulu ayıran tuğla duvarın gerisinden, sanki belli bir nedenle geliyormuş gibi kot pantolonu içindeki tempolu adımlarla ortaya çıkışını görmek müthiş bir moraldi. Meğer sahiden bir nedeni varmış. O da bendim. Yaklaşırken el salladı. Eliza da ona el salladı. Birkaç ortaokullu oldukları yerden izliyor, plastik pipetlerinin ucunu çiğniyorlardı. Bizde liseden gelen her türlü ziyaret dikkat çekse de bu hepsinden daha makbuldü: George lise çağında artık kendini bulmuştu ve içine kapanık inek öğrenciliğe ait tüm izleri, doğal tavırları, düzgün dişleri, kızlarla rahatlığı ve alışverişteki tercihleriyle yumuşatmıştı. Sırık gibi, akıllı ve vakur. Başparmağına sarılı kauçuk bandı, bizim evde de bir fikri kafasında evirip çevirirken yaptığı gibi, bir gitar teliymişçesine gererek tıngırdatıyordu.

Eliza'ya başıyla selamı verdikten sonra beni çağırdı. Bize bir saniye müsaade, dedi. Bileğinin içinde dövme provası gibi parlayan bir ay çıkartması olan Eliza, pür neşe, Tabii! dedi. Beton bir direğin oraya gittik ve bana doğru yaklaşarak sesini alçalttı. Fısıltıyla, Joe uğrayıp seni görmemi söyledi, dedi. Işıl ışıl ona baktım. Her şey yolunda mı? diye sordu. Her şey mükemmel dedim. Sadece Eliza'ya hava atmak istedim, dedim, ve sen

bildiğim en hava atılacak insansın. Biraz homurdanır gibi yapıp bizden birkaç metre ötede perçemlerinin altından bizi izleyen, hindili sandvicini ısıran Eliza'dan yana bir göz attı. Ah, o hindili sandviç. Ondan daha önce tatmıştım. O kıvırcık yaprağı, mutlu bir çiftlikte yetişen o organik domates, hatta o mayonez bile nefis bir keman solosuna benzer öyle harikulade bir duygu halinde birleşiyordu ki, sandvici baştan aşağı bir sevgi sonatına çeviriyorlardı. Bir arkadaştan o kadar nefret etmek zordu, üstelik kaba.

Ne zaman okula başlayacaksın? diye sordum.

Normal zamanda, dedi. Ağustos sonu. Seni görmeye gelirim, merak etme.

Annen sevindi mi?

Parmağındaki bandı tıngırdatarak, Hem de nasıl, dedi. Kendinden geçti.

Ten rengi bir sıraya tünemiş, olanları uzaktan gözleyen ağabeyimi görebiliyordum.

Joe bakıyor, dedim.

George pufladı. Tuhaf adam, dedi. Ee? Buralarda her şey yolunda mı?

Her şey iyi.

Koridorlarda kabadayı var mı?

Yok, dedim. Bir kişi bile.

Başını ağrıtan oğlanlar?

O kadar ağrıtmıyorlar, dedim. Birbirimize gülümsedik.

İyi birini bulana kadar bekle, tamam mı? dedi.

Tamam.

Yemekler?

Hep aynı bok, dedim.

Demek aynı, diye iç geçirdi. Cesur kız.

Eliza şimdi de ev yapımı üç ayrı kurabiyeyi –çikolata parçacıklı, yulaf ezmeli ve üstü şekerli olan– kurcalıyordu. Başka bir konuya geçmek isteyen George'un gözleri başımın üstünden kaymaya başladı.

Yeterince vakit geçirdik mi? dedi. Artık dönmem gerek.

Eğilerek, Tabii, dedim. Harika oldu. Çok teşekkür ederim. Omzuna hafifçe vurdum. Bir de biraz gülsen?

Teklifime güldü ama o da benim işimi görmüştü.

21

Joseph doğduğunda annemin en yakın arkadaşı Sharlene, hani Berkeley'deki üniversite günlerinde şahane Fransız-Tunus usulü kuzu güveç ve patlıcanlı domatesli tart yapan ve tütün renkli dalgalı saçları olan Sharlene, üstünde *Takımın Bebeği* yazan limon yeşili bir tişörtle tam zamanında doğumhaneye gelmiş. Babam dışarıda, büyükannem Washington'daymış.

Sharlene yalpalayan annemi bir futbol pası gibi almış ve bir süre ona mükemmel –neşelendirici, duruma hâkim, sevgi dolu ve özenli– bir yardımcı olmuş ise de ana rahminin sıcaklığına kıvrılmış olarak halinden hoşnut olan ve zamanlamayı doğru bulmayan Joseph bu işe pek de hevesli değilmiş. Beş saatlik hararetli bir yardım faslından sonra Sharlene, kıpkırmızı bir surat ve yeşim rengine dönen sırılsıklam tişörtüyle lobideki umumi telefona kendini zor atmış ve bir yemek şirketindeki patronundan uzun uzadıya özür dilemiş. Annem öyle yüksek sesle haykırarak sövüp sayıyormuş ki, sözleri koridorlardan bile duyulabiliyormuş. Joseph bağıra bağıra, capcanlı, mosmor, kıvranarak başını uzatır uzatmaz Sharlene annemin alnından öpmüş, Tebrikler, harika iş, mutlu günler, demiş ve mantar dolması yapmak için kaçarcasına şehrin öbür yanına yollanmış.

Doktor başka bir hastaya bakmak için çıkmış. Hemşire göbek bağını çıt diye kesip yüzünü lalelere, güllere gömmeye gitmiş.

Bebeği tutup kendine yaklaştıran annem ağır ağır oturup bacaklarını çevirmiş. Bütün vücudu sızlıyormuş. Yataktan çıkıp güçlükle pencereye kadar gitmiş ve battaniyeyi havaya kaldırarak babamın havalara zıplamasını sessizce izlemiş. Babam bir puro yakmış. Bir cig dansı oynamış. Annemin hayatındaki bir sessiz film dönemi gibiymiş. Babam aynı hareketleri birkaç kez baştan sona yineleyince yorgun düşüp gözkapakları ağırlaşmış, sonra da

öpücükler göndererek evi hazır etmeye gitmiş. Annem, oğluyla bir başına kalmış. Bana söylediğine göre, yakındaki bağırıp çağıran kadınlara ve çıtırdayıp bipleyen makinelere rağmen sanki o an doğumhaneden bir şey akıp gitmiş ve her şey büyük bir sessizliğe ve sakinliğe gömülmüş, annemle yeni doğan bebeğin sadece birbirlerinin gözlerine bakarak saatler geçirdikleri bir zaman ve sükûnet penceresi açılmış. Bebeğin gözleri titrek ve yeni, anneminkiler yorgun, yalnız ve derinmiş.

Annem bana bu hikâyeyi ilk olarak haftalık banyomun ardından saçımı taradığında anlatmıştı. Yedi veya sekiz yaşındaydım. Onda gördüğüm, derken sesi yitti. Gördüm, dedi. Başını indirdi. Birlikte banyonun zemininde, lavanta renkli pofuduk ve nemli halının üstünde oturuyorduk ve annem bir havluyla başımı kurulamış, saçların dolaştığı yerleri açmaya hazır olarak tarağı tepemde tutuyordu. Onu taklit etmek için saçımı uzatabildiğimce belime kadar uzatmıştım ve dolayısıyla yıkanmak, şampuan, saç kremi, havlu, tarak ve eğer şanslıysam, saç kurutma makinesini de kapsayan bir saatlik büyük bir işkence haline gelmişti.

Annem tam bir etkinlik insanı olduğundan onunla geçirdiğim, duvardaki ısıtıcının turuncu kırmızı sarmal tellerinin yanında civcivler gibi sıcak tutulduğum bu zamanlara bayılıyordum. Annemle böyle vakit geçirmek, ağabeyimi dinlemek anlamına geliyorsa bile buna değerdi. Artı, benim de kendi güzel hikâyem vardı; annemin dediğine göre ben doğduktan daha birkaç dakika sonra gülmeye başlamışım, hem de doktorlar bebeklerin gülmediğine dair annemi temin etmelerine rağmen. Plastik dişleri ıslak saçımdan geçirerek, kafa derime çizgi çizgi izler bırakarak, Kıkırdadın! dedi bana. Koca göbekli bir kahkaha attın!

Sahi mi?

Sahi, dedi. Tarağı indirirken saç uçlarımda toplanan dolgun su damlalarını havluya süzdürüyor ve süzdürdükçe omuzlarını tekrar, zarafetle düşürüyordu. Banyo kapısının aralığına baktı.

Joseph’e gelince, dedi.

Suyum damlayarak bekledim.

Joseph’e gelince, dedi, o dünyayı olduğu gibi görüyordu.

Eli saçımın ortasında durakladı.

Bebekken mi? diye sordum.

Bebek suretinde minik yaşlı bir peygamber gibiydi, dedi.

Bu hikâyeyi anlatırken ağlamamış, ama sesi zayıflayıp kırılmıştı. Joseph bunu duyduğunda genellikle odadan çıkardı. Annem, birkaç saniyede birbirimize âşık olduk, diye devam etti. Hiç abartmıyorum! Pat! diye. Annem ona doğru gülümseyince o da, artık hangi odadaysak, oradan geçip gider, arkasından kapıyı usulca kapatarak kendi odasına çekilirdi. Anılarımda o sanki evin her odasından bu şekilde geçiyordu; annem sanki tekrar, ama tekrar ama tekrar onun doğumunu anlatıyormuş gibi. Aslında olsa olsa birkaç kez anlatmıştır, ama hafızamda annem bir nedenle benimle otururken –saç, ev ödevi, evlilik albümü– Joseph’i mutfaktan, televizyon odasından, banyodan, yatak odamdan, ön bahçeden geçerken, hiç karşılık vermeden dosdoğru yürüyüp geçerken canlandırabiliyordum.

Onun bana yol göstereceğini biliyordum, dedi annem.

Joseph’in kapısı çıtırtıyla kapandı.

Havluyu başıma sarıp kafama bastırdı.

Ben? diye sordum.

Sen ne, bebeğim?

Ben de sana yol gösteriyor muyum?

Kulaklarımı kurulayarak, Ah, tabii, dedi. Hepiniz gösteriyorsunuz. Sen elbette bana her zaman yardım ediyorsun!

Saçım yeterince kuruyup tarandıktan sonra acele etmeden iki yandan üçer nemli tutam alıp hünerli ve isabetli parmaklarıyla, örgülerimi kafanın tepesine yakın yerde başlayan Fransız usulünde örmeye başladı. Akşam yemeğinde elimi saçımdaki çıkıntılarda gezdirirken orada o kadar özel ne var diye Joseph’in gözlerini yakalamaya çalıştım, ama o kendininkileri

oradan oraya döndürüp duruyordu. Israrla bakınca, Ne? diye sordu. Senin sorunun ne?

Gözlerinin bana yol göstermesine çalışıyorum, dedim.

Onları kapadı. Beyaz gözkapaklarından uzunlamasına küreler, kirpiklerden siyah çizgiler.

Gözkapaklarım bana ait mağaralardır, diye mırıldandı. Oraya istediğim zaman girerim.

Yemeği gözleri kapalı yedi ve nasılsa bir şey dökmedi. Annem yaptığı yemeğin tadını daha iyi almaya çalıştığını sanarak kendi gözlerini de kapattı ve dikkat kesildi. Çatalını dudaklarına götürürken, Evet, dedi. Mımm, doğru. Kekiğin tadını böyle çok daha iyi alıyorum.

Babam bana doğru bakıp başını salladı.

Tamam, tamam, anladık, dedim, ama sanki herkes kulaklarını da kapatmıştı.

22

On üçüncü doğum günüme geldiğimde bakılmaya onay veren çocuk olarak seksen doları aşkın para biriktirmiştim. Onun çoğunu sevdiğim paketlenmiş atıştırmalıklara veya sokaktan aşağı olabildiğinde sert fırlattığım ve bazen bir mahalle köpeğinin geri getirdiği tenis toplarından birkaç kutuya harcadım, ama son kalanla müzik / video dükkânına gidip *Brigadoon* müzikalinin, sesli ve görüntülü olmak üzere, birer kaydını aldım. Müziği kendi başıma dinledim zaten, video kasetini de annemin yine akşam işleri için çıktığı, babamın da bakmadığı bir sırada televizyona taktım. Babam başını kaldırdığında uvertür ve teşekkür kısmı hızlı kemanlarla başlamıştı ve ilk parça söylenirken muhasebe defterini bir yana bırakıp şarkı sözlerinin bir-iki dizesine kırık da olsa yüksek sesle katıldı. Sıra koroya gelince adeta patladı. Birkaç dakika sonra sözleri artık öğrendiğimden ben de girdim, ama babamın fazla göze batmasını önlemek şöyle dursun, sesimin yaptığımız şeye daha da dikkat çekmek gibi talihsiz bir yan etkisi oldu. Koronun yarısında babam uzaktan kumandayı alıp televizyonu kapattı. Kırmızı deftere dönerek, Çalışmam gerekiyor, dedi. Başını salladı. Komik, dedi.

Nisanda aydınlık ve ılık bir cumartesi öğle sonrası posta kutumuza ince bir zarf ulaştı. İçindeki Caltech kayıt işlerinden düzgünce katlanmış antetli kâğıtta, başvurusundan etkilenmekle birlikte Caltech'in bu yıl müstesna bir aday profili olduğu ve Joseph Edelstein'e gelecek dönem maalesef yer veremeyecekleri bildiriliyordu. İstikbaldeki bilimsel girişimleri için ona iyi dilekler sunuluyordu.

Zarfı kucağına kendi ellerimle bıraktığımda Joseph dışarıda oturmuş Kepler ve düşüncenin yörüngesel değişimiyle gelen yeni aydınlanma

hakkında bir kitap okuyordu. Eliptik yörüngeler, günberiler, eşit zamanda eşit alanlar.

Kitabı kapattı ve zarfı doğruca, sonrasında iki gün boyunca çıkmadığı odasına götürdü. Babam üstüne gitmememizi, onu kendi haline bırakmamızı söyledi. Annemin yan kapının dışına tepsiyle bıraktığı yemekleri kuşlarla böcekler yiyordu.

Posta kutusuna iki mektup daha geldi. Joseph'in tüm zarfları inceydi. UCLA'ya da, USC'ye de giremedi. Başka bir yere başvurmamıştı. Rekabet sertleşirken onun notları istikrarsız kalmıştı: Fen derslerinde güçlü A'lar alırken İspanyolcayla İngilizce C'de kalıyordu, müfredat dışı etkinlikleri ya yok ya da zayıftı ve Akademik Yeterlik Testi de değişkendi. Başvuru yazısına *Ama ben bir DÂHİYİM* diye yazıp onunla yetinemezdi. Danışmanı bacak bacak üstüne atarak, Dehanı göstermen gerek, demişti. Odasından büyük fikirleri ve karmaşık becerileri olup da onları kâğıda dökemeyen kaç genç adam geçmişti.

Annem evi bir baştan bir başa adımlayarak, Yanılıyorlar! diyordu. O George'u, George da Caltech'i aradı. Danışmanı görmek istedi. Liseyi terk edip dünyayı değiştiren şirketler kurmuş veya aşılar geliştirmiş büyük adamların listelerini çıkardı. O listeleri Joseph'in kapısının altından içeri sürdü.

Dev öfkesi sanki içinde biraz gösteriş de taşıyordu, hani bilinen bir sürpriz partide şaşırmış numarası yapan birinin gerçekten şaşıran birinden daha abartılı bir ifade takınması gibi.

Sonunda kilidi bir saç tokasıyla açmak zorunda kaldık. Joseph içeride yatağında yatıyor, bir ders kitabı okuyarak yaklaşan bir ödevi için notlar karalıyordu. Annemle ben feryat figan dolaşırken o, Yine de evden taşınabilir miyim? diye sordu.

23

Ağabeyimin resmî olarak ilk ortadan kayboluşu –resmî derken yanımda biri daha varken anlamında– lise mezuniyetinden hemen önceydi. Yani o gündü. Haziranda kasvetli bir öğle sonrasıydı; gökyüzü kirli beyazdı, ağaçların yaprakları sarkıyordu. Joseph üniversite ret mektuplarından beri hem tetikte hem de dalgındı; ama pazar akşamları annemin kıymıklarıyla olan aşırı yakınlaşmalı işini her zamanki kusursuzluğuyla yerine getirmiş, okula da son gününe kadar devam etmişti. Anne baba bir daha akşam gezmesi veya yemeğine çıkmadıkları için ne yazık ki sonrasında bir bakıcılık faslı ve kayboluş yaşanmadı. Kahkahalar, konuşmalar olmadı. O gün de onun sözümona hazırlanması, kep ve cüppeyi üstüne oluyor mu diye denemesi, şu madenî tokaları takıp uydurması; küçük kardeş / ehlileşmiş çoban sıfatıyla da benim, prova için okula zamanında gitmesini sağlamak için onu arabaya gütmem gerekiyordu. Ama kuzular çekip gitmişti. Onu hiçbir yerde bulamadım.

Dışarıda, arabanın yan aynasında rujunu yenileyen anneme, Joe odasında yok, dedim. Sana anlattığım şu olayı yapıyor, dedim.

Dudaklarını yine pembeye boyamıştı, başını kaldırdı. Belki banyodadır? dedi.

Baktım, dedim.

Neredeyse öğlendi, gitme vaktiydi, güneş bulut katmanlarının ardından yakıyordu, tam o sırada George, Vista Caddesi’nin köşesini tam zamanında dönerek çıkageldi. Siyah mezuniyet kepini kafasına kondurmuş, ütülü cüppesini de koluna atmıştı. Hafif gösterişli bir reverans yaptı.

Annem başını tutarak, Siz çocukların mezun olduğuna inanamıyorum! dedi. Koşarak ona sarıldı.

Birlikte kepine hayran hayran baktık ve ucunda plastik yumurta asılı olan yumuşak altın renkli püsküle dokunduk. Telefon çaldı. Annem içeri koştu. Ön kapıyı açık bıraktı; sözcükleri çıkartamıyordum ama sesi, bazı öğle sonraları ahizeyi kaldırdığında işittiğime benzer telaşlı mahremiyet tonuna inerek kısıldı. George'a döndüm.

Tebrikler, dedim.

Vay, Rose, dedi. Tokalardan bir tanesinin ayarını yaptı. Nasılsın?

Üniversiteden aldığı kabul belgesi cebine girince, sanki bir anda daha büyümüş görünüyordu. Pürüzleri daha bir törpülenmiş gibiydi.

Joe kayboldu, dedim.

Nereye?

Bilmiyorum.

Gözleri biraz daha aydınlanmış olarak dışarı çıkan annem, Ee, nerede yani? diye sordu.

Odasından başka bir yerde, dedim.

Hâlâ kepiyle oynayan George, Kendi başına mı gitti? diye sordu.

İnanmayan bir sesle, Joseph mi? dedim.

George gülerek, Olmaz değil mi? dedi.

Annem el çantasının fermuarını kapayıp içeri döndü. Biz de peşinden girdik. Durumun acayipliği bir yana, bütün bu olanlara, George da annem de buradayken Joseph'in ortalarda olmayışına, George'un uğramasına, aynı şeyin ama bu sefer tanıklar varken, tekrar olmasına seviniyordum. George kendine güvenmenin uzun adımlarıyla oturma odasını geçti. Çikolatalı kekler daha sonraki parti için mutfak tezgâhında soğuyordu. Kayıp bir köpek çağırır gibi ağabeyime seslendik.

Mezuniyet günü olması dikkat çekiciydi. Çatalın ilk başlangıcı. Joseph ile George hâlâ birkaç öğle sonrasını birlikte geçiriyor ve ikisinin adını taşıyan yollar sanki hâlâ aynı yönü gösteriyor olsa da yol ayrımının dibindeki açı çok geçmeden hiç de küçük olmadığını belli edecekti. Son birkaç aydır George, erken kabul edilen şeref öğrencileri için düzenlenen

kutlama yemeklerinde kucağına bez peçeteler alıp kristal kadehlerden buzlu su yudumlarken, annem; Joseph için Los Angeles Şehir Üniversitesi'nde ders kayıtları yaptırıyordu. Annemle babamın orayı da denemesi önerileri karşısında, Olur tabii, demişti. Ama, demişti annemin topladığı form destelerini karıştırırken, yine de kendime ait bir yerim olabilir mi?

Ellerimi şaklatarak, Bugün mezuniyet günü! diye seslendim. Gitme vakti geldi!

Annem açık kahverengi mezuniyet topuklarıyla pür dikkat yürüyerek, çimenleri parça parça kaldırarak arka bahçeyi dolaştı.

George evin önünde dikilip sokağı gözden geçirdi. Kökü yaylar çizip tümsekler yapan ve kaldırımı kabartan benjamin ağacının kabuğunda parmakları gezindi.

Annem oturma odasını hızlı adımlarla arşınlayarak, Jo-seph! dedi.

George'un yanına gittim. Onunla yine arkadaş olacak mısın? diye sordum.

Bana baktı. Şaşırmıştı. Uzanıp beni yanına çekti ve saçımı karıştırdı.

Senin neyin var? dedi. Joe'yla ben hep arkadaş olacağız.

Mahalleden bir çocuk bisikletiyle yolun karşısından geçti. Bir an George'un omzuna yaslandım. O da başını benimkine dayadı. Limonlu sabun kokuyordu.

Seni görecek miyim? diye sordum.

Tabii ki, dedi. Yine uğramaya devam edeceğim.

Yanağının sıcağı alnıma vuruyordu, ama daha konuşurken bile kelimelerin altından, bir havuzdaki yansımada harflerin tersten görünmesi gibi, sözlerinin aksi bir anlam yüklendiğini fark edebiliyordum.

Annem kapıdan başını uzattı. Bulabildiniz mi? diye seslendi.

Henüz değil, diye cevap verdim.

Annem, elinde Joseph'in kep ve cüppesiyle telaşla dışarıya çıktı. Mutfakta telefon yine çaldı. Annem George'a Caltech hakkında nazik sorular sormaya başladığından cevap vermek için ben koştum.

Alo?

Bir erkek sesi. Alo? Lane'le konuşabilir miyim?

Kim arıyor?

Ben Larry, kooperatiften, dedi ses.

Kalemlikten bir kalem alıp bir not kâğıdına bir daire çizdim. Adını bu kadar kolay vermesini beklemiyordum.

Müsait değil, dedim. Ağabeyimin mezuniyet töreni için çıkmak üzereyiz.

Ah, tamam, dedi. Sesi arkadaşçaydı, rahattı, orta perdedendi. O zaman aradığımı söyleyiver, dedi. Rose'la konuşuyorum, değil mi?

Kâğıda bir Şeytan kafası çiziktirdim. Kim?

Rose? Kızı?

Şeytan'a kan çanağı gözler verdim. Annemin Larry'ye günlük olayları hep anlattığını hayal edebiliyordum. Her ağaç parçasındaki her ayrıntının üstünden geçerken. Her aile ferdinin adını ona söylerken. Tepsilerin kurabiye ve pastalarla dolu olarak kooperatife gitmesini, ertesi gün de boş olarak dönmesini izledikçe her gece uyumadan önce adama teşekkür etmekten kendimi alamıyordum.

Şeytan'ın kafasına kıvırcık saçlar karaladım. Evet, dedim. Ben Rose.

Soluğunu bırakır gibi hafif, yarı kahkahaya benzer bir ses çıkardı.

Seninle tanıştığıma sevindim, dedi.

Mutfak penceresinden dışarı bakınca George'un annemin sorularına cevap verdiğini görebiliyordum. Başını indirip kaldırıyordu. Yakında yurtların ve kızların dünyasına kanat açacaktı. Artık haftada iki-üç kez uğramayacak olması gaddarca bir haksızlıktı. Annem konuşarak arabaya doğru yürüdü, kollarıyla uçak taklidi gibi bir şey yaptı.

Larry'ye, Bildiğimi biliyorsun, dedim.

Neyi bildiğini?

Ahizeye doğru hafifçe güldüm. Annemin bagajı açıp içine baktığını fark ettim. Bagaj mı? Joseph mi? Bir an hepsi komik geldi; komik, gülünç ve

üzücü.
Biliyorum işte, dedim. Bilmemem gereken şeyi.
Tekrar durakladı. Sıkıntılı bir sessizlik.
Sorun değil, dedim. Yani kötü. Ama sorun değil. Sadece evi aramaktan vazgeç. Hafta sonları da bir şey olmasın. Olur mu?
Karşı tarafta buz gibi bir sessizlik. Ama ağır, kulak veren bir sessizlik. George kendi cüppesiyle Joseph'inkini arabanın arka koltuğunun yanındaki kancalara özenle taktı.
Larry, Sanırım anladım, dedi.
Arabanın yanında annem, George'a canlı hareketlerle yine bir şey anlatıyordu. Pembe, geniş ağzıyla.
Teşekkür ederim, dedim ve kapattım.
Not kâğıdını düşündüm. Sonra bir yenisine, Larry aradı, diye yazdım.
On ikiyi çeyrek geçe annem kornayı çaldı. Prova az sonra başlayacaktı: Tüm mezun adayları lise toplantı salonunda cüppeleriyle dizilerek töreni başlatacaklardı. Babamla George'un ailesi asıl tören için bizimle daha sonra, okulda buluşacaklardı.
Korna, bisiklet kullanan mahalleli çocuğu irkiltmekten başka bir işe yaramayınca annem arabanın yanından ayrılıp komşuların evine bakmaya gitti. Sokaktan aşağı, Jo-seph! diye seslenerek gidiyordu. Not kâğıdını buzdolabındaki bir magnetin altına sıkıştırdım. Ne yapabilirdim? Onu mutlu görmeyi seviyordum. O mutluyken hayat daha güzeldi.
Evin her yerini dolaştım. Dolapların açık kapaklarını kapattım, ışıkları söndürdüm. Sonunda ağabeyimin odasında dikilmeye gittim. Onca koşuşturmaca ve bakınma, açma ve kapama, kocaman bir hile gibiydi. Sanki buradan başka her yerde, ama yine de odasına yakındı. Onu bulamasam da nerede olmadığını biliyordum ve komşularda da olmadığı kesindi. Kitaplar, yarı denklenmiş koliler, giysi öbekleri. Odanın kendisindeki şu tanıdık boğucu gerilim.
Yakında gelir, dedim.

Annem kaldırımdan aşağı koşuyordu. George’a, Ne yapalım? diye seslendi. Vakit geldi!

Annemin duyamayacağı kadar kısık bir sesle, Biliyorum, dedim. Gözlerimi kapadım. Bir saniyecik bekle, dedim.

Annem kaldırımdan aşağı, sokağın sonuna doğru koşturmaya devam ediyordu. Jo-seph! diye seslendiğini duyabiliyordum. George arabanın orada dikiliyor, bisikletle gidip gelen çocukla konuşuyordu. Açılmış bir çam kozalağını havaya atıp yakalıyordu.

Ağabeyimin odasından çıkıp kendiminkine, Pegasus kalemleriyle kırık tabureler, oyuncak bebekler ülkesine girdim. Annemin son doğum günümde bana verdiği takı kutusunu açtım. Artık kereste parçalarından yapmıştı; özenle yerleştirilmiş çekmeceleri, ince dallardan yontulmuş kulplarıyla parlak düzgün bir meşedendi. Her işi bir öncekinden daha hünerli oluyordu.

Oğlunu her şeyden çok seven annem sokağın aşağısında ona sesleniyordu. Dünyadaki en yakın arkadaşı George dışarıda kaldırımı gözden geçiriyordu. Benim için beklenmedik bir andı. Ağabeyimle hiçbir zaman yakın olmamıştık ve ne olduğunu anlamakta zorlanıyordum, ama yine de durumun herkesten daha çok farkındaydım. Bir şekilde olayla bir ilgim vardı. Yirmi dolarlık dürülü banknotu es geçerek takı kutusunun çekmecelerini karıştırdım. Renkli taşları yan yana dizerken ipuçları için olabildiğince kulak kabartıyordum.

Benim odamdan bir şey çıkmadı, ama uzun saten bir kurdeleyi çözerken onunkinden iki adım sesi geldi: bir, iki. Koridora çıktığımda işte orada, bir makinede yıkanıp kurutulmuş gibi yüzünde aynı ifadeyle kapı boşluğundaydı.

Annemiz sokağın aşağısından, Jo-seph! diye sesleniyordu.

George, Jo-seph! diye onu tekrar ediyordu.

Joseph sakince bana baktı. Birbirimizi uzun uzun seyrettik.

Hazırım, dedi.

24

Ağustosta kahverengi kolilerle toplandılar: George, Pasadena'ya, Joseph, Los Feliz'e. George, yanında sarp Alaska dağlarına ait bir manzara resmi olan kutu biçimli kiralık kamyonetiyle doğuya doğru yola çıkacağı gün odama geldi ve bana uzun uzun sarıldı. Omuzlarımdan tutup gözlerimin içine bakarak, Yakında görüşürüz, dedi; oysa bir dahaki görüşmemiz aylar sonra olacaktı. O gün Eliza da bendeydi ve hiç hoşuma gitmediği halde – onu ise kendinden geçirircesine– George ona da sarıldı. Rose'a iyi bak, diye öğütledi ona. Kapı çerçevesinin içine vurarak, Buna gerek yok, dedim, ama Eliza ciddi olarak başıyla onaylıyordu. Yanakları alttan başlayarak kızarmıştı. Belki bir ara bize de kaldığın yurdu gösterirsin, dedi. Arka cebime sakladığım sarı oyuncak bebeğin saç fırçasını az daha kafasına indirecektim. Evet, kaldığı yurdu ben de görmek istiyor, hem de buna can atıyordum! Ama onunla değil.

Ağabeyim Vermont Caddesi'ne yakın Prospect Caddesi'nde ona bir daire tutmaları için bizimkileri ikna etmişti. Yaklaşık on beş dakika mesafedeydi. Babamla televizyonun karşısında yarım saat kadar oturdu (ikisini baş başa bu kadar uzun hiç görmemiştim) ve çalışmak için ne kadar gayret ettiği, okula yakın olmanın ona ne kadar yardımcı olacağı hakkında duygulu bir konuşma yaptı. Araba kullanmak istemiyordu ve Los Angeles Şehir Üniversitesi'ne, 24 saat açık büfeye ve Jons Market'e yürüyerek gidebilecekti. Adı ön tarafında çapraz yazan –Rexford Bahçeleri, Bedman Vista veya ona benzer bir şey– on katlı bir binaydı oturacağı yer. Site bir avluyu çevreliyor ve fundalardan bir duvar, denizkızlı bir fıskiyeyle tamamlanıyordu. Joseph'in dairesi ikinci kattaydı ve önünde ortak balkon işi de gören bir koridor uzanıyordu.

Yeni daireyi döşemek için annem ona kooperatif atölyesinden ikinci el eşyalar tedarik etti. Çekmeceleri aklına eserse açılan bir konsol, neye yaradığı belirsiz küçücük bir masa, çamdan alelade bir komodin ve akçaağaçtan cılız iki iskemle.

Taşınma günü atölyedeki arkadaşlarından birinin yaptığı bir ceket askılığını gösteren annem, Buna ne dersin? dedi; Brezilya'dan gelen bol damarlı gül ağacı ahşabı zarifti, ama daire testereyle doğru kesilmediği için bir şekilde dengesizdi ve bir köşesine bir ek parça sıkıştırmak gerekiyordu.

Joseph, Olur tabii, dedi. Harika.

Annemin keresteciden ödünç aldığı Ford marka bir kamyonetin arkasına kutuları yükledik. Joseph eve dönüp koltuk altlarında birer katlanır sandalyeyle geri geldi. Büyükannem izleyen aylarda takımın kalanını şu uzun çıtalardan kutularda birer birer göndermeyi tamamlamıştı.

Sandalyeleri koltuk değneği gibi tutan ağabeyim, Ya bunlar; bunları alabilir miyim? diye sordu.

Annem burnunu buruşturdu. Onlar mı? dedi. Pek sağlam değildir onlar.

Joseph ikisini aldı, sonra ikisini daha, sonra katlanır masayı, sonra da büyükannemin hintkamışından çatlamış salata kâsesiyle boynu oynatılabilen pirinç masa lambasını aldı. Kamyonete yürüyüp hepsini içeri yüklerken, Senin yaptıklarının yanına yaklaşamazlar tabii, dedi.

Plana göre aslında tek yatak odasını paylaşacak bir ev arkadaşıyla bulacakken çeşitli adaylarla yapılan görüşmelerde taş gibi hareketsiz oturup ağzını açmamıştı. Hayat dolu yabancılar eve gelip benimle ve annemle oturup etkileyici olmaya çalışmış, ama sohbetin içine katmaya çalıştıkları Joseph sorularından birini bile cevaplamayınca moralleri gözle görülür şekilde bozulmuştu. Joseph homurdanmamıştı bile. Tek başına yaşamayı her şeyden çok istiyor göründüğünden, onda hiç rastlamadığım kadar feci bir şekilde, Benden Uzak Durun, mesajı veriyordu. Dediğine göre Şehir Üniversitesi'ne gitmekten hoşnuttu, evet. Tek istediği, çalışmak için yeterince zamanının olmasıydı. Yalnız yaşamayı neden bu kadar istiyorsun?

diye sorduğumda beni duymazdan gelmişti. Oda oda peşinden giderek, O kadar mı korkuncuz? demiştim. Sadece George'un başvurduğu okullara başvurmuştu ve Caltech'e gösterdiği heves artık bana okulun avantajlarından çok katlanabileceği yegâne ev arkadaşıyla ilgili gibi görünmeye başlamıştı.

Annem yardımcı olma kaygısıyla bütün evi kendi adına tuttu ve Joseph'le yârenlik etmesi için iyi bir arkadaş seçmek istedi, hatta gözünün tuttuklarına kirada cömertçe indirimler bile yapmaya çalıştı, ama gözleri hevesli adaylar, gülümsemeleri donarak, süklüm püklüm ayrıldıkça oğlu ona tekrar tekrar yalvardı. Eli açık müteveffa büyükbabasıyla büyükannesinin bağışladığı tasarruflarıyla kira farkını kendi ödemeyi önerdi ve iki kişi daha adlarını sildirince annem babamızla meseleyi yine konuştu ve diretmekten vazgeçti. Tamam, dedi. Ama her gün arayacaksın. Joseph, Evet, diye başını eğene kadar onu dikkatle süzdü. Caltech onu reddettiği için yıkılmasından korkuyordu, ama anahtarı verir vermez oğlu koluna girdi. Benim mi? dedi. Kolları birbirine dolaşık olduğu halde evin çevresinde dans etti ve dirseklerini sivrilterek, sesini çınlatarak, Sağ ol, anne! Sağ ol, anne! diye şarkı söyledi. Annem gözlerinde yaşlarla gülerek onunla hoplayıp zıpladı. Yanaklarını silerek, Babanı ara, dedi ve Joseph, yine hiç görmediğim bir şeyi yaparak, babamı işyerinden aradı ve sekreterine efendice bir teşekkür mesajı bıraktı. Ayrılırken tekrar hafifçe eğildi ve anneme kıymık çıkarmak için her pazar akşamı geleceğine söz verdi.

Annem beni yanaklarımdan öperek, Kendini toparlıyor, diye fısıldadı.

Büyükbaba-büyükanne tasarrufları olduğu gibi kalsın diye annem dairenin kirasını, babamın maaşından katkılarla beraber, kooperatif satışlarından karşıladı. Kimse ağabeyimin iş bulmasından bir kere bile söz etmedi.

Taşınma günü kooperatif mobilyalarıyla kolileri yüklenip merdivenden çıkardık ve balkon işi gören koridora taşıdık. Her şeyi kamyonetten

indirdikten sonra annemle bir süre orada oyalandık. Dolapları açıp kapadık. Banyonun genişliğini beğendik. Ben zevk olsun diye tuvaletin sifonunu çektim.

Annem, Çok güzel görünüyor! dedi. Hava girmesi için oturma odasının penceresini açtı. Ön kapıdan bakındı. Komşularınla tanıştın mı?

Koridorda sıra sıra uzanan kapıların hepsi kapalı, perdelerin hepsi çekikti.

Oturma odasında ne yapacağımızı bilmeden dikilirken Joseph bize defalarca teşekkür etti ve sonunda kapı dışarı buyur etti. Kapıyı sallaya sallaya kapatmak üzereydi.

Dışarı adım atarak, Anladık, dedim. Hoşça kal.

Annem, Her gün, dedi.

Tamam.

Annem tekrar sarılıp burnunu sümkürdü. Joseph kapıyı kapattıktan sonra da el çantasını karıştırıp dış lambanın madenî kutusunun içine galibarda renkli bir yedek anahtar bıraktı.

Merdivenden inerken, Her ihtimale karşı, dedi.

George, üniversite hayatına atılırken Joseph, münzeviler gibi yaşamaya başladı, ben de okuyormuş gibi yaptım: Sekizinci sınıf. Dokuzuncu sınıf. Onuncu, on birinci, on ikinci sınıf. Eliza'ya tutundum, ama o da George'a söz vermesine rağmen yeni bir arkadaş grubu, geniş gülümsemeleri ve çabuklukларıyla yokuş aşağı giden bisikletçileri andırır kızlar buldu. Sanki sadece inişleri olan mucizevi bir Escheriyen[10] âlemde yaşıyorlardı.

Öğle yemeğinde bu grup, üniversitelerden konuşmaya başlamıştı. Eliza gönlünü Berkeley'de psikoloji okumaya vermişti. Kimileri siyaset bilimine, kimileri de tıp hazırlığına hevesliydi. Ben gelişigüzel birkaç yere henüz başvurmuştum; okumaya devam etme fikri kafamı karıştırıyordu. Dikkati sürekli olarak canlı tutmak mümkün müydü? Okul orkestrasında çalabilmek için haftalık flüt derslerime devam ediyor ve sık sık keşke trombonu tercih etseydim diye düşünüyordum. Flüt gümbürtüyle çalınmıyordu ki. Eski

yakartop rakibim Eddie Oakley güzel güçlü kolları olan bir sporcu olup çıkmıştı ve biraz fazla gergin olduğum bazı zamanlar günün bitiminde beyzbol sahasına koşturuyor ve sokaklarda yuvarlamak için bozulmuş tenis toplarını çitlerden birlikte aşırmaya onu ikna ediyordum. Topları yükseklere göndererek, Al sana, diyordum.

Bana gülerek, Ne kadar öfkeli bir kızsın, diyordu.

Ben de, Öfkeli değilim, sadece bir kolum var, diye karşılık veriyordum.

Birkaç kere o ve ben, oğlanların soyunma odalarının dışında, okul bittikten çok sonra öpüşüp koklaşmıştık. Yüzlerimizi birbirine bastırıyorduk. Kaba ve yaralayıcı bir şeye benziyordu, sanki ben ona o da bana sinir olmuş da dudaklarımızla kavga ediyorduk, ama bir şekilde de bayağı hoş oluyordu. Eddie’nin tadı spor gibiydi. Bir gün akşamüstü, tam hava kararmak üzereyken bir tutam saçı kulağımın arkasına sıkıştırıp sanki güzel bir şeyler söylemek üzereydi; kollarından kurtulup gitmem gerektiğini söyledim.

Son bir öpücük için beni kendine çekti, ama o da on beş dakika sürdü. Ara verdiğimiz bir sırada gömleğimi içime sıkıştırdım.

Hoşça kal, dedim. Ben gidiyorum.

Çenesini ovalayarak, Sen mükemmel bir kızsın, dedi. Hiçbir beklentin yok.

Eski tenis toplarından birini alıp ona fırlattım.

Sen de, dedim, üçüncü sınıftaki gibi aşağılıksın.

Suratını yapmacıktan masumlaştırarak, Ne? dedi. Ama haklı değil miyim? Bak, ne kadar güzel! Yarın aynı saate ne dersin?

Uzaklaşarak, Belki, dedim.

Kıkırdadı. Belki, dedi. Tabii.

Öğle tatilinde yokuş aşağı kızları hangi okula ne zaman ve niçin gideceklerini konuşurken ben de halka olmuş grubun çeperine, çimenin betonla buluştuğu yere oturmuş, yemeğimi yiyordum. Kitaplarını açmış

olarak bir sıranın üstüne kapanan ineklere baktım. Ağabeyimle George'un mide bulandırıcı taklitleri gibiydiler.

Eliza'nın arkadaşlarından biri olan tenis kulübünün çilek sarısı başkanı, Bak ne diyeceğim, sen nasıl oluyor da sadece abur cubur yiyorsun? diye sordu. Kız kereviz ve fıstık ezmesinden başka bir şeyi ağzına almıyordu. Q harfinin kuyruğu gibi halkanın tam kenarında olduğum için kıçımı çevirip yüzümü tam ona döndüm.

Eliza kulak kabartarak, bekleyerek baktı. Öğrenci kulüplerinin başkanına fena halde yanıktı ve tenis kulübündeki şu kıza, koridordaki son karşılaşmayı sormak istiyordu.

İnsanların farkında olmadan hissettikleri duyguların tadını alabildiğim için, dedim. Tartışmasız boktan bir deneyim.

Kaşlarımı kaldırıp dik dik baktım.

Kız arkasını dönerek, Tanrım, dedi. Alt tarafı merak etmiştim. Eddie Oakley senin erkek arkadaşın mı?

Hayır, dedim.

Biri tenis sahasında sizi oynaşırken görmüş.

Ben değildim, dedim.

Eliza, Rose yakartopta gerçekten iyidir. İspanyolcada da, diye araya girdi. Bence Eddie fena biri değil.

Artık kimse yakartop oynamıyor, dedim. Ayrıca İspanyolcadan da B eksi aldım.

Omuz silkti. Yine de hâlâ benden iyisin, dedi.

Sen ne aldın?

Gözlerini parmaklarına indirdi, tırnaklarını pullu fosforlu bir pembeye yeni boyamıştı.

Tenis kızı, A aldı, dedi.

Güldüm.

Eliza, Sence beni koridorda fark etmiş midir? diye fısıldadı.

Bahçeye döndüm. İnek öğrenciler bir öğretmenle konuşmak için kalkmışlardı.

O yıl bir ara yiyeceklerle olan durumumu birkaç kişiye anlatmıştım. Biri sorduğunda, Nasıl mıyım? diyordum. Eh, *donut*'a biraz takmış vaziyetteyim. Genelde iki ihtimal oluyordu. Onlardan biri, muhatabımın yüzüme tuhaf tuhaf bakıp çatlak olduğumu düşünmesi ve tenis kızı gibi işine bakmasıydı. Tenis toplarını sokağa fırlatırken bir keresinde Eddie'ye söylemiştim, o da hıı, demiş ve elini sırtımdan içeri sokmuştu. Bunun normal olduğunu düşünüyordum, derken bir öğlen, yemek tatilinde Montana'dan yeni gelmiş bir kız ortaya çıktı: gümüş takılı, ela gözlü Sherrie. Yemek yiyebileceği bir topluluk bulduğuna seviniyordu ve Eliza'yla da İngilizce dersinde tanışmıştı. Tavuklu sandvicini ısırırken Los Angeles'ın Butte'ten ne kadar iyi olduğunu anlatıyordu. Kollarını açarak, Yani burası kocaman! dedi. Bütün sinemalar burada! Yemeğin orta yerinde Eliza'nın kalkıp şu tenis kızıyla bir konu hakkında özel olarak konuşması gerekti ve böylece ben ve Sherrie çimen / betonda canımız sıkılarak baş başa kaldık. Boşluğu doldurmak için kantinden aldığım kırıntılı tavuk *nugget*'ın son parçasını göstererek tüm özelliklerini sayıp dökmeye başladım. Ohio'dandı, fabrikası harıl harıl işliyordu, tavukları berbattı, galeta ununa sabırlı biri bulamıştı. Sırf bir şey demiş olmak için söylemiştim, ama Sherrie gümüş telkâri bileziği yerde şıngırdayarak bana doğru yanaştı. Bekle, ne? diye fısıldadı. Ne diyorsun?

Dünyanın en şaşırtıcı insanıymışım gibi bana bakakaldığı o gün ne kadar sevinmiştim. Sakınarak ona birkaç şey daha açıklayınca beni kolumdan yakalayıp hemen o öğle sonrası için evine çağırdı ve gidince de bir tepsi çikolatalı kek yapıp gözleri ardına kadar açık, bana bir parça uzattı. Bir ısırığın ardından keki tezgâha bırakıverdim. Boğuk bir sesle, Iıh, deyip suya saldırdım. Moralin fena halde bozuk, dedim. Başını tezgâha yaslayıp ağlamaya başladı. Haklısın, dedi. Yataktan doğru dürüst çıkamıyordum, diye ağladı. Şimdi de bu! – California'da her şeyin ne kadar şahane

olduğunu konuşarak geçen koca bir öğle tatilinden sonra buraya taşınmanın kendini yeniden bulmak için nasıl bir fırsat olduğu, şu muhteşem günün şafağında her şeyin ne kadar şaşırtıcı olduğu. En hızlı sonucu hâlâ fırında pişmiş yiyeceklerden alıyordum. Bir saat sonra, gözleri şişmiş ve yaşlarla parlak bir halde, Ee, bir daha ne zaman gelebilirsin? diye sordu. O gün oradan adımlarım daha canlı ayrıldım: Kendi kendime, Yeni bir arkadaş, diye şarkı söylüyordum. Yeni, gerçek bir arkadaş! Büyük Gökyüzü Ülkesi'nden bir armağan! Evine birçok kez yine gittim ve her seferinde aynı şeyler oluyordu: beni abartılı bir neşeyle karşılıyor, sonra çikolata parçalı kek, ardından pirinç patlağı atıştırmalıklar yapıyor, dibe kadar iniyor, iniyor, iniyor, sonra benim cevabım geliyor, gözyaşları masaya akıyor ve iniltilerle haklılığım teslim ediliyordu. Başlangıçta umursamadım: Bu kadar kesin bir amaçla aynı şeylerin üstünden geçmek ve içdünyasına ait düşüncelerimi açıklayarak mutfakta volta atmak hoşuma gidiyordu. Duygularının tüm köşe bucak ve ayrıntılarını tadabildiğim kadarıyla anlattım. Aylar boyunca aramızdan su sızmadı. Bana Muhteşem Rose diyordu; banyosunda birlikte oturup on dakika boyunca bitmeyen ağlamaklı elektronik müzikler dinliyorduk ve ben küvetin kenarına tüner, onun tatlılarını yerken o da saçımı siyaha, sonra kızıla, sonra kızıl siyaha boyamama yardım ediyordu. Fakat iş, benim onun dolabına kadar gittiğim ve onun suratıma doğru çörekleri tutup nasıl hissettiğini sorduğu, bensiz hislerini anlayamadığı bir noktaya vardı. Filanca oğlandan gerçekten hoşlandığını mı, yoksa kendini mi kandırdığını söylemem için beş saniyede yaptığı baştan savma sandviçlerle koridorlarda peşimden koşturuyordu. Ağzımdaki sandviç lokmalarını silerek, Ben her şeyi bilemem, diyordum. Sonra, Ondan hoşlanıyorsun, diye başımla onaylıyordum. Ondan gerçekten hoşlanıyorsun.

Aslında yine dert etmiyordum, ama sonra bir gün onların evdeyken Joseph'in kimsenin çözemediği şu kaybolma numarasından söz ettim, o da alnına düşen saçlarını düzelterek Joseph'in kim olduğunu sordu. Her zamanki gibi onların mutfağında bir şeyler hazırlıyorduk. Daha biraz önce

keş bir voleybol oyuncusuna nasıl abayı yaktığının girift incelikleri üstüne uzun uzun konuşmuştuk.

Gözlerimi kısarak, Joseph mi? dedim. Ağabeyim.

Ağabeyin mi var? diye sordu. Yakışıklı mı? Baksana, benim için şu tostun tadına bakar mısın? Sence hâlâ keyfim yok mu?

Duvarlar sanki üstüme geliyordu. Tost havada asılı kaldı. Ağır ağır, Bak, dedim. Ben ağzıma kadar doldum. Bugünlük bu kadar yeter. Hadi başka bir şeyler yapalım. Sherrie'nin yüzü torba gibi büzüldü. Sinemaya ne dersin? dedim. Fıstık ezmeli bıçağın kenarını yalayarak, Ama neden? diye sordu. Sinemaya gitmenin nesi ilginç? Oraya herkesle gidebilirim! Lütfen, dedi, Muhteşem Rose. Küçücük bir ısırık alsan?

O gün oradan erken ayrıldım ve otobüsün camına yaslanarak Sherrie'nin bana aldırdığı altı dolarlık tapon kedi gözü güneş gözlüğünün köşelerine doğru biraz ağladım. Kimseyi görmek istemiyordum. Sinema durağında indim ve tek başıma oturduğum, patlamış mısır yemediğim, kol dayama yerinin yumuşacık kadifesinin kimseyle paylaşmadan tadına vardığım, filmin yalnızca görüntü ve ses, bir de nefis bir manzaradan ibaret olduğu ve başka hiçbir şeyi değil, bana gösterileni gördüğüm salonun karanlığını bağrıma bastım. Sherrie daha sonra arayıp ertesi gün için beni lazanya yemeye çağırdığında başka planlarım olduğunu söyledim.

Ayrıca, dedim, biraz yiyeceklerden el etek çekmek istiyorum. Bir süreliğine. Hafta sonu film izlemek veya başka bir şey yapmak istersen bana haber ver.

Bana kaypak bir üçkâğıtçı olduğumu söyledi ve telefonu hışımla kapattı.

Bu şekilde ve bu nedenlerle, birinci sınıf yalakalığına ve şaşmaz normalliğine rağmen Eliza'ya minnettardım. O öğle tatilinde tenis kızının sorusuna kulak misafiri olduğunda bir şey dememiş, ama ertesi gün sandvicinin bir eşini daha yanında getirmişti. Hindi eti fazla geldi, diyerek yedek nevaleyi kâğıdına sarılı olarak betonun güneş vuran tarafına bıraktı.

Fi tarihinde, üçüncü sınıftaki o gün çeşmenin başında niçin bir saat geçirmiş olabileceğimi belki de ilk kez anlıyordu. Sandvici aldım. Naylonu açtım. Ağır ağır yedim.

Eliza'nın geldiği yerdeki o hafifliği ne kadar kıskandığıma takılmadığım zamanlar sandviçlerin günü geçirmeme gerçekten faydası oluyordu.

10. Yanılsamacı çizgilerin ustası M.C. Escher'in adına gönderme yapan bir terim.

25

Sır perdelerinin aralanması sanki baharlara denk geliyordu. Daha taze bir hava ve yasemin çiçeklerinde başka türlü bir yenilik. Baharda olmuştu yiyecek keşfim. Babamla ilk etkileşimlerim ve Joseph'in kayboluşları, yemeklerinde ayrılığın gözü yaşlı kalıntılarına hiç rastlamadığım için herhalde hâlâ süren annemin ilişkisi.

Ağabeyimin kendi dairesinde tek başına geçirdiği beşinci bahar.

Her gün arama şartına uymuştu. Yıllar boyunca telefon beşte, annem genelde akşam yemeğini hazırlarken çaldı ve hem Joseph'in dersleriyle gününün nasıl geçtiğini hem de annemin dersleriyle gününün nasıl geçtiğini konuştular. Joseph okuldan bayağı hoşlanıyor gibiydi. Durmadan ders çalışıyordu. Notları iyiydi. Konuşurken annem bir yandan da bir şeyler doğrayıp karıştırdığı için yemeklerinde çoğu zaman biraz kaygının, ama aynı zamanda aç bir gururun çeşnisi olurdu. Akşam sofraları, oğlum, diyordu, katıksız çalışkanlıktan bir demet ışık gibidir.

Joseph'se her gün aradığına göre, eğer kaybolmayı sürdürüyorsa bile bunu geçerli bir programa göre yapıyordu.

Yalnızca bir kez belirlenen saatte arayamadı. Nedenini anlamak için annem aradığında da telefona bakmadı. Ertesi sabah da aramadı. İki gün ses çıkmadan geçince annem kaygıyla arabaya atlayıp gitti, ama onu evde bulamadı. Eve geri döndü. Volta atmaya başladı. Saat başı aradı, her saat. Cevap yoktu. Bu kayboluşlarda hiçbir zaman bir ilginçlik görmemiş olan, onları yirmi iki yaşında bir gencin kişisel keşifleri sınıfına koyan babam, evi dört dönen annemi yatıştırmaya çalıştı. Annem ertesi sabah, yani üçüncü gün hava ışır ışımaz tekrar arabaya atladı ve oraya vardığında Joseph'i yatak odasında yüzüstü, kollarını bacaklarını bir denizyıldızı gibi açmış olarak bulmuş. Kalp atışları yavaşmış. Nefesi yüzeyselmiş. Annem

cankurtaran çağırıp derhal hastaneye gitmişler ve orada Joseph'in susuz kalıp bitkin düştüğünü, ama iyileşeceğini söylemişler. Annem ve doktorlar, Neredeydin? diye sormuşlar, ama Joseph sadece başını sallamış. Hiçbir yerde, demiş ve ondan başka bir cevap da alamamışlar.

Babam onu ziyaret etmedi, ama en iyi şekilde bakılması için hemşirelere her zamanki lale ve gül demetleri gönderdi.

Joseph'in sağlam ve iyice sulanmış olarak dairesine yeniden yerleştiği, her günkü aramalarına döndüğü, Şehir Üniversitesi'ndeki bahar dönemi için ileri kuantum mekaniği dersine tekrar kayıt yaptırdığı nisan ortasında annem, akşam sofrasında çatalını kaldırdı ve kolunu bir heykel gibi havada tutarak, bir haftalığına Nova Scotia'daki kooperatife gideceğini duyurdu. Bize açıkladığına göre Japon ağaç işlerinin temellerini öğrenmek çok alışılmadık fırsattı. Çivi yerine kullanılan ahşap menteşelerden yapacağız, dedi. Tabağındaki patates kümesini itekledi.

Babam çok yavaş yiyordu ve genelde asabiyken böyle olurdu. Saçlarında beyaz beyaz çizgiler oluşmuştu.

Annem, Balık nasıl olmuş? diye sordu.

Peçetesini ağzının kenarlarına bastıran babam, Güzel, dedi.

Annem bana dönerek, Rose, ancak herkese göz kulak olacağına söz verirsen giderim, dedi.

Tabii ki, dedim. Joseph'i kontrol ederim. Market alışverişlerini de ben yapabilir miyim? Kim kim gidiyorsunuz?

Kooperatifin neredeyse yarısı geliyor, dedi annem. Bakış açımızı tazelemeye çalışıyoruz. Her gün arayacak mısın?

Tabii ki. Arabanı kullanabilir miyim?

Yanında bir yetişkinle, dedi.

Babam bakışını benden yana çevirdi. Birlikte televizyon izlemenin yanı sıra geçici öğrenci ehliyetimle arabada beraber dolaşmak da kitaba uygun iyi bir baba kız etkinliği olmuştu bizim için. Öğrenci ehliyeti alan tiplerin

çoğundan birkaç yaş büyük olmama rağmen araba kullanmasını öğrenmede kendi akranlarımdan daha yavaştım.

Tamam, dedim.

Sağ ol. Annem bana sıcak sıcak gülümsedi. Bu gerçekten çok özel bir fırsat, dedi. O kadar sevindim ki. Bir gün ormanda menteşeleri sadece ahşap olan bir kulübe yapacağım.

Patates püresinden bir lokma aldım. Kuzey California'da iyi işletilen bir patates çiftliğindendi. Annemin yakındaki geziyle ilgili iç gıdıklayıcı heyecanıyla beraber her zamanki küçüklük sarmalı. Yutkunarak, Gerekmez, dedim. Ben çivileri tercih ederim, dedim. Ve şehirleri, diye ekledim.

Babam biri ona seslenmiş gibi gözlerini bir anlığına kaldırdı. Saçlarımı karıştırmak ister gibi kolunu uzattı. Ama saçım yakında bir yerde olmadığı için eli havayı okşadı.

Rose, dedi. Kocaman kız oldu!

Annem çarşamba günü gitti. Arabası garaj yolunda boş boş durduğu için yine de okula onunla gidiyor ve derslerden sonra şehirde dolanıyordum. Eddie beni okulun park yerinde görünce onu arkadaşının evine kadar götürmemi istedi. Arabaya binmesine ses çıkarmadım ve bir arka sokakta bir saat tur atıp öpüştük, ama o gün koridorlarda Sherrie'yi yeni bir kızın koluna girmiş olarak gördüğümden daha sakindim ve savaşacak bir havada değildim. Eddie, yüzünü benimkine gömmeye çalıştıktan sonra, Sorun nedir? diye sordu. Tanka ne oldu?

Ne tankı?

Bana doğru sırıtarak, Sen, dedi. Sana içimden öyle diyorum. Tank.

Doğruldum. Tişörtümü düzelttim.

Ben tank değilim, dedim. Birisi bana denizlerden çıkan yuvarlak, parlak camlardan olduğumu söylemişti.

Ha! dedi. Denizden çıkan cam. Evet, doğru.

Bir süre radyonun düğmeleriyle oynadı. Kulaklarında ve çenesinde küme küme çiller vardı.

Peki mezuniyetten sonra ne yapıyorsun? diye sordum.

Yüzünü bana döndü. Ben mi? dedi. Okul herhalde. Beyzbol. Neden? Bağlantıyı koparmak istemiyor musun?

I-ıh, dedim.

Başıyla onaylayarak, İşte benim kızım, dedi. Son boyanın taze kızılımsı saçlarıma dokundu. Bir parmağını burnumdan aşağı kaydırdı. Güzel burun, dedi.

Elinin altında biraz hüzünlendim.

Bana doğru yanaşarak, Şu üzüntü saçmalığını kes artık, dedi. Hadi! Tankı göreyim!

Yüzünü tekrar tam karşıma dikti ama içimde yoktu işte. Birkaç dakika öpüştükten sonra onu ittim.

Süre bitti, dedim.

Saçını pat pat düzelterek, Tamam, tamam, tamam, dedi. Yan aynadan yüzünü kontrol etti. Beni hiç olmazsa Fountain'a kadar götüremez misin? diye sordu.

Bir klik sesiyle arabanın kapıları açıldı. Tank yürüyebileceğini söylüyor, dedim.

Akşamları babamla televizyonun karşısında birlikte sessizce yemek yiyorduk. Çarşamba akşamı, perşembe. Marketten aldığım dondurulmuş akşam yemekleri, en sevdiğim fabrikaların en iyi numaralarıydı. En iyilerden biri olan Indiana'daki fabrika, el değmeyen üretim bantlarıyla övünüyordu ki bu, her adımın robot kollarıyla denetlendiği ve bu kolların tabaklara tortillaları yerleştirdiği, üstlerine kat kat peynir koyduğu, en üste de domates sosundan öbekler damlattığı ve hepsini dev bir fırına sürüp tamamen ifadesiz bir eser ortaya çıkardığı anlamına geliyordu.

Perşembe akşam yemeğinden sonra babamla arabaya atlayıp sokakları acemice döndük ve bu arada o bana nasıl frene basacağımı anlattı. Ben haftalardır arabaya binmemiş gibi yapıyordum, o da saçma bir duruma

girmemem için durmadan ellerini direksiyona uzatıyordu. Dirseğimle onu ittirerek, Bana ne yapacağımı anlatman gerekiyor, dedim.

Haklısın, haklısın, dedi. Affedersin. Sola dön.

Öğle sonraları lastik gibi tekrar uzuyordu. Sierra Bonita Caddesi'nde sıralanan çınarların bütün yaprakları arasından süzülen, her birini yeşime çeviren güneş çok güzel geldiği için bir trafik ışığında fazla uzun kaldım. Jakaranda ağaçları mayıstaki lavanta mavisi patlamalarına hazırlanıyordu.

Hadi, dedi babam.

Affedersin, dedim.

İki kaykaycı önümüzden geçti.

Oakwood Caddesi'nden yukarı çıkarken, Bir sorun mu var? diye sordu.

Arabada mı? Konsola hafifçe vurdum. Bana iyi görünüyor.

Babam, Sende, dedi. Önüne bakmayı sürdürüyordu. Kitabın kırk üçüncü sayfası: Baba, kızıyla dertleşir.

Yok, dedim.

Parmaklarını konsolda tıkırdattı. Hızlı, tetikte. Televizyon odasındaki kanepede oynayan ayaklarıyla aynı hareketli heyecanı yansıtıyordu. Aramızdaki bağ, yüzde 99 teknikten ibaret olan şu haftalık araba kullanma dersleri haricinde, birlikte televizyon izlemekten öteye pek geçmemişti.

Oğlanlar? dedi.

Ne olmuş onlara?

Onlarla ilgili herhangi bir sorun var mı?

Direksiyona asıldım. Pek sayılmaz, dedim.

Umutla, Daha iyi olacaktır, dedi. Sesi giderek zayıflamıştı. Biraz duraklamanın ardından, Veya neyin ilgini çektiğini biliyor musun? diye sordu.

Hayır, dedim. On sekizinde çoğu insan bilmez.

Yanlışın var, dedi. Birçok insanın az da olsa bir fikri olur.

Eh, dedim. Benim az da olsa bir fikrim yok.

Stanley’ye, oradan da Rosewood Caddesi’ne döndüm. Bilerek bir dur işaretine uymadım, ama babam bir şey demedi. Gerildiği için alnı kırışmıştı.

İkinci dur işaretine de uymadım.

Hop! dedim. Orada duracaktım.

Kaşını kaşıyarak, Frene asılacaksın, dedi. Gecikmek yok, yoksa cezayı keserler.

Fairfax Caddesi’ne döndüm. Babam camdan dışarı uzanıp sağ aynayı ayarladı.

Neden Sunset’e doğru çıkıp oradan sağa dönmüyorsun?

Hızlanarak, Tamam, dedim.

Okul iyi mi? diye sorarak sarı ışığı işaret etti. Yavaş, dedi.

Kırmızı ışıkta hımladım, arabanın motoru hımladı.

İyi, dedim.

Seviyor musun?

Pek sayılmaz, dedim.

Neden?

Bilmiyorum, dedim.

Sunset Caddesi’ne saptım. All American Hamburgercisi’nin önünden geçerken babam, Burger ister misin? diye sordu.

Hayır. Ya sen?

İçi giderek, Hayır, dedi. Camdan dışarısını gösterdi. Doğruca La Brea’ya, dedi.

Bana söylendiği üzere döndüm. Yeşil ışıklardan gezine gezine geçtik. Birkaç sokak sonra bir dönüş daha yapıp Willoughby Caddesi’ne saptım, Su ve Elektrik İdaresi binasının önünden geçerek evimizin önünde yavaşladım ve arabayı pürüzsüzce garaj yoluna soktum.

Güzel, dedi babam.

Arabayı park edip el frenini çekerken gözlerini ellerime mıhlamıştı.

Ehliyet sınavına neredeyse hazırsın, dedi. Seninle bir tur daha atarsak bence tamamsın. Büyük benjamin ağacının alçak dallarının karşısında

arabada oturuyorduk. Ne o ne de ben çıkmak için harekete geçiyorduk ve bir süre öylece oturduk, ucunda sebepsiz yere bağlı duran işe yaramaz ipiyle garaj kapısının aşınan kolunu seyrettik.

İki renkli yapraklar ön cama sürtünüyordu. George'un kepi ve cüppesiyle dışarıdaki anısı bir an kafamda çaktı. Geçmiş zamandan bir görüntü.

Ağabeyin, dedi.

Bekledim. Başını hayır dercesine salladı.

Ders için sağ ol, diye yardımcı olmaya çalıştım.

Gözleri arabanın içinde dolaştı. Bir komşu, köpeğiyle salına salına geçince kapının dışındaki fotoselli lamba çıt diye yandı.

Babam, Vereceklerin var, deyiverdi.

Kime vereceklerim?

Vereceklerin işte, dedi. Dünyaya.

Kımıldamadı; ben de kımıldarsam ayıp olur diye düşündüm ve böylece ön camdan dışarısını kaskatı seyretmeyi sürdürdük. Benjaminden ince bir dal camdan aşağı süzülerek sileceklerin üstüne kondu.

Ne diyeceğim, dedim, bir hikâye duymuştum.

Hevesle bana doğru baktı. Hikâye mi?

Okulda bir çocuk hakkında, dedim. Dinlemek ister misin?

Lütfen, dedi.

Arkama yaslanıp araba koltuğunun sağlamlığına gömüldüm.

Bir çocuk var, dedim. İngilizce dersinde. Geçen yıl kalıyordu. Dodger Stadı'nın orada, galiba döküntü bir mahallede yaşıyor ve gözlüğe ihtiyacı olduğunu bilmiyor, her şeyi bulanık görüyordu.

Okumayı bilmediğine kalıbımı basarım, dedi babam. Anlatmaya başlamamla elleri biraz sakinleşmişti ve sağ aynayı tekrar ayarlamak için dışarı uzandı. Görebiliyor musun?

Evet, iyi, dedim. Devam edeyim mi?

Olur, dedi. Devam et.

Her neyse, dedim, evet. Okuyamıyordu. Zaten sorun da buydu. Öğretmenler onu sınavlara sokuyorlardı, ama o tek kelime okuyamıyordu, İngilizce dersinde hiç konuşmuyordu, yıllarca kötü not aldı, okuma denen şu büyülü gizemli işi başkalarının nasıl yaptığına bir türlü akıl sır erdiremedi ve nihayet öğretmenlerden biri gözlerine baktırmalarının iyi olacağını söyleyince onu göz doktoruna götürdüler.

Babam başını salladı. Halbuki ilk bakmaları gereken gözleriydi. Eğitim sistemi çok boktan, dedi.

Anahtarları yuvasından çıkardım. Böylece, dedim, gözlerinin fena halde bozuk olduğunu anladılar ve ona gözlük verdiler, gözlüğü denediğinde bütün öğretmenler etrafına dizildiler.

Babam, Akıllı bir çocuk muydu? diye sordu.

Akıllıydı, dedim. Kesinlikle. Böylece gözlüğü taktı, numarası tam uydu, iyi mi? Takar takmaz bir anda okuyabildi; üstelik dünyada herkes onun çok ilerisindeymiş gibi umutsuzca değil, okuma denen şey ona bir anda çok mümkün görünerek.

Babam başıyla onaylayarak, Yüreğe su serpen bir hikâye, dedi. Hoşuma gitti. Dizimize ne kadar var?

On dakika, dedim. Ama daha bitmedi.

Eli kapının kolunda olan babam, Neden? diye sordu. Burası iyi bir bitiş olurdu. Hadi burada bitirelim.

Çocuk eve gidiyor, tamam mı? Gözlüğüyle. Ve yeni okuma kitabıyla. Annesi onu kapıda karşılıyor. Okul ona iyi haberi verdiği için gülümsüyor. Ama çocuk annesinin ne kadar yorgun olduğunu fark ediyor. Yıllardır onu açık seçik görmemiş; yıllardır! Kadın tamamen bitmiş, gözlerinin altında koyu koyu halkalar var ve gülümsediğinde dişlerinden birinin yerinde küçük kahverengi bir kutuya benzer bir şey görünüyor. Dişçiye gidecek paraları yok. Tamam mı? Ya evin hali? Tam bir enkaz. Bir yanı çöküyor, hamamböcekleri yerde cirit atıyor ve duvarda o güne kadar resim sandığı kocaman bir delik var.

Fotoselli lamba söndü. Babamın profili karanlığa bulandı.

Bunları uydurmuyorsun, değil mi? dedi.

Hayır, dedim.

Çocuğun adı ne?

John, dedim.

John ne?

Biraz durakladıktan sonra, John Barbaducci, dedim.

Babam öksürdü. Barbaducci, dedi. Hayatımda duyduğum en uydurma isim. Oldu olacak, Abe Lincoln olsun, hatta daha iyisi, ona George Washington diyelim. Neyse, dedi. Güzel. Devam et. Çocuk gördüğü şeyden nefret ediyor.

O yüzden gözlüğünün üstüne basıyor, dedim.

Babam konsola vurarak, İsa aşkına! dedi. Böyle bir şey geleceğini biliyordum. İşte şimdi bu hikâyeden nefret ettim. Yani yine öbürlerinin gerisinde kalıyor, öyle mi?

Artık okumayı öğrenmiyor, dedim. Ama idare ediyor. Yarı kör olarak kayda geçilip özürlü kontenjanından devam ediyor.

Babam başını sallayarak, Bak bu feci bir hikâyeydi, dedi. Feci. Arabanın kapısını açtı.

Ben de dışarı çıktım. Kapıları kilitledim.

Dönüş sinyallerini iyi yaptın, dedi babam. Sadece şu yan aynaları unutma.

Bence iyi bir hikâyeydi, dedim.

Babam evin kapısına doğru ilerleyerek, Korkunçtu, dedi. Özürlü olmadığı halde özürlü geçiniyor! Tam avukatları delirten şeylerden. Duvardaki deliğin resim olduğunu sanmış, ha?

Kapıda ceplerini arandı.

Anahtarlığı bana doğru uzattı, Al, dedi.

Bu sefer eline doğru yine öksürdü. Kapıyı açıp içeri adım atarken, Bunun zırva olduğunu biliyorum, dedi. Bana bir şeyler anlatmaya çalıştığını

biliyorum, ama ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Tamam mı? Benim kafam o şekilde işlemez. Bana ne anlatmaya çalışıyorsun?

Hiçbir şey, dedim. Sadece bizim okuldan bir çocuktu.

Adının ne olduğunu söylemiştin?

John, dedim. İstemediğim halde suratım ekşidi.

John ne?

Koridorda yüz yüze dikildik. Babam kollarını kavuşturdu.

John Barbelucci, dedim.

Annemin marangozluktaki ilk yılında yaptığı giriş holündeki çam nota tablosuna bir sevinç çığlığıyla elini indirdi.

İşte! dedi. Bana gözlerini dikerek baktı. Daha önce Ducci demiştin. Bundan eminim.

Lucci, dedim.

Ducci.

Kayıt cihazın var mı? dedim.

Hiç şüphem yok! dedi. Kapıyı kapatsana.

Kapıyı arkamızdan kapatıp kilitledim.

Uzun adımlarla televizyon odasına doğru giden babam, Yani okuyabiliyor musun? Bana bunu mu anlatmaya çalışıyorsun? dedi.

Ben ayakkabılarımı fırlatırken babam da ceketini bir sandalyenin arkasına astı.

Okuyabiliyorum, dedim.

Saat tam sekizdi. İkimiz de saate yakından baktık. Kendime bir bardak meyve suyu koydum ve tek kelime etmeden kanepenin iki ucunda yerlerimizi aldık, babam kumandanın düğmesine basıp en sevdiğimiz tıp dizisini açtı ve birlikte kalp rahatsızlığı olan, şu gözleri koskocaman ve sevimli olan kadının kurtarılmasının keyfini çıkardık.

26

Cuma sabahı babam önceki günkü konuyu hiç açmadan, her zamanki kornası beni yedi kırk beşte uyandırarak işe gitti. Okula arabayla gittim, ama öğle tatilinde kimseyi görmek istemediğim için aradan önce eve döndüm. Kanepede kestirdim ve önümüzdeki hafta sonunu düşündüm. Eliza beni yokuş aşağı kızlarıyla iki korku filminin birden verildiği bir sinema gösterimine çağırmıştı. Sherrie de orada olacaktı, ama onu bir sosyal etkinlikte en son gördüğümde, beni görür görmez gözyaşlarına boğulup ortamı koşarak terk etmişti. Arkasından haince, Amma da huylusun, diye bağırmıştım. Bu sefer belki de yeni arkadaşıyla gelirdi. Eliza, öğrenci kulüplerinden büyük aşkını kantinin oradaki ince çizgili tentenin altında yeni öpmüştü. Yelken yapmak gibi olduğunu anlatmıştı. Yelken mi? Partideki kızların birkaçı orada sevişmişti ve bu da kulağa hoş geliyordu, ama ancak bir zaman makinesinde gözler bağlı olarak yapılırsa ve hafıza kaybına uğranırsa. Eliza'ya gelip gelemeyeceğimden emin olmadığımı, mezunlar ve şemsiyelerle ilgili okul çapındaki büyük bir eşek şakasına yardım etmek için Pasadena'ya gidip George'u yurt odasında görmem gerekebileceğini söylemiştim. Yüzü biraz asılarak, Tamam, demişti. Biraz babamla olan konuşmadan, ama daha çok her şeyden dolayı bütün sabah huzursuzdum ve mutfağa gidip telefonu aldım, ne olursa olsun deyip George'un Pasadena'daki numarasını çevirdim. Belki de gerçekten gidebilirdim. Telesekreter devreye girdi ve oraya, bir ihtiyacı varsa elimin altında bir arabanın olduğu, getir götür işleri veya herhangi bir konuda yardıma ihtiyacı varsa Pasadena'ya seve seve gelebileceğim, cumartesi boş olduğum, işleri çoksa çamaşırlarını yıkayabileceğim ve herhangi bir şeye ihtiyacı varsa arabamın olduğu hakkında ipe sapa gelmez bir mesaj bıraktım. Kapatmaya kalmadan nefes nefese telefona çıktı. Selam! dedi.

Rose! Nasılsın? Sözcükleri ağzımda geveledim. Bir ihtiyacı varsa arabamın olduğunu söyledim. Kibarca kendinin de arabası olduğunu söyledi. Nasılsın? diye sordu. Son sınıf olmakla ilgili bir şeyler mırıldandım. Arkadan kadın sesine benzeyen bir şeyler duydum. Her şey yolunda mı, Rose? dedi. Biraz fazla tizleşerek üst perdelere ağan, feci bir ciyaklamaya varan bir sesle, Seni özledim, dedim. Ben de seni, dedi. Uzun bir sessizlik oldu. Elinden geldiği kadar kibarca, Başka bir şey var mı? dedi. Yok, dedim. Rahatsız ettiğim için üzgünüm. Sen hiçbir zaman rahatsız etmezsin! dedi, ama hızlıca.

27

Ahizeyi yerine koyduktan sonra bir dakika geçmemişti ki, telefon yine çaldı.

Açtım. Üzgünüm, dedim.

Alo? dedi ses. Rose?

George'un özür diler gibi geri aradığını, hafta sonunu yurtta geçirmem için beni davet etmek üzere o kadar iyi bildiği numarayı çevirdiğini ummuştum. Belki beni şehirde gezdirebilir veya Eliza'nın partisinde eşim olurdu. Fakat onun yerine annemin her zamankinden daha tiz sesi dörtnala kulağıma doldu. Hatlar iyi değildi; annem dışarıdaki umumi bir telefondan arıyor gibiydi ve birkaç saniyede bir rüzgâr gürültüyle uğulduyordu. Niçin evde olduğumu sormadı, ama aradaki boşluklarda sesimi duymanın ona ne kadar iyi geldiğiyle ve Nova Scotia'daki atölyeye yakın küçük kasabadan nasıl aradığıyla ilgili bir şeyler söylediğini çıkarabiliyordum. Teknolojik nimetlerden yoksun oldukları –sadece marangozluk aletleri ve martılar– için cümlelerini tam olarak yakalamak zordu, ama rüzgârın uğultusunun üstünden sanki Joseph'i yedi kez aradığı ve telefonlarına cevap alamadığı, şimdi de Joseph'in telesekreterinin çalışmadığı, ona bir çek yazmak için o yüzden bana ihtiyacı olduğunu söylüyordu.

Çek mi?

Onun adına, dedi. Lütfen. Hat cızırdadı. Bedford Gardens, dedi. Benim için kodladı. Telefonda, *B* ile diye bağırdı.

Nerede yaşadığını biliyorum, dedim. Telefon etsem olmaz mı? Babam arasa?

Açmaz ki, dedi. Zaten telefonu kapalı. Lütfen.

Rüzgâr bir saniyeliğine yatıştı ve sessizlik oldu. Annem tam bir berraklıkla, Merak ediyorum, dedi.

İyi olduğuna eminim, dedim.

Baban böyle şeyleri ciddiye almıyor, ama içimde kötü bir his var, dedi. Bir anlaşmamız vardı, Rose.

Gelen mektupları kucağıma aldım. İçimde aksiliğin kabardığını hissedebiliyordum.

Ee, Larry de orada mı? diye sordum.

Kim?

Larry, âşığın?

Efendim? Rüzgârdan seni anlayamıyorum.

Lar-ry? Âşı-ğın?

Karşı tarafta sessizlik. Sadece rüzgârın konuşması. Martıların gaklaması.

Sonunda, Evet, burada, dedi. Atölyenin yarısı burada.

Bir erkek mağazasının indirim kartından uçak yaparak, Eğleniyor musunuz? dedim.

Bildiğini bilmiyordum, dedi zayıf bir sesle.

Ohoo, yıllardır, dedim.

Nasıl...

Açıklaması bayağı zor, dedim. Uçağı mutfağın karşısına gönderdim, dolaba bindirdi. O zaman Joseph...

Baban biliyor mu?

Babam mı? dedim. Dikkat timsali babam mı? Şaka mı yapıyorsun?

Sesi titremeye başlayarak, Ya da Joseph? dedi. O yüzden mi evden ayrılmıştı?

Ahizeye doğru öksürdüm. Hayır, dedim. O da bilmiyor. Benden başka kimse bilmiyor. Neden evde olduğumu merak etmiyor musun? Okulu astım.

Sözleri fiyonklar ve dalgalar halinde geliyordu. Burada olmamın sebebi bu değil, dedi. Kooperatifin neredeyse tamamı burada. Bu bir iş gezisi. Çalışıyoruz. Çok üzgünüm, Rose.

Faturalardan birinin üstündeki adres etiketini didiklemeye başladım. Elektrik faturasıydı. Muhtemelen kabarıktı.

Onunla en son ne zaman konuştun? diye sordum.

Larry’yle mi?

Joseph’le.

Oradan ayrılmadan hemen önce, dedi. Lütfen, tatlım. Ben aradığımda her zaman cevap verirdi. Döndüğümde bunların hepsini konuşacağız, söz veriyorum. Lütfen. Okulu astım mı dedin?

Adres etiketi kopmayınca yırtık elektrik faturasını telefonun yanındaki yığına koydum. Evi görünmez bir şekilde çekip çeviren öbür faturaların, öbür kâğıtların üstüne.

Hayır, dedim. Şaka yapıyordum. Bugün tatil.

Bugün mü? dedi.

Bugün Barbelucci Günü, dedim.

Dinle, dedi. Bir sorun varsa oraya gelebildiğim kadar çabuk geleceğim. Her ihtimale karşı hastaneleri aradım, ama hiçbirinde yok.

Hastaneleri mi aradın?

En son olanları hatırlamıyor musun? Evde yoksa Kaiser’e de bakar mısın, ne olur ne olmaz? Vermont ve Sunset caddelerindekilere. Rose, senden başkası yok. Bunu ancak sen yapabilirsin. Ancak sen.

Biri ona uzaktan seslendi. Ağaçların sallantısını işitebiliyordum. Başka bir ülke gibiydi. Üzgünüm, ama gitmek zorundayım. Sağ ol, canım. Çok teşekkür ederim. Döndüğümde konuşacağız.

Kapattıktan sonra oturma odasına gidip çizgili koltukta bir süre oturdum. Pencerenin dışında çöl baharının yelsiz sükûneti.

28

Joseph'in yaşadığı bina, yalancı mermer kaplamalı ve çirkindi, kaskatı sıralar halinde küt selvilerden çitleri vardı ve önde elyazısıyla yazılmış adı hatırlayamayacağım kadar silikti.

Oraya vardığımda bütün site hiç olmadığı kadar boş görünüyordu. Alt kattaki garajda kırık dökük kahverengi bir Chevrolet duruyordu. Arabayı yanaştırdığımda gökyüzünün bulutla tüllendiği akşamüstüydü ve sokaklarda arabalar evlerine dönüyor, park ediyor, çalışan insanlar bagajlarını boşaltıyor ve dairelerine giriyorlardı.

Ayaklarım istemeye istemeye basamakları çıkıp balkonumsu koridoru yürüdü. Merdivenin başında, Joseph'in dairesinin önünde biri tırabzanlara iki kişilik bir yatak dayamıştı. Yastığı ve yorganıyla yatıp uyumaya hazırdı. Kapının orada tek başına duran lambanın siyah madenî kümbetinde galibarda renkli yedek anahtarı –isimliğinde annemin elyazısıyla bir J olan anahtarı– yoklayıp buldum. Onunla kapıyı biraz aralayabildim, ama sonra zincire takıldım.

Aralıktaki karanlığa, Joseph? diye seslendim.

Ses yoktu.

Annem ve George'dan sonra tadım tuzum iyice kaçmıştı. George'u aradığım için utanıyordum. Anneme bildiğimi anlattığım için altüsttüm. Artık söylediğime göre onunla konuşmamız gerekiyordu. Artı, ağabeyime bakmak zorunda olmam sinirimi bozuyordu. Joseph'in kapısı madem açılmıyordu, ben de homurdana homurdana elimi aralıktan içeri sokup zinciri yerinden çıkarmaya çalıştım. Aslında zincirin ucuna yetişemiyordum, ama kapı sövesindeki vidalar gevşemiş gibiydi ve ben de kolumu büküp parmaklarımı kıvırdım ve bir-iki hareketle bütün tertibatı sökmeye başladım. Bir dakika sonra kapı ardına kadar açıktı.

Oturma odası karanlıktı. Boştu.

Aslında Joseph'in evine pek girmemiştim. Onu görüyorsam bunun sebebi onun bize gelmesi, annemin arabaya atlayıp onu alması ve eve getirmesiydi. Bazen George'la birlikte akşam yemeğine geliyorlardı, ama George'un Caltech'le ilgili kıpır kıpır son haberleriyle Joseph'in gönülsüz mırıldanmaları anneme bile fazla geldiğinden bu yemekler pek de sık olmuyordu.

İçerisi hafiften erişte kokuyordu. İçeride, üstünde bilim kitapları yığılı katlanır masa ve arkasında elyazısıyla büyükannemin soyadının olduğu –kıvrak bir *Morehead* yazısı– döşemesi yırtık sandalye hariç, mobilya denebilecek fazla bir şey yoktu. Mutfaktakiler dışında tüm perdeler çekilmişti, orada da küçük pencereden fayans zemine birkaç ikindi huzmesi düşüyor, çapraz desenlerin üstüne güneşin sarı çizgilerinden ayrı bir desen atıyordu. Ön kapıyı açık bıraktım.

İçerideyim, dedim.

Cevap gelmedi.

Koridora adım attım. Fotoğraf yoktu. Banyonun ışığı sönüktü. Yatak odası koridorun en sonundaydı.

Koridorda ilerlerken, Geliyorum, dedim. Joseph? Alooo! Benim, annemin her zamanki teftişçisi.

Sessiz. Boş. Koridordaki tepe ışığını yaktım, ama loşluğun içine yanık bir sarılık atmaktan başka bir işe yaramadı.

Odasından ses seda gelmiyordu. Tam bir sessizlik. Bunları daha önce de yaşamıştım. Dışarıda birkaç araba sallana sallana yoldan yukarı çıkıyordu. Yalnızca binanın derinliklerinden bir yerden uzak tesisatların belli belirsiz uğultu ve takırtısı.

Joseph kimseyi davet etmez veya parti vermezdi, dolayısıyla bildiğim kadarıyla annem ve kendisi dışında evine ayak basan ilk kişi bendim. Bu önemliydi, çünkü koridorun sonundaki yatak odasının kapısında yıllar yıllar önce kalın siyah kalemle yazılmış ve artık solarak griye dönmüş,

çocukluğundan kalma şu *Girilmez* yazısı vardı. Oradaki *e*'nin kutumsu biçimi, biraz iriye kaçan *z*'nin şekli çoktan hafızama kazınmıştı. O kadar tanıdık bir görüntüydü ki, ancak bir dakika sonra sorgulamak aklıma geldi. Niçin oradaydı? Eve geldiği ziyaretlerden birinde kapısından almış ve yalnız yaşamasına rağmen buraya takmış olmalıydı. İyi de yazı kimin içindi? Şu kötü çizilmiş kafatasıyla çapraz kemikler kimeydi?

Kapıda adını seslendim ve kimse cevap vermeyince itip açtım.

İçerinin ışığı kapalıydı. Düğmeye basıp açtım. Joseph odanın ortasında, katlanır çalışma masanın başındaki bir sandalyede dizüstü bilgisayarıyla oturuyordu. Giyinikti. Uyanıktı. Marazlı ve zayıf görünüyordu, ama ona bakılırsa bana zaten hep marazlı ve zayıf görünürdü.

Şaşkınlıkla, Merhaba, dedim. Neler oluyor? Burada mıydın? İyi misin?

Sakince, İyiyim, dedi.

Yatak odası küçüktü: duvardan duvara bej bir halı, sürme kapıları aynalı dolaplar ve artık olmayan yatağı, basit bir şifonyer, bir çift katlanır sandalye, çalışma masası ve komodin. Tek pencere kapalıydı. Köşede uzun bir dikdörtgen halinde katlı duran bir başka halı vardı.

Oradaki senin yatağın mı?

Yerde yatmak sırtıma daha iyi geliyor, dedi.

Yerde mi yatıyorsun? Sen neden söz ediyorsun?

Siyah romantik kirpiklerle çepeçevre çizgi çekilmiş gözlerini ardına kadar açık ve kırpmadığı bir bakışla üstüme dikti.

Ne yapıyorsun? dedim.

Çalışıyorum.

Onu bu kadar kolay bulmuş olmam hiç mantıklı gelmiyordu. Kot pantolonu, tişörtü ve ayakkabılarıylaydı. Büyütecek bir olay yoktu. Üstelik her şey normal görünüyordu. Şifonyerin üstünde, duvara dayalı olarak ortaokuldaki bir galaksi çizme yarışında kazandığı eski bir plaket ve annemin yaptığı meşin takı kutularından daha sonraki marangozluk

yıllarına ait bir örnek duruyordu. Birkaç bozuklukla hamura dönmüş bir dolarlık bir banknot da oraya saçılmıştı.

Sabırsızca bana baktı, ama odanın ortasında açık duran, arkasında yine kıvrak yazıyla *Morehead* yazan bir katlanır sandalye daha vardı ve her şeyin bu kadar yerli yerinde olması beni bir şekilde rahatsız ettiği, onu orada oturuyor bulmak bir şekilde bana hiçlikle geçirdiğim mutat zamanlarımdan daha fena geldiği için o boş sandalyeye gidip oturdum.

Beni içeri alsaydın olmaz mıydı? Zincirini kırmak zorunda kaldım.

İşim vardı, dedi. Yani *var*.

Odada göz gezdirdim. Dolabında asılı iki eskimiş ekose gömleğin altında birkaç çift yürüyüş botu vardı. Komodinin üstünde birkaç lastikle kurşunkalem, bir de tükenmez gelişigüzel duruyordu, yatak boşluğunun yanına da kahverengi lekeli yapay bir ladin ağacı kondurulmuştu. Kalkıp tepemizde gözümü kamaştıran lambayı kapattım. Pencerenin dışında güneş batmıştı ve uzun günün bitimi, arabaların park yerlerine yerleşmeye devam ettiği binaların üstünde tırpan izleri halinde yayılıyordu.

Ne işi?

İş, dedi.

Hayır, dedim.

Dik bir sesle, *İşim var,* Rose, dedi. Gidebilir misin?

Pencereyi açıp kırmızı bir Honda Civic'in geri geri gelerek park etmesini izledim. İçinden bir kadın çıkıp kızıl saçlarını salladı. Arabanın kapısını açarken dikkat etmemişti ve başka bir araba az daha bacağını koparıyordu.

Sana daha sonra açıklarım, dedi. Karışık bir deney bu.

Eminim öyledir, dedim. Telefona niye cevap vermiyorsun? Onca yolu geldim. Seni bulmak niye bu kadar kolay oldu?

...

Yemek yiyor musun?

...

Su içiyor musun?

Sesi zayıflayarak, Dikkatimi toplamam gerekiyor, dedi.

Arabaları izleme nöbetimden ayrılmıyordum.

Dışarıda havanın beyazlığı maviye doğru derinleşti. Şu ünlü romantik Güney California alacakaranlığı koyuluyordu. İşimi yapmıştım, herhalde gitmem gerekirdi. Annemi arayıp iyi haberi verebilir, Joseph'e bir jambonlu sandviçle bir bardak su getirip eve dönebilir, Eliza'nın partisine katılıp katılmamayla ilgili tartışmayı kafamda sürdürebilirdim.

Gelgelelim, burada olmanın aşinalığı çok fazlaydı. İçerinin havası, çocuk bakıcılığı fasıllarında Joseph bitkin görünüşü ve dağınık saçlarıyla tekrar ortaya çıktığı zaman yüzünde birçok kez gördüğüm ağırlığın aynısını taşıyordu ve pencerede dikilirken, bir davada can alıcı aşamaya gelen bir dedektif gibi hissediyordum kendimi. Sanki yeterince sessiz, çok çok sessiz, elimden geldiğince sessiz durursam daha önce görmediğim bir şeyi görebilirmişim gibi.

Bunu anlamak biraz moralimi düzeltmişti. Sinirli halim, altında bir beklenti okunun belirip sivrilmeye başladığı parazit sesli bir yüzeyden ibaret kalıyordu. Yolun karşısındaki apartmanlar karanlıktan görünmez hale gelene kadar penceredeki nöbet yerimden ayrılmadım. Pencerelerin çıt diye aydınlanmasını görmenin mütevazı sevinci veya sarı ışık kutucuklarının karanlık dal uçlarını büklüm büklüm göstermesinin sade hazzını yaşıyordum.

Farı açık birkaç araba daha yoldan yukarı süzüldü. Odanın ortasındaki sandalyeye dönüp oturdum.

Masada oturmaya devam eden Joseph görünür bir şekilde kasıldı.

Anneme e-posta atarım, dedi, nasıl? Hadi artık.

Başımı salladım.

Üzgünüm, dedim. Galiba biraz daha kalmak istiyorum.

Neredeyse ciyaklayarak, O biraz dediğin ne kadar sürecek acaba? dedi.

Bilmiyorum.

Arkasını dönmedi. Yürümeyen bir trendeki yolcular gibi, o önde ben arkada, bir sıra halinde oturuyorduk. Bilgisayarının ekran koruyucusu –hava kabarcıklı bir akvaryumda dönüp duran balıklar– açık olduğundan gerçekten bir şey üstünde çalışıp çalışmadığını göremiyordum. Masada başka bir şey yoktu. Birkaç kurşunkalem. Pencerenin altındaki duvara tükenmezkalemle karalanmış belli belirsiz izler. Ne hakkında olduğunu bilemediğim gelişigüzel çiziktirmeler, yarım bir denklem veya sıra halinde birkaç sayı.

Parmakları masanın kenarına gömüldü.

Üzgünüm, dedim yine.

Garip olan bir başka şey de işine geri dönmeyişiydi. Ben pencerede dururken dönmemişti. Hâlâ da dönmüyordu. Eski günlerde, onunla sadece aynı odada olmak istediğim zamanlar beni elinden geldiğince görmezden gelir, sonra da oflayarak, belki de söverek ya da kapıyı kilitleyerek defterini veya kitabını yan odaya taşırdı. Fakat bu sefer yerinden kalkmıyordu. Anlık bir dürtüyle uzanarak bir tuşa basıp bilgisayarı uyandırdım ve Joseph ne oluyoruz! diye yekinirken açılan ekranda bir haber sayfası, *New York Times*'ın ekonomi ve dış politikadan söz eden baş sayfası çıktı. Gördüğüm kadarıyla başka açık dosya yoktu.

İşin bu mu? dedim. Haber okumak mı?

Ne olmuş?

Karanlık, odanın içine işledi.

Ortada rahatsız edici bir şey yoktu, o kadarını görebiliyordum. Cinsellik kokusu alamıyordum; alelacele örtülmüş bir çarşaf, gizli bir utanma veya bir hazzın belirtisi yoktu. Duygusallık da yoktu – ne Joseph bir köşede sallanarak ağlar veya kendini paralarken odaya girivermiştim ne de bir çekmecede güncesini bulup onu lisedeki hoparlör sisteminden sesli okumuştum. Ne bomba malzemeleri veya uyuşturucu torbaları ne de samuray kılıcı, ateşli silah veya şırınga. Her ne dönüyorsa bütün bunlardan daha farklı, daha mahrem, daha gizli kapaklıydı: Bu tarafa sızan tek yanı

onun olabildiğince yalnız, yalnızdan da yalnız, en yalnız kalmak istemesiydi ve benim odada oluşum, kafasına elektrotlar bağlayarak zihninin vuruşlarını okumam kadar saldırgancaydı.

Elimden geldiği kadar sessiz olmaya çalışarak, Sadece biraz daha kalmak istiyorum, dedim.

Sen kahrolası bir baş belasısın! dedi. Her zaman kıçımda lanet bir çıbanbaşı oldun! Ve bilgisayarın kapağını hızla kapattı, ama sandalyesinden kımıldamadı.

Sayısız örnekte olduğu gibi, başka herhangi bir durum olsa öfkeyle kalkıp gider, belki mutfakta, belki de balkonda benden en uzak köşeyi bulurdu, ama hayret verici bir şekilde öyle yapmadı ve o zaman ben de sandalyesinden şüphelenmeye başladım. Dikkatle baktım. Dairesine şahsen beğendiği mobilyalardan biri olarak büyükannemin yolladığı dört tane katlanır Morehead sandalyesinin üçüncüsüydü ve benimkiyle aynıydı.

Joseph normal bir insanın bir sandalyede oturduğu gibi oturuyordu, ama çok dikkatli bakınca sanki sandalyenin ayağı doğruca ayakkabısının içinde kayboluyordu. Sandalyenin iki ayağı pantolonunun iki bacağından içeri giriyordu ve daha da dikkatle bakınca, sandalyenin ayakları pantolonun bacaklarından girebilsin diye oraya uygun ebatta delikler açtığını, ucunda kauçuk kapak olan açık sıçan renkli alüminyum ayağın kendi bacağıyla herhalde aynı ortamı paylaşarak ayakkabısından içeri girdiğini görebiliyordum.

O sandalyenin pantolonun içinde işi ne? diye sordum. Arkadaşça bir tavır takınmaya çalışarak, hafif bir edayla sormuştum.

Bir şey demedi. Öfkeyle patlamadı. Bilgisayarının kapağını açıp düğmesine bastı ve haberleri okumaya başladı. Sadece gözlem. Sadece görünen şeylere bakmak. Sandalyenin ayağının ayakkabıya nereden girdiğini görmek için yakından baktım, ama pantolonunun paçası orayı örtüyordu ve bir şekilde ortada köklü bir anormallik vardı. İşte o zaman boğazıma hafif bir bulantı, bir baş dönmesi, bundan hoşlanmayacağım,

neyle karşılaşacaksam bunun iyi bir şey olmadığı yollu bir his yapıştı. Oradan çıkmalı, akşama dönmeli, yolun karşısındaki kırmızı arabalı kadının kapısını çalmalı, yiyecek herhangi bir şey istemeli, ona sarılmalı, yakında bir adam bulmalı, damdan düşer gibi Eddie'yi arayıp lütfen üstümdekileri çıkarmasını istemeliydim. Hemen. Gitmeliydim. Sandalyenin ayağında bir şekilde bir yanlışlık vardı. Nasıl? Yani vücuduna mobilya mı yerleştiriyordu?

Canın yanıyor mu? diye sordum.

İyiyim. Kocaman gri gözlerle dönüp bana baktı ve sesi yumuşadı, neredeyse kibarlaştı.

Sadece git, dedi. Rosie.

Odada, aramızdaki boşluk sanki giderek açılıyordu. Bir çan çalıyordu. Koca çocukluğumuzda bana belki bir kere Rosie demişti. Bana Rose bile demezdi. Yüzü, iri iri gri gözleri ve bir anlık onca sevecenlik. Boğazım sıkıştı. Neden olduğunu anlamıyordum. Neler olduğunu anlamıyordum.

Kalkıp yere, ayaklarının dibine oturdum. Zor değildi oraya oturmak ve beni ayaklarıyla itmek istediğini sezebiliyordum, ama bacaklarıyla sandalyenin ayakları yan yana olduğu için yapamıyordu. Ayrıca isteseydi beni elleriyle de yakalayıp uzaklaştırabilirdi, ama onu da yapmadı; o şefkat hali hâlâ sürüyordu: Rosie demişti, ben de uzanıp pantolonunun paçasını kaldırdım ve bir kesik olmadığını anladım. Gördüğüm şeyi nasıl anlatabilirim, onu bile bilmiyorum. Hiç kan yoktu, oysa kan görseydim –o kanın bacaklarından fışkırdığını, ameliyatlık hale geldiğini, ağrı kesicileri, bej renkli halının kanla vıcık vıcık olduğunu– çok daha iyiydi.

Anlayabildiğim tek şey, sandalyenin ayağını kendi bacağına sokmadığı, ama bir şekilde orada Joseph'in bacağından çok bir sandalye ayağı olduğu ve onun çoraba geçirilmiş olarak ayakkabının içine doğru girdiğiydi. Etten bir bacak yoktu hiç görünürde, daha doğrusu, açıkça göremediğim bacağımsı bir şey vardı. Bacaklarını mı kesmişti? Hayır. Tekrar söylemek gerekirse ortada hiç kan yoktu. Sadece sandalyenin ayağının çevresinde şu

insan bacağına benzer şey, sandalyenin güçlü madenî yapısının çevresinde insanlığın giderek silinen yumuşak bir halesi, bir şekilde akla yatan bir doku değişimi vardı. Sanki sandalye ona kendiliğinden hükmünü geçiriyordu, onu çözüyor veya özümsüyordu ve bunu sanki herkeste zaten böyle oluyormuş gibi tam bir doğallıkla yapıyordu. Şu kauçuk uçlu sandalye ayağı, içinde insan ayağı barındırmıyormuş gibi görünen ayakkabının içine giriyordu.

Orada oturmaya devam ettim. Bir şey demedim. Dizine, şu etli dizinin yumru kemiğine tutunuyordum.

Sessizlikte büyük ve sözsüz bir şeyler vardı. Evine dağılmış olan şu Morehead sandalyeleri. Bir gün buraya yine yolum düşecek ve yatakla beraber öbür bütün mobilyalar da dışarıdaki balkonda olacak, yalnızca dört Morehead sandalyesi kalacaktı. Artı birkaç kalem ve ayakkabı.

Postayla birer birer geldikçe, Onları seviyorum, demişti anneme. Harikalar, çok işe yarıyorlar.

Joseph'in *sevmek* sözcüğünü kullandığını ne kadar az duymuştuk. *Harika* sözcüğü keza. Lisedeyken oturma odasında, kırmızı tuğlalı şöminenin önünde bağdaş kurmuş olarak yerde oturuyor, son gelen sandalyeyi açıp kapıyordu. O nesneleri, iyi ya da kötü, pek de umursamıyordum, ama Joseph onlara bayılmıştı ve bir çizgi halinde kolayca katlanabilmelerini sahiden önemsiyordu. Postacıysa bizden nefret etmeye başlamıştı.

Tanrım, Annem de onlara bayılıyor, demişti annem. Halbuki ben tahammül edemiyorum, zarafetten eser yok. Ucuz şeyler.

Elleri belinde, Joseph'in başında dikiliyordu. Bir de masa var, demişti ve nitekim ertesi hafta o da gelmişti.

Joseph dördüncü sandalyenin ulaştığı günün akşamı büyükannemi aradı.

Ona samimiyetle, Teşekkür ederim, dedi.

Ben holde dikiliyordum. Joseph bir süre dinledi.

Sen de, dedi.

Telefonu kapattığında yanında bitivermiştim. Ona bir saniye bile rahat veremezdim. Ne dedi?

Eliyle havayı süpürerek, Pek mantıklı şeyler değil, dedi. Kâğıt oynamakla ilgili bir şeyler söyledi. *Mah-jong* mu ne?

Annem, O dediği şu katlanır sandalyeler işte, dedi.

Onları odama alabilir miyim?

Annem dudaklarını sıkarak, Tabii? dedi. Sandalyenin birini, ek yerindeki yumrulu alüminyum vidayı, sarmal kahverengi çizgili naylon minderini süzdü.

Joseph her hafta annemin elindeki kıymıkları temizliyordu. Üniversitedeyken bile, final haftalarında bile. Kanepede eline cımbızı alarak saatler boyunca.

Odasında dizüstü bilgisayarının başında yine tuşları tıklatıyordu. Ben orada yokmuşum gibi haberleri okuyordu. Donakalmış gibi dikkatini önüne vermişti. Sevecenlik ânı geçmiş, kapı kapanmıştı ve daha birkaç dakika önce ne kadar kalmam ve dikkat etmem gerektiği hakkında hissettiğim kesinliğin aynısıyla bir şeyler krep gibi tersyüz oluvermişti ve artık telefonu alıp George'u aramam ve ondan yardım istemem gerektiğini biliyordum. Ağabeyime çok tuhaf şeyler oluyordu ve gördüklerimi anlamakta zorlanıyordum. Odadan kısa bir süreliğine çıkmak zorundaydım, ama yavaş olmam gerekiyordu, bu çabucak olabilecek bir şey değildi, hastaneye daha önce gittiğimiz gibi yine gidebilirdik ve doktorlar onu oraya götürebilir, belki ne yapacaklarını bilebilirlerdi. Odadan çıkıp telefonu yerinde bulmam ve ahizeyi almama yirmi saniye vardı, on saniye vardı. Ve o an bile başka bir seçeneğim yoktu; bunu bir başkasına göstermem gerekiyordu, başka çarem yoktu, çünkü Joseph bu gördüklerimi asla doğrulamazdı, kimse doğrulamazdı ve o yüzden önce George'u aramalıydım, o kişi ancak ve ancak yıllar önce kurabiyenin kızgın ve süzme peynirin yorgun olduğunu söylediğimde bana inanan George olabilirdi, gözünün önündekini gördüğüne güvenilebilecek tek kişi George'tu. Yatak odasından çıktım,

oturma odasına yürüdüm, etrafı arandım, telefonu buldum, düğmesine basıp açtım ve Joseph'in odasına döndüm.

On saniye, sekiz. Pencere hâlâ açıktı, oda karanlıktı. Yalnızca boş bir sandalye ve önünde masa, masanın da üstünde *New York Times*'ın baş sayfasındaki haberlerle aydınlık ve renkli olan dizüstü bilgisayarı.

Üzüntü ve telaştan aklımı kaçırmadan ve George beni sokağın aşağısındaki markette ağlayarak bulmadan önce; Kanada'daki annemi aramadan ve Joseph'in yine kaybolduğunu, gittiğini, aslında evde olduğunu ve iyi göründüğünü ama sonra kayboluverdiğini söylemeden önce; babamı arayıp sekreterine tutarsızca ağlamadan önce; bunlardan önce yapmayı düşünebildiğim tek şey bir işaret koymaktı. Tek berrak düşüncem buydu ve hayatımda yaptığım hiçbir şeyden bu düşünce kadar gurur duymamışımdır. İçeride bulabildiğim tek kalemi, Joseph'in komodininde duran siyah tükenmezkalemi anlık bir dürtüyle aldım ve şu katlanır sandalyeye, dört sandalyeden biri olan ve masanın başında, dizüstü bilgisayarın karşısında duran şu sandalyeye gittim, Morehead'in altına ince titrek bir çizgi çektim. Büyükannem imzasını her zaman öyle atardı. Çizgiyi çekerken, Bu sandalye, dedim. Ağabeyim.

Üçüncü bölüm

GECE KARANLIĞI

29

Annem aile albümlerini tertipli ve güncel tutardı. Çıkartmalarla, başlıklarla ve ünlem işaretleriyle işlerdi. O albümlerin birinde Kuzey California'da, Sausalito yakınlarındaki deniz kıyısında uzak bir kuzeni ziyaret ederken toplu halde çekilmiş bir fotoğrafı göstermişti. İnsanlara yakından baktım ve açık yeşil keten elbise giymiş annemi, daha bir uzun ve güneş yanığı görünen babamı fark ettim. Atkuyruğu saçları kahverengi olan ve kırmızı tişörtü benim tişörtlerimden birine benzeyen bir kızı işaret ederek, Şu kim? dedim.

O sensin, dedi annem.

Ne? dedim. Olamaz.

Bana güldü. O sensin, dedi. Galiba saçını yeni kestirmiştik.

Belki açının farklı oluşundandı. Ya da ışıktan veya bir daha hiç görmediğim insanlarla çevrili oluşumdan veya coğrafyanın yeniliğinden, ama annemin bana söylemesinden önce birkaç saniyeliğine kendimi bir yabancı gibi görmüştüm: yeterince hoş görünen ve kendi dolabımdan bildiğim tanıdık bir kırmızı tişört giyinen açık kahverengi saçlı ortalama bir kız. Onun ben olduğunu öğrenince suratı çıt diye hayatımdaki tüm aynalardan aşina olduğum surete büründü. Sanki baştan beri biliyormuşum gibi gülerek, Tabii ki benim, dedim.

30

Joseph'le başımdan geçenler, olayın neredeyse tamamını olduğu gibi anlatabildiğim ve herkesin olgulara odaklanabildiği bir nitelikteydi. Evet, onu görmüştüm. Bilgisayarının başında. Benimle konuşmuştu, bana Rosie demişti. Düşünceli, asabi, sonra da içten ve tatlı bir şekilde sevecen görünmüştü. Yakında bir yerde silahı yoktu, uyuşturucu almışa benzemiyordu ve bana defalarca çalıştığını söylemişti. Beni kapıda karşılamamıştı. Eve zorla girmiştim. Annem kaygılıydı. Beni o yollamıştı. Kanada'dan aramıştı. Nova Scotia'dan. Joseph giyinikti. Zayıflamış görünüyordu ama çökmüş değildi. Her zamanki gibi sayılırdı. Tereyağı, üzüm marmeladı ve dokununca un ufak olacak kadar bayat ekmek haricinde buzdolabında hiç yiyecek yoktu. Yatak odasının penceresi açıktı ve hem annemin hem de babamın benimsediği kurama göre Joseph her nasılsa ikinci kattaki bu pencereden atlamıştı ve belki de bir sebeple çalıların arasına sakladığı bir kamp çantasını kendine hazır etmiş ve şimdi de yollara düşmüştü. Annem ertesi gün Los Angeles nisanında bir öğle sonrası için tuhaf kaçan Kanada yününden kazağıyla geldiğinde gözyaşları içinde, Kendini bulmak için zamana ihtiyacı var, dedi. Ertesi pazartesi ifade verdiğimizde lacivertler içindeki polisler ellerinde küçük not defterleriyle, İntihara eğilimli görünüyor muydu? diye sordular. Anneme bakıp, Hayır, dedim. Sahiden de değildi. Onun yerine birkaç kez, Yalnızdı, dedim.

Sandalyeye çizgi çektiğim akşam titremekten kendimi alamadım. Odadan çıkıp Bedford Gardens'ın dış koridorundaki merdiven boşluğunda titreyerek oturdum. Joseph'in yatağına kıvrıldım. Kimse ne binaya girdi ne de binadan çıktı. Zaman boş sayfalar halinde geçti.

Denizkızlı fıskiyenin çevresinde muz yapraklarının gölgesi toplandı. Köşeleri dönen arabaların farları, binanın içine doğru ışık huzmeleri

gönderiyordu. Joseph'in nemli, eski yastığı.

Telefonu hâlâ bir yorgan gibi yanağıma yakın tutuyordum. Annemin tahmin ettiği gibi çevir sesi yoktu. Balkona konulma amacı sırf buymuş –beni giderayak yakalayan son durağımın şiltesi olmakmış– gibi oradaki yatakta uyuyuvermek için güçlü bir istek duyuyordum, ama telefon etmem, insanlara haber vermem gerekiyordu. En yakındaki umumi telefonu şu kalabalık Vermont Caddesi'nde, birkaç sokak ötede görmüştüm.

Bir süre sonra yataktan kalkıp telefonu yorganın üstüne bıraktım ve merdiveni indim. Hava serindi ve dışarısı karanlıktı, gecenin derin, koyu karanlığıydı. Beynim bir yel esip temizlemiş gibi bomboş hissediyordu. Kaldırımlara hortumla tutulan suyun tozu toprağı atması gibi. İyi veya kötü anlamda değil, sadece boş.

Cuma gecesi şehrin sokaklarında var gücüyle çiçekleniyordu ve Los Feliz hafta sonu akşamı için doluyor, restoranların şemsiyeleri açılıyor, masalardaki mumlar elektrikli çakmaklarla yakılıyordu. İnsanlar çiftler halinde dışarıda oturuyor, ellerinde keten rengi şarap kadehleri tutuyorlardı. Çatallar, bıçaklar temiz beyaz tabaklarda çınlıyordu. Jons Süpermarketi'nin önünde, park yerinin uzak bir köşesine sıkıştırılmış küçük cam bir kulübenin içindeki umumi telefonu görebiliyordum. Sabit adımlarla oraya kadar yürüdüm. Tetikteydim. Katlanır kapıyı açtım. Kulübenin içinde yarım bir oturma sırası ve siyah plastik bir kılıfı olan eski, yıpranmış bir telefon rehberi vardı. Sıraya oturdum. Yorgun görünüşlü bir anneyle oğlu, kahverengi torbaları dengeleyerek marketten çıktılar. Yolun karşısında, turuncu neon ışıklı üçgen tako büfesinin yakınında, bilekleri sıra sıra altın bilezikli yeniyetme iki kız saçlarıyla oynayarak sırada bekliyorlardı. Arabalar Vermont Caddesi'nden yukarı aşağı geçiyordu. Hepsi bir tablodan farklı olmayan, bakılası manzaralardı.

Yüzümü ahizeye döndüm. Bozukluk için elimi cebime daldırdım. İnsanlarla aramdaki tek hayat bağı telefonun üstündeki kare biçimli gümüş tuşlardı. Orada bir zamanlar birilerinin demir bulmak için madenler

kazdığını, dünyada konuşmaya dayanabileceğim yegâne insanın evine beni ulaştırabilecek zıt kutuplar ve kauçuk kaplı tellerde nabzı atan kablolara bağlı olarak sıralı bir şifre iletmesi için o demiri alaşım haline getirip üstüne minik sayılar basan telefon şirketinin ihtiyacını yeryüzüne çıkardığını, bunun için terleyerek saatlerini harcadığını hatırlatan bir yan vardı.

Tamam.

Küçük kareler karşımdaydı. ABC. DEF. GHI.

George herhalde dışarıda, Caltech'in cuma etkinliklerinden birinde olmalıydı. Arabasında. Kızlarla kuşatılmış. Artık ulaşamadığım yerlere hızla yükselerek. Numarası ezberimdeydi, bozukluğu yuvasına atıp tuşları doğru sırayla bastım. Kablolar bağlanıp irtibatı sağlarken alabildiğine sessiz, sırada oturdum. Telefon birkaç kez çaldı.

Alo?

Ahizeyi kavradım. Sesi alınca plastiği bir saniye kadar kulağıma sıkıca bastırmıştım. (a) Var olduğu, (b) yakında olduğu ve (c) telefonu açtığı için minnet duygusuyla dolup taşıyordum.

Merhaba, dedim. Rose. Edelstein, diye ekledim.

Rose, dedi. Sesini tanıyorum, merak etme. Aradığına gerçekten sevindim. Dinle...

George, dedim. Bugünle ilgili aramıyorum.

Saçma sapan davrandım, dedi. Ben sadece; demek istediğim...

George, dedim daha yüksek sesle.

Sesimdeki tersliği anlamış olmalıydı, çünkü durdu.

Ne? dedi. Ne oldu? Joe iyi mi?

Yandaki içki dükkânının camından içeri, şekerlemelerin olduğu alçak rafların gerisinde, tezgâhın öbür yanında duran tezgâhtara bakıyordum. Dalgalı siyah saçları vardı ve sırtını pahalı ışıltılı şişelere dayamış *Forbes* dergisini okuyordu.

Dışarı çıkabilir misin? dedim. Jons'tayım.

Nerede?

Vermont Caddesi'nde, dedim.

Joe iyi mi?

Cevap vermedim. Boğazım tıkanmıştı.

Bir dakika kadar sonra, Bilmiyorum, dedim. Babamı da arayacağım. Tezgâhtarın gözlerini ovalayarak dergiden bir sayfa çevirmesini, katladığı sayfayı öbürlerinin arkasına sıkıştırmasını izlerken, Jons'tayım, diye tekrar ettim.

George, Yine mi kayboldu? diye sordu.

Kısık sesle, Evet, dedim.

Süpermarketin kapısı açıldı ve adamın kolunu kadının beline attığı, motorcu kıyafetiyle yirmilerinde bir çift çıktı. Kadın bir pipetle buzlu meşrubat bardağının dibini karıştırıyordu.

George ahizeye doğru bir hımm sesi çıkardı. Sonra merak etmememi, bunun daha önce de başımıza geldiğini, durumun düzeleceğini, Joe'nun çok geçmeden geri döneceğini söyledi.

Yarım saat iyi mi? dedim.

Odasının arkadaki bir köşesinden bir kadın sesinin, Sorun nedir? dediğini duydum.

Zayıf bir sesle, Burada olacağım, dedim. Telefon kulübesinde, dedim. Süpermen gibi.

Sonra annemi aradım ve atölyenin telesekreterine, eve gelmesi için mesaj bıraktım ve babamı arayıp sekreteriyle konuştum. Orada mı? diye sordum. Ağabeyimle ilgili. Ona kızını aramasını söyleyin, dedim.

Kadın, Bugünlük işi bitmek üzere, dedi. Evde misiniz?

Hayır, dedim. Süpermarketteyim. Birinin ince dikdörtgen biçimli bir kâğıda keçeli kalemle yazdığı ve cihazın krom gövdesiyle cam kaplaması arasına sıkıştırdığı telefonun numarasına baktım. Bir dinozordu bu telefon. İnsan elinden çıkma hassas ve titrek kalem işaretleri dahil, her şeyiyle nesli tükenmeye mahkûmdu.

Ona Bedford Gardens'a gelmesini söyleyin, dedim. Anlayacaktır.

Sonra kapatıp yüzümü park yerine dönerek bekledim.

Berbat bir durumdayken sevdiğiniz birini görmek, minnettin en iyi barometrelerinden biridir. Pasadena, Los Feliz'in yirmi dakika doğusundadır ve bu süre trafikte arttığı, cumaları daha da arttığı için George gelene kadar Jons'un otoparkı, bakkaliyeye ihtiyaç duyan yabancılar arabalardan peş peşe dışarı dökülürken, herhalde beş kez daha dolup boşaldı. Uzun kır saçlarla selvi boylu bir kadın. Yelekli lacivert takım elbisesiyle tıknaz bir adam. Her yerini deldirmiş, saçı sakalına karışmış bir herif. Hiçbiri tanıdık değildi. Yabancı görünüşlü her insanın gelişiyle gerginliğim daha da artıyordu. Hafızamı park yerinin muhtevasıyla umarsızca eşleştirmeye çalışıyordum; ama arabalardan inen her yeni burun, göz ve ağız bileşimiyle bu açlığım tekrar tekrar hakarete uğruyordu. Bir komşuyu, eski flüt öğretmenimi veya fırında bize ekmek satan kadını görsem kulübeden fırlayıp onlara sarılacak durumdaydım. Benim, Rose, Rose, diyecektim. Rose.

Cam kulübemde kımıltısızca oturuyordum. Ellerimi kucağımda kavuşturmuştum. Telefon rehberinin sararan sayfalarından küf kokusu sızıyordu. Sonunda George gri renkli eski bir VW tosbağayla saçları keçeleşmiş, gözlüklü, yanakları kirli sakallı olarak ve üstünde eski bir kot pantolonla tişört, ayaklarında sandaletlerle geldiğinde onu başta öylece izleyip park etmesine, el frenini çekmesine, kapıyı açmasına baktım ve içimi kaplayan rahatlık duygusuna kendimi bıraktım; çünkü nasıl görünmesi gerektiğini biliyordum ve gerçekten de o haliyle, gerçek olarak karşımdaydı.

Ayağa kalkıp telefon kulübesinin içinden el sallayarak, Merhaba, dedim. Ciddi bir tavırla bana doğru yürüdü. Sarıldık. Şehri sarmış telefon direklerini diken çelik işçileri ve kablocuların bir armağanıydı buluşmamız. Taze doğranmış elma ve özgüven kokusunun arasında başımı boyun boşluğuna yasladım. Bir süre elleriyle omuzlarımı kavrayarak geri çekildi ve ne olduğunu sordu. Ne cevap vereceğimi bilemediğim için babamın

yolda olduğunu ve Joseph'in ortadan kaybolduğunu söylemekle yetindim, onu görmüştüm, tuhaf bir hali vardı ve arama yapmak için telefona gidip on saniye sonra geri döndüğümde gitmişti. George dinleyerek başını salladı. Arabasını park yerinde bırakıp marketin oradan Joseph'in apartmanına doğru yürüdük. Vermont Caddesi'ndeki ışık yeşil yanınca yola adım attık ve George elimi tuttu, küçüklüklerimizin hayal ederek karşıya geçtik.

31

Bedford Gardens'ın ön girişine vardığımızda babam da arabasını sokaktaki dar bir aralığa park ediyordu. İşyeri uzak değildi ve trafiğin de en kötü olduğu saat artık geçmişti; o yüzden o da sekreteri haber verir vermez batı Sunset Yolu'ndan gelivermişti. Tamponlar arasındaki yerini aldıktan sonra babam alışıldık, hafif gri çizgili, lacivert, avukat takım elbisesi ve her zamanki gibi etkileyici, kır düşmüş siyah saçlarıyla arabadan indi. Düşüncelerini yerine oturtmak ister gibi alnını aşağı doğru sildi, George'a başıyla selam verdi ve ardından gelip bana sıkıca ve normalden daha yakın bir şekilde sarıldı, ellerini geniş kürekler gibi sırtıma koydu.

Yüzümü gördüğünde, Her şey yoluna girecek, dedi.

Gitti, dedim aptal gibi.

Apartmanı çıkan merdivenden yukarı baktı. Sokak hizasından bakınca binadaki ışıkların hepsi kapalı görünüyordu.

Evde yok, dedim.

Babam cüzdanını aranarak, Bak ne diyeceğim, dedi. Önce bir şeyler yiyelim. Sonra da bize bildiklerini anlatırsın. Benzer bir şeyi daha önce de yaşadık. Beth telefonda sesinin çok kötü geldiğini söyledi. Kaşlarını indirerek bana dikkatle baktı. Pek iyi göründüğün söylenemez, dedi. Kendine bir zarar vermiş miydi?

Hayır, dedim. Kan yoktu.

Uyuşturucu?

Uyuşturucu da yoktu, dedim.

Fakat sesim zayıf ve titrekti ve sanki beni sokakların ve dükkânların şerrinden koruyan muhafızlarmış gibi, yolu ikisinin arasında omuz omuza yürüyordum. Üstümde hâlâ okulda giydiğim tişörtle kot pantolon vardı,

yani kazak giymiyordum ve babam yarı yolda ceketini çıkarıp tek kelime etmeden bana verdi.

Yemek yiyenlerin, kitap alanların, sigara içenlerin ve sinemaya gidenlerin yanından geçtik.

Franklin Caddesi'ne yakın bir Fransız kafesine kapısından üç kişi içeri girdik. Taş cephesi pek davetkâr olmayan küçük bir yerdi, ama tavandan ışığı kısılmış yaldızlı bir avize sarkan ve mönüleri yüzümü saklayabileceğim kadar büyük olan koyu kırmızı duvarlı salon alımlıydı. Arka tezgâhta birkaç kişi, barın oradaki büyük karatahtada ilan edildiği üzere, hafta sonu şarap tadımı için iskemlelerde yarım kadehlerden şarap yudumluyordu. Üçümüz bir masaya geçtik.

Babam, Otur, dedi. Kalkıp garsona bir şeyler söyledi, o da her birimize birer bardak su getirdi. Babam kendininkini bana doğru itti. İç, dedi. George ellerini kavuşturmuş olarak karşımda bekliyordu. İyice yerleşene kadar ikisi de bana hiçbir şey sormamaya telepatiyle karar vermiş gibiydiler. Babam garsona dönüp bir şeyler daha fısıldadı. Salonun bir yanından öbür yanına kolay adımlarla gidip geliyordu. O adımları takdir ediyordum; sanki salonu onlarla ikiye katlıyordu. Babamın, kontrol listelerinin ve özel yeteneğinin, hani yıllar önce şu tabureyi yaptıran yeteneğin adamı olarak babamın, bir işe bu kadar kilitlendiğini çok az görmüştüm.

İzleyerek başını onaylar gibi sallayan George, O iyi, dedi. Başparmağının etini çekiştiriyordu. Elimi cebime atıp lastik bir toka buldum ve ona doğru uzattım.

George kızardı. Sağ ol, dedi. Birkaç saniye sonra parmağına doladığı tokayı çekiştiriyordu.

Babam yerine dönerek, Anneni aradın mı? diye sordu.

Soğuk suyu yudumladım. Garson, kahverengi yumurta rengi bir kupada kaynar su ve içinde değişik çay seçenekleri olan bir sepetle döndü.

Babam, Bunu da iç, dedi. Titriyorsun.

Bir nane çayı poşeti çekerek, Mesaj bıraktım, dedim. Orada saat geç, herhalde yarın sabaha kadar haberi olmaz.

Kendi kahve kupasını alıp elleriyle kavrayan babam, Oraya gitmen iyi olmuş, dedi.

Bana gitmemi annem söylemişti, dedim.

George, Annen mi söyledi? diye sordu.

Bugün öğleden sonra beni aradı ve gidip Joseph'e bakmamı söyledi, dedim. Meraklanmıştı.

Babam yüksek sesle soluk verdi. Gözlerini kapadı. Başını sallayarak, Böyle durumların yarısında haklıdır, dedi. Olur şey değil.

Ve garson not defteriyle köşemize gelirken babam hafifçe güldü.

Siparişlerimizi verdikten sonra George'la babama olayı ayrıntılarıyla anlattım, ama sandalyenin ayaklarıyla ilgili gördüklerimden söz etmedim. O konuyu hiç açıklamaya girişmedim, çünkü kendime de nasıl açıklayacağımı bilmiyordum. Babam pür dikkat dinlerken ellerini kalın porselen kahve kupasında ısıtıyordu.

Yani her zamanki gibiydi, dedi. Düşünceli düşünceli kupanın içine bakıyordu. Öyle mi?

Sanırım, dedim.

Öyleyse neden bu kadar etkilendin?

Başparmağındaki tokaya asılan George, İyi soru, dedi.

Çay poşetinin zarfını tüp şeklinde dürdüm. Kupamdan kıvrım kıvrım buhar yükseliyordu.

Pek inandırıcı gelmese de, Bilmiyorum, dedim.

George kaşlarını kaldırdı. Elleriyle masanın ahşap damarlarını izledi. Sanki eksik sözleri, boşluğu hissetmeye çalışıyordu ve bunu kafasında bir köşeye yazmış gibi bana dikkatle baktı.

Onun patates kızartmalı bifteği geldi, babamın da jambonlu sandvici. Ben daha soğan çorbamı bekliyordum.

Başlayın, dedim.

Babam parçalar birleşmiyormuş gibi başını yana doğru eğdi. Beyaz kasap kâğıdına sarılı baget ekmeğinden sandvicini eşit olmayan iki parçaya böldü, sonra bir yana itti.

Ambalajlı esmer tozşekeri kahvesine boşaltarak, Bir daha üstünden geçelim, dedi.

George'u ne zaman aradın?

Olaydan sonra, dedim.

Pencere açık mıydı?

Odadan çıkarken pencere açıktı, dedim.

Ya döndüğünde?

Yine açıktı.

George'u o zaman mı aradın?

Ondan az sonra markete gidip George'u aradım, dedim. Joseph'in telefonu çalışmıyordu.

Kızarmış patatesten bir tane ağzına atan George, Galiba yedi kırk beş civarındaydı, dedi. Patates? diye sordu.

Babam dalgın dalgın aldı.

Sadece anlamaya çalışıyorum, dedi. Kahvesine üç şeker daha boşalttı. Bu arada karıştırıyordu. Ancak bir şeye dikkatini sahiden vermeye çalıştığında o kadar şeker alırdı; bir keresinde, çetin bir davanın araştırma aşamasında bir hafta sonu on dört paket çikolata yemişti.

Peki *tam o an* ne yaptın? diye sordu. Pür dikkat öne doğru eğildi. Tıp dizilerine ilaveten polisiye programlardan da hoşlanırdı.

Tam ne zaman?

Tam odaya döndüğün an. O sırada kaybolmuş muydu?

Evet.

Pencereye gittin mi?

Oturduğumuz masanın penceresinden sokağa, bir parkmetrenin başındaki gümüş renkli tamponun soluk parıltısına baktım. İnsanlar bulanık bulanık geçip gidiyorlardı.

Hayır, dedim.

Hayır mı?

Hayır.

Neden?

Bilmiyorum, dedim. Moralim bozuktu.

Odanın sağına, soluna baktın mı?

Hayır, dedim.

Gerçekten mi?

Ben de babama doğru bakarak, Odada değildi, dedim.

Nereden biliyorsun?

Biliyorum işte.

Kahvesini yutkunan babam, Ben olsam sağa, sola bakardım, dedi.

Yeterince tatlı mı? dedim.

Kaşlarını indirdi. Efendim?

Hiç ses yoktu, dedim. Odada değildi.

George bifteğinden bir parça keserek, Binanın dışına bir göz atmıştım, diye araya girdi. Hiçbir şey yoktu.

Peki ondan sonra ne yaptın?

Oturduğumuz köşeye doğru biraz büzüştüm. İçeride değildi, dedim.

Babam arkasına yaslanıp kollarını kavuşturarak, Ben sadece pencereden dışarı bakmamanı tuhaf buluyorum, dedi. Kim olsa aklına ilk gelen şey o olurdu.

George, Efendim, dedi.

Ben, Sonradan baktım, dedim.

Ve?

Babamın ceketine iyice sarınarak, Cık, dedim.

Babam sandvicin kâğıdını döndüre döndüre soydu.

Kimse pencerenin bayağı küçük oluşuna ve oradan dışarı çıkmanın hiç kolay olmayacağı gerçeğine aldırmıyordu. Kimse pencerenin altındaki sarmaşık çalıların dipdiri oluşuyla ve bir bedenin ağırlığını çekmiş gibi

görünmeyişiyle ilgili soru sormuyor veya bunu dikkate almıyordu. Tek ihtimal pencereydi, dolayısıyla babama göre Joseph bir şekilde oradan dışarı sıyrılmış ve zararsız bir düşüşle aşağı süzülmüştü. Çalılara isabet etmemiş veya çevik adımlarla gecede kaybolmadan önce onları kabartarak eski haline getirmişti. Ağabeyim adına güzel bir izlenim. Baştan aşağı siyahlar içinde bir adam, bir tür gece hırsızı, yük trenlerine atlayıp sonunda adanın birine kral olarak ulaşan bir karakter.

Babam oturduğumuz yerdeki muşamba kaplamanın bombeli kırmızı kısımlarına kesin bir edayla pat pat vuruyordu. Sonra sandvicinden bir ısırık aldı. Çiğneyerek, Tamam, dedi. Kesiyorum. Affedersiniz.

Ben yine titremeye başladım. İçimden bir deprem gibi gözle görülür bir sarsıntı geçti.

George çay kupasını bana doğru yaklaştırdı. Al, dedi. Biraz daha iç.

Babam, Geri gelecektir, dedi. Elime dokundu. O hep geri gelir, dedi.

Çorbam geldi. Üstü peynirli, kenarları altın rengiydi. Garson kâseyi özenle önüme bıraktı, ben de üstteki tabakayı yardığım kaşığıma soğanlı sıcak et suyuyla beraber ıslanmış ekmek kıtırlarını doldurdum. Koku masaya bir sıcaklık halinde yayıldı. Ve koşullar nadiren birbiriyle uyumlu olduğundan, ayrıca aynı öğle sonrası hem neşeden hem de dehşetten yamalı bir bohça haline gelebildiğinden, çorbanın tadının içime dolmasına izin verdim. Sıcak, sevecen, tetikte, bütün. Sorgusuz sualsiz, hayatımda içtiğim en iyi çorba olduğunu, aşçılıkta huzur bulan bir usta tarafından yapıldığını rahatlıkla söyleyebilirdim. Ben de onun içine gömüldüm.

Güzel, diye mırıldandım.

George, çaydanlıktan habire kupama sıcak su doldurup uzatıyordu.

Sessizlik içinde yedik. Kasada babam, George'un bifteğini ödemek için ısrar etti. Çıkarken mutfaktaki aşçılar, çarpma kapının bir anlık aralığından bize teşekkür etmek için el salladılar.

32

Gece karanlığındaki Prospect Caddesi artık kalabalıktı ve tam tepedeki yarımay, dizi dizi bulutları gümüşe kesiyordu. George, babamın üniversiteyle ilgili birkaç formalite sorusunu cevapladıktan sonra üçümüz, onları bekleyen akşamı karşılamak için kafein kuşanmak isteyen insanlarla tıklım tıklım kahve dükkânının önünden sessizce tekrar Bedford Gardens'a yürüdük. Yirmilerde yapılmış, kırmızı kiremitli çatıları ve karo döşenmiş avlularının yanında ahşap direkli titrek verandaları olan sıra sıra evlerin önünden geçtik. Bazen kahve fincanlarıyla dışarıdaki merdiveninde toplaşan insanları gözetlediğim Prospect ile Rodney caddelerinin köşesindeki eski kilisenin önünden geçtik. Bir palmiye ailesi: bodur, orta boy ve uzun gövdeli. Üstümüzdeki öbür ağaçlar, incirler ve erikler ay ışığında parıldıyor, iç içe geçmiş dallarıyla yukarı uzanıyordu.

Binanın oraya varınca babam bana sarıldı. Çıkıp Joseph'in evine bir de kendisinin göz atmak isteyip istemediğini sordum; ama beni şaşırtarak, hayır, dedi. Hastane değil dedim, ama o sadece gözlerini George'a dikti. Sen bir kontrol eder misin? diye sorunca George, tamam dercesine başını salladı. Arabasına kadar babama eşlik ettik. Gecikmeden eve geleceğimi söyledim. Eşyalarımı almam gerekiyor, dedim. Babam, George'un elini kuvvetle sıktı. Durduk yere, Güzel, dedi. George'la birlikte dikilerek gidişini izledik. Arabalar daimi bir park yeri arayışıyla dört bir yanımızda ağır ağır dolanıyordu ve babamın stop ışıkları kırmızı yanınca bir başka araba, boşalacak yeri sahiplenmek için sinyal verdi.

Yemekte olağanüstü sessiz kalmış olan George, öne düşmemi bekledi ve birkaç dakika sonra sokaktan dönüp Bedford Gardens'ın avlusuna girdik. Henüz merdivenlere cesaret edemediğimden birinci katta, suyu bir kesilip bir akan denizkızlı fıskiyenin hemen başında durduk. Taştan denizkızı bir

kovayı yan tutarak bir kayaya yaslamıştı ve fıskiyenin suyu da oradan çıkıyordu: kovadan denize doğru gerisingeriye kesintisiz bir akış. Fıskiyenin kendisi kırık olsa da güzel taş bir duvarla çevriliydi ve biz de oraya oturduk. Duvar taşları yaştı ama umurumda değildi. Kot pantolonuma sızan su rahatsız bir his verse de şu restoranda oturup olanların çoğunu anlatma deneyiminden çok daha iyiydi.

Birkaç dakika da öyle geçtikten sonra George, yakındaki bir muz yaprağından bir parça kopararak, Rose, baksana, dedi.

Evet?

Bana doğru döndü. Birkaç dairenin önündeki lambalardan betona vuran belli belirsiz bir loşluk dışında avlu karanlıktı. Aşağıdaki kaldırımda topuklar tıkırdayarak geçiyordu. George özenle, yöntemli hareketlerle muz yaprağının yeşil kısımlarını parça parça ayırıyor ve geriye ipçiklerle etli kısmını bırakıyordu. Dikkatini vererek uğraşıyordu. Biraz dağınık ve yorgun olmasına rağmen her zamanki merakla kaldırdığı kaşlarıyla bana dayanılmaz derecede yakışıklı geliyordu.

Soluğunu bıraktı. Yok bir şey, dedi. Affedersin.

Ne?

Aklından başka bir konuya geçtiğini görebiliyordum. Saçını ne zaman boyadın? diye sordu.

Bir uca dokundum. Sadece bir deneme, dedim. Geçen ay.

Sana yakışmış, dedi. Okul nasıl?

Her zamanki gibi, dedim. Ya senin?

İyi, dedi. Başını onaylar gibi yaprağa doğru salladı. Yazın Boston’a gidebilirim, dedi.

Demek Boston, dedim hafifçe.

MIT dedi.

Yüzümüzü binanın girişine döndük. İnsanlar acele içinde gelip geçiyordu. George’un bedenini orada, tüm sıcaklığı ve canlılığıyla çok yakınımda hissedebiliyordum ve uzaktan uzağa, Eliza’nın partisini

hatırlayıp ona gelip gelmeyeceğimi hiç söylemediğimi fark ettim. Beklenmedik bir durum oldu, diye düşünerek alıştırma yaptım. George bir elini fıskiyeyi çeviren eğreltiotlarının yapraklarında, denizkızının kovasından sızan damlaların yeşerttiği eğreltiotlarında dolaştırdı.

Geldiğin için sağ ol, dedim. Gerçekten. Sana ne kadar teşekkür etsem az.

Ha, dedi. Lafı mı olur? Beni aradığına çok sevindim. Ve daha önceki aramana da sevindim, gerçekten...

Duvarda onun oturduğu tarafa doğru uzandım. Kesme taşlara. Dokunduğumdan değil, sadece yaklaştım. Onu umarsızca yakalamak istiyordum, ama pek masum bir tarzda değil. Daha çok birkaç saatliğine ikimizi kapatmak istiyordum.

Pasadena'dayken seni özlüyoruz, dedim.

Başıyla evet dedi.

Biz, dedim. Ben.

...

Yani.

Yani.

Demek Boston, dedim.

Ne gördüğünü, dedi usulca, bana anlatabilir misin?

Başımı indirdim. Hayır, dedim.

Dene, dedi.

Havaya belli belirsiz çizikler atıyordum. Nasıl bilmiyorum, dedim.

Ama anlatmadığın şeyler vardı, dedi.

Gözlerimi betondan ayırmıyordum. Fıskiye duvarının tabanında bir çatlak başlayıp donmuş bir şimşek çakması gibi avludan karşıya geçiyordu.

George gözlerini yukarıya, daireye kaldırdı. Ayaklarımızdan gölgeler, George dokununca hareketlenen eğreltiotlarının zıplayan şekilleri geçti. Yukarıdan avluya vuran lamba ışığının içinden süzüldüğü yapraklı, girift, hafif şekiller...

İçeriyi gözden geçirelim mi? diye sordu.

Sabah mesajı alıp havaalanına, Nova Scotia’nın küçük havaalanına kaygıdan içi içini kemirerek yollanacak, ne kadar aktarma yapması gerekiyorsa yapacak olan annemi gözümde canlandırdım.

Neden kovası var? diye sordum.

Kimin?

Denizkızının, dedim. Gerçekten kovaya ihtiyacı var mı?

Ayağa kalktı. Hadi, dedi. İçeri gidelim.

33

Merdiveni çıkıp Joseph'in kapısının önünde durduk.

Yatağın kenarına bastıran George, Bu ne? diye sordu.

Onun yatağı, dedim. Haftalardır buradaymış. Yerde yatmak istediğini söylüyordu.

Vay be, dedi George.

Telefon yatağın üstündeydi. Ya bu?

Onu ben bıraktım, dedim. Bozuk olduğunu sen de görebilirsin.

Joe'nun kapısını kilitlemediğim için iterek kolayca içerinin karanlığına adım attık. Yeri değişmeyen mobilyaların gölgeleri, her şeyde sessizlik ve hareketsizlik. Şu boşluğun derinliği. İçeri girdiğimizde Joseph'i, annemin daha birkaç ay önce bulduğu gibi halının üstünde yüzüstü yatıyor bulsaydık kutlanası bir olay olurdu. Fakat ortamın sanki içini boşaltarak, boşluklarını çoğaltarak tam da bir yankı üretmeyi bekliyormuş gibi ıssız tınısı bende dönüp kaçma hissi uyandırıyordu.

George telefonu alıp ilk yapılması gereken, ama benim aklıma bile gelmeyen şeyi yaptı ve mutfağın oradaki fişe baktı.

Çekilmiş, dedi. Fişi prize takıp geri geldi. Tekrar elimi tuttu.

Odası ne tarafta? diye sordu.

Birdenbire gerginleşir gibi olmuştu.

Buraya hiç gelmedin mi? diye sordum.

Omuzlarından içeriye hafiften büzüldü. İlk zamanlarda, dedi. Ama o da çok oldu.

Birlikte koridorun sonuna doğru yürüdük. Eddie'yle geçen öğle sonraları hariç, bırakın George, herhangi bir oğlanla bile neredeyse hiç yalnız kalmamıştım. Küçükken de, şimdiki halimle de yıllardır istediğim şeydi bu, boş bir evde George'un elimi tutması! Ama şimdi, bir fotoğrafta gördüğüm

veya bir başkasının güncesinde okuduğum bir şeymiş gibi uzak hissediyordum. Asma bir köprünün döşeme tahtalarında adımlarımızı birer birer atıyormuşuz gibi. Elimi sıktı, ben de onunkine sıkıca tutundum.

Koridorun sonunda, Joseph'in yatak odasının kapısı hâlâ açıktı, yani girmemize sadece birkaç adım vardı ve girer girmez George, babamın görünmez varlığını sevindirmek ister gibi, elimi bırakıp doğruca açık pencereye yürüdü ve sağa sola, aşağıya bakındı.

Ben kapıda duruyordum. Masaya bakıyordum. Açık dizüstü bilgisayarına. Sandalyeye.

George pencereyi kapatıp açtı, sonra odayı tastamam araştırdı: kareli gömlekleri ve botlarıyla dolabını, komodinin üstündeki kalemleri, uyandırınca bilgisayarda parlayan *New York Times*'ın sayfasını.

Komodine bitişik dikdörtgen boşlukta dikilerek, Yatağı niye istemedi? diye sordu.

Bilmiyorum, dedim. Sırtıyla ilgili bir şeyler dedi.

Başparmağındaki lastik tokaya asılarak, Acaba burada hiç uyuyor muydu diye merak ediyorum, dedi. Bu halıda birinin yattığına dair hiç iz yok.

George'a yaklaştım. Odanın halihazırdaki ağır yalınlığında yıllar öncesinden çok iyi bildiğim o katıksız tekin olmayan yoğun hissin aynısı vardı.

Evet, dedi George. Yüzü sabit, tetikte, benim için işleri kolaylaştırmak ister gibi yüzümü izliyordu. Neden bana göstermeye çalışmıyorsun? dedi.

Olduğum yerde kıpırdandım. Bir soluk bıraktım. Sesimi uzun uzun kullanamayacak kadar koyu hissettiğimden masanın başındaki katlanır sandalyeyi işaret etmekle yetindim.

Beni dikkatle izleyen George, tatlı güzel George sandalyeye gidip üstüne oturdu. Sonra merakla bana baktı. İnsan başka ne yapar? Birisi bir sandalyeyi işaret ettiğinde normalde alacağı tepki, George'un yaptığı gibi,

bir şeyin daha gelmesini beklemek ve bu arada oturmaktır. Biz insanlar böyle şeyler söyleriz: Bunun için oturman gerekecek.

Dolayısıyla tam kanıtın üstüne oturdu.

Hafiften gülerek, Hayır, affedersin, dedim. Kalk.

Başıyla tamam dedi. Ayağa kalktı. Tamam. Evet mi?

Koluna uzanıp onu hemen yanıma çektim ve böylece ikimiz de masayı karşımıza aldık. Kolumu onunkine kenetledim.

O, dedim. O.

Orada bir sandalye var, dedi George. Bir de masa.

İşte o oldu, dedim.

George, Anlamıyorum, dedi.

Hâlâ işaret ediyordum. Koluna tutunuyordum. İşte o, dedim.

Sandalye bir şekilde Joseph'le bağlantılı mı?

Evet.

Daha fazlasını söyleyebilir misin?

Hayır, dedim.

Neden?

Bir elimi alnıma götürdüm. Aradığım sözcükler daha aşağılara aitti. Öbür sözcüklerden aşağıya.

Nasıl diyeceğimi bilmiyorum, dedim. İçine girdi, dedim.

Oturuyor mu?

Hayır, dedim.

Tekerlekli sandalyede mi?

Hayır, dedim.

Sandalyeye mi dönüştü? dedi çekinmeden.

Ah! dedim ve gözlerim ısınıp dolunca George gözyaşlarımı işitip hızla bana doğru döndü ve ellerimi tuttu.

Kafası karışarak, Rose? dedi.

Sadece kıpırdama, dedim. Bir saniye kıpırdama. Ne olur.

Dışarıda arabalar öterek kilitlenirken ben gözlerimi kapattım ve George'un sıcacık elini, parmakları benimkilerden basbayağı büyük olan ve yıllar önce kurabiye dükkânına yürürken o kuru sıcaklığını hatırladığım elini ellerimin arasına aldım. O zaman da eli canımı kurtarmıştı. Uzun dakikalar boyu öylece dikilip birbirimize her zamankinden daha yakın durarak yan yana nefes aldık. Sabununun tanıdık meyve esansını ve henüz taze yıkanmış tişörtünün kokusunu alabiliyordum.

Anlamıyorum, dedi.

Kapalı gözkapaklarımın altından hafifçe güldüm.

Ben de, dedim. Hem de hiç. Lütfen.

Tüm varlığımla sesleniyordum: Sadece şimdi. Sadece bu seferlik. Hepsini unut. Sadece şimdi. Geri çekilme. Lütfen.

Rose!.. dedi.

Ve ne yakına ne de uzağa kımıldadı, ben de kımıldamadım, ama sanki pencereden hafif bir yel esti de tam ihtiyaç duyduğumuz şu birkaç santimi daha aradan çıkardı. Derken dirsekler, omuzlar değdi ve kolları beni sardı, birbirimize sıkıca tutunduk ve alnım yanağına gelecek şekilde yüzümü onunkine doğru kaldırdım, ürkek yeniyetme halime döndüm ve öpüştük, acıma veya kaygının yüküyle korkunç, ama karşımdaki George olduğu ve onu bildim bileli öpmek istediğim için de güzel. Yumuşacık. Sadece dudaklarda dudaklar, sadece hafifçe öpüşmek. Ağzı gün ışığı, dikkat ve gümbür gümbür yetişkinlik kokuyordu.

Birlikte odayı tekrar kuruyor gibiydik. İçinde hiçbir şey olmayan odada şimdi birbirini yıllardır tanıyan iki kişi vardı. Tatlı söz ve davet vardı ve bunların hepsinde, yüzümün uyanıklığında, onun parmaklarında, ellerin omuzlara, yüzlere ve sırtlara bastırıp kavrayışında ve bütün yolların şimdiden çatal çatal oluşunda feci bir tatlılık vardı. Birikip kabaran büyük dalgayla ona iyice yaklaştım, o da bana sokuldu ve bunlar arabayla bir köşeyi dönmek, yeni ve telaşlı sapa yollara girmek, yerçekiminin bizi giderek aşağılara çekmesi gibiydi, ama sonra ikimiz birden durmaya, her

şeyi yavaşlatmaya başladık. Yüzlerimiz ayrıldı. Ağır ağır, giderek daha yavaş öpüşerek. Duraklamalar. Süslemeler. Nokta. Kollarına sıkıca tutunuyordum. Bunu unutma, diye düşündüm. O da yakın durarak yüzümü ve omuzlarımı tuttu, enseme dokundu ve bana bir saatten uzun gibi gelen bir süreyle yan yana, eller, dudaklar, ten ve sessizlik içinde öylece dikildik.

Sağ ol, dedim. Gözlerimi açmıyordum. Olanları kimse görmedi, dedim. Ben bile.

Ben bile, dedi.

34

Annem Nova Scotia’dan Newark’a, oradan da Los Angeles’a on iki saatlik bir yolculukla pazar günü geldiğinde kapıda kucaklaştık ve sanki karşısındakinin ben olduğumdan emin olmak ister, yerine yerleştirmeye çalışırmış gibi yüzümü ellerinin arasında tuttu. Alnıma basılı endişe çizgilerini yumuşatmaya çalışıyor, ama sanki görünmez bir kalem varmış gibi, o çizgiler benimkinden onun alnına doğru yayılıyordu. Üzüntüm onu kaygılandırıyordu. Joseph’in kayboluşlarını genelde babam gibi sakin karşılıyor ve geri döneceği zamanı beklemekle yetiniyordum. Yanakları al al olan ve ta doğudaki serin ferahlatıcı rüzgârlardan parlaklaşan annem yine de geziden dinlenmiş olarak dönmüşe benziyordu.

Ön kapının girişinde yüz yüze dikiliyorduk.

Oraya bakmaya gittiğin için sağ ol, dedi. Omuzlarımı sıktı. Gözleri değişti. Dinle!.. dedi.

Başımı salladım. Gerek yok, dedim. Endişe edecek daha önemli şeyler var. Bu konuda bir şey diyecek değilim.

Coşkuyla, minnetle yanaklarımı öptü, orada gözyaşlarını bıraktı. Sonra para çantasını alıp her şeyi yerinde görmek için Bedford Gardens’a hızlıca gidip döneceğini söyledi.

Arabasıyla uzaklaşmasına kulak verip ardından evin çevresini dolaştım. Sıkıntım yerli yerinde duruyordu. Birini aramayı düşünüyordum –Eliza’yı, hatta Sherrie’yi– ama gerçekten konuşmak istediğim tek insan George olmasına rağmen ondan da zaten çok fazla şey istediğimi hissediyordum. Ben de annem Joseph’tayken ve babam içsavaş üstüne bir mini dizinin açılış bölümünü izlemek için otururken mutfağa yollandım. Pencereler açılmış, masanın üstü temizlenmişti. Tezgâhın üstünde yalnızca bir baş sarmısak duruyordu, ben de başparmağımı daldırıp onu dişlerine ayırdım.

Avucumun kenarıyla bıçağın demirine bastırıp her bir dişi ezdim. Kâğıtsı beyaz kabukları diri sarı özünden ayırdım. Doğradım.

Balkondaki yataktan daha önce haberi olmayan annem, yemek yapamayacak kadar huzursuz dönünce hazırlıkları benim yapacağımı söyledim. Zaten başlamıştım. Babam yan odada onunla kısık bir sesle konuşurken spagetti için bir tencere dolusu suya tuz kattım. Bir kutu konserve domates açıp cızırdayan zeytinyağındaki doğranmış sarmısak ve soğanlara ekledim. Hatırladığım kadarıyla bir öğünü baştan sona ilk kez hazırlıyordum. Dikkatimi olabildiğince eldeki işe veriyor ve maydanozları incecik kıyarken malzemeleri şu soğan çorbasında olduğu gibi birbiriyle kendiliğinden buluşturmaya gayret ediyordum.

Bir saat sonra, Yemek hazır, dedim. Babam gerinerek dakik bir şekilde mutfağa girdi, annem de yorgun gözlerle gelip sofrayı kurdu. Omuzları ağırlaşmıştı. Masanın ortasına bir kâse rendelenmiş Parmesan peyniri koydum ve herkese bir tabak marinara soslu spagetti servis ettim. Babam küçük bir çocukmuşum gibi saçımı karıştırdı; annem bir şişe şarap açtı. Çatallarını alıp tabaklarına daldırıp sessizce yediler. Birkaç dakika yemelerini izledim, annem onlara katılıp katılmayacağımı sorunca direnmekten vazgeçip çatalımı aldım ve makarnayı doladım. Tamamını kendim yaptığım ilk yemek. Lokmayı alırken ellerim titriyordu.

Sosu iyiydi, basitti, koyuydu.

Üzüntü, öfke, tanklar, delikler, umut, suçluluk, nöbetler. Çürüyen çiçeklere benzer nostalji. Soğuk bir fabrika.

Peçeteyi gözlerime bastırdım.

Babam ellerime pat pat vurarak, Her şey yoluna girecek, dedi.

Yemekte annem bir kere bakışlarını kaldırdı. Gözleri nemliydi. Bunu sen mi yaptın?

Evet.

Güzel olmuş, Rose, dedi. Lezzetli. Nerede öğrendin?

Hiçbir yerde, dedim. Bilmiyorum. Belki sana bakarak?

Ben yokken yemek mi yapıyordun?

Pek sayılmaz, dedim.

İkisi de ikişer tabak aldılar. Ben benimkinden dört çatal yedim.

Babam kendi tabağını silip süpürdü, sudan geçirdi ve mutfaktan çıktı.

Annem masada kaldı. Parmak uçlarını gözlerinin altında gezdirirken Joseph'le ilgili endişelere boğuldu.

Sofradaki yerimizde bir süre birlikte oturduk. O lokmalardan sonra ben sükûnetimi korumaya çalışıyor, orada ne olduğunun pek azını anlayabiliyordum.

Annem –her zamankinden daha ağır bir şekilde– kalktı ve artıkları bir tabağa kaşıkla sıyırdıktan sonra kırmızılıkları damar damar lavaboya akıtarak birlikte bulaşıkları yıkadık. Spagettinin ambalajından içinde neler olduğunu, hangi fabrikanın tadına baktığımı kontrol ettim, ama hiçbir şey birbirine uymuyordu.

Annem durulamayı bitirip çatal kaşıkları kuruluyordu. Lavanta kokulu bulaşık deterjanı duru arı bir mordu. Mutfak penceresinin dışında bir komşu, köpeğini gezdirirken bir lambanın ışığı tasmadan yansıdı.

Annem süngerin suyunu sıktı ve evyenin kenarındaki alüminyum çubuğun üstüne bıraktı.

Pencereden dışarı, Neredesin? diye fısıldadı geceye doğru.

Dördüncü Bölüm

BURADA

35

Üniversitede olmam gereken yıllarda hep evde kaldım. Üniversiteye gitmedim. Önce ortaokul çocuklarına özel öğretmenlik yaptım, sonra da kablolu televizyon reklamları yapan bir şirkette yönetici asistanı olarak çalıştım. Babamla beraber otururken seyrettiğimiz şu gülümseyen insanlar ödüyordu faturalarımı.

Eliza, Eddie ve Sherrie yurtlarda, yurt kantinlerinde deveran ederken ben lise dönemime ait film yıldızı posterlerimi indirip yerlerine manzaraların ve tabloların resimlerini astım. Eprimiş evlilik taburesini dolaba kaldırdım ve oyuncak bebeklerimle lise kitaplarımı büyük kolilere doldurup garaja koydum. Zaten sadeliği tercih etmek, yurt kantinlerinin dramından tamamen uzak durmak benim için her halükârda daha iyi olsa da evde kalmamın asıl sebebi Joseph'in gitmiş olmasıydı.

Evine yaptığım ziyaretten sonra Joseph aslında bir kez daha geri geldi. Annem her gün birkaç defa oraya uğruyordu ve altıncı günün öğle sonrasında onu yatak odasında bir denizyıldızı gibi tekrar yerde yüzüstü buldu. Joseph'in evinden telefon açtı ve bize şakıyarak, Döndü! diye açıkladı. Yaşıyor! Hastanede, rahatlamayla sırılsıklam, ellerini öperek onunla kalsa ve babam da başından beri biliyormuş gibi başıyla onaylasa bile benim içim rahat değildi. Doktorlar gelip kapsamlı tahliller yaptılar; babam uzmanlar getirtti, bağlantılarını devreye soktu, ama Joseph serbest kaldıktan sonra ancak birkaç gün durdu. Bedford'da kendi başına kalıp kalmayacağına karar vermek için bile zaman olmadı. Okul kitaplarını toparlamak için birkaç saatliğine oraya giderken annemin de akşam yemeği için malzeme alması gerekiyordu ve olan oldu. Benim için sürpriz değildi; onu orada değişirken görmek, kaçınılmaz geleceğin yeterli bir işaretiydi. Bir, iki veya üç kez daha dönse de dönmese de gidiciydi, gidecekti uzaklara

ve daha önce gördüklerim zaten bunun habercisiydi. Hayatımın aklımı başıma getiren en çarpıcı ânıydı.

O son kez solgun, bitkin, hiç olmadığı kadar cansız ve su kaybetmiş olarak, açıklama yapmayı reddederek döndüğünde onu görmek için bir kere hastaneye gittim ve o da onu son görüşümdü.

Annem atölyeye gidip gelirken hâlâ her gün evine uğruyordu. Bakmak için. Joseph'in o evi sevdiğini söyleyip kirayı ödüyor, zarfı öperek posta kutusuna bırakıyordu. Evin oradan arabayla geçerken, Bir gün dönecek, diyordu. Kırmızı muhasebe defterindeki satır ve sütunlar aksini söylese de kirayı ödemeyi sürdürüyordu. Aradan altı ay geçtikten sonra babam, Joseph'in nerede yaşadığımızı –Willoughby Caddesi'nde– bildiğini ve önce ilk evine geleceği yolunda annemi ikna etmek istediyse bile bundan söz ettiği an, annem kaşlarını kaldırarak odadan çıkıp gitti. Bazen Joseph hakkında konuştuğumuzda sözün orta yerinde yanımızdan, sonra da evden ayrılırdı ve onun arabayla uzaklaştığını işitirdik. Galiba evin anahtarını arabanın anahtarlığına geçirmişti ve bir kaçış yeri gibi onu orada sallandırıyordu.

Evde, televizyon odasında olduğu akşamların birinde, babama ve şu kırmızı muhasebe defterine yakın kıvrılır, sessizdeki televizyon, halının üstünde vitray şekilleri yaparken babam onun saçlarına doğru, kira parasını Joseph'in dönüp tasarruflarına ihtiyaç duyacağı ileriki bir zamana saklamayı fısıldadı.

Annem doğrularak, Daha değil, dedi. Yakında geleceğini ve orayı isteyeceğini hissediyorum. Bugün eve dönerken içime çok güçlü bir his doğdu.

Parmak uçlarını, bir şifre girdabına dönüşüp nerede aranması gerektiğini anlatabilirlermiş gibi, tükenmezkalemle çentik atılmış sayılarda gezdirdi.

Sonunda, Olmaz, diyen ev sahibi oldu; evdeki tertibatı yenilemek istiyordu ve Bedford, dört numarada kimse kalmıyor gibi görününce kızarak annemi aradı. Annem Joseph'in doğudaki bir okulda antropoloji

yüksek lisansına devam ettiği; ama Los Angeles'taki zamanlarında o evde kalmayı sevdiği hakkında bir hikâye uydurdu ve kiracının eve az gelmesinin zaten daha iyi olup olmadığını sordu. Fakat kiracının evi ayrıca kiraya verdiğinden şüphelenen ev sahibi ondan çıkmasını istedi, böylece kasvetli bir pazartesi günü işten izin aldım ve annemle birlikte Joseph'in evindeki tüm eşyaları, annemin uzun zaman önce de keresteciden ödünç aldığı aynı yeşil Ford kamyonete yükledik. Zaten toplayacak fazla bir şey yoktu. İçerisi aynen son kez gördüğümdeki gibiydi; nişasta kokusu bile küçük mutfakta hâlâ belli belirsiz hissediliyordu.

Orada olmaktan huzursuz olduğum için bir muhafız gibi kenarlarda durup Joseph'in eşyalarına göz kulak olurken annem her odada gözyaşı döküyordu. Yatak odasının penceresinde durdu, kendi dünyalarından başlarını kaldıran komşular için bir tablo gibi, destek için kenara tutundu. Dolabın başında, Joseph binanın yalıtımında bir yuva yapmış da oradaki gizli kapıyı bulmaya çalışır gibi, bir süre durdu. Joseph bir yer altı kalesinin kralıymış da tüm köstebek ve farelere oradan hükmediyormuş gibi.

Dün gece bir rüya gördüm, dedi, kapıyı kapatıp yüklediğimiz kamyonete doğru merdiveni inerken. Temiz havaya çıkarken. Yedek anahtarı cebine attı. Aşağıda katlanır masayla sandalyeyi de kamyonetin gerisinden kapıp götürmesinler veya sallantılı bir dönüşte düşmesin diye aracın içine, koltukların arkasına koydum.

Sürücü koltuğuna yerleşirken, Rüyamda Avustralya'da sörf yapıyordu, dedi.

Motoru çalıştırdı. Profilden sakin ve biraz yorgun görünüyordu, ancak ağzının kenarındaki silik çizgiler aşağı sarkıyordu. Yüzünü bana döndü. Çok mu saçma? diye sordu.

Büyükannemin hintkamışından eski salata kâsesini kucağıma aldım. Öbür elimle de koltuğun arkasındaki diğer eşyaları sabit tutuyordum.

Bunun hoşuna gideceğine kalıbımı basarım, dedim. Orada milyonlarca yıldız görülebileceğini duymuştum.

Annem arabayı park ettiği kaldırımdan indirdi ve bir süre ilerledik. Oradan ayrılmak bana iyi gelmişti. Sunset Caddesi'nden aşağı inerken bir kenarından çatlayan ve karşı kenarının yukarı tarafına doğru bir tümseği olan hintkamışı kâsenin inceliklerini öğrendim. Kamyonetin arkasındaki kutular ileri geri kaydı.

Western Caddesi'ne yakın bir kırmızı ışıkta annem bana döndü. Yüzündeki tüm ifade akıp gitmişti.

Rose, dedi. Dinle. Bu tartışmayı hiç bitirmedik. Eğer istersen ondan ayrılacağımı bilmelisin.

Kâseye tıp tıp vurup hafiften gülümseyerek, Joseph'ten mi? dedim.

Alnı şaşkınlıkla buruştu. Olanları öğrendiğin için kendimi çok kötü hissediyorum, dedi. Tedbirli olmaya çalıştım...

Çok tedbirliydin, dedim.

Başını eğdi. Göz kenarlarından yeni yaşlar süzüldü ve güneş gözlüğünden dışarı taştı.

Ağabeyinin bu yüzden gitmediğine emin misin? diye sordu. Bunu düşünmeden edemiyorum. Sen öğrendiysen belki de o da öğrenmiş...

Tırnağımı hintkamışı kâsenin çatlağında gezdiriyordum. Anne, dedim. Bu yeni bir şey değildi. On iki yaşımdan beri biliyordum zaten.

Bana bakakaldı.

On iki mi?

On iki, dedim.

Yüksek sesle anlamadığım rakamları saydı. Ama o başladığı yıldı, dedi.

Doğrular gibi kâseyi tıkırdattım.

Sana biri mi söyledi?

Hayır, dedim.

Bir şeye kulak misafiri mi oldun?

Hayır, dedim. Sadece sağlam bir tahmindi, dedim.

Işık yeşile döndü.

Hayretle duraklayarak, Sen çocukken de böyleydin, dedi. En ihtiyaç duyduğum anda gelip bana sarılırdın. Büyü gibi.

Anne, dedim.

Babanı seviyorum.

Anne, dedim. Sorun yok.

Arabalar arkamızda korna çalıyordu. Yanağıma, kulağıma uzandı, saçıma dokundu.

Bir araba, İlerlesene! diye bağırdı.

Hareket ettik. Sürücünün biri yanımızdan basıp geçerken bize ortaparmağını gösterdi.

Şuna bak, sert adam, dedim.

Annem arabayı kullanırken, Ne kızım var, dedi. Asıl sana bak. Ne harika, ne şahane bir kızsın.

Gözlerimi yoldan ayırmıyordum. Ellerim kâsedeydi. Ayakta kalışımın bana yüce gönüllülük olarak dönmesi rahatlatıcıydı.

Büyü değil, dedim. Sarılmaya hep ihtiyacın varmış gibi görünüyordun. Baksana, anne. Joseph'in sana yol göstereceğini söylediğini hatırlıyor musun? Bebekken?

Annem direksiyonu sıktı. Sesi çatlayarak, Evet, dedi.

Peki o gösteriyor mu?

Yanağını sildi. Ne demek istiyorsun? Kim gösteriyor mu?

Larry, dedim.

Larry, diye yineledi. Adı aramızda yeniydi.

Camdan dışarı bakarak bekledim. Marketler, restoranlar ve gitar dükkânları yanımızdan geçiyordu.

Ağır ağır, Ağabeyin gibi değil, dedi. Ama bana çok yardımı oldu.

Öyleyse iyi, dedim.

Hoş bir adam.

Ayrıntıları istemiyorum, dedim. Ama iyi.

Tekrar telaşa kapılıp omuzlarını kaldırarak, Yanlış olduğunu biliyorum, dedi. Ondan vazgeçmem gerektiğini biliyorum...

Kimse ondan vazgeçmeni istemiyor, dedim.

Evde eşyaları bahçeye indirdik. Birkaç kutu içinde giysi ve bilim kitapları. Kalan mobilyalar. Salata kâsesiyle birbirine uymayan çatal bıçak ve tabaklar.

Bir kutuyu kaldırdım. Nereye koyayım? diye sordum.

Annem soluğunu bırakarak, Odasına, dedi. Lütfen.

Kollarım dolu ön kapıdan tökezleyerek girdim. Joseph'in odası artık kısmen annemindi; birçok gece orada uyuyor, oğlunu çok özlediği zamanlarda ona böylece daha yakın hissettiğini söylüyordu. Her yer kendi eşyalarıyla doluydu: bluz yığınları, turkuvaz bornoz, çalışma masasında takılar, komodinin üstünde makyaj malzemeleri.

Kutuları odada duvara karşı yığarak gidip geldik. Annem Joseph'in posterlerine bakmayı, masasının çekmecelerini karıştırmayı severdi, ama oğlunun odasının konuşulmayan bir başka avantajı daha vardı ki, o da yıllar önce bizzat kendisinin taktığı meşe kapıydı. O kapının anahtarı ve kilidi ayrı olduğundan annem oraya istediği gibi girip çıkabiliyordu ve hâlâ orada uyuduğundan artık hangi geceleri evde geçirdiğini hiç bilmiyordum. Onun yeni bir şekil alan bağımsızlığından dertleniyorsa bile babam bu konuda tek söz etmiyordu. Artık birbirlerine hiç görmediğim kadar sevecen davranıyor, daha kısık seslerle konuşuyor, kanepede daha yakın oturuyorlardı, ama öyleyken bile sabahları kalktığımda babamı sık sık Joseph'in kapısının başında eğilmiş, eşiğe tepsiyle bir fincan çay bırakırken görüyordum.

Babam hâlâ olanlardan fena halde habersiz görünüyordu, ama tat alma duyularıma bakılırsa, annemin de içinde bir tür minik hastane olabileceğini ve babamın onun çevresinde, şehir haritasındaki büyük örneklerin çevresinde yaptığı gibi, ihtiyatla dolaştığını düşünüyordum.

Ağabeyimin nereye gitmiş olabileceği hakkında babamla artık konuşmuyorduk. Pencereler ve kontrol etmeler hakkındaki teorilere paydos.

Telaşe memurları olduğumuz hakkındaki neşeli ikna sözlerine paydos. Huzursuz ayaklarına bir meşgale bulmak için yavaş koşulara çıkmaya başladı ve ben de bazen akşam yemeklerinden birkaç saat sonra ön kapıda dikiliyor, eski püskü California Üniversitesi tişörtü ve şortuyla onun karanlıkta mahalleyi dolanmasına bakıyordum. Veranda lambasının sarı ışığında terden sırılsıklam bir halde gelişini izlerken gözlerinin çevresinde, yanaklarının kırmızısından daha koyu ve daha al bir kızarıklık seçebiliyordum. Babam dışarıda, çiçek saksısının durduğu denizlikte bir havlu bulunduruyor ve tekrar eve adım atmadan önce yüzünü silerek elleriyle saçlarını pat pat düzeltiyordu.

Eşyaların tümünü indirdikten ve kamyoneti boşalttıktan sonra annem, Larry’ye olan ihtiyacını tekrar baştan kanıtlarcasına, beni kendine çekip yanaklarımdan öptü ve uzata uzata bitiremediği bir vurguyla beni defalarca teşekküre boğdu.

Ben işe gittim. O, kamyoneti keresteciye götürdü. Joseph’in kutuları haftalarca onları tam bıraktığımız yerde duvara dayalı olarak kaldı. Annem içlerine bakmaya dayanamayacağını söyleyince sonunda ben, gün ışığının uzadığı birkaç akşam boyunca, onları kendim boşalttım. Bulduğum giysileri yıkayıp katladım ve boş çekmecelerdeki yerlerine geri koydum; kitapları raflara yerleştirdim; Joseph’in et suyuna erişte yapmak için kullandığı tek tenceresi de mutfak dolabındaki öbür tencerelere katıldı. Büyükannemin eşyalarından birkaçını –salata kâsesi, taşınabilir lamba– geldikleri yan odaya iade ettim. Pirinç, makarna ve başka ıvır zıvırları bir köşeye fırlattım. Morehead katlanır sandalyeleri ve masayı Joseph’in dolabının içinde duvara yasladım ve günün birinde babam veya annem ani bir hüzün veya dehşet nöbetine kapılıp bir hayır kurumunu aramaya ve onları elden çıkarmaya kalkarlar, diye korktum.

Ellerimdeki tozu silkerken, Haberim olsun, dedim. Bir şeyleri vermek istersen bana söyle.

Annem, Hiçbir şeyi vermeyeceğim, dedi.

Tüm bunlardan –onca eşyanın evde dolaşmasından, odalardaki onca yeni görev dağılımından, arabalardaki onca konuşmadan, akşamlardaki onca koşudan– dolayı kalan tek çocuğun evden ayrılması o sıralar doğru olmazdı. O sıralar bir tür kontrol noktası veya istikrar unsuru olarak aynı evde olmamız gerekiyordu ve eğer babam akşam sofrasında yoklama yaparak annemin, sonra benim adımın karşısındaki kutuyu tıklamıyorsa bunun tek sebebi sayı saymayı bilmiyormuş gibi görünmekten korkmasıydı.

Tabakları birbirimize uzatırken mütemadiyen, Herkes burada! diyordu.

36

Joseph’in son kayboluşundan kısa bir süre sonra George, kendi eşyalarını topladı ve egzoz sesli VW tosbağasıyla dere tepe aşarak Boston’a beş bin kilometrelik yolu gitti. MIT’de yüksek lisansa başlıyordu ve ilk birkaç ay boyunca haftada en az bir kere aradı.

Kapatmadan önce hep, Haber var mı? diye soruyordu ve ben de ona hep, Hayır, yeni haber yok, diyordum.

Birbirimize Hoşça kal ve iyi geceler, yakında yine konuşuruz, diyorduk.

Yazdan sonra sonbahar ilerlerken ve çalışma masasında delice aranmanın hışırtıları arasında ona verilen ödevlerin ve laboratuvar işlerinin çokluğunu, hatta bir keresinde alarmlı bir saat çaldığını duyunca mutfaktaki telefonun yanına çöktüm ve ona, sırf mecburiyetten arama ihtimaline karşı, iyi olduğumuzu, her şeyin yolunda gittiğini söyledim.

Hışırtılar kesildi.

Ne demek istiyorsun? dedi. Ben istediğim için arıyorum.

Yığın halindeki sarı telefon rehberlerinden bir kule dikiyordum. Defterlerin köşelerini hizalayarak, Demek istediğim, bana acımana gerek yok, dedim. Bu çok fena olur. O gün bana çok yardımın oldu. Sağ ol.

Rose, dedi. Sesinde can sıkıntısının tınısı vardı ve bir koltuğa oturmasıyla hareketliliğin sesleri yatıştı. Sana acımıyorum, böyle bir şey yok. Sen neden söz ediyorsun?

Dışarıda komşularımız akşamüstü bahçe sulaması için fıskiyelerini açıyorlardı. Küçük bir çukurda filizlenen fidandan bir avokado ağacı yetiştirmeye çalışıyorlardı.

Lütfen, dedim. George. O bir kereden fazlasını hiçbir zaman beklemedim.

Yan pencerelerde şıpır, şıpır.

Bir süre sonra, Neden? dedi.

Neden ne?

Neden bir kereden fazlasını beklemedin?

Su damlacıkları pencerelerden akıyordu. Evde henüz benden başka kimse yoktu. Onu, koltuğunda oturup dinlerken hayal edebiliyordum. Dikkat kesilip kulak veren yüzüyle. Dışarıdaki yeni kızıllaşan ekim yapraklarıyla. Benim için öpüşmemizin temelinde o “bir kerelik niteliği” vardı ve bunu daha o zaman bile kendime telkin etmiştim: George’u öpmek biraz da, yıllarca pirinç lapasıyla idare ettikten sonra karamelde yatıp yuvarlanmaya benziyordu.

Kısık bir sesle, İşte, dedim. Anlıyor musun?

George yüksek sesle, Ama benim için anlamlıydı, dedi. Tamam mı? Önemsiz bir şey değildi.

Hayır, hayır, dedim. Telefon rehberi yığınını kucağıma aldım. Benim için de öyleydi. Demek istediğim...

Çünkü ben buradayım, dedi. Sen de oradasın. Kendi hayatın var. Benim de kendi hayatım var. İyi güzel. Ama sen *Rose*’sun. Tamam mı?

Yanağımı en üstteki rehbere yasladım. Beş otuz. Sular şıpırdıyordu. Annem, babam az sonra eve gelecekti. Anneme akşam yemeği yapmama bir saat varken onların evinde böyle bir konuşma yapmak hiç bu kadar yanlış gelmemişti.

Olabildiğince yumuşak, George, dedim.

Tellerin ucunda soluğu sustu. Birkaç dakika boyunca telefon hattında karşılıklı öylece kaldık. Onun yanında sessizlik. Gözlerimi telefonun karşısındaki yemek kitapları rafına diktim ve zihnimden sarmısaklı yemekler kitabını daha enine olan sebzeli makarna kitabının üstüne taşıdım.

Baksana, dedim. Ne diyeceğim. Kendi spagettimi yedim, dedim. Biraz güldüm. Kendi yaptığım bir şeyi ilk defa yedim.

Ve?

Kocaman bir neon yazı vardı. Koca turuncu harfler. George'a hazır olmadığımı söylüyordu.

Yok artık, dedi.

Neredeyse öyleydi, dedim.

Kendi yaptığın yemeği ilk kez mi yiyorsun? Onca yıldır.

İlk kez, dedim.

Ee?

Sözcükleri tükürür gibi, Tadı fabrika gibiydi, dedim.

Nereninki?

Bilmiyorum, dedim.

Makarnayı yapan fabrikayı mı kastediyorsun?

Rafın üst kısmında yatay duran kitapları zihnimden yerlerinde dikey olarak yerleştirerek, Pek değil, dedim.

Hımm, dedi ve sesi, ayağa kalkıyormuş gibi, uzayıp yukarı doğru hareketlendi. Eh, o zaman bunu çözmek sana düşüyor, dedi. Telefon açtığımda karşımda bir fabrika bulmak istemiyorum. Bankadaki otomatik adam bana yetiyor.

Uzun kitaplar yanlarda, kısaları ortada. Kalın kitaplar yatık, yan yatan kitaplar dik.

Ondan nefret ediyorum, dedi. *İk-ki*. *İki*ye öyle diyor. *İk-ki*.

Çıkacak mısın?

Galiba, dedi. Grup çalışması var.

Yemek kitaplarından basamaklar, kademeli sıralar...

İyi bakalım, dedim. Sağ ol. Seninle konuşmak güzeldi. İyi akşamlar.

Homurdandı. Acımama gerek yokmuş. Güleyim bari.

Kapattıktan sonra kucağımda telefon rehberleriyle sandalyede bir süre oturdum. Kâğıtların ağırlığını hissedebiliyordum. Raflardaki telaşım yatıştı. Telefondayken şu rafları dizme meselesi çok büyük bir önem kazanmış, konuşma biter bitmez ilgilenmem gerek, diye kendime hatırlattığım bir şey olmuş, ama kapatınca nedense aciliyeti kalmamıştı. Oturmak rahatlatıcıydı.

Sayfalar dolusu telefon numaralarıyla sandalyeye mıhlanmış olmakla ilgiliydi herhalde.

37

Ağabeyimin kaybolduğu o yıl, elimden neyin gelmeyeceğini çok açık bir şekilde biliyordum. Sancının üretim bandı gibi tepsilere yığıldığı üniversiteye tahammül edemezdim. Henüz evden de taşınamazdım. George'u görmek için uçak bileti alıp göz kamaştırıcı sarılarla patlayan akçaağaçlardan bir fona karşı onunla el ele yürüyemezdim. Yapamazdım.

Ama yapabileceğim şeyler, küçük şeyler vardı ve böylece Los Angeles bölgesindeki bazı aşçılarla tanışmanın zamanının geldiğine ve bu yolla kimi faydalı yemekler bulmaya kendimce karar verdim. Sık sık dışarıda yemeye çalıştım. Elimden gelenin hepsi, hayatımı evde sürdürürken yapabileceğime aklımın yattığı yegâne önemli iş buydu. Düşünüp taşınılması gereken çok şey vardı, üstelik bazılarının üstünde ağır ağır düşünüp taşınmak gerekiyordu.

Her şey bir yana, Joseph'in kayboluşundan sonraki pazar, annemle babama spagetti yapıp ondan kendim yemem de az bir sürpriz sayılmazdı. Ayıklanması gereken çok fazla şey olsa da ilk izlenim olarak iki şeyi özellikle rahatsız edici bulmuştum. Birincisi bir asabiyet patlaması tadındaki baygın bir nostalji, şeker yerine kullanılan kanser yapıcı bir maddenin damakta bıraktığı tadıyla eskiye ait daha sevimli bir zamanın özlemiydi. İkincisi de şu fabrika.

Fabrika tadı almak çok dert değildi; o tadı hep alıyordum zaten. Onları adıyla, hatta çoğu zaman adresiyle biliyordum. Ama Amerika'daki fabrikaların hepsini bildiğimi sanırken o yemekte işin içine bir tanesinin daha girmesi beni şaşırtmıştı, hem de çok.

Yemeği yaptığımın ertesi günü annem Joseph'in dairesine gidip gelmiş ve durumu bildirmesi gerekip gerekmediğini görmek için polise uğramış, babam da kanepede oturup reklamların verildiği sıra, her şeyin ısrarla

yoluna-yoluna-yoluna gireceğini yüksek sesle söylüyorken ben mutfak dolabına gidip bütün makarnaları kontrol ettim. Iowa'nın Ames veya İtalya'nın Fara San Martino kentinde yapılmışlardı. Buraları rigatoni, makaroni veya lazanyalardan dolayı o kadar iyi biliyordum ki, herhangi bir restoran yemeğinde adlarını bir saniye içinde verebilirdim. Parmesan peynirinin muhteviyatını –hepsi tazeydi– tekrar okuduktan sonra markete kadar gidip müşteri hizmetleri masasına, sarmısak ve soğanlarını nereden aldıklarını sordum. Arka odalarında, yapraklı yeşillik ve soğuk mukavva kokularının arasında bir saat geçirip müşteri hizmetleri temsilcisiyle birlikte nakliye faturalarının üstünden geçtik. Kadın bana operada arya söylemeyi ne kadar çok istediğini anlattı.

Evde aynı yemeği tekrar yaptım. Annem de babam da seve seve yediler ve annem bir yandan şarabını içer, bir yandan da kooperatifin ona nasıl destek olduğunu anlatırken ben çatalımı tıkırdatıp suyumu yudumlayarak yiyormuş gibi yaptım ve sonrası için kendime bir kâse ayırdım. Annemle babam kendi ayrı yataklarına çekildikten sonra artanları ocakta ısıttım. Tek başıma masaya oturdum.

Yine aynı bilinmez fabrika. Yemeğin içinde açık ve seçikti. Tanımlayamadığım bir makine çeşnisi. Geri dönmek, bilginin daha az olduğu bir zamana geri dönmek isteyen bir küçük kız sesi de yedeğinde. Geri dön, diyordu küçük kız. İfadesizliği söylüyordu fabrika. Bir kaşık dolusu katıksız sosla hırsızlama masaya oturdum ve İtalya'da çiftçinin domatesi koparmak için elini uzattığını eni konu hissettiğim bir noktaya kadar, bilgi katmanlarının arasında olabildiğince ağır dolaşmaya çalıştım. San Marzano köylerinde çalan kilise çanlarını handiyse duyabilsem de baygın nostaljinin ve taş soğukluğundaki fabrikanın tadı madenî bir uğultuyla durmadan geri geliyor ve hiçbiri de fabrika tatları dağarcığımdan bildiğim fabrikalara uymuyor, dolayısıyla bunun ancak aşçıdan gelmiş olabileceğini gösteriyordu.

Bakıp da kendi suratımı tanıyamadığım şu fotoğraf gibiydi. Ağabeyimin pantolonunu kaldırıp da sandalyenin ayaklarını görmek gibiydi.

Bu tat hoşuma gitmemişti, hayır.

George'a hazır olmadığım konusunda kendime telkin ettiğim şey, belki bir neon yazı kadar bas bas bağırmasa da ona yakın sayılırdı.

Eliza, tam tahmin ettiğim gibi, bira partileri ve bozulan bekâretlerle, oda arkadaşıyla gözü yaşlı gece yarısı konuşmalarıyla, aylar ve yıllar geçtikçe azalan güncellemelerle okulunu okurken ben günlerimi işyerinde çalışarak, başkaları için dosya tutup kopyalar çıkararak geçiriyor ve her öğle yemeğinde sokakları tarayıp yeni bir şeyler deneyebilmek için şu sarı telefon rehberlerinin sayfalarından medet umuyordum.

Bizim mahallemizden başlayarak Oki Dog'dan pastırmalı burrito, Astro Burger'den delüks vejetaryen burger, Greenblatt'tan matza çorbası[11] ve Formosa'dan birkaç Çin böreği aldım. Kısmen komik, katı, uyuşuk ve kızgın. İnsanlar. Ardından dışa doğru eşmerkezli daireler halinde açılmaya başlayarak önce Canter ve Pink'e, sonra dalga dalga yayılarak Yabu'da tofu, Alegria'da *mole*[12] ve Marouch'ta *sugok* sucuğu; Silver Lake'teki Casbah'da mısır salatası, Pico Bulvarı'ndaki Rae'de mangalda pişmiş burger, Glendale'deki Carousel'de sarmısaklı humusa uzandım. İnanılmaz çeşitlilikte yemek –ve ruh hali– yedim. Birçok favori –mutfakları badireli sınavlardan geçmiş, uzaklardan gelmiş aileler– günyüzüne çıktı. Ohio ve Westwood caddelerine yakın bir İran lokantasındaki koyun inciğinde öyle zengin bir hüzün vardı ki, yanakta biriktirme, içindekilerin izini sürme, hızla çiğneyip yutma gibi numaralarımdan hiçbirine gerek kalmadan hepsini yiyebilmiştim. Orada olmak iyice bir ağlamak, ağırlaşan gökyüzünün temizlenmesi gibiydi. Aşçıya teşekkür edip edemeyeceğimi sorduğum garson beni arkaya götürdü ve kır saçları kullanışlı bir kesimle kesilmiş sıradan görünüşlü bir kadın kızartma tavasına yarı şeffaf soğanları attıktan sonra elimi sıktı. Mutfağın sıcağından hafifçe terlemiş olan yüzü değişmedi.

Tavaya bir fiske safran ekleyerek, Beğendiğinize sevindim, dedi. Eski bir aile tarifi, diye ekledi.

Sesinde titreme yoktu, yüzünden aşağı gözyaşları akmıyordu.

Başımı biraz eğdim. Başka ne diyeceğimi bilemiyordum. Tekrar teşekkür ederim, dedim.

Çin Mahallesi'nde, Hill Caddesi üstündeki ününü besbelli hak eden *dim-sum* restoranlarından birinde *bao* üstüne *bao* yedikten sonra oradan depom dolmuş ve dipdiri olarak çıktım.[13] Fairfax yakınlarında, Olympic Caddesi'ndeki bir Etiyopya restoranında da sanki aşçıyla yemeklerin arasında trenlerle ve kellikle alakası olan gizli bir şaka vardı. Şakanın ne olduğunu çıkaramadım, ama kadın garson habire suyumu tazeledi ve bana iyi olup olmadığımı sordu.

Mercimekle tıka basa dolu sünger kıvamındaki *injera* ekmeğimi[14] tutarak, İyiyim, dedim. Sadece çok komik!

Gözlerini devirdi ve bana hesabı erken getirdi.

Favorimse hâlâ Vermont Caddesi'ndeki şu Fransız kafesiydi, hani o akşam George ve babamla oturduğumuzda bana nefis soğan çorbasını veren La Lyonnaise. İki sahibi Fransa'nın Lyon kentinden; şehir, Paris'in gurme kardeşi olarak nam yapmadan önce gelmişlerdi. İçeride birkaç masa vardı, garsonlar hiçbir şeyi sırasıyla servis etmiyorlardı, penceresinde B notu aldığı yazıyordu ve beni genelde mutfağın çarpma kapısının yanı başına oturtuyorlardı, ama bunların hiçbiri umurumda değildi.

Oraya gittiğimde tavuk Dijon, sığır Bourguignon veya basit bir yeşil salata ya da ciğer ezmeli sandviç ısmarlıyor ve söylediklerim masaya geldiğinde onların içinde resmen eriyordum. Tabakta gelen çatal dolusu ıspanak gratene doyamıyor; ıspanakla kaşar peynirinin dengesini mükemmel tutturan, onlar arasında sanki bir görüşme gerçekleştiren, sanki az sonra birbirine sevdalanacaklarını bilerek aralarında çöpçatanlık yapan aşçıbaşıya hayran kalıyordum. Ufak tefek dalgınlıklar ve meşguliyetler elbette ki oluyordu, ama hiç olmazsa yediklerimde yemeği de

bulabiliyordum; yemek merkezdeydi, yapan kişi de yemekle o kadar ilgiliydi ki, yediğim şeyden gerçek anlamda zevk alabiliyordum. Elimden geldiğince yavaş yiyordum. Soluduğum hava anlam buluyordu. George'a giden yolun bitki örtüsüydü bu ve çarpma mutfak kapısının bir önemi olamazdı. Oraya haftada en az bir kere, bazen daha sık gidiyordum ve ailemle oturduğum akşam sofraları genel olarak sessiz bir hüzünle tanımlanabilecekken bu kafeye yaptığım öğle veya akşam yemeği ziyaretleri benim için dünyaya bir tür pencere açıyordu. Joseph'in beni terk ettiği akşam orayı bulmuş olmam; biraz sonra ağabeyimin odasını tekrar kuracağımız George'la, omuzlarımda babamın takım elbisesinin ceketi olduğu halde titreyerek, gördüklerimi anlamaya çalışarak karşı karşıya oturmam bir şekilde birbirine denk uyuyordu. Garsonlar saat altıda gittiğim cumaları beni tanıyorlardı. Öğle yemeğine gittiğim pazarlarıysa tezgâhın gerisindeki avizenin altında tembelce oturan tadımcı müşterilere yarım kadehlerle şarap servisi yapıyorlardı.

Çok az yeni kıyafet alıyor, yeni teknolojileri hiç almadığım ve kira ödemediğim için de kazandığım paranın çoğunu yemeklere harcıyordum. Tabağımda gelen şeylere tahammül edemediğimde bir restoranı terk etme hakkını kendime tanıyordum ve böyle durumlarda babamın numarasına başvuruyor, bir paket isteyip plastik birer çatal ve bıçakla yemeğin hepsini içine koyuyor ve onu dışarıda, benim sorunum gibi bir lükse sahip olmayan bir evsize veriyordum.

11. Şabat bayramında mayasız ekmek hamurundan yapılan toplarla pişirilen çorba.

12. Şili biberi, sarmısak, kurutulmuş meyve, baharatlar ve en son olarak çikolata eklenmesiyle hazırlanan Meksika usulü sos.

13. *Dim-sum*, çeşitli Çin mezeleri; *bao* buharda pişen bir çeşit Çin mantısı.

14. Akıtmaya benzer bir Etiyopya ekmeği.

38

Müstesna derecede hayranlık uyandırıcı bir tavuk kızartması yediğim bir öğle sonrası hesabı ödeyip La Lyonnaise'in etrafından dolaşmış, arka sokakta kahverengi bir çöp konteyneri ve bir güvercin ailesinin bulunduğu yere açılan kafenin mutfak kapısına doğru ilerliyordum. Dosyalama işinden bir günlüğüne izin almıştım. Annem geçenlerde kooperatif marangoz atölyesinin başkan yardımcısı olmuştu ve şehir merkezine yakın, Beverly Caddesi'nin bir yan sokağındaki yeni bir teras katına bir sürü alet edevatı taşımakla meşguldü. Babam işteydi. Şu koşu işine o kadar sarmıştı ki, Gece Koşucuları adında, arabaların had safhadaki egzozunu solumamak için yalnızca karanlık çöktükten sonra koşan bir gruba katılmıştı. Evde her akşam idman yapıyordu.

Restoranın arka tarafına ulaştığımda kapıyı çalmak istemedim; yalnızca oraya yakın durmak istiyordum, ama on dakika kadar geçtikten sonra siyaha boyalı kısa saçlarıyla ufak tefek yaşlıca bir kadın elinde beyaz naylon bir çöp torbasıyla oradan çıkıverdi. Kapıdan dışarı adım atıp satenimsi pembe terlikleriyle asfaltta özenle yürüdü. Torbayı konteynere attı. Yüzünde bazı çizgiler olsa ve yorgun görünse de gözleri capcanlıydı. Beni fark edince durdu.

Merhaba, dedi. Teslimat mı?

Hayır, dedim. Affedersiniz. Ben yalnızca mutlu bir müşteriyim.

Ha, dedi işaret ederek. Ön taraf şu yanda.

Başımla onayladım. Evet, evet, dedim. Biliyorum.

Arka sokakta aynı yolu adımlayarak mutfak kapısına doğru döndü. Güvercinler arkamda kuğuruyordu. O da bu dünyada yaşayan sıradan bir kadına benziyordu; dünyayla daha bir iç içe, heyecan uyandıran veya olağanüstü bir hali yoktu. Fakat kekik ve tereyağına bulanmış şu tavuk var

ya, hayatımda öyle leziz bir sıcaklığı olan, ancak ve ancak tavuk olarak tanımlayabileceğim bir tavuk tatmamıştım. Yiyecekler o kadının ellerinde her nasılsa kendini buluyordu. Ispanak, ıspanak oluyordu; iyi bir bostanın bakımı, tuz, ısı ve kadının özeniyle gevşeyip yapraklı ve geniş özüne dönüyordu. Sarmısak kendi canlı doğasını yakalıyordu. Domates, sığır eti kadar dolgun tat veriyordu.

Kadın kapıda yana doğru bakarak bir an daha durdu; sokağın karşısındaki evin bodur palmiyesinin nasıl usul usul sallandığını izliyor gibiydi.

Mönünün dibinde, sahipler ve aşçıbaşılar olarak Madam ve Mösyö Dupont'un adlarını veren küçük keskin yazı karakterini düşünerek, Madam Dupont siz misiniz? diye sordum.

Gözlerini evet anlamında kırpıştırdı.

Yaptığınız yemeklere bayılıyorum, dedim. Ispanağınız ıspanak gibi tadıyor, dedim. Utancımdan dilim sürçtü. Affedersiniz, dedim. Aslında saymakla bitiremem. Ama kendimi nasıl doğru ifade edeceğimi bilemiyorum.

Kendinizi güzel ifade ediyorsunuz, dedi. Teşekkür ederim. Kapının tokmağıyla oynuyordu. Neden bu sokaktasınız?

Etrafa bakındım. Güvercinler çöpleri didikliyordu. Burada bir şekilde çalışmam mümkün mü? diye sordum. Hafta sonları?

Beni daha iyi duymak ister gibi başını ileri doğru uzattı. Terliğiyle eşikteki kiri süpürür gibi yaptı.

Garson olarak mı? dedi. Onlar ön tarafa başvuruyor.

Başımı salladım. Hayır, dedim. Öyle değil. Arka kapıya. Yemek tarafına.

Kafamda Sherrie çaktı, hayatını San Francisco'daki piyano barlarında eski klasikleri okuyarak sürdürdüğünü duyduğum yıllar öncesinin Sherrie'si.

Mutfağa doğru uzanıp içi dolu beyaz bir torba daha çıkararak, Sanırım çöpü atabilirsiniz, dedi.

Öne doğru bir adım atarak, Tamam, dedim.

Madam, Tamam mı? dedi. Çöpü uzattı. Eliyle yanağına hafifçe vurdu. Bir de pazar ve çarşambaları bulaşıkçıya ihtiyacımız var, dedi. Bulaşıkçımız bir filmde iş bulmuş. Bulaşıkçıyı oynayacakmış.

Lütfen, dedim. Konteynere yürüyüp çöpü içine fırlattım. Seve seve yıkarım, dedim.

Bulaşıkları mı seve seve yıkarsınız?

Ellerimi silktim. Burada evet, dedim. Seve seve.

39

Büyükannem öldü. Washington'da. Hastaneye yatmış, hazırlanmış. Son posta olarak başhemşireye özenli talimatlar eşliğinde ve üstünde koca siyah kalemle adresimizin yazıldığı bir paket vermiş.

Hastaneye içinde geceliği, hapları ve açık mavi keçe terlikleri olan bir bavulla gelmiş. Doksan bir yaşında öldü. Küllerinin orada kalacağını sanan annem cenaze için Washington'a uçtu ve eve postayla –açık mavi keçe terlikler, boş bir ilaç şişesi ve kapağında fil kabartmaları, içinde de yumuşak gri bir yığın olan tik ağacından bir kutu– aşağı yukarı aynı zamanda döndü. Fil ayaklarındaki yarım dairelerin üstünde parmaklarını gezdirdi. Bu kutuyu mu seçmiş? diye mırıldandı. Bunu ben yapmıştım. Kutuyu çevirince kapağından azıcık kül sızıp halıya döküldü. Tabanda tabii ki bir köşeye kazınmış L.M.E. harfleri. Büyükannemin anneme sarılmaya bu kadar yaklaştığını hiç görmemiştim.

Atölyede kendini fazlasıyla meşgul eden annem bana Larry'nin adını bir daha anmadı. Oturma sıraları, sandalyeler ve sandıklar yaptı. Kutular, masalar, raflar. Kimse kıymıkları Joseph kadar iyi çıkaramıyordu, dolayısıyla eve elleri temizlenmiş olarak geldiğinde bunu Larry'nin mi yaptığını, yoksa keresteleri işlerken artık daha mı dikkat etmeye başladığını hiçbir zaman öğrenemedim. Ağabeyimin kanepede annemin dibine sokulmuş olarak, yan yana oturarak parmaklarındaki kıymıkları ayıklamasından, onları su kâsesine banmasından hiç hoşlanmazdım. İkisini birlikte yıllarca izlemiş ve sık sık, bir bekçi gibi oturma odasında yanlarında kalma dürtüsünü duymuştum. Fakat malzemeleri doğrar, pişirir ve karıştırırken, yolda yürürken o kıymıklar kafamda yeniden süzülüyordu. Joseph hiçbir zaman ağaç oymamıştı, ama olaylarla bağı sandığımdan daha fazlaydı ve o kıymıkları o ellerden ayıklamakla aslında kendini annemden

neredeyse çekip çıkardığını yeni yeni anlıyordum. Annemizin avuç içleri ve parmak uçlarındaki ayrıntılara bu kadar özenle, bu kadar mahremiyetle dikkat kesilme eylemi aslında minik parçalardan arta kalan tüm izlerini de yok etme anlamı taşıyor ve başından beri ensestçe ve rezil bulduğum bu tören bir anda Joseph hesabına çaresiz bir çıkıp gitme, bir ayrılma, sona kalan küçük kalıntıları tümüyle ayıklama ve gün yüzüne çıkarma çabasına dönüşmeye başlıyordu.

Kıvrık sivri uçlu on iki dolarlık cımbızı ilaç dolabının rafında buldum. Onu peroksitle temizleyip Melrose Caddesi’nde kişisel bakım malzemeleri de satan bir güzellik salonuna götürdüm. Belki bir yedeğine ihtiyacınız vardır? diye açıkladım. Tezgâhın gerisindeki kadın beni şüpheyle süzdü, ama cımbızın güzelliğini görünce omuz silkip aleti koca makyaj kutusunun içine attı.

40

Lise arkadaşlarım üniversitelerinin son yıllarını okurken ben serbest zamanlarımda restoranda, gün içlerinde de kablolu televizyon şirketinde çalışıyordum. Los Angeles'ta mevsimler yirmi derece ileri geri giderek usulca değişiyor, sonra aynı değişimlerden usulca yine geçiyordu. Boş vakitlerimde Artesia'dan Palisades'e, Los Angeles mutfaklarını turlamayı sürdürüyordum. Eski rakibim Eddie Oakley'in bir yaz akşamı hiç yoktan arayacağı tutunca birkaç kez dışarı çıktık ve sonunda üçüncü sınıflara ait üniversite yurt odasının orta mavilikteki yatak örtülerinin üstünde seviştik. Sonrasında koluma hafifçe vurarak, Güzel, dedi. Tam daire, diye ekledi.

Yatağında yarım saat kadar uyuyarak orada yaşamanın neye benzediğini hayal etmeye çalıştım. Aşağıda arabaların takırtıları. Yakınındaki herkesin kendi yaşıtı olması, koridorda bağırıp çağrılması, bira dökülmüş halıda ayak sesleri.

Her pazar sabahıyla çarşamba akşamı La Lyonnaise'e tam zamanında gelip evyenin başında yerimi alıyor ve bulaşıkları peş peşe, ardı sıra yıkıyordum. Belli ki tanıdıkları en minnettar bulaşıkçıydım. İşi seviyordum; dikkatimi tabakları temizlemeye, kâseleri durulamaya veriyor, fokurdayan tencere ve cızırdayan tavaların yanında doğranmış soğan öbeklerine ve oklavaların inceltti̇ği hamura ait mutfaktaki kokuları içime çekiyordum; sırf orada olmak, orada olabildiğince çok vakit geçirmek bana iyi geliyordu.

Evde annem, belki de zaten evde hiç olmadığından artık gecenin bir yarısı uyanmıyordu ve eğer oturma odasının ışığı gece ikide yanıyorsa bu, bazen geç vakitte koşudan gelen babamdan dolayı olurdu. Bu sefer babam, çay içmediği için kendine bir bardak su doldurduktan sonra, geceye ait ebeveyn düşüncelerinin girdabı olan şu turuncu çizgili koltuğa yerleşiyordu.

Kalın ciltli bir kitabın sayfalarını çevirdiğini işitiyordum sık sık ve yarı uykunun suskun sisinde ne okuduğunu merak ediyordum.

George hâlâ ayda bir filan arıyordu ve başlangıçta gerçekten hoş olduğunu söylediği yeni bir kız arkadaşı vardı, sonra o kız düzenli kız arkadaşı oldu ve onun benimle gerçekten tanışmak istediğini söyledi, sonra ona nişanlım dedi, derken, postadan kaligrafik yazılı yanardöner zarflı bir davetiye geldi. Küçük dikdörtgen cevap kartını adımın yanında mutlu yapmaya çalıştığım bir yüzle geri gönderdim: Katılıyorum. Biftek.

İşyerinde Peter adında sıska bir adam beni dışarı davet etti. Koridorun ilerisinde, pazarlamada çalışıyordu. Bana sorduğunda, Ne? dedim. Kalın kahverengi kaşları ve ciddi sesiyle onu daha önce pek fark etmemiştim. Sözünü tekrar etti. Masamın başında hafiften kıvranarak, çenesini kaşıyarak bekliyordu. Ne yapmam gerektiğinden emin değildim ve ağzımda çeliksi, anlaşılmaz fabrikalar çaktıysa da yanağımı içeriden ısırarak, Elbette, dedim.

Akşam yemeği için ne istediğimi sorduğunda yürüyüşe çıkma önerisiyle karşılık verdim.

Yürüyüş mü? dedi. Harika.

Aynı haftanın başka bir günü, mesai sonrası işyerinden çıktık ve birlikte Gower Caddesi boyunca yürüdük, Fountain Bulvarı’ndan karşıya geçip Vine Caddesi’nden yukarı, Franklin Caddesi’ne doğru uzandık, Hollywood’dan bildiğimiz mekânların, kiliselerin, taş binaların, peyzajlı minik parkların bir önünden bir arkasından geçtik. Yürüyüşün bazı yerlerinde hiçbir şey konuşmadık. Neye uğradığımı şaşırmadım; işyerinde dikkat edince, genel toplumsal alanda göz temasını her zaman sürdüremiyor gibi bir hali vardı ve kendisini sorunca, soruyu yanlış yerinden alıp farkında bile olmadan anlatmaya koyuluyordu. Yürüyüşümüzün ilk on dakikasında bana heyecanla, son ayakkabı alma deneyimini açıkladı, sonra da sadece yürümeye devam ettik. Sessizlikle geçen boşluklara aldırmıyordum. Yan yana olma düşüncesini deniyor gibiydik. Yürürken gözlerimizi kaldırımlara dikiyorduk, ama o, evde yaşayıp üniversiteye gitmediğim için benimle

dalga geçmedi, üstelik neye ilgi duyduğumu sorup ben kolay bir cevap veremeyince bunun göründüğünden çok daha karışık bir soru olduğunu söyledi. Franklin Caddesi'ndeyken komik büyükbabalar ve büyükanneler hakkında iyi bir sohbet tutturduk. Roosevelt Oteli'nin lobisinde dikilip eski taş sütunları kokladık. Tekrar görüşebilirsek sevineceğimi söyledim. Sonunda, arabama yaklaşırken teşekkür olarak elimi uzatınca beni öpmek için öne doğru tökezledi. Beni kendine yaklaştırdı ve bir saniye, yarım saniye kadar bütün bağları çözülüp ancak özgüven olarak tanımlayabileceğim bir edayla, kollarında beni tuttu. Derken ikimiz de birer hoşça kal geveledik ve köşelere kaçtık.

Ertesi hafta Lyonnaise'de tabakları birbiri ardınca nefis yemek artıklarından temizleyerek koca bir yığını bitirmiş, ellerimi bir kurulama beziyle kuruluyordum. Mutfak kapısına yaslanarak kafenin yemek salonunu gözetliyordum. Bar tezgâhında insanlar her zamanki gibi şarap tadımı yapıyorlardı. Burnu kadehte bir adam Bordeaux'da tattığı ve dantel gibi işlenmiş olarak nitelediği bir şey hakkında uzun uzun konuşuyordu. Kapı aralığından dinliyordum. Beyaz bıyıklı kısa bir adam olan Mösyö Dupont kadehini tazeledi. Böğürtlenin tadını alıyor musunuz? diye sorunca yüksek beyaz topukları taburenin ayak dayama yerinden sarkan kadın başıyla onayladı. Böğürtlen, dedi, Evet, evet.

41

Hazırlık sürecindeki gelişmelerin tamamını kaçırarak George’un hafta sonundaki düğününe geç vakitte, gece uçağıyla uçtum ve öğlen kıyılan nikâha ancak yetiştim. Düğün alayından önce konuya hâkim bir kadın beni doğru tarafta oturmam için uzaklaştırınca iyi giyimli insanların arasındaki boşluktan geçerek kendimi tanımadığım adamlarla aynı sırada buldum. Bunlar George’un lise döneminden sonraki, havalı takım elbiseleriyle resimli komik kravat takanların yüksek oranda olduğu yeni arkadaşlarıydı ve zarif bilekleri olan kızıl saçlı bitkibilimci gelin, akışkanlığını vurgulayan bir giysiyle, okyanus köpüğünün gelgitleri kadar kolaylıkla ve doğallıkla hareket ederek koridordan yaklaşırken gözlerimi onun morlu mavili buketine diktim.

Kızın yüzü sevinçle baştan aşağı çiçek açmıştı. Elleri rahat durmayan, başparmağını didikleyen George az daha alyansı düşürüyordu.

Evet, evet. Öpücük.

İkili aceleyle koridordan dönerken çiçek tozları havada savruluyordu.

Fenerlerle donatılan bir eğreltiotu bahçesindeki davette durmadan püsküllü sarı şalını düzelten ve kadehini benimkiyle tokuşturan büyükanne Malcolm’un yanına oturdum. Müzik grubu keyifli bir parçayla açılışını yaptı. Kadehimi kaldırıp yengeçli küçük böreğimi yedim ve akşamki dönüş uçağımı kaçırmamak için gözümü saatimden ayırmadım.

Tatlıdan hemen önce çift halinde masaları dolaşırlarken George gelini bırakıp koşarak yanıma geldi. Onca tantana yüzünden henüz konuşmaya fırsatımız olmamıştı.

Sarılmak için beni kendine çekerek, Bak kim gelmiş! dedi.

En az üç yıl olmuştu. Yakından bakınca farklı görünüyordu: İyi anlamda yuvarlaklaşmıştı. Doğu Kıyısı ona yaramış, onda doğal olarak bulunan

gevşekliğe biraz biçim ve resmiyet kazandırmıştı. Tel çerçeveli gözlüğü artık daha yumurta biçimliydi ve normalmiş gibi bir kemer takıyordu. Rahat birkaç kilo almıştı.

Ona yaptığım genelgeçer birkaç iltifatın ardından kolunu uzattı. Hadi, diyerek beni ayağa kaldırdı. Dans pistine doğru çekerek, Bana bir dans borcun var, dedi.

Sıra sıra dizilen açıkhava fenerleri loş bir turuncu renkte karartılınca çevredeki masalar bir patlama halinde konuşma ve kahkahaya başladı. Kaskatı bir halde George'un omzuna tutundum. Grubun şarkıcısı ayaklı mikrofona yanaşarak şakımaya başladı ve şarkının ortasında George geri çekilip yüzüme baktı.

Ne oldu? dedim.

Şu kurabiye dükkânını hatırlıyor musun? diye sordu.

Sandviçli tezgâhtarı olan mı? dedim. Tabii ki. Sen de hatalı çizimlerden duvar kâğıtlarını hatırlıyor musun?

Bana doğru ışıl ışıl baktı. Omzumu sıkarak, Geldiğine çok sevindim, dedi. Örnek insan, seni. Bir dönüş için kolunu uzattı. Fabrikalığa devam mı? diye sordu.

Kolunun ucunda bocalayıverdim. Bundan yalnızca bir kere söz etmiştim.

İçeri doğru kıvrılarak, Biraz daha iyiye gidiyor, dedim.

Trompete hımlayarak eşlik edip beni yaklaştırdı; hem çok tanıdık hem de yabancı, hem benim hem de benim değil gibiydi.

Baksana, dedi, Joe'nun odasına gelip bana yemekleri, onlarla ne yapacağını sorduğun zamanı hatırlıyor musun?

Cevabını unutmuşum, dedim.

Belki bununla büyümeyi öğreneceğini söylemiştim, dedi.

Omzunu kokladım. Yeni bir smokindi, kumaşı kusursuzca ütülenmişti, meyve esanslı deterjanın bildik kokusunu taşıyordu.

Onunla büyümeyi öğrenip öğrenmediğimi mi soruyorsun? dedim.

Bilmiyorum, dedi. Öğrendin mi?

İkimiz de ne yapacağımızı bilemeyerek güldük.

Elinin sıcaklığını elimde hissederek, Bulaşıkçı olarak çalışmaya başladım, dedim. Harika bir yerde. Bilirsin... Joe'nun kaybolduğu akşam gittiğimiz yeri hatırladın mı? Babamla? Şu Fransız kafesi? Patates kızartması yemiştin?

Bulaşıkçı mı oldun? diye sordu. Neden onlar için yemeklerin tadına bakmıyorsun?

Orada olmak bana yetiyor, dedim. Bana bedava yemek veriyorlar.

Bir dalış hareketi yaptı. Dizini bükerken, Bulaşık yıkamakta bir sorun yok, dedi. Sadece senin işin değilmiş gibi geliyor. Biliyorlar mı?

Beni kendine doğru çekip salonun öbür yanında babasıyla dans eden geline göz kırptı.

Gelinin bir öpücük göndermesini izledim.

Neyi biliyorlar mı? diye sordum.

George gözlerini devirdi.

Of, siz Edelstein'ler yok musunuz? dedi. Hadi ama. Şu yaptığınız şeyler o kadar da sır olmamalı. Joe'nun bir şey üstünde çalıştığını, hem de çok çalıştığını biliyorum; yıllar önce bir zamanlar bana birkaç sayfa göstermişti, çizdiği bazı şekilleri. İnanılmaz bir şeydi. Gerçekten. Akıl alır gibi değildi. Peki o şeyler nereye gidiyor?

Dönüp doğruca yüzüne baktım.

Affedersin, dedi. Affedersin. Ağır konuştum.

Ağır konuşmadın, dedim. Haklısın.

Demek istediğim...

Omzunu sıkıca tutarak, George, dedim. Seni kutlarım. İçtenlikle.

Şarkı sona doğru yaklaşırken gözleri, biraz da benim için eriyerek harelendi ve bana teşekkür etti, ama doğru zamanı epeyce geçirmiştim, sözlerimin normal ve sıradan bir evlilik dileğinden pek farkı kalmamıştı; ayrıca aklının hâlâ daha çok ağabeyimde olduğunu biliyordum.

Kolunu salona doğru sallayarak, Demek istediğim, o zekâ bakımından buradaki adamların hiçbirinden aşağı değildi, dedi. Sesi öfkeyle kıvrılarak yükseldi.

Burada olmalıydı, dedi.

Grup, parçanın son notalarını da bitirdi. Masalar yorgun argın alkışladı. Biri, Pasta gelsin, deyince George yanağımı öpüp elimi ellerinde sıktı ve bana teşekkür etti, olaylar ve zaman onu söküp alana dek bana verebildiği kadarını verdi, ardından haftalardır denizdeymiş gibi onu kollarını açarak karşılayan gelinine döndü.

42

O akşam eve geç döndüm. George artık evli olduğu için üstümde belli bir dinginlik vardı. Uçuşta, başımın üstünde çakıp duran filmi görmezden gelip birkaç saatimi pencerede, alnım cama yaslı olarak güneşin batışını, sonra batıya doğru peşinden giderken yeni bulut öbekleri üstünde tekrar batışını izledim. Pasta kesimini kaçırmış, ama eve vakitlice dönüp pazar sabahı bulaşık yıkamaya gidebileyim diye akşam uçağına yetişmiştim; ve George'un nikâhına gitmek ne kadar önemli idiyse de, daha önemlisi, taksiyle havaalanına giderken buruşmuş bir kâğıt gibi olan akciğerimin sıkılan bir yumruktan kurtulmuş gibi tekrar açıldığını hissetmemdi.

Eve vardığımda saat on biri geçiyordu. İçeride babam uyanık olarak California Üniversitesi tişörtü ve koşu şortuyla turuncu çizgili koltukta, karanlıkta oturuyordu. Elinde yudumlanmamış olarak tuttuğu şu su bardağı, odayı ona silindirik olarak yansıtmaktan başka bir işe yaramıyordu.

Annem nerede? diye sordum.

Uyuyor, dedi. Elini Joseph'in odasına doğru salladı.

Sen iyi misin?

Cevap verdi denemez, yalnızca eve hoş geldin gibisinden elini uzattı, ben de sıkmak için yanına gittim.

Düğün nasıldı?

İyiydi, dedim.

Kız güzel mi?

Güzel görünüyor, dedim. Sevimli, diye ekledim. Bavulumu bırakıp kırmızı tuğla şöminenin kenarına tünedim.

Babam kucağındaki eski fotoğraf albümlerinden birini açınca ağır sayfaların sesi bana odamdan işittiğim seslerle aynı geldi. Şaşırdım; şu garaj satışının hikâyesi sayılmazsa onun geçmişe daldığına pek rastlamamıştım

ve *Brigadoon* keşfi de üniversiteden öncesine giden bir küçüklüğü olduğunun nadir bir hatırlatıcısıydı.

Neye bakıyorsun?

Bu mu? dedi. Aile fotoğrafları işte. Uyku tutmadı.

Daha iyi görmek için yaklaştım. Yolculuğun gerginliği hâlâ üstümde olduğundan yatasım yoktu; dışarıdaki uzak bir ışığın loşluğunda da babamın çocukluğundan insanların siyah-beyaz karelerini zor seçiyorduk. Annesi, ailesini doyurmak için tavuğun her yerinden yararlanan siyah saçlı kadın. Bir futbol topu tutan Hirsh Amca. Yüzünde bir şeyle şehre gidip gelen dede.

Hasta mıydı?

O mu? Bilirsin, dedi babam. Maske.

Ne maskesi?

Sana maskeden söz etmiştim, dedi.

Hayır, dedim. Daha yakından baktım. Dedemin yüzünün alt yarısını örten beyaz bez parçası ağzını açıkta bırakmak için yukarı sıyrılmış gibiydi.

Babam başını sallayarak, Ona yüzünde iç çamaşırı gibi göründüğünü söylerdim, dedi.

Alerjiye karşı mı? diye sordum.

Sahiden bunu sana hiç anlatmadım mı?

Neyi?

İnsanların kokusunu alabildiğini?

Neyi alabildiğini? diye sordum.

Emin misin?

Hafifçe öksürdüm. Hımm, evet, dedi. Gayet eminim.

Parmak uçlarıyla resme yumuşakça dokundu.

Babam, dedi babam, bir dükkâna girip şöyle bir nefes aldığında o nefesle içerideki insanlar hakkında çok şey anlatabilirdi. Kimin mutlu, kimin mutsuz, kimin hasta olduğunu, ne var ne yoksa hepsini. Yemin

ederim. Dışarı çıktığında burnuna o şeyi takardı babam! Kendine bir rahat nefes payı vermek için Michigan Bulvarı’na yüzünde o şeyle çıkardı.

Orada bir resim olduğuna inanamıyormuş gibi sayfaya vurdu.

İyi adamdı, dedi, çok iyi adamdı. Sahiden iyi kalpliydi. Ama öyle biriyle alışverişe çıktığına inanabiliyor musun? Bir keresinde onunla görünmek istemediğimi söylemiştim de beni iki gün odama kilitlemişlerdi.

Dışarıda ağaç dalları rüzgârda hışırdıyordu. Boğazım sıkılır gibi oldu.

Babam, Ağzımdan bir daha öyle bir söz çıkmadı, dedi.

Çok usulca, Ne kokladığını söyler miydi? diye sordum.

Acı, dedi babam. Omuz silkti.

Arkasına yaslanarak, Adamı seviyordum, dedi. Gerçekten seviyordum, ama en çok o maskeyi takmadığı zamanlar.

Albümü yaklaştırdım. Dedeme, giysisinin üstündeki kara ve ciddi gözlerine baktım. Sevecen yüzlü babaanneme. Papyonlu beş yaşındaki küçücük babama.

Babam, Elli dördünde öldü, dedi. Kendi üstünde ölümün kokusunu aldı, sonra öldü.

Kare resmin kenarında eliyle iz sürdü.

Bunu ben de yapabiliyorum, dedim.

Ne yapabiliyorsun?

Hepsini içine basmak ister gibi sayfayı düzelttim.

İnsanların kokusunu mu alabiliyorsun? diye sordu babam.

Yiyeceklerle, dedim.

İnsanların tadını mı alabiliyorsun?

Ona bakmadan, Hıı, dedim. Öyle bir şey.

Bana gözlerini dikti. Şaka yapıyorsun, dedi. Bunu bana hiç söylemedin. Kötü bir şey mi?

Biraz güldüm. Kötü olabiliyor, dedim.

Babam gözlerini kapatıp kaşlarını ovaladı. Vay be, dedi. Bazen babam da nefret ederdi, diye hatırladı. Nefret ederdi ama iyi insanlarla da tanışırdı;

bir seferinde Sears'a girmiştik de hapşırmak için maskesini çıkardığında pırlanta gibi şahane bir adamın kokusunu yakalamıştı. Adı Irv'dü. Dünyanın en tatlı adamı, yıllarca aile dostu kaldık. Demek insanların tadını alabiliyorsun? Yani birini ısırman mı gerekiyor?

Sayfaya doğru gülümsedim. Hayır, dedim. Yaptıkları yemeklerde tadıyorum. Yemeği kim yaparsa alabiliyorum.

Gözleri hâlâ kapalı ve şaşkınlıkla kırışmış olduğu halde başıyla onayladı. Türlü olasılıkların arasında dolaşıyor ve engin soru seçeneklerinin üstünden geçiyor gibiydi.

Ne aile, dedi.

Bir şeyle meşgul olmak için resimlere döndüm. Şu puanlı küçük papyonu takmış, elleri gökyüzüne açılmış minik babama.

Ne şirin, dedim.

Kendini görmek için boynunu uzattı. Off, şu papyon, dedi.

Dünyanın en ilginç giyim eşyasıymış gibi birlikte puanlı papyona gözlerimizi diktik.

Babam, Bende özel bir yetenek olmadığını biliyorsun, dedi.

Hatırlıyorum, dedim.

Dudaklarını biraz sıkar gibi oldu. Sana veya dedene yaklaşamam, dedi.

Sayfayı çevirdim.

Sadece bir sezgim var, dedi. Yani yıllarca neler yaptığını gördüm şu maskenin! Sen olsan yüzünde maske olduğu halde bütün gün şehirde dolaşır mıydın?

Tişörtünün kolunu çekiştirdi. Babam, dedemin omuzlarında bir ağacın dallarından erik koparmaya çalışırken. Gülümser minik babam salıncakta.

Nedir o sezgi? diye sordum.

Kollarını kavuşturarak, Sadece hayal ediyorum, dedi. Hastanede bir şeyler yapabileceğimi. Ne olduğunu bilmiyorum. Aslında çok saçma, değil mi? Bir hastaneye gidecek olsam bir şeylerin, bir yeteneğin çıkması. Hepsi

bu. En iyisi öğrenmemek, kendime böyle telkin ediyorum. Hayatı basit tutmak! Kolay tutmak!

Kımıldamıyordum. Tamamen hareketsizdim.

Sözcükleri yavaşlatarak, Bir şeyler *çıkabilir* ne demek? dedim.

Sadece özel bir şeyler yapabilirim. Hastanede.

Dudaklarını birbirine bastırdı. Ay, pencere çerçevesinin içine sızdı ve camdan içeri saf ışıktan kolunu uzattı.

Ne olduğu hakkında hiçbir fikrin yok mu?

İfadesizce, Hiç yok, dedi.

Ve bu sadece bir sezgi?

Babam koltukta duruşunu değiştirerek, Sadece içimde güçlü bir his var, dedi. Bir hastane gördüğümde. İçeri girmem gerektiğini söyleyen his. Gir, gir, gir.

Ellerimi koltuk kolunun kenarına gömdüm. Babam hiç beklenmedik şekilde biçimleniyordu.

Peki hiç... girmedin mi? diye sordum.

I-ıh, dedi.

Hiç mi?

İlgimi çekmedi, dedi. Bir keresinde hasta bir komşuyla vakit geçirmiştim, o bana yetti.

İyileşti mi peki?

Bir eliyle koluna hafifçe vuran babam, Zaten iyileşecekti, dedi.

Ama sen ona yardım ettin mi?

Bundan çok şüpheliyim, dedi. Bir sürü ilaç alıyordu.

Ellerini tuttum. O zaman hadi gidelim! dedim. Hadi bunu deneyelim; vakit geç oldu, nasıl olsa kalabalık değildir, hem ben de yanından bir saniye bile ayrılmayacağım, tamam mı? Ne diyorsun? Bu harika bir haber olabilir! Yani bir faydası olabilir, değil mi? Dünya için yararlı bir bilgi olabilir.

Ben çektikçe vücudu ağırlaştı, atalet kazandı.

Olmaz, dedi. Üzgünüm, Rose. Babama ne olduğunu gördüm. Oraya gitmeyeceğim.

Yalvararak, Ama ben hep yanında olacağım, dedim. İçeri girdiğimizin her saniyesi yan yana olacağız. Sadece bir deney. Yanından hiç ayrılmayacağım.

Koluna daha sert asıldım.

Ya çok ilginç bir şeyse? dedim.

Olmaz, dedi. Sağ ol, ama olmaz. Gözleri benimkilere doğru süzüldü, taş gibi. Ellerime pat pat vurdu ve kolunu usulca parmaklarımdan kurtardı. Tüm ağırlığıyla hâlâ koltuğa çöküyordu.

Ama belki bana yardımı olur, dedim.

Kaşlarını çattı. Nasıl yardımcı olacağını göremiyorum, dedi. Yemek başka, hastane başka.

Yatışmak için gözlerini tekrar açık albüme indirdi. Bebeklik haline ısrarcı bakışlarını dikti. Onu koltuğundan itmemek için kendimi zor tutuyordum. Bir şekilde işin içine çekmek istiyordum. Bir vinçle onu bir hastaneye atmak. Zorlamak. Seçeneğinin olduğu, farklı yollardan gidebileceği halde, düşünüp taşınarak, hiç bilmeden, hiç öğrenmek zorunda kalmadan koltuğunda oturabilmesi bana inanılmaz bir lüks gibi geliyordu.

Biraz da çaresizce, Onu öylece içinde tutuyorsun, dedim.

Ee?

Koltuk kolunun kumaşını kabarttım.

Şanslısın, dedim.

Dudaklarını sıkarken *şanslısın* sözcüğü, hiçbir anlama gelmeyen o yanlış sözcük aramızda sekti durdu.

Dümdüz bir sesle, Rose, dedi. Ağabeyini bile görmeye gidemedim.

Ve yüzü tekrar kendi içine kilitlendi.

Haklıydı; Joseph hastaneye kaldırıldığında otomatik kapının önünde bir saati aşkın dikilerek içeri adım atmaya çalışmıştı. Çalışmış, çalışmıştı. İçeri

girerken yanından geçmiştim. İnsanlar gelip geçerken bir şeyle meşgul olduğunu sansınlar diye elinde okumak için bir kitap tutuyordu.

Kısık bir sesle, Son kez olduğunu bilmiyordun, dedim.

Babam, Ama bilseydim bile, dedi.

Fonda, Santa Monica Bulvarı civarındaki sokaklarda ilerlerken yavaşlayıp hızlanan arabalara ait uzak seslerin kısık tonu, cumartesi gecesinin geç saatinde bir süre öylece oturduk. Ay ışığı pencereden işliyordu. Yıllar önce acil servise gidişimi, başımın üstünde dikilen doktorların bana ağzımı yerinden çıkaramayacağımı söyleyişlerini düşündüm.

Başımı indirip koltuğun koluna yasladım. Elimde olsa herhalde ben de aynı şeyi yapardım, dedim.

Elini koluma koydu. Avuç içi serindi.

Yemezsen olmaz, değil mi? dedi.

Olmaz, dedim.

Ve tam bunu söylediğim anda, ağabeyim gökte uçan bir kuş gibi titreşerek zihnimden geçti; ve düşünce henüz tam oluşmadığı halde yemeklerin yine de yemek olduğu, öğünlerin yine de birer başlangıç ve sonla sınırlı olduğu, yiyip yemeyeceğim şeyleri seçip beğenebildiğim kafama dank etti. Ve babamın hastanelerin çepçevre etrafında dolaşabildiği ve dedemin duruma bakılırsa en çok alışveriş yerlerinde koku aldığı; ama ya Joseph'in hissettiği şeyin öyle bir biçimi yoktuysa? Ya ondan kaçamıyor veya onu değişikliğe uğratamıyorduysa? O şey hep kesintisizdiyse?

Uzanıp babamın eline dokundum. Gözleri benimkini buldu.

Gözleri biraz mahzun, Üzgünüm, dedi.

Ellerimi sıkıca yakaladı ve ürkek ışık bir saniye kadar şiddetlendi, alevlendi, sonra gözlerinden silindi. Boştaki eliyle yüzünü ovaladı. Oh, dedi.

Sonra taze bir sesle, Geç oldu, dedi. Gevşettiği eliyle omzuma kararlılıkla vurdu.

Dizlerimin üstünde doğrularak, Yatma vakti, dedim.

Albümü kapattı, ama elini omzumdan kaldırmadı, gevşetmedi; orada sözlerden fazlası vardı, beni orada tutuyordu, biraz daha kalmamı söylemek istiyordu. Madem büyük bir gerçeği ifşa etti, söyleyebildiği her şeyi söyleyebilirmiş gibiydi. Ne kadar korkunç şey varsa hepsini aynı anda aradan çıkarmak ve ardından yatıp onu uykuyla atmak yollu sporcu dürtüsünü, yarışçı itkisini sezebiliyordum.

Yalnızca bir şey daha, dedi.

O gün bir şey gördün, değil mi? diye sordu.

Ay ışığının huzmesi yüzünü aydınlatıyordu.

Bildiğim halde, Hangi gün? diye sordum.

Cevap vermedi. Başım hâlâ koltuğun koluna yaslıydı.

Evet, dedim.

Albümü sehpanın üstüne koyarak, Ne gördüğünü sormak istemiyorum, dedi. Sadece bir şeyi bilmek istiyorum. Tamam mı?

Kısık bir sesle, Tamam, dedim.

Geri gelecek mi? diye sordu.

Hayır, dedim.

Buna hazırlanmış gibi başıyla hızlı hızlı onayladı. Bir süre başını öyle salladı.

Ben de öyle tahmin ediyordum, dedi. Çok zaman geçti.

Düşünceyi içine bastırmak ister gibi elini alnına dayadı.

Bir şey dedi mi? O gün evindeyken? Senden bir şey istedi mi? Hastanede?

Hayır, dedim.

Halıda ayağını oynatıyordu. Koşu ayakkabılarındaki gümüş çizgiler ay ışığında pırıltıyla çakıyordu.

İyi mi peki? diye sordu.

Bilmiyorum, dedim. Buna nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum.

Bir tür yeteneği var mı?

Gözlerimi kapattım. Evet, dedim. Onun da var.

Babam bir yarım saat kadar elini alnına bastırıp ayaklarını oynattı. Başını sallayıp yan yatırdı. Tilt oyunundaki top içine düşmüş de kemiklerinden ve kirişlerinden sekiyormuş gibi bilgileri oradan oraya dolaştırdı. İzlemesi de düşünmesi de bana çok fazla geldiğinden gözlerimi açmadım ve biraz kestirdim.

Nihayet uyandığımda ay, koltuğa ve sehpaya taze bir ışık gönderecek kadar alçalmıştı ve fotoğraf albümünün kapağındaki *Fotoğraf Albümü* diyen yaldızlı baskıyı aydınlatıyordu. Babam tekrar sakin ve yatışmış olarak uyanık oturuyordu.

Doğrularak yerden kalktım. Sohbet için babama teşekkür ettim. Ona iyi geceler öpücüğü verdim. Ayağa dikilerek, Ben galiba biraz yürüyeceğim, dedi ve ön kapıdan dışarı, kaldırımdaki güzergâhını aydınlatan beyaz şeride çıktı.

43

Pazar sabahı. İş için kafeye kadar yürüdüm.

Havanın her zamankinden berrak olduğu, yalçın San Fernando dağlarının daha arabalar hiç icat edilmemiş gibi uzaktan ayrıntısıyla seçildiği aydınlık bir mayıs sabahıydı. Erkenciydim; La Lyonnaise'in kapıları henüz açılmamıştı.

Dükkân önündeki tuğla duvarın çevresinden, kuşların telefon telleri üstünde hoplamasını seyrederek yürüdüm ve Mösyö kolu çevirip beni içeri alana kadar kapıyı çaldım.

Saat ona değin kafenin önünde yedi kadar aç insan birikmişti ve kapı açılınca hepsi, gecikmiş bir kahvaltı için içerinin yolunu tuttu. Dışarıda okyanustan esip havayı temizleyen hafif yel, müşterilerin peşi sıra kafenin içine doluştu. Kafam babamla, George'la, hastanelerle ve maskelerle dolu olarak üç saat boyunca bulaşık yıkadım ve sırada bekleyen çatal bıçak takımlarının sayısı azalınca başgarsona, öğle yemeği için yarım saatlik bir mola verip veremeyeceğimi sordum. Tamam deyince bir değişiklik yapıp mutfaktan çıktım ve şarap tadım tezgâhına gittim, ağır çene kemikleri olan irikıyım bir adamla kırmızı bir şala sarınmış siyah saçlı küçümen bir kadının arasındaki taburelerden birine kuruldum. Mösyö elinin tersini yanaklarından aşağı sürterek arka odadan çıkageldi.

Bir şampanya kadehini indirerek, Mimoza? dedi.

Çeneli adam, Tabii, dedi.

Ben yemek tadımı yapmak istiyorum, dedim.

Mösyö başını doğrulttu. Göz kenarlarından sabah geç kalkış çizgileri ışıyordu hâlâ.

Yemek tadımı mı? diye sordu.

Kırmızı şallı küçümen kadın, Bir kadeh Chardonnay lütfen, dedi. Mösyö duvardan bir kadeh daha indirip dik oturttu.

Sesim biraz titreyerek, Yemeğimi burada yiyip içinde ne tattığımı size söyleyebilir miyim? diye sordum.

Mösyö omuz silkti. Sanırım, dedi. Siz bulaşıkçımız değil misiniz?

Öyleyim, dedim.

İyi iş, dedi Mösyö.

Adam, Kulağa hoş geliyor, dedi. Ben de katılabilir miyim?

Mösyö bir beyaz şarap şişesinin mantarını çekip çıkardı ve kadına ışıl ışıl bir kadeh doldurdu.

Bir kiş lütfen, dedim.

Adam, Kiş, diye yineledi. Nefis.

Kırmızı şallı kadın, burnunu kadehin kenarlarından içeri gömerek pür dikkat birkaç dakika geçirdi. Madam, kavrulan soğan kokularının bir öğle, güzellik ve çalışkanlık merhabası gibi tezgâhtaki bizlere kadar geldiği arka odadan çıktı ve Mösyö ile ikisi, Mösyö'nün eli rahat bir edayla Madam'ın ensesine dayalı, birkaç dakika boyunca birbirlerine sokularak konuştular. Bir garson mutfağa dalıp içinde altın kabuklu sarı kişten birer dilimin olduğu iki küçük tabakla çıktı. Mösyö bir masa için bir kadeh şarap daha doldurdu, ardından *New York Times* gazetesinin bulmacasıyla açıla açıla bitmiş kurşunkalemini çıkardı. Tezgâhın gerisindeki taburesine tünedi ve ipuçlarında göz gezdirmeye başladı.

Yanımdaki çeneli adam tabağını kaptı. Dışarıda arabalar Vermont Caddesi'nden yukarı aşağı geçiyor, buldukları park yerlerine dalıyorlardı. Altın kahverengi çıtır kenarlarıyla kişime baktım.

Çatalımı aldım.

Yanımdaki adam ağzını doldurarak hızlı hızlı yiyordu.

Ee, kişte ne tattığımızı mı söylüyoruz? dedi.

Tabii, dedim.

Yumurta, dedi. Yumurta tadıyorum.

Güldüm. Mösyö gözlerini boş olan bulmacadan ayırmıyordu.

Hı-hı, dedi Mösyö sayfaya doğru. Evet, evet. Kişte kesinlikle yumurta var.

Yanımdaki kadın da bana doğru, Bu şarapta da gül çeşnisi var? dedi.

Nefis bir sıcaklık ve dengeyle yapılmış kişimden bir lokma aldım ve yuttum.

Ben yalnızca yumurtaların Michigan'dan olduğunu eklemek istiyorum, dedim.

Çeneli adam dudaklarını buruşturdu. Yer konuşmuyoruz, dedi. Bir lokma daha aldı. Krema, dedi.

Taburemi tezgâha yaklaştırdım. Madam mutfaktan gelip kapı aralığında durdu.

Evet. Kişte krema var.

Aslına bakarsanız bence yarı yarıya, dedim.

Madam, Hayır, dedi, ama biraz yüzü kızardı. Ah, demek sizsiniz, diye ekledi. Mösyö gözlerini bulmacadan kaldırdı.

Moladayım, dedim.

Madam başıyla dalgın dalgın tamam dedi. Gözleri yan duvardan yukarı kaydı.

Taburemde öne doğru eğilerek, Demek istediğim, iki çeşit süt var, dedim. Biri, hafif naneli tadına bakılırsa sanırım Nevada'dan krema; ama onun yanında Fresno'dan normal süt de var.

Madam, Bakalım, dedi. Mutfağa geri adım attı, buzdolabının kapağını açarak bir karton kutuyu çıkardığını işittim.

Mösyö kutucuklara özenle dört harf yerleştirdi. Kâğıda doğru, Kiş Lorraine, dedi. Fransa'nın kuzeydoğusundaki Lorraine bölgesinden alır adını ve ta on altıncı yüzyıldan beri yenir. Alman etkilidir.

Kırmızı şallı kadın, Jambon, dedi.

Bir yudum su aldım.

Organik domuz, dedim. Kuzey California, diye ekledim.

Çeneli adam, Uyduruyorsunuz, dedi.

Haklı mıyım? diye sordum.

Mösyö kıkırdayarak kalemini hızla döndürdü.

Organik olduğunu nereden anladınız? diye sordu.

Damakta bıraktığı tattan, dedim. Daha damarlı. Doğu Modesto'yu düşünüyorum.

Mösyö, Fresno, diye püfledi. Sütle aynı, dedi. Çok sevdiğimiz bir çiftçi var. Adı Ben.

Tereyağı, Fransız tereyağı, dedim. Pastörize edilmemiş. Maydanoz San Diego'dan. Maydanozu yetiştiren kişi ayının biri.

Mösyö tezgâha vurarak, İşte! dedi. Neden hâlâ ona gittiğimizi bilmiyorum. Adam tam bir ayı.

Kırmızı şallı kadın, Bunu tadından mı anlıyorsunuz? diye sordu.

Maydanozun toplanma şeklinden, dedim. Adam çok kaba topluyor.

Madam bar bölgesine döndü. Sütte iyi iş çıkardınız, dedi. Buzdolabına mı baktınız?

Kırmızı şallı kadın, muskata ne diyorsunuz? dedi. Madam başıyla onaylayınca kadının yüzü kızardı. Madam, önlüğünün askısıyla ağzının kenarına pıt pıt vurarak, Bu biraz zor, dedi. İnsanlar bunu hiçbir zaman beklemiyor.

Mösyö doğruca bana bakarak bekledi.

Uzaktan, dedim. Endonezya mı? Standart tarife.

Hamur, dedi irikıyım adam.

Buradan, dedim. Sanırım siz hazırladınız.

Mösyö, Ben hazırladım, dedi. Bizzat kendim. Dün akşam.

Nefis, dedim.

Madam, Neden şarap tezgâhında yiyorlar? diye sordu.

Kırmızı şallı kadın, Deniz tuzu, dedi.

Çeneli adam, Ama yemiyorsunuz bile, dedi.

Şarap yerine yemek tadımı yapıyoruz, dedim.

Adam, Kabuk, diye derin düşünceye daldı. Kabuk...

Bir lokma daha aldım. Bilginin ağır ağır yüze çıkmasını bekledim. Mösyö bulmacayla uğraşmayı bırakmıştı ve artık beni izlediğini hissedebiliyordum. İlgi odağı olmanın yoğun duygusuyla tetikteydim.

Aşçı biraz hayal kırıklığına uğramış, dedim.

Madam, Mımm, diyerek şarap şişelerine dayandı.

Yanımdaki koca adam bir peçeteyle kaşını sildi. Hayal kırıklığı bir malzeme değildir, dedi.

Fakat Madam'ın gözleri benimkilerdeydi ve onları orada tutuyordum.

Ama karıştırmayı seviyor, dedim. Doğru malzemeleri bir araya getirmenin ahengini seviyor. Birleştirmeyi seviyor.

Mösyö başıyla onaylayarak, Doğru, dedi.

Kırmızı şallı kadın kulak vermek için koklamayı bıraktı.

Karıştırırken biraz acele de etmiş, dedim. Olması gerekenden sekiz dakika kadar önce mi bitirdiniz ?

Yanımdaki adam elini kaldırdı. Ya frenksoğanı? dedi.

Sekiz dakika, dedim. Aceleniz mi vardı?

Madam, Belki dörttür, diye boş bulundu.

Mösyö düşünerek gözlerini tavana kaldırdı.

Kişi yaparken Edith'i aramayı düşünüyordu, dedi. Bana bakarak, Kızımız, diye ekledi. Hatırladın mı, Marie?

Madam tezgâhın gerisinde şarap şişelerini düzenliyordu. Görünüşe bakılırsa bir şişeyi yerinden alıyor, sonra aynı markadan başka bir şişeyle değiştiriyordu.

Sekiz dakika kadar erken bitirilmiş gibi tadıyor, dedim.

Mösyö, Edith krizdeydi, dedi. Japoncadan geçemiyor.

Madam bir şişeyi yerine koydu. Bana göre sekiz dakika değil, dedi.

Sekiz, dedim.

Mösyö, Kanji yazısında iyi değil, dedi.

Madam, Beş dakika, dedi.

Mösyö omuz silkti. Altdudağına çok küçük bir gülümseme yerleşti.

Aşçıda aynı zamanda bir miktar hüzün var, dedim.

Mösyö bu sefer kalemini iyiden iyiye bıraktı ve bulmacayı katlayıp kaldırdı.

Hangimizde yok ki? diye başıyla onayladı.

Taburemde kımıldadım. Peçetemi yeniden yuvarladım. Uzun zamandır ilk kez izlenimlerimi tamamıyla açıyordum. Tanışmak istediğim insanlara kendimi tanıtmak istiyordum. Mesele buydu.

Öbür yanımda kırmızı şallı kadın, tabağıma tekrar uzun uzun baktı.

Hamurlu kabukta un, tereyağı ve şeker var, dedi.

Madam bir adım yaklaşarak, Bu kadar! dedi.

Dikkatler dağıldı ve Madam, kadına yarım kadeh şarap ikram etti, adam kişini bitirdi ve Mösyö’yle domuz pastırmasının değişik çeşitleri hakkında büyük bir heyecanla konuşmaya başladı. Ben yerimden kalkmadım. Mösyö’yle adam gülerken Madam bana biraz daha yaklaştı.

Kısık bir sesle, Bunu nasıl yaptınız? diye sordu.

Bilmiyorum, dedim. Yapabiliyorum işte.

Kollarını tezgâhın üstünden doğru uzattı. Biri mutfaktan Madam’la Mösyö’yü çağırınca ikisi de başka müşterilere bakmak için uzaklaştı, ama benimle işlerinin bitmediğini biliyordum. Beklerken kırmızı şallı kadın omzuma pat pat vurdu.

Bana doğru gülümsedi.

Merhaba, dedi.

Tadına bakmadığı halde hamuru iyi tahmin ettiğini söyledim.

Yiyeceklerle ilgili bilgilerin hepsini önceden biliyor muydunuz? diye sordu. El çantasında bir şeyler aranıyordu. Yüzü canlıydı, gözleri küçük bir kuşunki gibi parlıyordu.

Hayır, dedim.

Sakız kâğıtlarını ve kalemleri bir yana iterek, Bayağı bilgilisiniz, dedi. Bana doğru gözlerini kırpıştırdı. Kırmızı şal, yanaklarında bir şeyi, güzel

türden bir allığı meydana çıkarıyordu.

Teşekkür ederim, dedim. Peçetemi tezgâhta oradan oraya ittiriyordum. Öyle bir şey işte, dedim.

Kadın, Hah! dedi ve bir kartvizit çıkarıp tezgâhın karşısından bana doğru sürdü. Üstünde adı ve okullarla ilgili bir iş tanımı yazıyordu.

Demek yemeklerdeki bazı şeyleri seçebiliyorsunuz? dedi. Gözlerini üstüme dikti.

Gözlerimi kırpmadım. Evet, dedim.

Çok şeyi mi?

Evet, dedim. Çok şeyi.

Öyleyse neden beni aramıyorsunuz? dedi ve o anda tahmin yürüten sevimsiz hali gidip yerine gözlerini kararlılıkla gözlerime diken biri geldi ve bu haliyle bana bir anda hoş, daha hoş göründü. İşinize yarayabilirim, dedi.

Kartviziti aldım, dört köşesinden birden tuttum.

Gençlerle çalışıyorum, dedi.

Dönüp salondan ayrıldı. Arkasına bakmadı, ama kartviziti zaten onun dikdörtgen bir parçası gibiydi. Onu cebime koydum.

Bu arada bar boşalmıştı. Çeneli adam çıkmış, günlük trafiğe karışmıştı. Mösyö'yle Madam tezgâhın başında bir şeylerle meşgul oluyor, siparişleri ayırıyor, kadehleri kaldırıyorlardı. Madam gözlerini hâlâ masalardan ayırmıyor, kontrol ediyordu ama artık farklı bir duygu vardı. Daha önceki mesafe şimdi hoşlanabileceğinizi düşündüğünüz biriyle ilk kez çıkmanın tedirginliği ve utangaçlığına dönmüştü.

Mösyö tezgâhın öbür yanından barın ön tarafına doğru geldi. Elini uzattı. Tokalaştık.

Tekrar söyler misin, adın neydi?

Rose, dedim. Rose Edelstein.

Evet, Rose Edelstein, dedi, görünüşe bakılırsa hepimizin birer kahve almasının zamanı geldi.

44

Birlikte arabalarına doğru yürürken Madam, Demek aşçı olmak istiyorsun? dedi.

Henüz emin değilim, dedim.

Ben de sana aşçılık dersi mi vereceğim?

Belki, dedim. Sadece sen yemek yaparken yanında olmak istiyorum. Olur mu? Benim için asıl olan bu.

Yemek eleştirmeni mi?

Sadece bu işi daha iyi öğrenmek istiyorum, dedim. Üniversiteye gitmedim.

O önemli değil, dedi. Kaç yaşında olduğunu söylemiştin?

Yirmi iki, dedim.

Soğan doğrayabiliyor musun?

Sanırım, dedim.

Arabasının bagajından kırmızı bir filedeki soğanı çıkararak, İyi o zaman, dedi. Demek oradan başlıyoruz.

45

İnsanlar Joseph’in nerede olduğunu sorduklarında annem gezide olduğunu söylüyordu. Arayış, edebiyat ve ruh yüceliğiyle dolu, hoşuna giden bir sözcüktü bu. Bazen And Dağlarında olduğunu, kadim kültürleri öğrendiğini söylüyordu. Bazen Joseph Avustralya’nın bir kıyısı açığında bir derin deniz dalgıcı, bazen de sörfçü oluyordu; annemin ruh haline göre ya dalgalara biniyor ya da onların altını araştırıyordu. Annem oğlunun dededen kalan tasarruflarını, paraya para eklensin diye, faizi yüksek, hareketi düşük bir banka hesabına aktardı.

Vaktinin çoğunu hâlâ atölyede geçiriyordu ve bir süre çok küçük ve girift projelerle, üstüne çiçekler işlenen ahşap misketler veya hap kutularıyla uğraştı. Üstüne küçük ahşap çerçeveler oturtmaya yarayan ince ahşap üçayaklarla. Sırf tam donanımlı bir bebek evi yapmak için sokağın aşağısındaki küçük bir kızla arkadaş oldu, ama kızın kız çocuklarına özgü şeylerden hoşlanmadığı ortaya çıktı ve annem kusursuz minik yatak odası takımını bir basket topuyla parçalanmış halde görünce vazgeçti.

Haftada iki kere ona yemek yapıyordum. Birlikte yemek kitaplarını çıkarıyorduk ve o oturup bana restoranı sorar, marangozluktaki yeniliklerden söz ederken ben yöntemli olarak *Yemek Yapmanın Sevinci*’ni gözden geçiyordum. Oturması için üsteliyor, yardıma ihtiyacım olmadığı ve artık yeterince yemek yaptığı konusunda ısrar ediyordum. Kurtuluşum bir kez daha dışarıdan bakanlara bir kız çocuğunun iyi niyeti ve yüceliği gibi görünüyordu. Aylarca mezeden başka bir şey yemedik, sonra da çorbalara, salatalara ve başlangıçlara geçtim. Zor görünen tarifleri es geçtim, annem de en sevdiklerini seçip istekler yaptı.

Yaptıklarım onu avutuyordu. Onun için yapıyordum. Gününe göre, ne kadar katlanmak istediğime bağlı olarak ben çok az yiyordum. İçerideki

dengeler azar azar, günden güne değişiyordu. Annemin doğum günü gelip çattığında ona krempeynir soslu hindistancevizli pasta yaptım ve kıvamlı koca birer dilimle masada karşılıklı oturduk. Pastam, Sekiz, diye fısıldıyordu. Hâlâ çok şeyi bilmediğin sekiz yaşına dönmek istiyorsun.

Annemin önüne bir fincan papatya çayı koydum. Bana teşekkür etti; gözkapaklarındaki kırışıklıklardan güneş ışığı gibi yayılan incecik çizgileriyle hâlâ güzeldi. Artık Larry'den konuşmuyorduk ve Joseph'le ilgili sürekli panik hali zamanla biraz dinmiş olsa da, oğlunun aramadığını, saati geldiği halde telefonun çalmadığını hatırladığında alnının bir an için kırıştığını görebiliyordum. Nereye gitti? sorusu gözlerinin kenarına asılıyor, çatalının ucunda titreşiyordu ve benim ona verebildiğim tek şey şu pastaydı: yarı sade, yarı malzemeli, kendi pisliğimle dolu pasta. Ve orada, gün ışığı çizgi çizgi masanın üstüne uzanırken dilimleri karşılıklı olarak yiyorduk.

Annem çatalını yalayarak, Şimdiye kadar yaptığının en iyisi, diye iç geçirdi.

O öğleden sonra ikişer dilim yedik. Daha çay içtik. Her şeyden fazla, zamanı uzatmak için.

Yemek kitabının tatlılar kısmına eriştiğimizi, ondan sonra artık yalnızca fihristin kaldığını ikimiz de anmadık.

Pastadan sonra ortalığı her zamanki gibi temizledik. Kâseleri yıkadık. Spatulayı çatal bıçakların yanına koyduk. Annem bir dahaki sefere belki bana limonlu çikolatalı pasta yapacağını söyledi, ama bir elimi yumuşakça omzuna koyup limonlu çikolatalı pastadan artık eskisi kadar hoşlanmadığımı söyledim.

Ama severdin! dedi.

Severdim, dedim. Uzun zaman önce.

Süngeri evyenin kenarlarında gezdirerek artıklardan temizledi. Yüzü bana dönük değildi, ama arı kovanına benzer acılı bir uğultuyla gözyaşlarının titreştiğini, içinde kabardığını hissedebiliyordum. Bıçakları ve çatalları bulaşık makinesindeki yerlerinde düzenlerken. Süngerin suyunu

sıkarken. Birkaç dakika sonra başını kaldırıp mutfak penceresinden dışarı baktı.

Daha çok kendiyle konuşur gibi, Bazen çocuklarımı artık tanımadığımı düşünüyorum, dedi.

Onu daha yeni dinlemeye başlamışım gibi yanında dikiliyordum. Pencereden dışarı doğru konuşuyordu. Günbatımında boyun eğen hercaimenekşe ve nergislerle dolu saksılara doğru. Son birkaç yıldır kayıp oğluna tüm yakarış ve sorularını yönelttiği yere. Anlık bir sözdü, böyle düşünmeyi sürdüreceğini sanmıyordum; ne de olsa bir tek bizi dünyaya getirmiş, altımızı bağlayıp beslemiş, ödevlerimize yardım etmiş, öpüp kucaklamış, sevgisini içimize akıtmıştı. Bir anne olarak bizi gerçekte tanımamış olabileceği ihtimali çok mütevazı bir itiraf gibi görünüyordu. Böyle bir düşüncenin gülünç ve saçma olduğu normal dünyaya dönmeye başlayarak ellerini kurulama bezine sildi, ama orada dikilirken onu işitmiştim bir kere ve çok uzun bir zamandır bir bütün olarak sindirmekte zorlandığım böyle bir söz söylememişti.

Eğilip onu yanağından öptüm.

İkimizden, dedim.

46

İşteki öğle molasında kırmızı şallı kadınla buluşmak için arabama atlayıp Franklin Caddesi'ne yakın, otoyol trafiğinin hemen doğusuna sıkışmış eski bir taş binaya gittim. Kadın risk altındaki çocuklarla çalışıyor ve söylediğim her şeyi sarı bir not kâğıdına yazıyordu. Olan bitenlerin resmiyetine, *kurabiyeler*, *vanilya almak*, *yiyeceklerdeki duygular* sözlerini ciddiyetle not almasına güleceğim geliyordu. Ertesi hafta çocukların parti parti kurabiye yapmasına ve benim onların tadına bakacağıma karar verdik. Bunun sık sık yapabileceğim bir şey olmadığı konusunda onu uyardım. Ne zaman isterseniz, diyerek onu da not aldı. *Sık değil*.

İşyerinde Peter beni bir yürüyüşe daha davet etti. Şehri zikzaklar halinde geçtik.

Aynı akşam kafeye gittim. Madam ve Mösyö son menüleri belirlemekle meşguldü ve Madam, akşam yemeği olarak bir baget ekmeğinde *pâté* ve kornişonla hızlı bir sandviç hazırladı. Normalde bana biraz fazla keskin gelen acımsı kornişonlar bugün *pâté*'nin yanında minik ünlem işaretleri gibiydi: *Pâté! Pâté!*

Burnunu buruşturarak, Ördek? diye sordu.

Harika, dedim.

Salata?

Bir çatal dolusu kıvırcık yedim. Mımm, dedim.

Organik mi?

Evet, dedim.

Güzel. Ellerini çırptı. Bana doğruyu söylediğinden emin olamamıştım, dedi. Fiyatları iyi.

Sandvici bitirirken Mösyö arka odadan asma bir kilitle geldi.

Bir dolabının olmasını istiyoruz, dedi. Eşyaların için.

Madam, Bazı malzemelerini koyarsın, diye ekledi. Ayrıca burada bir önlük ve dışarı çıkacağımız durumlar için yedek giysi bulundurman gerekecek. Şehir merkezi için. Çarşı için.

Tamam, dedim.

Mösyö aranarak kilidi uzattı. Yanında da talimatlar olan bir broşür.

Nasıl çalıştığını unuttum, dedi.

Ön kadranı çevirdim.

Kolayca hatırlayabileceğin üç sayı seç, dedi. Tamam mı? İyi mi?

Kilidi ellerimde evirip çevirdim. Siyah bir yüzeyi ve sayılar arasında kertikli çizgileri olan sıradan bir şeydi.

Öndeki yuvarlağı elleyerek, Dolaba başka şeyler de koyabilir miyim? diye sordum.

Mösyö omuzlarını kaldırarak, Nasıl istersen, dedi. Fark etmez. Senin için ne önemliyse. Kendini evinde hissetmeni istiyoruz.

Arkaya bakmaya gittim. Kafe üç kısımdan oluşuyordu: masalı bölmeleriyle restoran alanı ve şarap tezgâhı, mutfak, arkadaki kiler ve erzak deposu. İşte o arka taraftaki küçük dolabı benim için boşaltmışlardı. Dolap, koridorlarda bulunan normal boyutlardaki örneklerine benziyordu ve tepesinde de ahşap bir çiviyle üstünde küçük bir raf vardı. Kapı kolunda kilidi asabileceğim madenî bir halka vardı. Arabama doğru yürürken kadranı üç numarayla kurdum. Dokuz, on iki, on yedi.

Eve gidince akşam yemeğinde aileme, kafede yarızamanlı olarak çalışacağımı, aşçılığın değişik yönlerini öğreneceğimi açıkladım. Kendime ait bir yerim olacaktı. İstediğim şeylerin hepsini sıraladım. İkisi de başlarıyla evet diye onayladı. Henüz taşınmıyorum, dedim. Ama bu bir adım.

Birlikte arabayı yüklememe yardım ettiler. Annem evin dışında yaptığım ilk resmî yemeği ilk tadan kişi olmak istediğini söyledi. Seninle öyle gurur

duyuyoruz ki, dedi ve ben arabayla uzaklaşırken, gülümsemeleri olta ipiyle sıkıca dikilmiş olarak, yan yana dikildiler.

Uzaklaşırken kornaya bir kez basınca babam bir elini kaldırdı.

Kafede arabayı boşaltmak zor olmadı.

Dolaba el çantamı, beyaz bir aşçı önlüğünü ve kendim aldığım fazladan mutfak gereç ve kitaplarıyla dolu bir kutuyu koydum. Ayrıca büyükannemin tik ağacından kül kabını. Annemin meşe takı kutusunu. Ona etli güveç yaptığımda bana ödül olarak verdiği iki kirazlı önlüğünü. Döşemesini yenilenmiş olarak görmek istemediğim kadifeli hasır bir tabureyi. Bir şelalenin dürülmüş posterini. Naylon bir mezuniyet püskülünü.

Köşeye, katlanır bir sandalyeyi.

47

Onu bulduğum bahar iki haftalığına dönmüştü. Fena halde su kaybetmişti. Her zamankinden daha zayıftı. Cildi maviye çalıyordu, gözlerinin altı çökmüştü. Doktorlar sorup soruşturduklarında suskundu.

Onu yatak odasında yüzüstü olarak yerde bulup Cedars-Sinai'ye götürmeleri için cankurtaranı çağıran annemdi. Orası ikimizin de doğduğu yerdi. İlk birkaç gün yoğun bakımda kaldıktan sonra hayati göstergeleri istikrara kavuşunca onu iyileşeceği yedinci kata naklettiler. Babamın ayakları girişteki camlı otomatik kapıda donduğu için bildiği tüm uzmanları –eski müvekkiller, arkadaşların arkadaşları, tenis arkadaşları– çağırmış ve hepsini oğlunun nesi olduğunu bulmaları için içeri göndermişti. Oraya uğradığım gün babamın arabasını yan sokaklardan birinde, hastanenin önündeki açık alanın hemen dışında park edilmiş gördüm. İçinde kimse yoktu; babam girişte, otomatik kapının birkaç metre önünde bir kitaba dalmış olarak dikiliyordu. O gün orada olmamın bana özel nedenleri vardı. Durup selam vermeden içeri girdim.

Hafta sonu iyi bir ziyarete yetmeyecek kadar dolu olduğundan, okuldan izin almış ve hafta içi kendi başıma oraya yürüyerek gitmiştim. Yürüyüş boyunca düşüncelere dalmışken eski kurabiyeciye, Eliza'nın evine, hatta yıllar önce ağrımdan kurtulmak istediğimde götürüldüğüm acil servise mekân olmuş binanın önünden geçtim. Lobinin otomatik kapısından girince yuvarlak dev gözlüklü hemşireye Joseph'in oda numarasını sordum: 714, dedi. Sabahın geç saatiydi ve hastanenin epeyce sönük havasını gören, orayı hastane değil de insanların sağlık işi yaptığı bir yer sanırdı. Acil vaka pek yoktu. Ağır biplemeler ve çıtlamalar. Parlak galibarda renkli bir takım elbise giymiş bir kadınla asansöre binip yedinci kata çıktım. Kadının aynı

şekilde galibarda ojeli olan tırnakları, asansörün düğmelerine basamayacak kadar uzun ve kıvrık olduğundan benden kendi katı için de basmamı istedi.

Tabii, dedim.

Parmak uçlarımın altında altı ve yedi aydınlandı.

Yedinci kattaki hemşire bankosunda ağabeyimi görmeye geldiğimi açıkladım. Burnu kusursuz sayılabilecek kadar biçimli ve saçları koyu kızıla boyalı siyah; bir kadın olan hemşire, bir uzmanın Joseph'e test uygulamakta olduğunu ama istersem elbette ki bekleyebileceğimi söyledi. Beni orta yere buyur etti ve kendime Joseph'in kapısının önünde oturacak bir yer bulup bilgisayarlarında meşgul olan hemşireleri izleyerek, ilan tahtasında canı sıkılan hastalarca yapılan renkli aile çizimlerinin yanı sıra kırmızı mürekkeple uygulamadaki değişiklikleri bildiren duyurulara ilan tahtasına bakarak, sessizce beklemeye koyuldum. Oturduğum yerde biraz kestirdim. Doktorlar, Joseph'in odasına girip çıktılar. Yakındaki bir pencereye yürüdüm ve babamın arabasının tabii ki Joseph'in odasının neredeyse tam altındaki ideal yerinde olduğunu gördüm.

Annem gelip bana bir merhaba öpücüğü verdi, okulu kaçırdığım için beni azarlamadı ve Joseph'in odasına girerek olanlara kulak verdi. Sonra paldır küldür çıkıp bir hoşça kal öpücüğü gönderdi. Günde birkaç sefer uğruyordu.

Bir saat daha geçti. Sabah bitti, öğle oldu. Birde kafeteryadan öğle yemeği niyetine bir esrarkeşin kızarttığı lüzumsuz bir hamburger alıp geldim. Koridordaki yerimde yedim.

Bitirdiğimde heykel burunlu hemşire yanıma geldi.

Doktorlar içerideyken de her zaman girebileceğini biliyorsun, dedi. Sen ailedensin.

Başımı salladım. Gazoz ağzımda köpürüyordu. Köpür köpür.

Hayır, teşekkür ederim, dedim. Onunla baş başa vakit geçirmek istiyorum.

Kadın, programı kontrol etmek için masasına döndü. Sonra geri geldi. Kendisi hareket edince hareket eden, kulaklarından rüzgâr çanı gibi sarkan sarmal altın iplikler halinde güzel küpeler takmıştı. Şimdiki doktordan sonra en az yarım saat boyunca programda kimsenin görünmediğini söyledi.

Teşekkür ederim, dedim. Küpelerini beğendiğimi söyledim. Bana bir dergi verdi. Çok sabırlısın, dedi.

Moda dergisini başından sonuna kadar okudum ve yüzümü kâküllerle en iyi nasıl çerçeveleyeceğimi; girişken davranarak işyerinde nasıl göze gireceğimi öğrendim. Servis sıcaktı: doğudan esen kuru ve tozlu bir Santa Ana fısıltısıyla[15] yakıcı bir mayıs öğle sonrasıydı ve mazgallardan gelen gönülsüz klima akımını köşedeki tek bir titrek vantilatör hareketlendirmeye çalışıyordu. Gözlerimi kapatıp arkamdaki odada ne ayrıntı varsa işitme denemesi yaptım: hemşireler, odalarına tıkılmış öbür hastalar, ağabeyimin verilerini ölçen uzmanlar. Deveran eden serin hava; vantilatör.

Nihayet son doktor da bir veda tonlamasıyla sesini yükseltip hemşire yardımcısı ayrıldıktan ve çeşit çeşit uzmanların hepsi bir sonraki hastalarına bakmaya gidip koridor boşaldıktan sonra kalktım ve Joseph’in hastane odasına girdim. Yatağı batıya bakıyor ve arkasındaki pencereden gün ışığı içeri dolup yerleri parlatıyordu. Joseph’in arkası dönüktü; ama sıradakinin kim olduğuna bakmak için başını çevirip beni gördüğünde gözleri yumuşadı. Hayatımda hiç beklemediğim bir şeydi. Bir süre birlikte sessizce oturduk. Dışarıda bir uçak gökyüzünü sıyırıyordu. Yaprak üfleyicileri ortalıktaki yaprakları oluklara üflüyordu. 3. Cadde ile San Vicente Caddesi’nde arabalar uğulduyordu. Biraz geçtikten sonra boşluğu doldurmak için ona polis raporlarından ve herkesin tepkisinden, hakkında varılan ortak kanaatten ve kamp çantasıyla çalılardan söz etmeye başlamıştım ki, uzanıp elimi tuttu.

Kolları tüplerden geçilmiyordu. Hatırladığım kadarıyla elimi ilk kez tutuyor, üstelik bunu sahici bir dikkatle ve parmaklarıyla kavrayarak

yapıyordu. Piyano parmakları sıcak ve güçlüydü. Sandalyemi yaklaştırdım, yatağın ta en başına kadar getirdim. Elime sıkıca yapışmıştı ve karşılıklı konuşurken sesi bir fısıltı haline gelene kadar alçaldı. Zaten ancak fısıltıyla yapılabilecek türden bir konuşmaydı.

Bir tek sen biliyorsun, dedi.

Kulağımı ağzına iyice yaklaştırmak zorunda kaldığım, sözcüklerine güçlükle tutunabildiğim kadar kısık bir sesle bana en sevdiğinin, sürdürmesi en kolay olanın sandalye olduğunu; başka zamanlarda yatak, şifoniyer, masa, komodin de olduğunu fısıldadı. Zaman istiyormuş, neredeyse kesintisiz alıştırma yapması gerekmiş. Ortalarda yokken iyi, ama dönüşü feci derecede zormuş. Birçok seçenek denedim, dedi. Farklı alternatifler denedim. Ama sandalye, dedi, en iyisi.

Konuşurken daha iyi duymak için gözlerimi kapattım. Sözcükler, neredeyse kavranması imkânsızdı. Güneş ellerimizdeydi. Hastane yatağına alabildiğine gergin serilmiş örtüden taze çamaşır deterjanının belli belirsiz kokusu yükseliyordu.

Canını yakıyor mu? diye sordum.

Hayır, dedi.

Parmakları elimin altında ince ve gevşekti.

Yokken farkında mısın?

Hayır, dedi. Yokken hiçbir şeyin farkında değilim.

Zamanın geçtiğini hissediyor musun?

Başını salladı. Hayır.

Yatağının battaniyesi pencereden eğik vuran ışığın ısısıyla ısınıyordu. Öğle sonrası puslu güneşli Los Angeles güneşi. Gözlerimi açtım. Teni daha önce de olduğu gibi, yüzünde iz bırakan saatler akla yatan miktardan fazlaymış gibi, yeryüzündeki saatle uzaydaki saat arasındaki görelilik farkının canlı bir örneğiymiş gibi hâlâ ağırdı. Fazla vakit yoktu; çok geçmeden babamın gönderdiği yeni bir uzman takımı akın edecek,

dosyaları, çıt çıt eden madenî kalemleri ve stetoskoplarıyla kapı aralığında dikileceklerdi.

Madem öyle, dedim, Joseph. Senden bir iyilik isteyeceğim.

Yanımızda makineler uğulduyordu. Bir hemşire kauçuk tabanlar üstünde hafif ayaklarla kapının önünden geçti.

Joseph cevap olarak elimi hafifçe sıktı.

Ondan, ağabeyimden öyle kolay kolay bir şey istenmezdi. Ondan hiçbir zaman gerçek anlamda bir şey istememiştim. Okuldayken bir keresinde George'u göndermişti göndermesine, ama benimle oynaması için ona yıllarca yalvarmama rağmen bunu ancak annem ona rüşvet olarak yeni bir bilim kitabı önerdiğinde kabul ederdi. Bana bir anda sarılıverdiği tek sefer de yıllar önce ağzımla ilgili şu nöbeti geçirdikten sonra acil servisten döndüğüm gündü. İsteyerek birlikte takılmaz veya yemek yemezdik, telefonda da konuşmazdık. Bazen adımı unuttuğuna kalıbımı basabilirdim. Ama yine de elini sıktım ve gözlerim aşağıda, yastığın köşesine mıhlanmış olarak, kenardaki ek yerinin izini sürerek ona sandalyede çektiğim çizgiyi anlattım. Ondan, ileride o sandalyeyi seçmesini istedim. Başka bir sandalyeyi değil. Başka bir eşyayı değil. Onu. O zaman ne olursa olsun, bilecektim.

Tükenmezkalemle basit bir çizgi, dedim. Ama hemen fark edersin. Eğilerek daha da yaklaştım. Kalbi yakındaki ekranda yeşil bir devre halinde inip kalkıyordu.

Lütfen, dedim.

Benimkine bakan gözleri hâlâ yumuşaktı.

Beni duyuyor musun, Joe? diye sordum.

Evet.

Beni anlıyor musun?

Anlıyorum?

Dediğimi yapacak mısın?

Elinde elimi sıktı. Evet, dedi.

Eve dönerken babamın arabasının yanından geçtim. Artık sürücü koltuğundaydı ve başı tüm ağırlığıyla göğsüne düşmüş olarak uyuyakalmıştı. Yakındaki bir ağaççıktan bir kamelya koparıp ön camına bıraktım.

Kendi başıma eve döndüm.

Derginin birinde bir haber vardı. Bir avuç insanın yaşadığı, Orta California açıklarındaki küçük bir ada hakkında. Adanın çeperinde lastiğimsi, leziz bir kabuğu olan bir ağaçtan bol miktarda varmış, fakat kuşlar onlara rahat vermediği için yalnızca birkaç tanesi kalmış. Hele biri varmış ki –yaşlı zarif bir palmiye cinsi, şahane bir şey– sonunda devrilmiş. Adanın ucuna en yakın olan bu ağaçmış, gelgelelim, dehşetli köklerine ve devasa gövdesine rağmen gagaların sonu gelmez darbelerine, akışkan pisliklerine, aman vermeyen hava şartlarına ve alttaki kök topluluğunu aşındıran kaplumbağa yuvalarına dayanmasının imkânı yokmuş. Ta yukarılardan devrilmiş ve okyanusa düşmüş. Haber bu ada hakkındaydı. Hayvanlar, ağaç çeşitleri ve şenlikler hakkındaydı. Dişlerimi temizletmeye gittiğim dişçide okumuştum.

Biraz daha yüksekteki ikinci halkada yer alan birçok ağaca da hayvanlar dadanmakla beraber oradakilerden bazıları paçayı kurtarabiliyormuş; orada güneşle gölge yeterince dengeliymiş, kökler daha derine inebiliyormuş, kuşlar o kadar kalabalık değilmiş ve o bölgedeki ayakta kalabilen ağaçlardan biri, dolaşık dallarıyla yana doğru genişleyerek uzuyormuş. Adalıların hakkında yorumlar yaptığı ilginç bir ağaçmış bu. O kadar etkileyici bir şekilde yan yatmasına bakıp onu, güçlükleri atlatmanın simgesi sayıyorlarmış. Yaz şenliğini onun geniş dallarının altında yapıyorlarmış ve yaşlı gözlerle verilen sözlerin birbirine uzanan mesajlarla karıştığı birçok düğün de ana dalının gölgesinde gerçekleşiyormuş.

Yaklaşık yirmi metre daha içeri girince mi? Öbür ağaçlar orada dimdik yükseliyormuş. Dallı budaklı köklere bolca alan varmış. Kuşlar inip

kalkıyormuş. Kaplumbağa yuvaları zarar vermiyormuş. Ağaçlar güçlü ve iyi durumdaymış. Gölge ve oksijen veriyorlarmış.

Fabrika ve otomatlardan çıkan yiyecekleri hâlâ sevmem çok mu farklıydı? Ortaokuldayken bir keresinde bir otomatın önünde diz çökerken, bildiğiniz diz çökmüş olarak dua duruşunda başımı eğer ve ürünlerin oluktan inip takıldığı küçük madenî ızgaraya doğru bir teşekkür fısıldarken yakalanmam çok mu farklıydı? Okulu turlayan güvenlik görevlisi bana gülmüştü. Ben de kakaolu bisküvileri benim kadar seven yoktur sanırdım, diye kıkırdamıştı. Ambalajı kavrarken, Bunları seviyorum, diye açıklamıştım ciddiyetle. Bunlara âşığım, demiştim. O sıralar on iki yaşlarındaydım. Okuldaki o makine olmadan günü nasıl geçireceğimi bilmiyordum; ona, onu malzemeyle doldurana, onu oraya koyana her gece o teşekkürleri dua olarak gönderiyordum.

Katlanır sandalye tercihinden çok mu farklıydı – benimkinin dünyada kalabileceğim, onunkinin kalamayacağı anlamına gelmesi dışında?

15. Güney California'da karadan denize doğru esen ve mevsimine göre son derece sıcak olabilen, sebep olabildiği orman yangınlarının dumanını ve çöl kumlarını taşıyan kuru bir rüzgâr.

Teşekkür

Immaculate Heart Center ve Yaddo Kampı'na, ayrıca isimlerini aşağıda verdiklerimin bilgelik ve büyük yardımlarına çok teşekkür ederim: Bill Thomas, Henry Dunow, Melissa Danaczko, Alice Sebold, Glen Gold, Miranda Jung, Mike Jung, Suzanne Bender, Clifford Johnson, Harold Meltzer, Meri Bender ve dans "dörtlü"sü; David Bender, Karen Bender, Brian Albert, Phil Hay, Julie Reed, Lori Yeghiayan, Helen Desmond ve Mark Miller.